



# RADA MIEJSKA w MAKOWIE MAZOWIECKIM woj. mazowieckie

WO.0002.19.2020

Maków Mazowiecki, 06.02.2020 r.

Pani/Pan

..... e/a .....

## ZAPROSZENIE

Zgodnie z § 21 ust. 2 Statutu Miasta Maków Mazowiecki zapraszam na XIX sesję Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim, która odbędzie się w dniu 27 lutego 2020 r. o godz. 13<sup>00</sup> w budynku Urzędu Miejskiego z porządkiem obrad:

1. Otwarcie sesji, stwierdzenie prawomocności obrad.
2. Przedstawienie porządku obrad i przegłosowanie ewentualnych zmian.
3. Przyjęcie protokołu z obrad XVIII sesji Rady.
4. Sprawozdanie z działalności Burmistrza w okresie międzysesyjnym oraz z wykonania przyjętych uchwał.
5. Rozpatrzenie projektów uchwał lub zajęcie stanowiska:
  - 1) w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027,
  - 2) w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok,
  - 3) w sprawie utworzenia „Klubu Senior +” w Makowie Mazowieckim, określenia: Regulaminu „Klubu Senior +”, Regulaminu naboru i uczestnictwa w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w „Klubie Senior +”,
  - 4) uchwała w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych,
  - 5) w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki na rok 2020,
  - 6) w sprawie połączenia Przedszkola Samorządowego nr 1 w Makowie Mazowieckim z Przedszkolem Samorządowym nr 4 w Makowie Mazowieckim i utworzenia Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim,
  - 7) w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Maków Mazowiecki dla wybranych terenów w sektorze B,
  - 8) w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Maków Mazowiecki dla wybranych terenów w sektorze B,
  - 9) w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości położonych w Makowie Mazowieckim,

- 10) w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku,
  - 11) w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na terenie Miasta Maków Mazowiecki na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego,
  - 12) w sprawie rozpatrzenia petycji,
  - 13) w sprawie rozpatrzenia petycji,
  - 14) uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu,
  - 15) uchwała w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
  - 16) w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020 – 2026,
  - 17) w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok,
  - 18) sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii w Makowie Mazowieckim za 2019 rok,
  - 19) sprawozdania z działalności Rady Miejskiej i stałych Komisji Rady za 2019 rok.
6. Wolne wnioski i informacje.
  7. Zamknięcie obrad XIX sesji Rady Miejskiej.

**Przewodniczący Rady Miejskiej**

**Dariusz Artur Miecznikowski**

**Protokół z XIX sesji  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
odbytej w dniu 27 lutego 2020 r.  
w budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim  
pod przewodnictwem Przewodniczącego Rady Miejskiej  
Radnego Dariusza Artura Miecznikowskiego**

Uczestnicy obrad XIX sesji Rady Miejskiej wg załączonych list obecności, które stanowią załącznik nr 1 i 2 do protokołu.

**Ad pkt 1.**

**Otwarcie sesji, stwierdzenie prawomocności obrad.**

Obrady XIX sesji Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim o godz. 13<sup>00</sup> otworzył Przewodniczący Rady Miejskiej, Radny Dariusz Artur Miecznikowski. Przywitał Radnych, Burmistrza Miasta i jego Zastępcę, Skarbnika Miasta, zaproszonych gości, przedstawicieli prasy.

Ustawowy skład Rady wynosi 15 Radnych. Obecnych na sali było 13 Radnych. Nieobecni: Radna Małgorzata Jolanta Długołęcka, Radny Krzysztof Adam Ogar.

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski stwierdził quorum. Podejmowane uchwały i decyzje mają moc prawną.

Obrady XIX sesji trwały w czasie od godz. 13<sup>00</sup> do godz. 15<sup>30</sup>.

**Ad pkt 2.**

**Przedstawienie porządku obrad i przegłosowanie ewentualnych zmian.**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski zapytał, czy są uwagi do porządku obrad.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak zwrócił się z prośbą o zdjęcie z porządku obrad ppkt 7) w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Maków Mazowiecki dla wybranych terenów w sektorze B, ppkt 8) w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Maków Mazowiecki dla wybranych terenów w sektorze B, i ppkt 11) w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na terenie Miasta Maków Mazowiecki na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego. Wyjaśnił, że na posiedzeniach komisji podczas rozmów pojawiły się wątpliwości związane z tymi trzema uchwałami i uznano, że będzie rozsądniej jeśli ich procedowanie odbędzie się w późniejszym terminie.

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski odczytał porządek obrad po zmianach:

1. Otwarcie sesji, stwierdzenie prawomocności obrad.
2. Przedstawienie porządku obrad i przegłosowanie ewentualnych zmian.
3. Przyjęcie protokołu z obrad XVIII sesji Rady.
4. Sprawozdanie z działalności Burmistrza w okresie międzysesyjnym oraz z wykonania przyjętych uchwał,
5. Rozpatrzenie projektów uchwał lub zajęcie stanowiska:
  - 1) w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Miasta

- Maków Mazowiecki na lata 2020-2027,
- 2) w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok,
  - 3) w sprawie utworzenia „Klubu Senior +” w Makowie Mazowieckim, określenia: Regulaminu „Klubu Senior +”, Regulaminu naboru i uczestnictwa w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w „Klubie Senior +”,
  - 4) w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych,
  - 5) w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki na rok 2020,
  - 6) w sprawie połączenia Przedszkola Samorządowego nr 1 w Makowie Mazowieckim z Przedszkolem Samorządowym nr 4 w Makowie Mazowieckim i utworzenia Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim,
  - 7) w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości położonych w Makowie Mazowieckim,
  - 8) w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku,
  - 9) w sprawie rozpatrzenia petycji,
  - 10) w sprawie rozpatrzenia petycji,
  - 11) w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu,
  - 12) w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,
  - 13) w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020 – 2026,
  - 14) w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok,
  - 15) sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii w Makowie Mazowieckim za 2019 rok,
  - 16) sprawozdania z działalności Rady Miejskiej i stałych Komisji Rady za 2019 rok.
6. Wolne wnioski i informacje.
  7. Zamknięcie obrad XIX sesji Rady Miejskiej.

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski zmieniony porządek obrad poddał pod głosowanie imienne:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

### **Ad pkt 3.**

#### **Przyjęcie protokołu z obrad XVIII sesji Rady.**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski zapytał, czy są uwagi do protokołu z obrad XVIII sesji Rady Miejskiej.

Uwag nie było, wobec czego Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski przyjęcie

protokołu z obrad XVIII sesji Rady Miejskiej poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw – 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Protokół z XVIII sesji Rady Miejskiej został przyjęty.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

#### **Ad pkt 4.**

#### **Sprawozdanie z działalności Burmistrza w okresie międzysesyjnym oraz z wykonania przyjętych uchwał.**

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że został rozstrzygnięty przetarg na rozbudowę kanalizacji deszczowej w ulicy Kolejowej. Zadanie to zostanie wykonane przez firmę z Ciechanowa za kwotę prawie 440 tysięcy netto. Przypomniął, że na ten cel planowana była kwota w wysokości 650 tysięcy złotych. Jest to pierwszy etap przygotowania tej ulicy do remontu kapitalnego. Dodał, że w dniu 26 lutego bieżącego roku nastąpiło otwarcie ofert do realizacji zadania, które jest najważniejszym zadaniem tej kadencji czyli „Budowa małej elektrowni wodnej na istniejącym progu piętrzącym wraz z niezbędną infrastrukturą na rzece Orzyc”. W tym postępowaniu oferty złożyło pięć firm, kwoty były na poziomie od 7 do 12 milionów złotych. Kwota, która była najniższa i została zaakceptowana wynosi 7 milionów 360 tysięcy złotych. Zakres w pierwszym etapie będzie obejmował wykonanie dokumentacji, odwodnienie Parku Sapera, drenaż brzegów rzeki Orzyc, przebudowę przepompowni, przebudowę stopnia wodnego, budowę przepławki i małej elektrowni wodnej oraz wykonanie instalacji OZE. Cały zakres prac zostanie wykonany do 30 listopada 2021 r. Dodał, że trwają przygotowania do przetargu na przebudowę ulicy Czesława Miłosza, która wynikała z załącznika inwestycyjnego dotyczącego remontu i budowy ulic. Jak wiadomo ten załącznik w pierwszym kwartale bieżącego roku ma być uaktualniony, bo większość zadań została z niego wykonana. Natomiast, jest to oczywiste, że potrzeby budowy i remontów ulic na terenie Miasta Maków Mazowiecki ciągle są. Nadmienił, że trwają rozmowy dotyczące przebudowy drogi krajowej nr 60. Wstępna koncepcja zakłada budowę ronda na wysokości ulicy Słoniawskiej i jej połączenie z ulicą Polną. Dodał, że przystąpiono już do opracowania projektu technicznego i trzeba mieć nadzieję, że w ciągu kilku najbliższych lat ta inwestycja zostanie wykonana. Miasto przystąpiło do aplikowania o środki w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego na projekt „Kultura dla wszystkich”, jego celem jest otrzymanie dofinansowania na rozbudowę Miejskiego Domu Kultury. Samorząd chce, aby Miejski Dom Kultury, jeśli uda się otrzymać środki na ten cel, zebrał wszystkie elementy związane z kulturą, sztuką, bibliotekarstwem, żeby powstało nowoczesne centrum kultury. Wyraził nadzieję, że miasto będzie skutecznie aplikowało o te środki. Nadmienił, że rozpoczęła się rekrutacja do Klubu Senior plus i zachęcił wszystkich seniorów do skorzystania. Zajęcia będą w różnych dziedzinach, będą spotkania z psychologami, prawnikami, socjoterapeutami. Wyraził nadzieję, że to wszystko zachęci seniorów do wzięcia udziału w tych zajęciach. Nadmienił, że jest inicjatywa dotycząca Budżetu Obywatelskiego Mazowsza. Procedura nie jest prosta, jest opisana w Uchwale Nr 227/19 Sejmiku Województwa Mazowieckiego i odbywa się też poprzez społeczne głosowanie. Samorząd doszedł do wniosku, że jedynym projektem, który się w to wpisuje i ma realne możliwości, żeby zostać zrealizowanym jest ciąg pieszo-rowerowy z Makowa Mazowieckiego przez Jankowo do Ulask. Miasto wspólnie z Gminą Czerwonka chce aplikować do tego budżetu i bardzo istotne jest to, aby mieszkańcy Miasta Maków Mazowiecki i Gminy Czerwonki zaangażowali się w ten pomysł poprzez głosowanie.

## **Ad pkt 5**

### **Rozpatrzenie projektów uchwał lub zajęcie stanowiska:**

#### **ppkt 1)**

#### **w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał projekt uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie.

W związku z problemami technicznymi Radny Marian Paczkowski nie mógł wziąć udziału w głosowaniu. Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski zwrócił się z zapytaniem, czy Radny Marian Paczkowski jest za przyjęciem proponowanego projektu uchwały.

Radny Marian Paczkowski odpowiedział, że jest za przyjęciem projektu uchwały.

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/141/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027, która stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

#### **ppkt 2)**

#### **w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Radny Tadeusz Szczuciński powiedział, że na profilaktykę alkoholową są przeznaczane znaczące nakłady. Zauważył, że w szkołach podstawowych w badanej grupie 95 osób stwierdzono, że w ciągu ostatnich trzech miesięcy, przed badaniami, upiło się alkoholem aż 18 osób. Zwrócił się z zapytaniem, jakie z tego powodu zostały wyciągnięte wnioski i konsekwencje?

Przewodniczący Komisji Budżetu Zdzisław Sawicki (...) powiedział, że na profilaktykę jest przeznaczony w przybliżeniu 260 tysięcy złotych. Środki te biorą się z opłat za zezwolenie na sprzedaż alkoholu. Jeśli pieniądze nie zostaną wykorzystane to przechodzą na następny rok i budżet się wtedy zwiększa.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że wydaje się, iż nastąpił błąd odnośnie kolejności procedowanych uchwał. Jak rozumie pytanie Radnego Tadeusza Szczucińskiego

dotyczyło ppkt 16) sprawozdanie z działalności Rady Miejskiej i stałych Komisji Rady za 2019 rok, natomiast teraz jest omawiany ppkt 2) w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok. Pytanie jest zasadne, ale dotyczy sprawozdania a nie projektu uchwały. Natomiast, Pani Agata Smaga- Lawrenz odpowie teraz na to pytanie.

Inspektor UM Agata Smaga-Lawrenz powiedziała, że została umieszczona diagnoza, ponieważ program profilaktyczny był uchwalony w grudniu 2019 r., ale należało dokonać drobnej korekty i dopisać środki z poprzedniego roku. W związku z tym pozwoliła sobie na napisanie małej diagnozy i tak jak Radny Tadeusz Szczuciński powiedział są tam prawdziwe dane. Dodała, że pochodzą z dwóch szkół i są anonimowe, ponieważ jest to w ramach programu, który jest prowadzony przez osobę z zewnątrz i dane uzyskano tylko na potrzeby tego programu i nie można ujawnić personaliów osób, które brały udział w ankiecie.

Radny Tadeusz Szczuciński ponownie zwrócił się z zapytaniem, jakie zostały wyciągnięte konsekwencje wobec tych uczniów?

Inspektor UM Agata Smaga-Lawrenz powtórzyła, że ankieta została przeprowadzona anonimowo i nie wyciągnięto żadnych konsekwencji. Daje to pewnego rodzaju obraz, jak to wygląda w klasie 8 (grupa 15, 16 latków). Zazaczyła, że szkoła też nie posiada personaliów.

Zastępca Burmistrza Miasta Aneta Wanda Dąbrowska powiedziała, że jeśli była to anonimowa korespondencja, to żaden z uczniów nie podał ani imienia ani nazwiska. Żadna szkoła nie zgłosiła również ani na Policję ani do innych służb, że jakiegokolwiek dziecko przebywało w szkole, na lekcjach w stanie upojenia alkoholowego. Uważa, że trzeba zwrócić uwagę rodzicom, aby sprawdzali w jakim stanie jest dziecko w domu, ewentualnie jak wraca do domu po szkole.

Radny Tadeusz Szczuciński powiedział, że rozumie, iż anonim nie jest wiarygodny i nie trzeba go brać pod uwagę.

Więcej pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/142/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok, która stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

**ppkt 3)**

**w sprawie utworzenia „Klubu Senior +” w Makowie Mazowieckim, określenia: Regulaminu „Klubu Senior +”, Regulaminu naboru i uczestnictwa w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w „Klubie Senior +”,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie utworzenia „Klubu Senior +” w Makowie Mazowieckim, określenia: Regulaminu „Klubu Senior +”, Regulaminu naboru i uczestnictwa w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w „Klubie Senior +”.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 12 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 1 głos.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 12 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/143/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie utworzenia „Klubu Senior +” w Makowie Mazowieckim, określenia: Regulaminu „Klubu Senior +”, Regulaminu naboru i uczestnictwa w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w „Klubie Senior +”, która stanowi załącznik nr 9 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

**ppkt 4)**

**w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Przewodniczący Komisji Oświaty (...) Mirosław Piątek powiedział, że na posiedzeniu komisji w dniu 25 lutego 2020 r. był omawiany ww. projekt uchwały. Był on również uzgadniany z dyrektorami szkół, jak również zaopiniowany przez Związek Solidarności i ZNP.

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski zwrócił uwagę, że teraz jest procedowany projekt uchwały w sprawie stypendiów sportowych a nie dofinansowania form doskonalenia finansowego nauczycieli.

Przewodniczący Komisji Oświaty (...) Mirosław Piątek dodał, że omówi to razem, bo to również było rozpatrywane na posiedzeniu komisji. Jeśli chodzi o stypendia, to postanowiono, że będą przyznawane również dla wyróżniających się zawodników w Mieście Maków Mazowiecki, w poszczególnych dyscyplinach. W projekcie uchwały jest zapis o przyznawaniu stypendium za miejsca zdobywane na mistrzostwach świata, Europy i wyróżniającym się zawodnikom na igrzyskach ogólnopolskich. Kwota stypendium będzie



uzależniona od zasobności budżetu miasta. Nie jest jeszcze konkretnie określona. Komisja, która będzie je przyznawała ustali tę kwotę.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 12 głosów, przeciw - 1 głos, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 12 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/144/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, która stanowi załącznik nr 11 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

#### **ppkt 5)**

#### **w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki na rok 2020,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Przewodniczący Komisji Budżetu (...) Zdzisław Sawicki powiedział, że łączny nakład na doskonalenie zawodowe nauczycieli wynosi 57 tysięcy 868 złotych. Z tym że, na Przedszkole Samorządowe nr 1 jest przeznaczone prawie 4 tysiące złotych, Przedszkole Samorządowe nr 2 powyżej 3 tysiące złotych, Przedszkole Samorządowe nr 4 powyżej 5 tysiące złotych, Szkołę Podstawową nr 1 prawie 18 tysięcy złotych i Szkołę Podstawową nr 2 ponad 27 tysięcy złotych. Nadmienił, że w trakcie dyskusji na posiedzeniu komisji jego pytania dotyczyły różnicy w kwotach pomiędzy przedszkolami a szkołami, ponieważ nie pasowało mu to ilościowo, pod względem wychowawców. Okazało się, że to wynika z zapotrzebowania dyrekcji. W zależności od potrzeb, jakie dyrekcja składa takie są kwoty. W Przedszkolu Samorządowym nr 1 na seminaria jest 1 tysiąc 300 złotych a w Przedszkolu Samorządowym nr 2 na seminaria jest 2 tysiące złotych, Przedszkole Samorządowe nr 4 ma 2 tysiące 300 złotych. Jak widać zgodnie z zapotrzebowaniem zostało to tak podzielone.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki na rok 2020.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/145/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Miasto

Maków Mazowiecki na rok 2020, która stanowi załącznik nr 13 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 14 do protokołu.

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski ogłosił przerwę, która trwała w czasie od godziny 13<sup>40</sup> – 13<sup>50</sup>.

**ppkt 6)**

**w sprawie połączenia Przedszkola Samorządowego nr 1 w Makowie Mazowieckim z Przedszkolem Samorządowym nr 4 w Makowie Mazowieckim i utworzenia Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki Tadeusz Ciak powiedział, że nie będzie się odnosił do meritum sprawy, bo szeroko była omawiana na kilku spotkaniach na sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego i nie tylko. Chciałby tylko przekazać kilka informacji. Dwie informacje dotyczą wypełnienia formalnych wymogów. Z Przedszkola Samorządowego nr 1 i Przedszkola Samorządowego nr 4 wpłynęły opinie dotyczące połączenia i te opinie są negatywne. Przyszło też pismo skierowane do Przewodniczącego Rady Miejskiej, w którym swój sprzeciw temu połączeniu wyrazili rodzice. Dodał, że to pismo jest raczej akademickie i nie pokazuje realnych mankamentów połączenia, a odnosi się do ogólnej oceny tej sytuacji, jakie są zyski i straty takiego działania. Do pisma dołączono kilkadziesiąt podpisów rodziców. Ostatnie pismo zawiera kilka pytań natury technicznej związanych z tym połączeniem, oczywiście można o nich rozmawiać, ale żadne z nich nie dotyczy jakości edukacji i bezpieczeństwa dzieci. Oczywiście mogą być pewne problemy z tym, czy przykładowo intendent sobie poradzi, czy nie poradzi, ale są to kwestie do dyskusji i do poukładania pracy. Tak samo, jeśli chodzi o pracowników technicznych.

Przewodniczący Komisji Oświaty (...) Mirosław Piątek powiedział, że dyskusja na posiedzeniu w dniu 25 lutego bieżącego roku była długa i wyczerpująca. Odbyło się również spotkanie robocze Klubu Radnych działającego w Radzie Miejskiej, gdzie podczas głosowania, na dziesięciu Radnych dziewięciu było za połączeniem przedszkoli, jeden się wstrzymał od głosu. Podczas głosowania na posiedzeniu Komisji Oświaty (...) na czterech członków komisji, bo jeden był nieobecny, jeden członek był za połączeniem a trzech wstrzymało się od głosu, więc opinia komisji jest pozytywna.

Przedstawiciel Rady Rodziców PS nr 1 Daria Zaradkiewicz powiedziała, że w imieniu wszystkich rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola wyraża sprzeciw połączeniu obydwu placówek.

Dyrektor PS nr 1 Barbara Gołyś dodała, że ze względu na to, że dziecko śpi i Pani Daria Zaradkiewicz, która reprezentuje społeczność rodzicielską PS nr 1 ma ograniczone możliwości chciałaby uzupełnić jej wypowiedź. Burmistrz Miasta wspominał o piśmie, które najpierw wpłynęło na ręce dyrektora PS nr 1 a potem do organu prowadzącego. Wyjaśniła, że są to uwagi do projektu uchwały podpisane kilkadziesiątoma podpisami rodziców, które na szybko udało się zebrać. Dodała, że rodzice w ogóle nie wiedzieli o tym zamiarze i jeszcze w przeddzień sesji trzy mamy w kontaktach osobistych powiedziały, że nic na ten temat nie wiedziały. Następnie, w imieniu pani obecnej na sali i pozostałych rodziców dyrektor PS nr 1 odczytała pismo zawierające pytania i uwagi do projektu uchwały: „Na czym ma polegać konieczność optymalizacji organizacji pracy dwóch przedszkoli znajdujących się na

przylegających działkach przy ulicy Przasnyskiej 9 i Przasnyskiej 11? W jaki sposób połączenie obu placówek usprawni system kierowania i zarządzania? Z czego będą wynikały oszczędności z wykorzystania pomocy dydaktycznych przez nauczycieli obu placówek? Czy będą oszczędności w wyposażeniu placu zabaw przy niezmiętej liczbie dzieci w placówkach? Czy przy liczbie około 250 dzieci jest możliwe, aby po połączeniu placu zabaw w jeden zapewnić dzieciom bezpieczeństwo? W jaki sposób połączenie placówek usprawni wykorzystanie bazy lokalowej? Jak organ prowadzący wyobraża sobie pracę intendenta i pracownika gospodarczego w dwóch odrębnych placówkach, podczas gdy ich praca polega na wykonywaniu pewnych czynności w jednym czasie, na przykład wydawanie i przyjmowanie towaru?”.

Dyrektor PS nr 4 Małgorzata Milewska powiedziała, że chciałaby wyrazić zaniepokojenie pracowników przedszkola, rodziców, którzy też są obecni na sali, a także ze swojej strony odnośnie dalszego funkcjonowania placówki. Z racji pełnienia funkcji dyrektora przez prawie 10 lat nie wyobraża sobie jak jeden dyrektor będzie mógł zarządzać dwoma budynkami, 40 pracownikami i zapewnić bezpieczeństwo około 270 dzieciom. Burmistrz Miasta powiedział, że było kilka spotkań w tym temacie, natomiast dyrektorzy placówek byli tylko na jednym spotkaniu, gdzie padło hasło odnośnie połączenia przedszkoli. Potem była cisza. Dyrektorzy nie mieli żadnej informacji. Wszyscy są zdezorientowani i nie mają żadnej informacji jak dalej będzie to funkcjonowało i stąd są obawy. Podkreśliła, że nie mówi, iż pomysł jest zły tylko chciałaby, aby samorząd rozumiał dyrektorów i dał więcej czasu na przemyślenie tego wszystkiego. Poprosiła, żeby Radni Rady Miejskiej przed głosowaniem jeszcze raz się zastanowili jak to będzie wyglądało i przede wszystkim, jakie korzyści będą płynęły z tego dla dzieci, bo dla personelu dzieci w przedszkolu są najważniejsze. Rodzice PS nr 4 również złożyli pismo, pod którym podpisało się około 115 osób ze 140. Projekt uchwały dyrektorzy otrzymali 24 lutego bieżącego roku w godzinach porannych i to wszystko odbywa się bardzo szybko.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że chciałby, aby pani dyrektor szczerze odpowiedziała na pytanie, czy gdyby projekt uchwały otrzymała miesiąc, dwa miesiące, pół roku wcześniej, to Rada Pedagogiczna zaopiniowałaby to pozytywnie, albo czy byłaby szansa na pozytywną opinię Rady.

Dyrektor PS nr 4 Małgorzata Milewska powiedziała, iż podejrzewa, że nie byłaby pozytywna.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że szanuje to, iż dyrektorzy i prezesi spółek walczą o swoje placówki, bo to jest chyba naturalna sprawa i rozumie, że ludzie, którzy pracują w tych miejscach boją się zmian. To jest oczywiste. Zauważył, że pani dyrektor z mównicy powiedziała jedną nieprawdę, że było tylko jedno spotkanie z dyrektorami i coś zostało napomknięte w tym temacie. Zaznaczył, iż ma największy żal do dyrektorów o to, że albo nie słuchają albo mają problemy ze zrozumieniem. W sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego było zorganizowane spotkanie dotyczące szeroko rozumianej oświaty, wszystkich kosztów, tego jak ona funkcjonuje. Dodał, że robił to trener zewnętrzny, ktoś kto nie był związany z samorządem tylko ktoś, kto oceniał sytuację będąc z boku i pokazywał jak funkcjonuje oświata z punktu widzenia miasta. Takie spotkanie odbyło się raz. Pomijając wszystkie spotkania Radnych (posiedzenia komisji, spotkania robocze), które odbyły się na temat oświaty i one pewnie jeszcze będą, bo niezależnie od wyniku dzisiejszego głosowania, coś co zajmuje 40% budżetu będzie jeszcze nie raz omawiane. Drugie spotkanie, na którym były obecne panie dyrektorki, jak również przedstawiciele związków zawodowych, to było posiedzenie Komisji Oświaty (...). Wtedy Burmistrz Miasta zwrócił się z prośbą o podanie jednego konkretnego mankamentu, który uderzy w dzieci lub w pracowników. Dodał, że nikt z obecnych, ze związków również nie powiedział, że nie widzi możliwości połączenia czy też

to połączenie zadziałałoby negatywnie na jakość lub poziom szkolenia. Nadmieniał, że odnosi takie wrażenie, iż nie szuka się rozwiązań tylko próbuje się szukać problemów, które te rozwiązanie przyniesie. Powiedział, że jest święcie przekonany, że dla dzieci nic złego się nie wydarzy, natomiast ma poczucie, że poruszanie struktur, które są trochę zasiedziałe jest każdemu z obecnych potrzebne. Uważa, że finalnie dla dzieci i rodziców wydarzą się tylko dobre rzeczy, a nawet jeśli miałyby się nie wydarzyć to i tak nie zmieni się nic, będą te same obiekty, te same panie, te same dzieci, ten sam plac zabaw. Nadmieniał, że ciekawe jest zonglowanie argumentem dotyczącym placu zabaw i czy określona liczba dzieci będzie na nim bezpieczna. Zauważył, że obecnie wychodzi na ten plac ta sama ilość dzieci i jeśli są dzisiaj bezpiecznie to jutro też będą bezpieczne. Powiedział, że rozumie tę walkę, wątpliwości i elementy, które zmuszają do szukania nawet wydumanych argumentów, ale odnosi wrażenie, że podejście Rady Miejskiej i miasta jest takie aby zadbać o personel, który jest zatrudniony na stałe żeby dzieciom się nic nie pogorszyło a wręcz przeciwnie i żeby zachęcić personel do działania. Dodał, że chciałby opowiedzieć o jednej ważnej rzeczy, o której panie dyrektorki same mówiły. Kilka lat temu był pomysł żeby panie przedszkolanki poszły na kurs języka angielskiego aby uczyły go w przedszkolach. Urząd Pracy za to zapłacił, bo inicjatywa była dobra, panie miały się rozwijać i uczyć dzieci. Całym sercem był za tym pomysłem i uważał, że takie pieniądze powinny się znaleźć. Okazało się, że panie metodycznie wszystko zdały, ale jeśli chodzi o temat językowy, to po połowie kursu się z niego wycofały. Rodzi się pytanie, czy personel chce się rozwijać, iść do przodu i to jest dla dzieci, czy wtedy te panie myślały o dzieciach. Wydaje się że średnio, bo jeśli panie nie podniosły swoich kwalifikacji, to w sposób jednoznaczny nie mogły potem przekazywać tego dzieciom, a to znowu kosztuje samorząd. Wyraził nadzieję, że ten zawód będzie też lepiej doceniany przez wszystkich, ale chciałby widzieć ze strony wszystkich wychowawców w tych przedszkolach większe zaangażowanie w swoją pracę i chęć podnoszenia kwalifikacji. Dodał, iż jest przekonany, że tak naprawdę dzieciom nie może się wydarzyć nic złego przy tym połączeniu.

Przedstawiciel Rodziców PS nr 4 Edyta Kuchta powiedziała, że według niej trochę krzywdząca jest opinia, że nauczyciele się nie rozwijają. W PS nr 4 widać, że nauczycielki bardzo się starają w pracy z dziećmi, organizowane są różnego rodzaju warsztaty, wycieczki. Przeprowadzane są również eksperymenty i widać, że dzieci chłoną przekazywaną wiedzę, dlatego nie zgadza się z tą opinią. Dodała, że rodzice dowiedzieli się o sprawie połączenia przedszkoli dopiero 25 lutego bieżącego roku i są zaniepokojeni, ponieważ nie znają żadnych konkretów. Otrzymali tylko hasło, że przedszkola zostaną połączone i nie są do końca poinformowani o autonomii przedszkola, czy rzeczywiście po połączeniu przedszkoli zostanie tak jak było. Czy warunki lokalowe i personalne będą takie jak do tej pory. Dodała, iż nie ma pewności, że gdy dojdzie do połączenia, za rok, jej dziecko nie będzie zmuszone być w innym budynku niż do tej pory, z inną panią, bo tego będą wymagały warunki lokalowe. Tak naprawdę obydwie przedszkola funkcjonują do tej pory z pełną obstawą dzieci i zawsze chętnych dzieci jest więcej niż miejsc. Dlatego celowość łączenia tych przedszkoli jest dla rodziców niezrozumiała. Poprosiła, aby Radni głosując wzięli pod uwagę dobro dzieci, bo dla rodziców to jest najważniejsze. Dodała, żeby nie szukać oszczędności tam, gdzie ich szukać się nie powinno.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że mimo wszystko o dyrektorach i o przedszkolach dobrze świadczy fakt, że tylu rodziców się podpisało. Dodał, że nie zakłada, że przedszkola źle funkcjonują. Podkreślił, że tego nie powiedział. Wręcz przeciwnie chodzi do przedszkoli na wiele spotkań oraz imprez i one jakościowo bezdyskusyjnie z roku na rok są coraz lepsze. Nadmieniał, że gdy porównuje lata 2002 – 2003, to ich poziom, jakość i zaangażowanie pań było zdecydowanie mniejsze, więc nie ma wątpliwości, że rozwój następuje. Natomiast, ma nadzieję, że wyzwoli to efekt synergii i że zadzieje się coś dobrego w systemie wychowania. Dodał, że nawet jeśli nic się nie zadzieje, to zapewnia, bo Pani

Edyta Kuchta miała o to największe wątpliwości, iż zostanie tak jak jest. Powiedział, że nie wyobraża sobie i chce rozwiązać wszelkie wątpliwości, aby dziecko, które jest w jakiejś grupie i ma panią wychowawczynię od 1 września bieżącego roku miało inną panią, w innej grupie. To jest niemożliwe. Dodał, że samorząd spotka się z rodzicami, żeby te wszystkie zmiany organizacyjne przedyskutować. Natomiast, te zmiany są techniczne, a jeśli chodzi o dzieci to z pewnością trafią do tych samych obiektów, na ten sam plac zabaw, nie będą zmieniane w grupach, a nauczyciele będą ci sami, bo nie zakłada się żadnych zwolnień. Burmistrz Miasta dodał, że często ma pytania o ekonomiczne profity z tego wszystkiego. Jeśli ktoś chce ekonomicznych rezultatów to należy zwolnić najstarszych nauczycieli i zatrudnić takich, którzy mogą uczyć angielskiego i innych dodatkowych zajęć. Nadmienił, że specjalnie to powiedział, żeby wywołać pewnego rodzaju emocje i burze, bo chce, żeby nauczyciele docenili fakt, że nikt nie chce nikogo zwalniać. Tu nie ma żadnych negatywnych relacji, samorząd nie uważa, że przedszkola są złe, wręcz przeciwnie uważa, że bardzo dobrze konkurują z przedszkolami prywatnymi. Zapewnił, że wszystkie rzeczy związane z dziećmi będą dla samorządu priorytetem.

Mieszkaniec Miasta Maków Mazowiecki Lucjan Seliga zaproponował Burmistrzowi Miasta przeprowadzenie programu pilotażowego przed przystąpieniem do połączenia. Dodał, że faktycznie zyski ekonomiczne też widzi, ale obawy rodziców są uzasadnione. Nadmienił, że z własnego doświadczenia wie, jak pewne zachowania wychowawców wpływają na psychikę dziecka. Tego typu zmiany mogą być istotnym czynnikiem przemawiającym za prowadzeniem przedszkola przykładowo przez rok czasu pod zarządem jednego lub drugiego dyrektora, przy wspólnym zaopatrzeniu. Wydaje się, że najistotniejszym elementem jest aspekt psychologiczny.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że chyba został niezrozumiany lub źle zrozumiany, dlatego powtórzy, że dla dzieci nic się nie zmieni, wychowawcy zostaną ci sami, grupy nie będą rozdzielane, więc nie widzi sensu przeprowadzania takiego programu.

Przewodniczący Komisji Budżetu (...) Zdzisław Sawicki powiedział, że chcąc przeprowadzić program pilotażowy, to przedszkola muszą być połączone, jeśli ma być jeden dyrektor, bo inaczej nie da się tego zrobić, będzie tylko galimatias. Dodał, że Burmistrz Miasta poruszył temat związany z językiem angielskim. Na własnym przykładzie może powiedzieć, że w pewnym momencie weszła informatyka do szkół i nikt nikogo nie pytał tylko dyrektor kazał jechać na kurs i trzeba było go ukończyć, a potem uczyć dzieci informatyki, mimo tego, że jeszcze sprzętu nie było w szkole i trzeba było sobie radzić. Dodał, że jak się słyszy, że ktoś skończył kurs angielskiego i miga się od prowadzenia zajęć, to jest to nie do pomyślenia.

Przewodniczący Komisji Polityki Regionalnej Sławomir Maciej Leśniak powiedział, że jednej rzeczy nie rozumie i niepokoi go to, że Pan Seliga występuje z propozycją programu pilotażowego, bo intencją tej uchwały jest to, żeby ten program pilotażowy powstał. Dodał, że nie rozumie jeszcze jednej rzeczy, obaw rodziców. Dodał, że Radni nie wyprowadzają się z Makowa Mazowieckiego i jeśli, któraś z pań nauczycielek zauważy coś niepokojącego, to mają prawo to zgłosić. Reasumpcja nie musi być dopiero po roku, można po tygodniu po miesiącu zaalarmować, że coś się dzieje, w każdej chwili można przyjść i zgłosić swoje uwagi.

Zastępca Burmistrza Miasta Aneta Wanda Dąbrowska powiedziała, że w dniu 26 lutego bieżącego roku odbyło się spotkanie na sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego, na którym było obecnych kilkadziesiąt rodziców z PS nr 4. Wyjaśniła, że ci rodzice przyszli do niej bezpośrednio, aby zadać konkretne pytania odnośnie połączenia tych dwóch przedszkoli i na

wszystkie pytania uzyskali odpowiedź. Wyraziła nadzieję, że zostało zrobione to tak jasno, że rodzice wyszli z sali zadowoleni. Dodała, że tak samo jak Burmistrz Miasta zapewnił rodziców, że dzieciom nie stanie się nic złego, bezpieczeństwo jest zachowane i będzie zachowane. Jeśli nauczyciele są w przedszkolach zatrudnieni, to wchodzi do zespołu i również będą w nim zatrudnieni. Odnosząc się do ilości oddziałów, to w połączeniu będzie ich 10. Patrząc na szkoły, to w jednej jest 29 oddziałów, w drugiej 17 i dyrektorzy muszą temu sprostać.

Dyrektor PS nr 4 Małgorzata Milewska powiedziała, że nauczyciele cały czas się doksztalcają, ale odnośnie języka angielskiego, to nie jest taka prosta sprawa. Nie każdy ma do tego predyspozycje. Nadmieniła, że chętnie prowadziłaby zajęcia z informatyki, ale z języka angielskiego mimo najszczerzych chęci nie. Dodała, że teoretycznie mogłaby, bo ma skończone studia podyplomowe, a do nich potrzebny jest jeszcze certyfikat w zakresie FCE, gdzie trzeba potwierdzić swoją znajomość na stopniu średniozaawansowanym. Może ktoś z obecnych na sali ma takie kwalifikacje i uważa, że to jest tak łatwo zdobyć, ale tak naprawdę nie jest to wszystko takie proste jak się wydaje. Powiedziała, że wie, iż w szkołach jest dużo więcej oddziałów, ale tam są starsze dzieci i jest zastępca dyrektora. Nie przewiduje się stanowiska zastępcy dyrektora w Zespole Przedszkoli, czyli wszystko spadnie na jedną osobę. Powiedziała, że jeśli chodzi o wypowiedź Radnego Sławomira Macieja Leśniaka, to wszyscy zdają sobie sprawę, że jeśli Rada Miejska podejmie uchwałę, to od tego nie będzie już odwrotu, co z tego, że ktoś przyjdzie i powie, że to nie działa. Dodała, że nie namawia, żeby tego nie podejmować, ale potrzeba więcej czasu na zastanowienie się i uzyskanie informacji jakie są argumenty za, jakie przeciw. Zauważyła, że odnośnie oszczędności, jakie daje to przekształcenie są podawane sprzeczne informacje. Na posiedzeniu Komisji Oświaty (...) podano, że kwota oszczędności to 112 tysięcy złotych. Na drugi dzień rodzice usłyszeli, że oszczędności będą wynosiły 100 – 150 tysięcy złotych, czyli tak naprawdę nie wiadomo, ile tych oszczędności będzie i na co zostaną przeznaczone. Nadmieniła, że jeśli będzie jeden dyrektor, to dostanie 40% dodatku funkcyjnego, tyle ile przewiduje regulamin. Obecnie dwie dyrektorki mają po 20% czyli matematycznie jest to samo.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że chciałby zażartować, że jeśli pani dyrektor da mu półtora roku, to obiecuje, że ten first certificate zrobi i się nim pochwali. Natomiast, to co powiedział na komisji, czego Pani Beata Sobolewska wtedy nie rozumiała, teraz powtórzy przy wszystkich. Zawód nauczyciela jest zawodem bardzo specyficznym, bardzo trudnym i powinien być dobrze wynagradzany, ale osoby, które go wykonują powinny wyrastać poza przeciętność. Nie chce się wierzyć, że we wszystkich przedszkolach samorządowych na terenie miasta, gdzie jest około 30 nauczycieli nie ma żadnego, który miałby zdolności do języka angielskiego i nie przekonuje go taki argument. Dodał, że rozumiałby, gdyby połowa nie miała, bo po prostu nie ma zdolności do chłonięcia języków, ale zdobycie first certificate nie jest rzeczą niemożliwą dla nauczyciela, bo dla innych zawodów może być bardzo trudne. Powiedział, że jeśli chodzi o czas, to jest dopiero luty, więc do września jest jeszcze sporo czasu, aby przedyskutować, to jak mają pewne rzeczy wyglądać, jak działać. Jeżeli okazałoby się, że te pomysły nie były dobre, to w przeciwieństwie do tego o czym mówiła pani dyrektor jest możliwość powrotu do tego co było. Teoretycznie nic nie stoi na przeszkodzie, aby Rada Miejska w lutym przyszłego roku się spotkała i stwierdziła, że to nie działa dobrze i podjęła decyzję, żeby były dwa oddzielne przedszkola. Dodał, że może się założyć, iż tak nie będzie. Natomiast, chciał pokazać, że czasu na organizację i przemyślenie wielu elementów jest bardzo dużo, a ta decyzja jest potrzebna po to, żeby tę pracę rozpocząć. Nadmienił, że chciałby jeszcze wrócić do oszczędności, bo chyba był w tym temacie niezrozumiany. Jeżeli samorządowi zależałoby tylko na oszczędnościach i przestałby myśleć o dzieciach, o nauczycielach, to zgodnie z literą prawa, która nakazuje mieć miejsca tylko dla dzieci z terenu gminy to można byłoby zlikwidować przedszkola. Wtedy byłyby cyfry

i oszczędności, o których mówiła pani dyrektor i Burmistrz Miasta mógłby przedstawić, ile rocznie jest oszczędności. Przytoczył przykład PS nr 2, gdzie podczas próby reorganizacji najbardziej dynamiczna nauczycielka w tym przedszkolu mówiła, że nie chodzi o pieniądze. Natomiast, jak Burmistrz Miasta zaproponował, aby stowarzyszenie funkcjonujące przy przedszkolu zajęło się obiektem i po podpisaniu aktu notarialnego, że stowarzyszenie dostaje budynek za 1 złoty 50 groszy, mogło organizować przedszkole z tą załogą i wszystkim co tam jest ta nauczycielka odpowiedziała, że nie bo co z pieniędzmi. Powiedział, że czasami się gubi czy ważne są dzieci czy pieniądze, ale jest święcie przekonany, że dyrektorzy dbają przede wszystkim o dzieci. Wyraził nadzieję, że samorząd próbując dbać trochę o pieniądze, ale przede wszystkim o dzieci i nauczycieli, pokaże że Zespół Przedszkoli Samorządowych ma racje bytu i że będzie sukcesem, ale wszystko jest w rękach Rady Miejskiej, która będzie głosowała za tą uchwałą lub przeciw.

Więcej pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie połączenia Przedszkola Samorządowego nr 1 w Makowie Mazowieckim z Przedszkolem Samorządowym nr 4 w Makowie Mazowieckim i utworzenia Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 9 głosów, przeciw – 2 głosy, wstrzymało się – 2 głosy.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 9 głosami „za” podjęła uchwałę Nr XIX/146/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie połączenia Przedszkola Samorządowego nr 1 w Makowie Mazowieckim z Przedszkolem Samorządowym nr 4 w Makowie Mazowieckim i utworzenia Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim, która stanowi załącznik nr 15 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że chciałby dodać, że samorząd jest od tego, żeby pomagać nie tylko dyrektorom placówek, ale i wychowawcom oraz rodzicom. Nadmienił, że w przyszłym tygodniu zostanie zwołane spotkanie z Radami Rodziców i Radami Pedagogicznymi, żeby porozmawiać o wszystkich problemach. Samorząd będzie maksymalnie starał się, żeby wszystkie elementy wziąć pod uwagę aby ten zespół działał jak najlepiej. Zadeklarował chęć do rozmów, współpracy i brania wszystkich najmniejszych elementów pod uwagę.

**ppkt 7)**

**w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości położonych w Makowie Mazowieckim,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości położonych w Makowie Mazowieckim.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/147/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości położonych w Makowie Mazowieckim, która stanowi załącznik nr 17 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 18 do protokołu.

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski ogłosił przerwę, która trwała w czasie od godziny 14<sup>30</sup> – 14<sup>40</sup>.

#### **ppkt 8)**

#### **w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/148/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku, która stanowi załącznik nr 19 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 20 do protokołu.

#### **ppkt 9)**

#### **w sprawie rozpatrzenia petycji,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski powiedział, że Stanowisko Rady Miejskiej w sprawie trudnej sytuacji w gospodarce odpadami oraz potrzeby zmian ustawowych dotyczących gospodarki odpadami zostało przesłane do Sejmu RP, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Ministerstwa Klimatu, Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Na dzień dzisiejszy do Biura Rady wpłynęły dwie odpowiedzi. Z Ministerstwa Klimatu i od Marszałka Województwa Mazowieckiego. Następnie odczytał fragment pisma od Marszałka Województwa Mazowieckiego: „Odnosząc się do poruszanej w Stanowisku Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim kwestii dotyczącej wprowadzenia mechanizmów prawnych regulujących stawki opłat za gospodarowanie jednym MG, czyli jednej tony poszczególnej frakcji odpadów komunalnych obowiązujących w instalacjach komunalnych należy mieć na uwadze, że wzrost kosztów zagospodarowania odpadów uzależniony jest od wielu czynników.



Rosnące koszty energii elektrycznej, czy od konieczności dostosowania instalacji do wymagań przepisów prawnych, określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. W kwestii dotyczącej podjęcia działań w celu zmniejszenia dynamiki wzrostu opłaty środowiskowej informuję, że wysokość opłat za korzystanie ze środowiska w tym ponoszonej z tytułu umieszczenia odpadów na składowisku, potocznie nazwanej opłatą marszałkowska, z uwagi na jej wnoszenie na rachunek prowadzony przez Urzędy Marszałkowskie ustalone są w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. Prawo ochrony środowiska wobec powyższego, wyżej wymienionego postulatu należy kierować do organów administracji rządowej”. Dodał, że z administracji rządowej Rada Miejska nie otrzymała odpowiedzi. Natomiast, z Ministerstwa Klimatu przyszła informacja, że prawdopodobnie będzie przeprowadzona nowelizacja ustawy dotyczącej odpadów komunalnych, ale nie wiadomo kiedy, może za rok.

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały i poprosił Przewodniczącego Komisji Skarg Wniosków i Petycji o zabranie głosu.

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Michał Arkadiusz Śmiałkowski powiedział, że w ostatnim czasie do Rady Miejskiej wpłynęły dwie petycje. Pierwsza, ze Spółdzielni ML-W „Jubilatka” w Makowie Mazowieckim. Druga, ze Wspólnoty Mieszkaniowej przy ulicy Kopernika I w Makowie Mazowieckim. Przedmiotem petycji było obniżenie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Miasta Maków Mazowiecki. W petycjach podkreślono, że opłata jest zbyt wysoka jak na dochody mieszkańców Makowa Mazowieckiego. Petycje zostały skierowane do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, która po zapoznaniu się z petycjami podczas trzech spotkań analizowała sytuację gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta. W posiedzeniach uczestniczyli między innymi: Prezes Spółdzielni ML-W „Jubilatka”, Prezes Spółki MPUK, Burmistrz Miasta, Zastępca Burmistrza Miasta, radca prawny. Po przeanalizowaniu wszystkich argumentów zasadność dwóch petycji poddano pod głosowanie. Trzech Radnych uznało petycje za zasadne, jeden za bezzasadne. Zgodnie z § 89 lit. I Statutu Miasta Maków Mazowiecki propozycję sposobu załatwienia petycji Komisja Skarg Wniosków i Petycji przedstawiła Przewodniczącemu RM oraz Radnym Rady Miejskiej na posiedzeniach stałych komisji Rady Miejskiej. Zasadność petycji poddano pod głosowanie większość Radnych uznała petycje za bezzasadne. Dodał, że ma na to wpływ wiele czynników takich jak: wzrost cen na instalacjach, wzrost stawek opłat środowiskowych, rosnące ceny prądu, płacy, wzrost ilości odpadów. Dodatkowo dochodzi obowiązek całorocznego selektywnego odbioru bioodpadów. Uchwalona stawka za odbiór odpadów komunalnych została ustalona w oparciu o obciążenia związane z funkcjonowaniem samego systemu. Wydatki związane z gospodarką odpadami komunalnymi wynosiły w budżecie miasta na 2019 r. 1 milion 845 tysięcy 100 złotych, natomiast na 2020 r. 2 miliony 713 tysięcy 280 złotych, więc prawie o 50% więcej. W związku z tym na sesję Rady Miejskiej skierowano projekt uchwały o bezzasadności tych dwóch petycji.

Przewodniczący Komisji Budżetu (...) Zdzisław Sawicki powiedział, że powstaje pytanie, czy nie chciałby płacić mniej. Odpowiedział, że chciałby. Natomiast, analizując koszty długo myślał na jakiej stawce powinno się oprzeć. Z poprzednich rozliczeń wynikało, że to powinno być w granicach 29 - 30 złotych. Rada Miejska podjęła stawkę w wysokości 28 złotych. Wydaje się, że po pół roku lub po roku będzie można stwierdzić, ile tak naprawdę ta stawka powinna wynosić. Dodał, że oglądał w telewizji program dotyczący instalacji do przetwarzania odpadów oraz utylizacji i uderzyła go jedna rzecz w tej sprawie. Dostawca śmieci do spalarni dowozi odpady i musi za to zapłacić a do tej pory było tak, że otrzymywał za to pieniądze. Makulatury nie chcą przyjmować, bo mają nadmiar, prawdopodobnie

przywożą z zachodu tańszą. W takiej sytuacji wydaje się, że po roku będzie można w miarę dokładnie określić koszty i zorientować się, czy stawka 28 złotych jest odpowiednia. Przyjmując sytuację, że pieniędzy zabraknie, to trzeba będzie dodatkowe środki znaleźć, a system powinien się samofinansować. Jeżeli zostanie, to pieniądze nie giną, będą na koncie i będą przesunięte na przyszły rok. Jeśli zabrakłoby na ostatnią ratę w grudniu, to miasto musiałoby wziąć pożyczkę albo z czegoś zrezygnować, a w sytuacji, gdzie jest mały plusik to miasto będzie w stanie zapłacić. Na takiej samej zasadzie działa ciepło w spółdzielni. Jest stawka ustalona i na koniec roku jeśli zabraknie przy rozliczeniu, to mieszkańcy dostają indywidualnie informację o konieczności dopłaty. Jeżeli jest nadpłata, to wtedy można to odliczyć. Wydaje się, że gorzej jest jak na tej wpłacie zabraknie i trzeba dopłacać niż jak jest trochę więcej a potem zostaje zwrócone.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak powiedział, że chciałby dodać dwa słowa, bo wydaje się, że w ciągu ostatniego pół roku zostało już wszystko powiedziane odnośnie odpadów. Dokonywane były analizy, chociaż odpady nie są łatwo policzalne jak ciepło, bo łatwiej jest to szacować przy stabilności rynku, a z odpadami tak nie jest. Dodał, że są trzy elementy, które wpływają na to jakie są ceny: ilość odpadów, segregacja, oraz rzetelność w wypełnianiu deklaracji. Zaapelował do wszystkich obecnych na sali oraz mieszkańców Miasta Maków Mazowieckich, aby starali się żeby jak najmniej produkować odpadów, aby dbali o to żeby segregacja była jak na najwyższym poziomie, bo niestety przy nieosiągniętych poziomach segregacji i przy złej jakości te pieniądze będą coraz większe, aby rzetelnie wypełniali deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Dotyczy to szczególnie mieszkańców w domach wielorodzinnych, ale nie znaczy, że nie dotyczy też mieszkańców w budynkach jednorodzinnych. Dodał, że wysokość stawki leży trochę w rękach mieszkańców i jeśli wszyscy będą dbać o środowisko, to może okazać się że finalnie cena nie tyle, że będzie malała, ale trzeba mieć nadzieję, że przynajmniej nie będzie rosła.

Więcej pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie rozpatrzenia petycji.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 8 głosów, przeciw - 3 głosy, wstrzymało się – 2 głosy.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 8 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/149/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie rozpatrzenia petycji, która stanowi załącznik nr 21 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 22 do protokołu.

#### **ppkt 10) w sprawie rozpatrzenia petycji,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie rozpatrzenia petycji.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod

głosowanie:

za – 8 głosów, przeciw - 3 głosy, wstrzymało się – 2 głosy.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 8 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/150/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie rozpatrzenia petycji, która stanowi załącznik nr 23 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 24 do protokołu.

**ppkt 11)**

**w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/151/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu, która stanowi załącznik nr 25 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 26 do protokołu.

**ppkt 12)**

**w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie,**

Skarbnik Miasta Monika Wołosz powiedziała, że projekt uchwały w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki omawiany był na posiedzeniach komisji. Natomiast, zaszła potrzeba delikatnie zmodyfikować zapisy treści uchwały. Po pierwsze, w tytule uchwały dodano zapis, że pożyczka zaciągnięta zostanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Po drugie, w § 1 zapisuje się, że pożyczka zostanie przeznaczona na sfinansowanie planowanego deficytu. Po trzecie, w zakresie zapisów § 2 i § 3 dopisuje się, że zabezpieczeniem pożyczki będzie weksel in-blanco oraz że spłata pożyczki nastąpi począwszy od roku 2021.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/152/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, która stanowi załącznik nr 27 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 28 do protokołu.

**ppkt 13)**

**w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020– 2026,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały i poprosił Skarbnik Miasta Monikę Wołosz o zabranie głosu.

Skarbnik Miasta Monika Wołosz powiedziała, że zmiany w uchwale budżetowej były szczegółowo omawiane na posiedzeniach komisji, natomiast w trakcie prac nad budżetem powstała potrzeba wprowadzenia jednej, ważnej zmiany. Miasto chce zawalczyć i pozyskać środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach działania Poprawa Zarządzania Dziedzictwem Kulturowym i zrealizować projekt pod nazwą Kultura dla Wszystkich. W ramach którego planuje się przebudować Miejski Dom Kultury oraz poszerzyć ofertę kulturalną. Dodała, że aby zawalczyć o te pieniądze, a dofinansowanie wynosi 85% kosztów kwalifikowalnych, więc to jest dość duże dofinansowanie, należy wykonać dokumentację projektową, studium wykonalności oraz dokumentację aplikacyjną do tego wniosku. Na dzień dzisiejszy daje to koszt około 129 tysięcy 150 złotych. Planuje się, że beneficjentem dotacji będzie Miejski Dom Kultury ze względów na formę organizacyjno-prawną oraz pod kątem kwalifikowalności podatku VAT jest to najkorzystniejsze rozwiązanie. Dlatego też, w budżecie planuje się na ten cel dotacje celową dla Miejskiego Domu Kultury. To jest jedyna zmiana, która została wprowadzona w stosunku do projektu uchwały budżetowej.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodniczący RM Arkadiusz Dobrzyński odczytał treść projektu uchwały w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020 – 2026.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/153/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020– 2026, która stanowi załącznik nr 29 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 30 do protokołu.

**ppkt 14)**

**w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie projektu uchwały.

Przewodniczący Komisji Polityki Regionalnej Sławomir Maciej Leśniak powiedział, że trochę późno Rada Miejska dowiedziała się o tym kolejnym wydatku i szkoda, że wcześniej nie było rozmów na ten temat. W związku z tym ma pytanie do Pani Skarbnik. W jaki sposób wydatek dotyczący opracowania dokumentacji w celu przystąpienia do tego programu zostanie pokryty, czy te środki zostaną przeniesione z innego konta?

Skarbnik Miasta Monika Wołosz powiedziała, że spodziewała się tego pytania, bo Radni wiedzą, że budżet jest sztywny i dość ambitny na rok 2020. Jeżeli chodzi o środki na zabezpieczenie wykonania dokumentacji i dokumentów aplikacyjnych, to środki będą pochodziły w części z przesunięcia z paragrafu, gdzie zostały pieniądze na podatku od nieruchomości z nieruchomości miasta, w części będą pokryte z większych wpływów niż zakładano z tytułu udziału w podatku od spadków i darowizn.

Więcej pytań i uwag nie było, wobec czego Wiceprzewodnicząca RM Małgorzata Jolanta Długolecka odczytała treść projektu uchwały w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok.

Następnie Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, podjęła uchwałę Nr XIX/154/2020 z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok, która stanowi załącznik nr 31 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 32 do protokołu.

#### **ppkt 15)**

#### **sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii w Makowie Mazowieckim za 2019 rok,**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie sprawozdania.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie imienne:

za - 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, przyjęła sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii w Makowie Mazowieckim za 2019 rok, które stanowi załącznik nr 33 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

## **ppkt 16)**

### **sprawozdania z działalności Rady Miejskiej i stałych Komisji Rady za 2019 rok.**

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski otworzył dyskusję w przedmiocie sprawozdań.

Pytań i uwag nie było, wobec czego Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski projekt uchwały poddał pod głosowanie imienne:

za – 13 głosów, przeciw - 0 głosów, wstrzymało się – 0 głosów.

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w obecności 13 radnych, 13 głosami „za”, przyjęła sprawozdania z działalności Rady Miejskiej i stałych Komisji Rady za 2019 rok, które stanowią załącznik nr 35, 36, 37, 38, 39, 40 do protokołu.

Imienny wykaz głosowania stanowi załącznik nr 41 do protokołu.

## **Ad pkt 6.**

### **Wolne wnioski i informacje.**

Radny Marian Paczkowski powiedział, że na dzisiejszą sesję Radni otrzymali obszerne materiały, może aż za dokładne. Były tam wykresy, sprawozdania liczone w procentach, w ilościach. Z tych sprawozdań wynika, iż potwierdza się stwierdzenie, z którym spotkał się kilkakrotnie, że Maków Mazowiecki jest miastem rencistów i emerytów. Oczywiście jest to, że emerytów z roku na rok w Mieście Maków Mazowiecki przybywa procentowo. Na koniec 2018 roku było ich prawie dwa tysiące trzysta osób. Spada również liczba mieszkańców, więcej jest zgonów niż urodzeń. Bezrobocie w wieku produkcyjnym wynosi sześćset trzydzieści sześć osób jak podaje statystyka. W związku z tym rodzi się pytanie, jak zlikwidować to bezrobocie i jak zagospodarować budynki po Autohicie? Może warto byłoby ściągnąć jakiegoś inwestora, żeby to bezrobocie zmalało. Dodał, że są wolne mieszkania w bloku na Rickovera 6 oraz w blokach przy ulicy Kolejowej i wystarczyłoby ściągnąć inwestora, żeby zainwestował w mieście. Nadmienił, że kolejny temat, który chciałby poruszyć, to teren po byłym dworcu PKS. Jak wiadomo kwestia własności tego terenu była poruszana i w Urzędzie Miejskim i w Starostwie Powiatowym. Natomiast, chodzi o to, że nie ma informacji o tym, gdzie autobusy, danego kursu i o której godzinie się zatrzymują, bo jak wiadomo jest kilka przystanków: na placu dworcowym, w rynku i na ulicy Ciechanowskiej. Dobrze byłoby, aby takie informacje się pojawiły. Zwrócił uwagę, że na chodnikach można zauważyć pozostałości po psach, chociaż spółdzielnia postawiła specjalne kosze na psie odchody i część mieszkańców sprząta, to większość właścicieli tego nie robi. Nie ma w Makowie Mazowieckim Straży Miejskiej, ale nasuwa się pytanie, czy nie mogłaby robić tego Policja. Często stoi radiowóz przy kinie lub przy 1001 Drobiazgów i policja daje mandaty osobom, które przechodzą przez jezdnie w miejscach niedozwolonych. Może tym radiowozem ustaliby na ulicy Ciechanowskiej i patrol przeszedłby się po uliczkach osiedla i ukarała dla przykładu kilku właścicieli, którzy po swoich psach nie sprzątaj. Dodał, że uważa, iż powinien być rejestr psów i powinny być one znakowane, aby było wiadomo czyj jest dany pies. Zwrócił uwagę, że na prywatnej posesji między blokiem Kopernika 9 a 11 około godziny 20<sup>00</sup> schodzi się młodzież i pozostawia po sobie dużo butelek szklanych, plastikowych i papierów. Drugi taki budynek jest za Szkołą Podstawową nr 2, gdzie jest zarwany dach, okna są powyrywane, jest zarośnięte i są porzucane śmieci. Kiedyś na wiosnę zawsze były przeglądy porządku posesji i uważa, że powinien być patrol z udziałem pracownika Urzędu Miejskiego, żeby zmobilizować właścicieli do uprzątnięcia działek.

Prezes Stowarzyszenia Diabetyków Stanisław Rulka powiedział, że jest bardzo zadowolony i w imieniu dwóch tysięcy ośmiuset osób chorych na cukrzycę w powiecie makowskim chciałby serdecznie podziękować Burmistrzowi Miasta, Zastępcy Burmistrza Miasta i Radnym Rady Miejskiej za udostępnienie lokalu w którym stowarzyszenie może się rozwijać w myśl statutu. Jest miejsce na zbadanie osób chorych na cukrzycę, na wydawanie żywności, na magazynowanie sprzętu do walik z cukrzycą. Dodał, iż stowarzyszenie posiada bardzo dużo sprzętu medycznego i w dniu 24 lutego bieżącego roku przekazało szpitalowi w Ciechanowie 20 glukometrów i 10 specjalnych glukometrów dla kobiet w ciąży chorych na cukrzycę. Nadmienił, że stowarzyszenie ma się czym pochwalić jeśli chodzi o sprzęt, ale przede wszystkim jest dumne z samorządowców, którzy rozumieją co to jest kalectwo, co to jest choroba, co to jest bieda. Dodał, że jest człowiekiem przedwojennym i jak 60 lat temu powstawały gminne rady był radnym z Osiedla Grzanka to takiej jednogłośnie i zgodności jak jest teraz między Burmistrzem Miasta a Radą Miejską nie zaobserwował. Może na komisjach jest dyskusja, ale tak ogólnie jest zadowolony z tej współpracy. Ponownie podziękował Burmistrzowi Miasta, Zastępcy Burmistrza Miasta. Szczególne podziękowania przekazał Pani Alicji Prejs za troskliwą opiekę przy przekazywaniu stowarzyszeniu obiektu i pomocy w umeblowaniu. Dodał, że jest to człowiek oddany ludziom i miastu.

Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski powiedział, że na komisjach jest różnie, czasami dyskusja jest bardzo burzliwa. Życzył stowarzyszeniu, aby ten budynek służył mu jak najdłużej. Podziękował za pochwalenie Rady Miejskiej. Dodał, że dla niego i dla wszystkich Radnych dużo ta pochwała znaczy i cieszy to, że potrafią rozmawiać.

**Ad pkt 7.**

**Zamknięcie obrad XIX sesji Rady Miejskiej.**

Wobec zrealizowania porządku obrad XIX sesji Rady Miejskiej Przewodniczący RM Dariusz Artur Miecznikowski o godz. 15<sup>30</sup> zamknął jej posiedzenie.

Na tym obrady i protokołowanie zakończono.

Protokołowała

Inspektor UM

Małgorzata Ciekacz

Przewodniczący Rady Miejskiej



Dariusz Artur Miecznikowski





**Lista osób zaproszonych na XIX Sesję  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
w dniu 27 lutego 2020 r.**

Załącznik Nr ...  
do Protokołu Nr XIX  
27.02.2020

- |                               |   |  |
|-------------------------------|---|--|
| 1. Deptuła Zbigniew           | Starosta Powiatu<br>Makowskiego                   | .....  |
| 2. Augustyniak Mirosław       | Radny Sejmiku<br>Województwa Mazowieckiego        | .....  |
| 3. Wierzbicki Dariusz         | Przewodniczący Rady<br>Powiatu Makowskiego        | .....  |
| 4. Kos Andrzej Jan            | Wiceprzewodniczący<br>Rady Powiatu<br>Makowskiego | .....  |
| 5. Włoczkowska Teresa Jolanta | Wiceprzewodniczący<br>Rady Powiatu<br>Makowskiego | .....  |
| 6. Barański Rafał             | Radny Powiatu<br>Makowskiego                      | .....  |
| 7. Kołodziejcki Cezary        | Radny Powiatu<br>Makowskiego                      | .....  |
| 8. Ciesielska Katarzyna       | Prezes SM „Jubilatka”                             | .....<br> |
| 9. Poniatowski Tomasz         | Przewodniczący Rady<br>Nadzorczej SM „Jubilatka”  | .....  |
| 10. Gadomski Lech             | Prezes Spółki JUMA                                | .....<br> |
| 11. Bonisławska Emilia        | Prezes Spółki TBS                                 | .....  |
| 12. Napiórkowski Grzegorz     | Prezes Spółki MPUK                                | .....  |
| 13. Piegutkowski Andrzej      | Przewodniczący<br>NSZZ „Solidarność”              | .....  |
| 14. Miecznikowska Ewa         | Prezes Oddziału<br>Powiatowego ZNP                | .....  |
| 15. Wróblewska Katarzyna      | Naczelnik Urzędu<br>Skarbowego                    | .....  |

16. Dziadak Andrzej	Komendant Powiatowy Policji w Makowie Mazowieckim	 .....
17. Gołębiewski Arkadiusz	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Makowie Mazowieckim	.....
18. Grabowski Roman	Prezes S-ni Zaop. i Zb.	.....
19. Wielgolewski Jerzy	Dyrektor SP ZOZ	.....
20. Pilniakowska Lucyna	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny	.....
21. Kamińska Anna	Dyrektor SP nr 1	.....
22. Płosińska Elżbieta	Dyrektor SP nr 2	 .....
23. Gołyś Barbara	Dyrektor PS nr 1	 .....
24. Sobolewska Anna	Dyrektor PS nr 2	 .....
25. Milewska Małgorzata	Dyrektor PS nr 4	 .....
26. Brzostek Barbara	Kierownik MOPS	 .....
27. Zatońska Anna	Dyrektor MBP	.....
28. Winiarek Anna	Dyrektor MDK	.....
29. Pluciński Janusz	Starszy Cechu	.....
30. Orzeł Anna	Naczelnik Urzędu Pocztowego w Makowie Mazowieckim	.....
31. Rulka Stanisław	Prezes Oddziału Powiatowego PSD	 .....
32. Dębek Elżbieta	Prezes Koła PZN Maków Mazowiecki	 .....

33. Zalewska Grażyna                      Polski Związek Emerytów,  
Rencistów i Inwalidów  
– Oddział Miejski                      .....

34. Dzwonkowska Beata                      Tygodnik Ostrołęcki                      .....

35. ....                      Tygodnik Makowski                      .....

36. Olzacki Sławomir                      Portal Makowonline                      *Mysliki*.....

38. *Kozicki Yozel    Prezes Klubu GDK Makow*                      *Yozel*.....

39. *Maiponate Gos    WOP UM*                      *Gos*.....

40. *Apata Smege - Lencuz UM*                      *Lencuz*.....

41. *Stanisław Romanowski*                      *JK*.....

42. ....

43. ....

44. ....

45. ....

46. ....

47. ....

48. ....

49. ....

50. ....



**Przeprowadzono głosowanie w sprawie "Przedstawienie porządku obrad i przegłosowanie ewentualnych zmian.". Wniosek został przyjęty następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Głosowanie zostało przeprowadzone w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 13:08:11

Radni zagłosowali jak poniżej:

Jestem za	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>
2.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>
3.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>
4.	<i>Paweł Falba</i>
5.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>
6.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>
7.	<i>Jan Mróz</i>
8.	<i>Marian Paczkowski</i>
9.	<i>Mirosław Piątek</i>
10.	<i>Zdzisław Sawicki</i>
11.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>
12.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>
13.	<i>Wojciech Traczewski</i>

Wstrzymuję się	
	BRAK

Jestem przeciw	
	BRAK

Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu	
	BRAK



**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**  
ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki  
tel. (29) 717-10-02  
www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**

Załącznik Nr 4

do Protokołu Nr N.Y.

z dnia 27.02.2020

**Przeprowadzono głosowanie w sprawie "Przyjęcie protokołu z XVIII sesji Rady". Wniosek został przyjęty następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Głosowanie zostało przeprowadzone w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 13:09:06

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>
2.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>
3.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>
4.	<i>Paweł Falba</i>
5.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>
6.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>
7.	<i>Jan Mróz</i>
8.	<i>Marian Paczkowski</i>
9.	<i>Miroslaw Piątek</i>
10.	<i>Zdzisław Sawicki</i>
11.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>
12.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>
13.	<i>Wojciech Traczewski</i>

<b>Jestem przeciw</b>	
	<b>BRAK</b>

<b>Wstrzymuję się</b>	
	<b>BRAK</b>

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	<b>BRAK</b>

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

Załącznik Nr ..... 5 .....  
do Protokołu Nr ..... XIX .....  
z dnia 27 02 2020

**UCHWAŁA NR XIX/141/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych  
Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027**

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020 - 2027, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

  
**Dariusz  
Artur Miecznikowski**

**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/141/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych  
Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027**

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027 jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie miasta. Wskazuje obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim przedkłada pod obrady przedmiotowy dokument, stanowiący wieloletni program działań na rzecz osób potrzebujących pomocy w Mieście Maków Mazowiecki.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Dariusz Antoni Marzaniuk

Załącznik do Uchwały Nr XIX/141/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27.02.2020 r.



# STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI NA LATA 2020-2027





## SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE .....	5
1.	Metodyka opracowywania strategii .....	6
2.	Kontekst planowania strategicznego .....	7
3.	Uwarunkowania formalne opracowania strategii .....	8
4.	Spójność z dokumentami strategicznymi .....	11
II.	CHARAKTERYSTYKA MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI .....	13
1.	Położenie Miasta .....	13
2.	Sytuacja demograficzna .....	15
3.	Kapitał społeczny i gospodarczy Miasta .....	19
3.1.	<i>Sytuacja gospodarcza i finanse publiczne</i> .....	19
3.2.	<i>Rynek pracy</i> .....	26
3.3.	<i>Wychowanie i edukacja</i> .....	28
4.	Infrastruktura Miasta .....	32
5.	Kultura, sport i rekreacja .....	34
6.	Opieka zdrowotna .....	41
7.	Bezpieczeństwo publiczne .....	42
8.	Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych .....	43
8.1.	<i>Współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami</i> .....	43
8.2.	<i>Pomoc społeczna</i> .....	49
III.	KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH .....	57
1.	Dziedziny planowania strategicznego .....	58
1.1.	<i>Wspieranie rodziny</i> .....	58
1.2.	<i>Wsparcie osób niepełnosprawnych</i> .....	66
1.3.	<i>Zdrowie psychiczne</i> .....	72



1.4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych .....	76
1.5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie .....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b> 90
1.6. Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	102
1.7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu.....	109
1.8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	116
1.9. Problem przestępczości.....	124
1.10. Rewitalizacja społeczna .....	128
2. Analiza SWOT .....	132
3. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych.....	135
4. Zakładane rezultaty realizacji strategii.....	135
5. System wdrażania strategii.....	136
6. Monitoring.....	137
7. Ewaluacja .....	137
7.1. Zakres ewaluacji .....	138
7.2. Sposób ewaluacji .....	138
7.3. Narzędzia ewaluacji.....	138
7.4. Okres ewaluacji .....	138
8. Ocena ryzyka.....	138
IV. WNIOSKI I PODSUMOWANIE .....	140
V. BIBLIOGRAFIA .....	142
VI. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL.....	144

**Wykaz skrótów:**

**UM** – Urząd Miejski

**MOPS** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

**NGO** – (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

**PFRON** – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

**NFZ** – Narodowy Fundusz Zdrowia

**PUP** – Powiatowy Urząd Pracy

**GUS** – Główny Urząd Statystyczny

**MKRPA** – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

**KBPN** – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

**PARPA** – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

**ZI** - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

**KPP** – Komenda Powiatowa Policji

**DPS** – Dom Pomocy Społecznej

**ŚDŚ** – Środowiskowy Dom Samopomocy

**MDK** – Miejski Dom Kultury

**MUTW** – Makowski Uniwersytet Trzeciego Wieku

## **I. WPROWADZENIE**

**S**trategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027<sup>1</sup> jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie miasta Maków Mazowiecki. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. W celu osiągnięcia rezultatów i celów Strategii, planowane do realizacji działania podlegają stałemu monitoringowi i okresowej ewaluacji.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań – w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej.

Badania wskazują, iż „zarządzanie i rozwój przy pomocy konstruowania strategii jest skuteczną i wypróbowaną metodą zarówno w regionach, poszczególnych krajach i gminach. Wypróbowaną, czyli przyspieszającą osiągnięcie założonego celu lub celów”<sup>2</sup>.

W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych. W przedstawionym kontekście planowaniem strategicznym objęto następujące dziedziny:

- wspieranie rodziny,
- wsparcie osób niepełnosprawnych,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integrację społeczną seniorów,
- promocję zatrudnienia, reintegrację zawodową i społeczną osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- problem przestępczości,

<sup>1</sup> Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

<sup>2</sup> Joanna Staręga-Piasek, *Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych*, Warszawa 2013, s. 10.



- rewitalizację społeczną.

Wyróżnione dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej. Współwystępowanie u beneficjentów różnych problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych nakazuje uznać, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej miasta Maków Mazowiecki.

Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Aby można było mówić o angażowaniu członków społeczności lokalnej w proces strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, ich udział musi zostać uwzględniony na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od diagnozy, poprzez wybór kierunków priorytetowych, a skończywszy na opracowaniu planu wdrażania i monitorowania Strategii. Skuteczna strategia to taka, która jest konkretnym instrumentem kierowania i programowania działań społecznych. To zbiór reguł, które metodycznie stosowane pozwalają na efektywne działanie, urzeczywistniając jednocześnie sukces podejmowanych przedsięwzięć. Stanowią szansę na skuteczne budowanie i wykorzystanie potencjału w sferze instytucjonalnej i społecznej na rzecz kształtowania ładu społecznego.

## **1. Metodyka opracowywania strategii**

Obowiązek opracowania Strategii dla gminy i powiatu nakłada ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej<sup>3</sup>. Wskazuje ona podstawowe elementy Strategii, nie określając szczegółowych zasad dotyczących sposobu opracowania dokumentu. Ostateczną decyzję w tej sprawie pozostawiono samorządom.

W procesie opracowywania Strategii dla miasta Maków Mazowiecki zastosowano podejście partycypacyjno-eksperckie. Zastosowanie podejścia partycypacyjnego wynika z wymagań stawianych przed samorządami oraz z dostrzegalnej przez przedstawicieli władzy

<sup>3</sup> Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Art. 16 b, Art. 17, Art. 19 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.).

samorządowej potrzeby, aby jak najpełniej angażować przedstawicieli lokalnych społeczności w podejmowanie decyzji.

Partycypacja społeczna, czyli uspołecznienie procesów decyzyjnych poprzez zwiększenie zaangażowania i roli obywateli, to efekt wdrażania konstytucyjnej zasady subsydiarności. Zasada ta ma fundamentalne znaczenie dla budowania współpracy i zapewnienia warunków udziału w życiu publicznym obywateli, najczęściej zrzeszonych w nieformalnych grupach społecznych lub działających w ramach organizacji pozarządowych.

Dla uzyskania możliwie pełnego obrazu kwestii społecznych w społeczności lokalnej miasta Maków Mazowiecki, przyjęto założenie, że partycypacyjno-eksperymentalny proces planowania strategicznego powinien zostać uzupełniony o badania społeczne. Wśród społeczności lokalnej Miasta przeprowadzone zostały badania. Celem badań było poznanie opinii mieszkańców odnośnie występujących w mieście Maków Mazowiecki problemów społecznych oraz zaprezentowanie rekomendacji dotyczących możliwości rozwiązywania tychże problemów. Wyniki badań zaprezentowano w rozdziale *Kierunki rozwiązywania problemów społecznych*.

## **2. Kontekst planowania strategicznego**

Najważniejszym dokumentem strategicznym dla miasta Maków Mazowiecki jest przyjęty Uchwałą Nr VII/54/2015 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 27 maja 2015 roku Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022. Jest on dokumentem określającym podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta w dłuższej perspektywie czasowej. Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022 określa najogólniejszą wizję Miasta w przyszłości – pożądany obraz, do którego zmierza. Zasadniczym celem tego dokumentu jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości życia mieszkańców. Założeniem strategii jest analizowanie uwarunkowań w jakich dany obszar funkcjonuje i adekwatnie do nich aktualizowanie założeń rozwoju oraz formułowanie zarówno celów krótkoterminowych jak i długookresowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględnia nadrzędną rolę Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022. Kluczowe jej elementy wpisują się zarówno w obowiązujące kierunki polityki w sferze społecznej zawarte w obowiązującym Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego, jak i kluczowe założenia wypracowywane w toku prowadzonej jej aktualizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem o charakterze polityki, wskazującym podstawowe cele i kierunki działań oraz programy funkcjonujące bądź opracowywane w dziedzinach planowania Strategii, będące średniookresowymi planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji.

### **3. Uwarunkowania formalne opracowania strategii**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z: ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 roku, poz. 511), ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 roku poz. 1508 z późniejszymi zmianami), które w ramach zadań własnych gminy i zadań własnych powiatu przewidują „opracowanie i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” - dla gminy oraz opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami<sup>4</sup>- na poziomie powiatu.

Na treść Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obok wyżej cytowanej ustawy o pomocy społecznej mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

1. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180 z późn. zm.)
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. poz. 483 z późn. zm.)
3. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn.zm.)

<sup>4</sup> Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 roku poz. 1508 z późniejszymi zmianami).



4. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172)
5. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.)
6. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.)
7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852)
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.)
9. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 z późn. zm.)
10. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 217 z późn. zm.)
11. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1205)
12. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688)
13. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530 z późn. zm.)
14. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2094 z późn. zm.)
15. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 609 z późn. zm.)
16. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1109 z późn. zm.)
17. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.)
18. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670 z późn. zm.)
19. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360 z późn. zm.)
20. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682 z późn. zm.)





21. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 z późn. zm.)
22. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.)
23. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.)
24. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351)
25. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869)
26. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1182)
27. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia mieszkalnych na wynajem mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2018 r. poz. 2321)
28. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510 z późn. zm.)
29. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969)
30. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 z późn. zm.)
31. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.)
32. ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1431 z późn. zm.)
33. uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego Gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014 – 2020
34. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r. poz. 1832 z późn. zm.)
35. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473)



36. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.)
37. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061)
38. ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755 z późn. zm.)

#### **4. Spójność z dokumentami strategicznymi**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027, jak już wspomniano wcześniej, konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu strategii i programów. Celem takiej konstrukcji jest uspojnienie podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji strategii z programami szerszego zasięgu jak i konstruowanymi w jej ramach programami.

W praktyce oznacza to, że długo i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy UE.

W opisywanym zakresie, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki wpisuje się w elementy polityki spójności Unii Europejskiej, która ma wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Jest to jeden z głównych priorytetów Strategii „Europa 2020”, która zastąpiła „Strategię Lizbońską”. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu koncentruje się na zwiększeniu aktywności zawodowej społeczeństw UE, podnoszeniu kwalifikacji obywateli oraz walce z ubóstwem.

W powyższe cele wpisuje się siedem projektów przewodnich (zwanymi także inicjatywami flagowymi) oraz 10 Zintegrowanych Wytucznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia państw członkowskich. Projekty przewodnie składają się z działań realizowanych zarówno na poziomie unijnym jak i krajowym, należą do nich m. in.: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” oraz „Europejski program walki z ubóstwem”.

Na poziomie krajowym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki wpisuje się w dokumenty strategiczne, które powstawały w okresie finalizacji prac nad strategią „Europa 2020”. Wspólną podstawę dla krajowych dokumentów

strategicznych stanowi raport „POLSKA 2030. Wyzwania rozwojowe”, w którym wskazane zostały wyzwania rozwojowe stojące przed Polską w perspektywie do 2030 roku. Wśród wyzwań tych wymieniono m. in: sytuację demograficzną, wysoką aktywność zawodową, poprawę spójności społecznej oraz wzrost kapitału społecznego Polski.

Strategia średniookresowa do 2020 roku wytycza obszary strategiczne (Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna), w których koncentrować się będą główne działania do 2020 roku oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

W kontekście objętych procesem planowania strategicznego dziedzin Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki najważniejszym programem na poziomie krajowym jest „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”. Program uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki.

Z kolei na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami są: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2020 wraz z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Programowa zgodność Strategii z:

- Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020,

stwarza szansę na uruchomienie montażu finansowego dla realizacji projektów, które stanowią rozwinięcie zadań opisanych w części operacyjnej Strategii.

Wśród ważnych instrumentów finansowania projektów należy wymienić Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), jako zupełnie nowe narzędzie zaproponowane przez Komisję Europejską, przy pomocy którego partnerskie jednostki samorządu terytorialnego mogą realizować wspólne przedsięwzięcia.

## II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI

### 1. Położenie Miasta

**M**iaсто Maków Mazowiecki to miasto położone w północno-wschodniej części Polski, w województwie mazowieckim, nad rzeką Orzyc, 80 km na północ od Warszawy i jest siedzibą powiatu makowskiego. Miasto graniczy z czterema gminami: od południa z gminą Szelków, od wschodu z gminą Czerwonka, od północy z gminą Płoniawy-Bramura, natomiast od zachodu z gminą Karniewo.

Rysunek 1. Położenia miasta Maków Mazowiecki na mapie Polski



Źródło: <https://www.google.com/maps/>

*„Piękny, urozmaicony krajobraz grodu położonego nad malowniczym brzegiem rzeki Orzyc, bliskość okalających miasto lasów i przede wszystkim mieszkańcy to główne atuty Makowa Mazowieckiego. Nasze Miasto jest miejscem wyjątkowym i szczególnym, współtworzy serce Polski – Mazowsze. Mamy wiele do zaoferowania: dobrą dostępność komunikacyjną, czytelną strukturę funkcjonalno - przestrzenną miasta, dobrą jakość usług komunalnych oraz dobrze rozwiniętą sieć wodociagową i kanalizacyjną” - <https://www.makowmazowiecki.pl/262,co-i-gdzie-w-makowie>*

Maków Mazowiecki ma dogodne połączenia komunikacyjne, gdyż położony jest blisko głównych krajowych szlaków komunikacyjnych – na jego obszarze przecinają się drogi krajowe: nr 60 (Łęczyca - Ostrów Mazowiecka) i nr 57 (Warszawa-Pojezierze Mazurskie) oraz przebiega droga wojewódzka nr 626. Maków Mazowiecki ma powierzchnię 10,3 km<sup>2</sup>, co stanowi 0,9% powierzchni powiatu makowskiego. Ponadto Miasto znajduje się na terenie funkcjonalnym „Zielone Płuca Polski”, który charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością użytków zielonych oraz bardzo wartościowymi, niewiele zmienionymi przez człowieka obszarami przyrodniczymi. Korzystne połączenia komunikacyjne, bliskość Warszawy, liczne zabytki oraz walory przyrodnicze sprawiają, że w Mieście tkwi duży potencjał dla turystycznego i gospodarczego rozwoju.

**Rysunek 2. Mapa miasta Maków Mazowiecki**



Źródło: <https://www.google.com/maps>

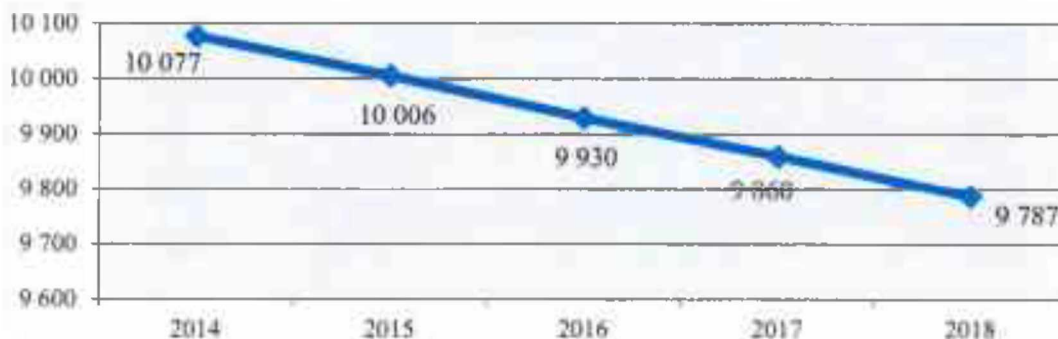


## 2. Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gęstość zaludnienia w Makowie Mazowieckim to **952 osoby/km<sup>2</sup>**. Miasto zamieszkuje **9 787 osób** (stan na 31.XII.2018). Z roku na rok możemy zauważyć stopniowy spadek liczby ludności w Mieście. W porównaniu do roku 2014 liczba ludności w Makowie Mazowieckim zmalała o 2,8%. Dane dotyczące liczby ludności przedstawione zostały w poniższej tabeli.

**Wykres 1. Liczba ludności w mieście Makowie Mazowieckim w latach 2014-2018**

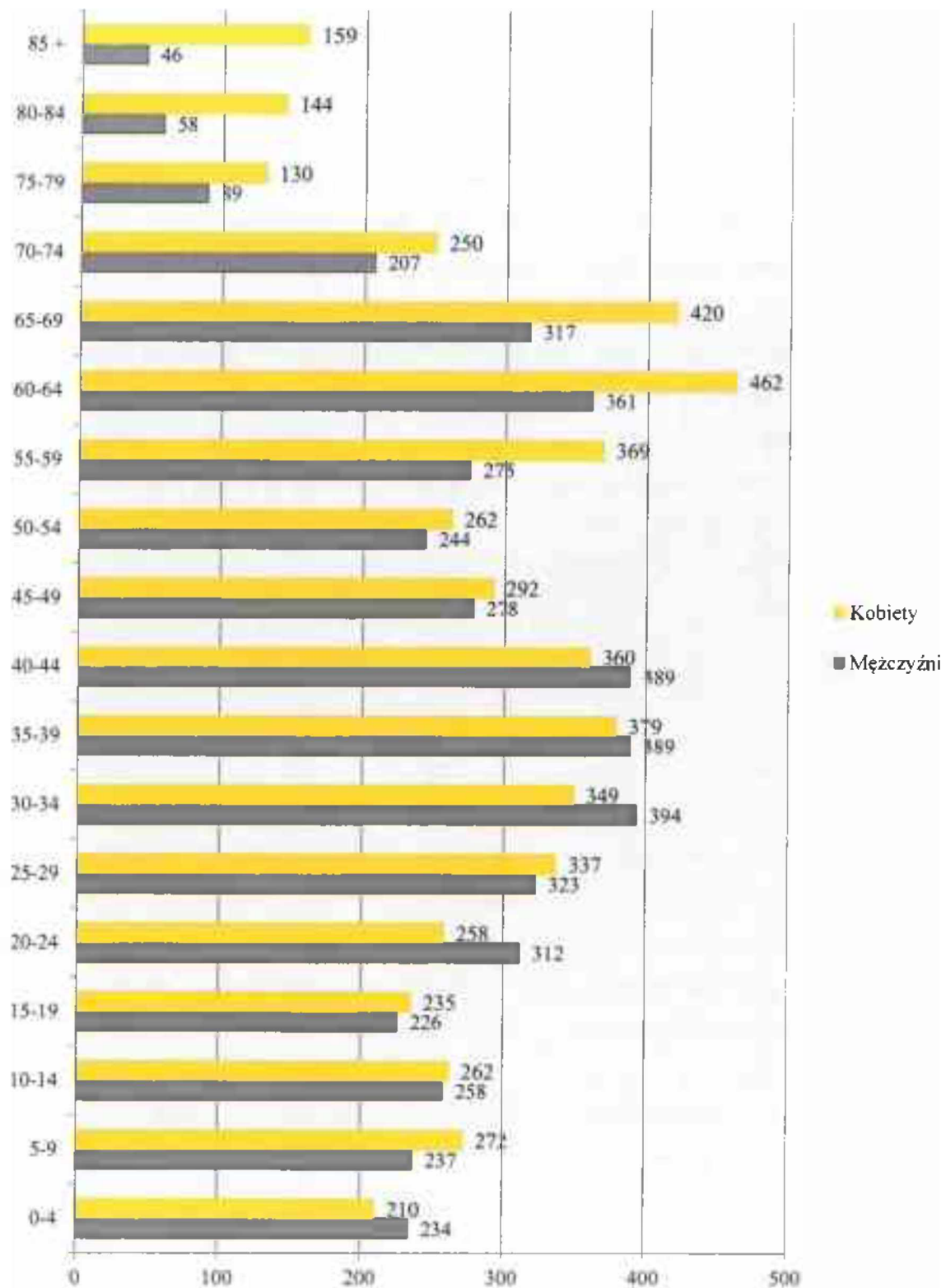


Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Liczba kobiet zamieszkujących Miasto jest nieco większa od liczby mężczyzn, kobiety stanowią bowiem 52,6% (**5 150 kobiet**), natomiast mężczyźni 47,4% ogółu ludności (**4 637 mężczyzn**). Współczynnik feminizacji wynosi dla miasta Maków Mazowiecki 111, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 111 kobiet. Wskaźnik ten jest nieco większy w porównaniu do wskaźnika feminizacji w całym województwie mazowieckim, który kształtuje się na poziomie 109.

W tabeli poniżej zaprezentowany został rozkład liczebności miasta Maków Mazowiecki w podziale na płeć w poszczególnych grupach wiekowych. Możemy zauważyć, iż znaczną część kobiet stanowią osoby w przedziale wiekowym 60-64 lata (462 osoby) oraz 65-69 lat (420 osób). Wśród mężczyzn natomiast wiek znacznej części mieści się w przedziale wiekowym 30-34 lata (394 osoby), 35-39 lat (389 osób) oraz 40-44 lat (389 osób).

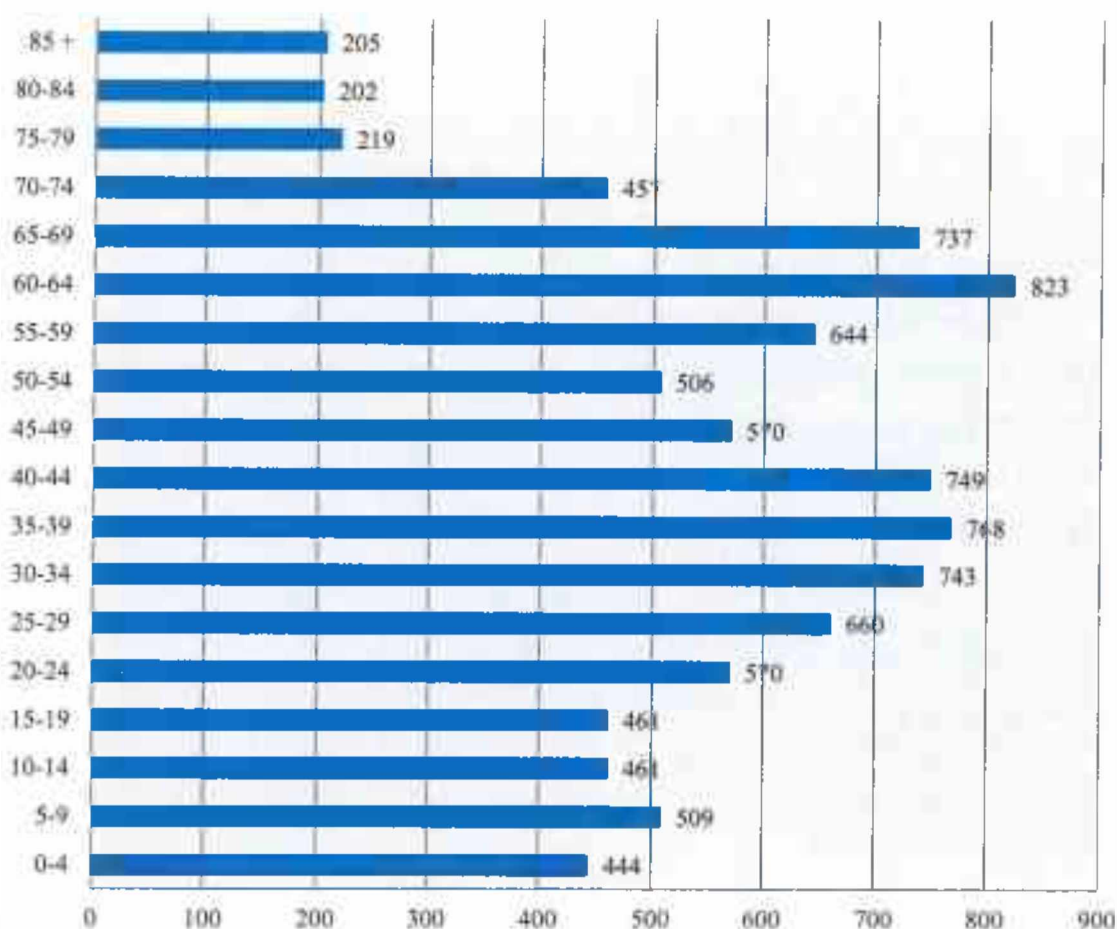
**Wykres 2. Rozkład liczebności miasta Maków Mazowiecki w podziale na wiek i płeć (stan na koniec 2018 roku)**



Zródło: <http://bdl.stat.gov.pl>

Poniższy wykres również przedstawia ludność miasta Maków Mazowiecki, jednak wyłącznie w podziale na wiek. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że najwięcej mieszkańców Miasta jest w grupie wiekowej 60-64 lat (823 osoby), na drugim miejscu pod tym względem znajdują się mieszkańcy mający między 35-39 lat (768 osób), natomiast na trzecim osoby będące między 40-44 rokiem życia (749 osób).

**Wykres 3. Ludność miasta Maków Mazowiecki w podziale na wiek (stan na koniec 2018 roku)**

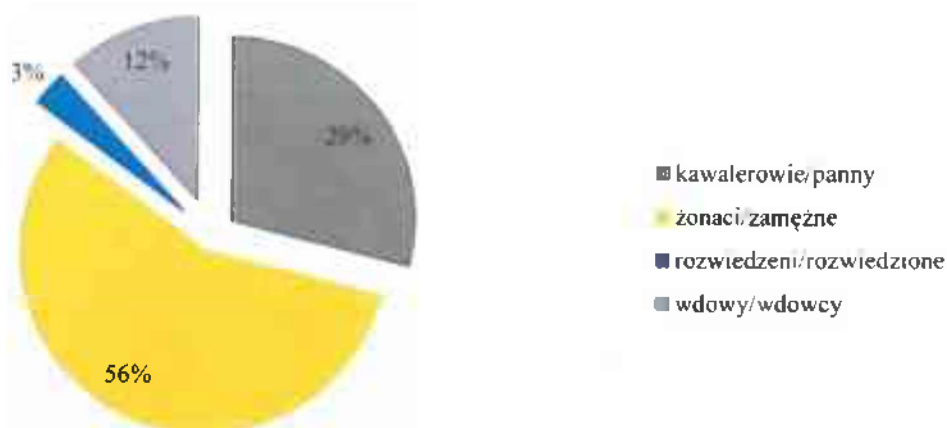


Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Mieszkańcy miasta Maków Mazowiecki zawarli w 2018 roku **54 małżeństwa**, co oznacza, że zostało zawartych 5,49 małżeństw na 1000 mieszkańców. Jest to większa wartość w porównaniu do całego województwa mazowieckiego, gdzie wynosi 5,05.

Z danych znajdujących się w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku wynika, iż 28,9% mieszkańców miasta Maków Mazowiecki jest stanu wolnego, 56,1% żyje w małżeństwie, 3,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 11,7% to wdowy/wdowcy. Stan cywilny mieszkańców obrazuje poniższy wykres.



**Wykres 4. Stan cywilny mieszkańców miasta Maków Mazowiecki**


*Zródło: Narodowy Spis Powszechny 2011*

Ponizsza tabela przedstawia dane dotyczące przyrostu naturalnego w latach 2013-2018. **Przyrost naturalny**, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w mieście Maków Mazowiecki ujemny i wynosi **-47**, co odpowiada przyrostowi naturalnemu **-4,78** na 1000 mieszkańców. Możemy zauważyć, iż w latach 2013-2018 przyrost naturalny w Makowie Mazowieckim był w większości ujemny, przy czym najmniejszy odnotowany został w roku 2018, kiedy wynosił **-47**, natomiast największy w 2014 roku, kiedy wynosił **16**.

**Tabela 1. Przyrost naturalny w latach 2013-2018 w mieście Maków Mazowiecki**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Urodzenia żywe	87	106	94	83	94	75
Zgony	106	90	90	112	106	122
Przyrost naturalny	-19	16	4	-29	-12	-47

*Zródło: <https://bdl.stat.gov.pl>*

**Współczynnik dynamiki demograficznej**, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w 2018 roku wynosił w Makowie Mazowieckim **0,61** i był nieco mniejszy od średniej dla województwa mazowieckiego, gdzie wynosi **1,02**.

W 2018 roku zarejestrowano 97 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 124 wymeldowania, w wyniku czego **saldo migracji wewnętrznych** wynosi dla miasta Maków Mazowiecki **-27**, ponadto w tym samym roku odnotowano 2 zameldowania z zagranicy oraz nie zarejestrowano żadnego wymeldowania za granicę - daje to **saldo migracji zagranicznych** wynoszące 2. W 2018 roku w porównaniu do lat poprzednich, saldo migracji wewnętrznych znacznie się zmniejszyło.

**Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2016-2018**

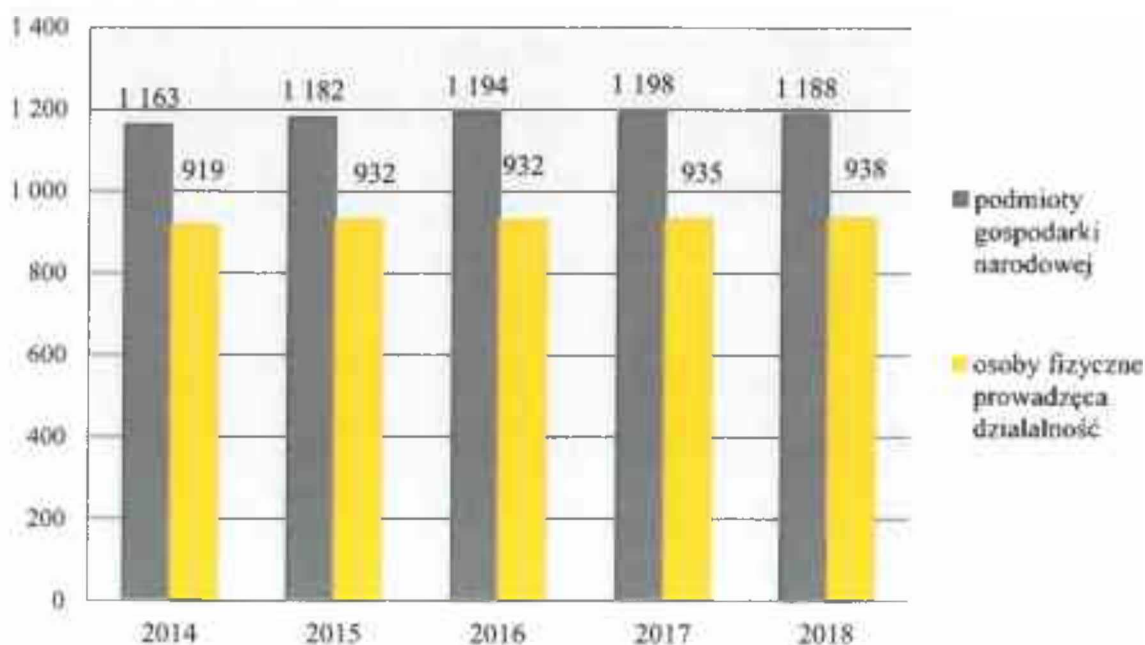
	2016	2017	2018
Saldo migracji wewnętrznych	-70	-74	-27
Saldo migracji zagranicznych	2	0	2

 Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

### 3. Kapitał społeczny i gospodarczy Miasta

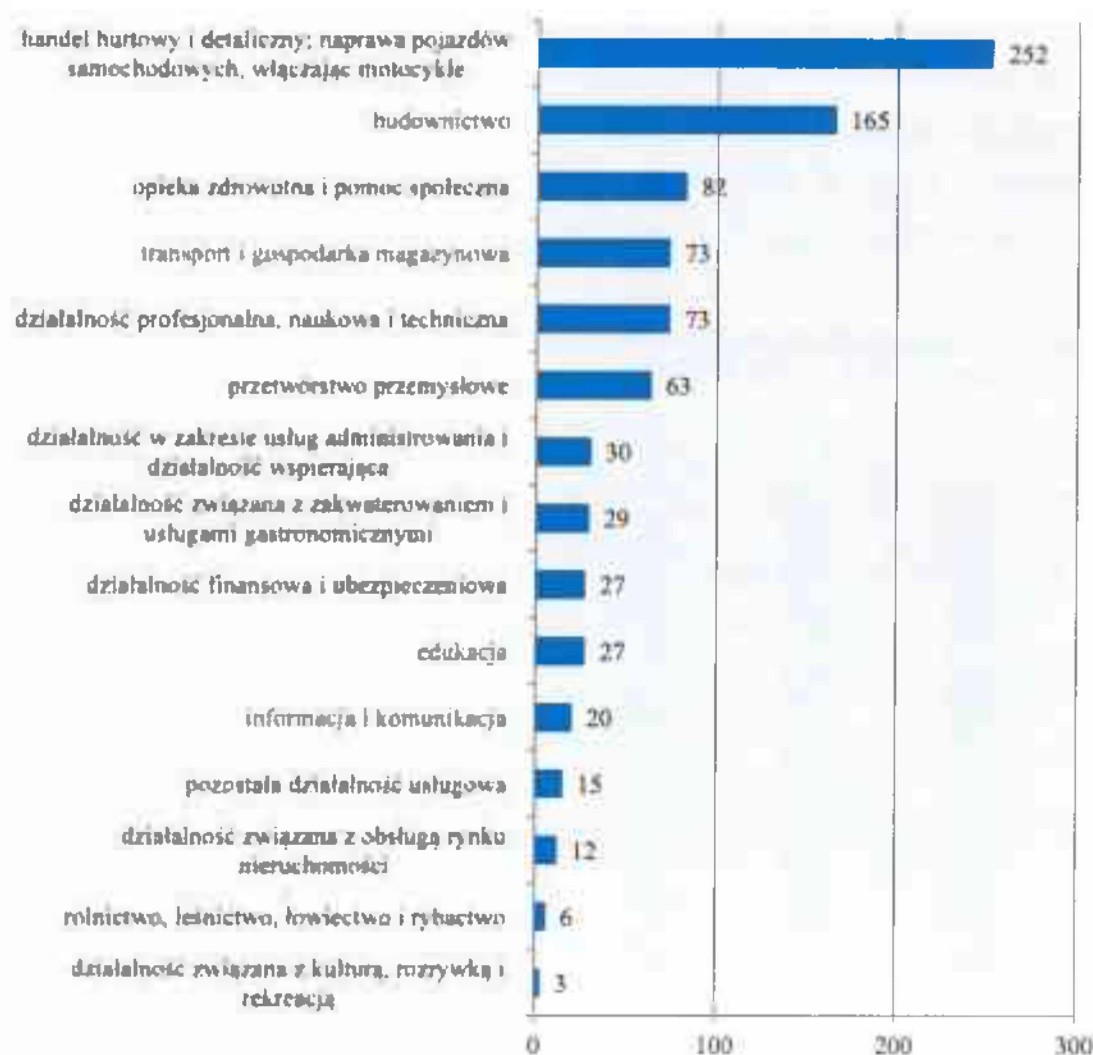
#### 3.1. Sytuacja gospodarcza i finanse publiczne

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest **liczba podmiotów gospodarczych** funkcjonujących na danym terenie. W mieście Maków Mazowiecki na koniec 2018 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było **1 188** podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 938. Podobnie miało miejsce w 2018 roku kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 935, natomiast wszystkich podmiotów prowadzących działalność – 1 198. W 2018 roku w porównaniu do roku ubiegłego, liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w mieście Maków Mazowiecki spadła o 10.

**Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w mieście Maków Mazowiecki w latach 2013-2018**

 Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Wśród osób fizycznych w mieście Maków Mazowiecki według stanu za 2018 rok, najczęściej deklarowanymi rodzajami prowadzonej działalności są: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (252). Znaczny obszar stanowi również budownictwo (165), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (82), transport i gospodarka magazynowa (73) oraz przetwórstwo przemysłowe (63). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z kulturą, rozrywką i rekreacją (3) oraz w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (6). Poniższy wykres przedstawia szczegółowy rozkład rodzajów prowadzonej działalności osób fizycznych w mieście Maków Mazowiecki.

**Wykres 6. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w mieście Maków Mazowiecki (stan na koniec 2018 roku)**



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w mieście Maków Mazowiecki według klas wielkości to **mikro-przedsiębiorstwa** zatrudniające 0-9 pracowników - jest ich 1 143 (stan na koniec 2018 roku). **Małych przedsiębiorstw** zatrudniających 10-49 pracowników jest w Mieście 35, **średnich przedsiębiorstw** zatrudniających 50-249 pracowników 12 oraz 1 **duże przedsiębiorstwo** zatrudniające 250-999 pracowników.

**Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie miasta Maków Mazowiecki według klas wielkości (stan na koniec 2018 roku)**



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Do największych firm funkcjonujących w Makowie Mazowieckim należą:

- Mazowiecka Spółka Mleczarska S.A., ul. Przasnyska 89,
- Cargill Poland Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 3, Wytwórnia Pasz
- Grzankowski Jarosław, ul. Graniczna 3, Firma Budowlana
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego „LABO” Wiśniewscy, ul. Przemysłowa 5;
- Zakład Produkcji Odzieży „Mastex” Stanisław Majkowski, ul. Przasnyska 74;
- Firma Transportowa „FRIGO” Tyburska Dorota, Tyburska Izabela, ul. Moniuszki 129;
- Firma Transportowa Kobylińscy, ul. Mazowiecka 18;
- Zakład Usług, Produkcji i Handlu Jan Górliński, ul. Moniuszki 85;
- Firma Handlowo-Usługowa „MONIKA” Bojarscy, ul. Przasnyska 103<sup>5</sup>.

W dalszej części Strategii przedstawiona została struktura dochodów i wydatków miasta Maków Mazowiecki.

<sup>5</sup> Raport o stanie miasta Maków Mazowiecki 2018

*Budżet na rok 2019 został określony uchwałą Rady Miejskiej Nr IV/34/2018 w sprawie uchwalenia uchwały budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2019 rok z dnia 27 grudnia 2018 roku. Uchwała ustaliła dochody budżetu na rok 2019 w wysokości 46 275 450 zł oraz wydatki na rok 2019 w wysokości 45 660 950 zł. Wskazana w uchwale nadwyżka została oszacowana na 614 500 zł i ma być przeznaczona na wskazaną w rozchodach planowaną spłatę rat kredytów i pożyczek<sup>6</sup>.*

Dochodami Miasta są w szczególności:

- dochody własne;
- subwencja ogólna;
- dotacje celowe z budżetu państwa (w rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych).

Dochodami Miasta mogą być również:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Wydatki Miasta przeznaczone są na realizację zadań określonych w przepisach, a w szczególności na:

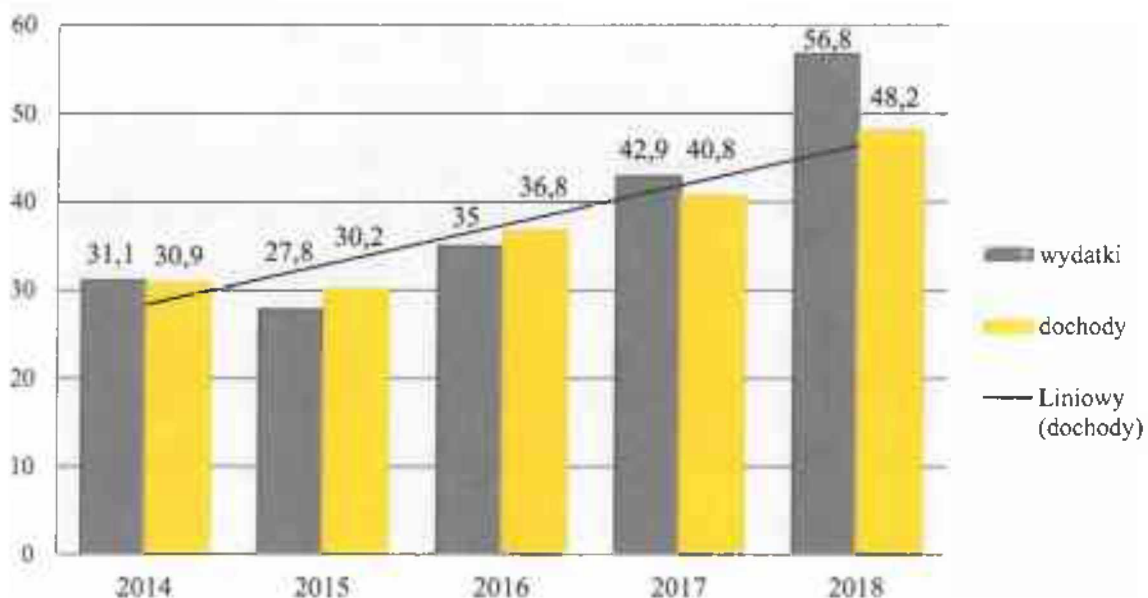
- zadania własne jednostek samorządu terytorialnego;
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia;
- zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
- programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

<sup>6</sup> Uchwała Rady Miejskiej Nr IV/34/2018 w sprawie uchwalenia uchwały budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2019 rok z dnia 27 grudnia 2018 roku.



Struktura dochodów Miasta na przestrzeni lat 2014-2018 wykazuje tendencję wzrostową - od 2014 roku nastąpił wzrost zarówno dochodów jak i wydatków Miasta. Znaczny wzrost wydatków możemy zauważyć między rokiem 2017 i 2018 – wzrosły one aż o 13,9 mln. W 2018 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, dochody Miasta natomiast wzrosły o 7,4 mln, jednocześnie możemy zauważyć, że wydatki Miasta w tymże roku znacznie przewyższają jego dochody.

**Wykres 7. Dochody i wydatki miasta Maków Mazowiecki ogółem w latach 2014-2018 (w milionach złotych)**



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Łączna suma **dochodów** budżetu miasta Maków Mazowiecki w 2018 roku wyniosła **48,2 mln**, a w tym:

- 7,4 mln stanowiła część oświatowa subwencji ogólnej,
- 9,2 mln – subwencja ogólna,
- 19,4 mln – dotacje,
- 19,5 mln – dochody własne.

**Wydatki** miasta Maków Mazowiecki w 2018 roku wyniosły **56,8 mln**, w tym:

- 21,4 mln na wydatki majątkowe,
- 21,4 mln na wydatki majątkowe inwestycyjne,
- 35,3 mln na wydatki bieżące,
- 12,8 mln na wydatki bieżące na wynagrodzenia.



**Tabela 3. Dochody i wydatki budżetu miasta Maków Mazowiecki według rodzajów w 2018 r.**

DOCHODY		WYDATKI	
Część oświatowa subwencji ogólnej	7,4 mln	Wydatki majątkowe	21,4 mln
Subwencja ogólna	9,2 mln	Wydatki majątkowe inwestycyjne	21,4 mln
Dotacje	19,4 mln	Wydatki bieżące	35,3 mln
Dochody własne	19,5 mln	Wydatki bieżące na wynagrodzenia	12,8 mln
<b>Dochody ogółem</b>	<b>48,2 mln</b>	<b>Wydatki ogółem</b>	<b>56,8 mln</b>

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2018 roku miasto Maków Mazowiecki otrzymało aż 7,0 mln zł na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych. Jest to dużo większa kwota w porównaniu do roku poprzedniego, gdzie kształtowała się na poziomie 1,3 mln.

Strukturę dochodów budżetu Miasta ze względu na działy przedstawia poniższa tabela. Możemy zauważyć, że największe dochody w 2018 roku pochodzą z działu rodzina (10,0 milionów). Na drugim miejscu pod tym względem znajdują się różne rozliczenia (9,2 milionów), natomiast na trzecim dochody z gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (7,8 milionów). Żadnych dochodów nie generują natomiast takie działy jak: przetwórstwo przemysłowe, działalność usługowa, informatyka, obrona narodowa, ochrona zdrowia i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

**Tabela 4. Struktura dochodów budżetu miasta Maków Mazowiecki według działów w latach 2016-2018 (w złotych)**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	15 900,00	1 002 641,57	91 953,95
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 002 624,06	1 324 802,63	<b>7 890 129,51</b>
rolnictwo i łowiectwo	12 550,38	19 781,33	24 980,91
transport i łączność	102 330,47	135 278,96	111 884,64
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	22 297,77	2 992,00	2 992,00
kultura fizyczna	56 976,00	28 170,00	175 746,00
gospodarka mieszkaniowa	1 852 281,30	1 771 777,34	2 116 777,43
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	12 944,20	2 676,81	79 781,83

dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	12 928 321,97	13 368 893,71	14 524 251,08
administracja publiczna	269 055,45	573 004,50	407 357,85
oświata i wychowanie	2 014 972,52	1 913 026,84	2 065 586,59
Turystyka	2 209,00	2 020,00	1 585,00
edukacyjna opieka wychowawcza	133 433,34	114 646,08	129 444,34
różne rozliczenia	8 510 637,34	9 057 667,75	<b>9 281 248,03</b>
pomoc społeczna	9 854 996,22	1 313 167,29	1 331 170,52
Rodzina	-	10 182 315,99	<b>10 002 312,04</b>
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,00	2 500,00	7 177,50
przetwórstwo przemysłowe	991,07	0,00	0,00
działalność usługowa	10 000,00	0,00	0,00
Informatyka	18 825,76	0,00	0,00
obrona narodowa	265,02	0,00	0,00
ochrona zdrowia	0,00	56,45	0,00
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00

Zródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Strukturę wydatków budżetu Miasta ze względu na działy przedstawia poniższa tabela. Największy udział stanowią wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (19,0 milionów). Znaczny odsetek wydatków przeznaczony został również na oświatę i wychowanie (13,6 milionów) oraz rodzinę (10 milionów). Możemy zauważyć systematyczny wzrost wydatków w latach 2016-2018 na oświatę i wychowanie, znaczny wzrost wydatków w 2018 roku na kulturę fizyczną, w porównaniu do roku 2017 oraz znaczny spadek wydatków na pomoc społeczną w 2018 roku w porównaniu do roku 2016.

**Tabela 5. Struktura wydatków budżetu miasta Maków Mazowiecki według działów w latach 2016-2018 (w złotych)**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
rolnictwo i łowiectwo	105 322,18	14 108,12	15 339,47
przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	187 950,77	0,00	14 760,00
transport i łączność	1 073 177,58	5 075 554,23	2 997 974,48
Turystyka	21 987,55	17 315,11	27 115,52
gospodarka mieszkaniowa	2 019 346,69	1 096 972,74	1 456 418,85
działalność usługowa	86 134,10	34 313,50	32 718,19
Informatyka	36 486,00	30 224,00	18 030,00
administracja publiczna	3 659 353,70	3 964 184,73	3 956 300,65



urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	12 944,20	2 676,81	79 781,83
obrona narodowa	265,02	0,00	0,00
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	41 465,02	43 148,63	74 818,47
obsługa długu publicznego	110 580,37	58 327,60	79 503,23
oświata i wychowanie	11 908 724,78	12 920 323,67	<b>13 667 670,99</b>
ochrona zdrowia	207 705,21	209 774,15	199 977,87
pomoc społeczna	11 171 879,39	2 645 511,21	2 655 495,32
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00
edukacyjna opieka wychowawcza	355 388,31	344 764,44	453 028,49
Rodzina	-	10 195 544,51	<b>10 020 312,23</b>
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 521 685,05	3 197 430,43	<b>19 008 349,00</b>
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 037 900,00	2 747 449,81	1 312 965,60
kultura fizyczna i sport	-	-	-
kultura fizyczna	452 615,56	305 741,44	751 931,87

Zródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

### 3.2. Rynek pracy

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w roku 2018 w mieście Maków Mazowiecki przedstawia się następująco:

- 58,7% mieszkańców Miasta jest w wieku produkcyjnym (6 032 osób) – dla kobiet jest to między 15-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 15-65;
- 18,0% jest w wieku przedprodukcyjnym (1 473 osób), czyli do 14 roku życia;
- 23,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (2 282 osób).

Poniższy wykres obrazuje ekonomiczne grupy wieku w mieście Maków Mazowiecki. Możemy zauważyć w latach 2012-2018 systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku udziału w ogólnej liczbie ludności osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym.

**Tabela 6. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2012-2018 (w procentach)**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Wiek przedprodukcyjny	19,4	18,9	18,7	15,5	18,2	18,2	18,0
Wiek produkcyjny	63,5	62,8	62,1	60,8	60,4	59,3	58,7
Wiek poprodukcyjny	17,1	18,3	19,2	20,6	21,5	22,5	23,3



Zródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Jak wynika z danych przedstawionych w poniższej tabeli, odsetek kobiet będących w wieku poprodukcyjnym jest od mężczyzn o 8 pp. większy. Ponadto liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym jest większa od liczby kobiet o 3 pp., natomiast odsetek kobiet w wieku przedprodukcyjnym jest o 1 pp. większy od odsetka mężczyzn w tym wieku.

**Tabela 7. Ekonomiczne grupy wieku w mieście Maków Mazowiecki z podziałem na płeć**

	Kobiety		Mężczyźni	
	liczba osób	%	liczba osób	%
Wiek przedprodukcyjny	744	8	729	7
Wiek produkcyjny	2 841	29	3 191	32
Wiek poprodukcyjny	1 565	15	717	7

Zródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji). **Bezrobocie rejestrowane** w mieście Maków Mazowiecki w 2017 roku wynosiło 19%, w tym 18,4% wśród kobiet i 19,6% wśród mężczyzn<sup>7</sup>. Od 2012 roku uległo ono znacznemu zmniejszeniu podobnie jak ma to miejsce w całej Polsce. Warto zwrócić uwagę na to, iż w 2017 roku szacunkowa stopa bezrobocia w mieście Maków Mazowiecki była większa od szacunkowej stopy bezrobocia w całej Polsce aż o 12,4 pp. Dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

**Tabela 8. Szacunkowa stopa bezrobocia w mieście Maków Mazowiecki w latach 2013-2017 w porównaniu do całej Polski**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Miasto	27,4%	26,7%	23,5%	20,4%	18,7%	19,0%
Polska	13,4%	13,4%	11,4%	9,7%	8,2%	6,6%

Zródło: [http://www.polskawliczbach.pl/Makow\\_Mazowiecki#rynek-pracy](http://www.polskawliczbach.pl/Makow_Mazowiecki#rynek-pracy)

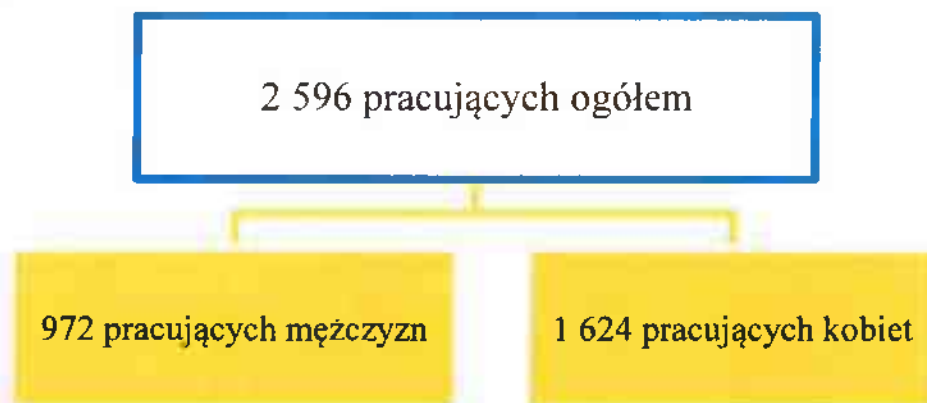
W 2017 roku **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** w mieście Maków Mazowiecki wynosiło **3 593,25 PLN**, co odpowiada 79,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2017 rok, w mieście Maków Mazowiecki na 1000 mieszkańców pracowały 263 osoby<sup>8</sup>. Wszystkich pracujących w 2017

<sup>8</sup> Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w

roku było 2 596. Analizując tę kwestię z podziałem na płeć możemy zauważyć, że odsetek pracujących kobiet jest większy od mężczyzn o 25 pp. Kobiety stanowiły bowiem 62,6% wszystkich pracujących, natomiast mężczyźni 37,4%.

**Rysunek 4. Liczba osób pracujących w mieście Maków Mazowiecki (stan na koniec 2017 roku)**



Źródło <https://bdl.stat.gov.pl>

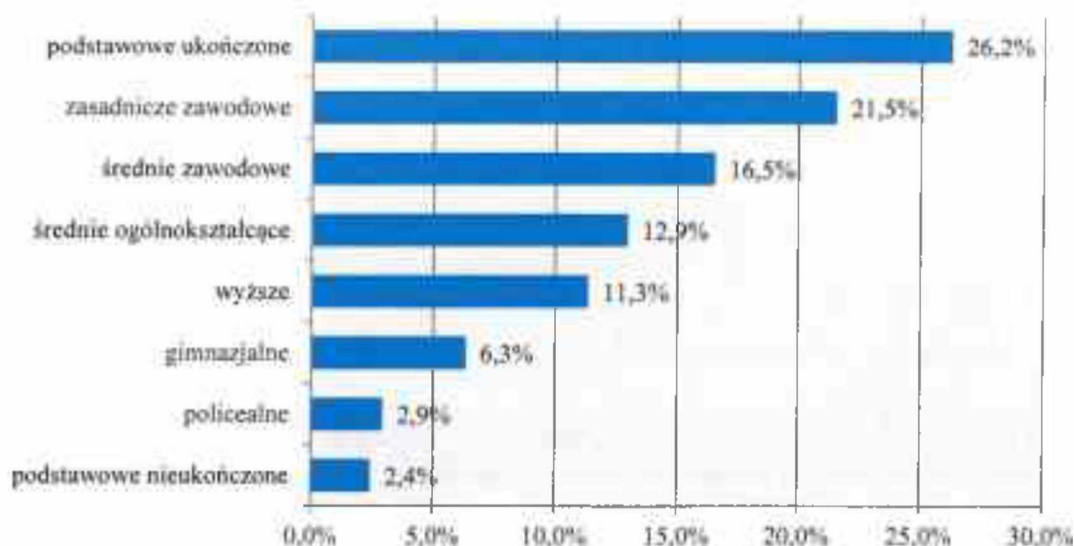
### 3.3. Wychowanie i edukacja

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku struktura wykształcenia mieszkańców miasta Maków Mazowiecki przedstawia się następująco:

- 11,3% ludności posiada wykształcenie wyższe,
- 2,9% wykształcenie policealne,
- 12,9% średnie ogólnokształcące,
- 16,5% średnie zawodowe,
- 21,5% zasadnicze zawodowe,
- 6,3% gimnazjalne,
- 26,2% podstawowe ukończone,
- 2,4% zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa mazowieckiego mieszkańcy miasta Maków Mazowiecki mają znacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Mieście największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (26,8%) oraz średnie zawodowe (16,0%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (27,8%) oraz podstawowe ukończone (25,7%).

organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

**Wykres 8. Poziom wykształcenia mieszkańców miasta Maków Mazowiecki**


Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) jest 2 256 mieszkańców miasta Maków Mazowiecki. Rozpatrując kwestię ludności Miasta z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób jest w wieku 7-12 lat (646), na drugim miejscu pod tym względem znajdują się osoby mające 20-24 lata (570), natomiast na trzecim mające 16-19 lat (389). Ludność Miasta według edukacyjnych grup wieku w 2018 r. prezentuje poniższa tabela.

**Tabela 9. Ludność miasta Maków Mazowiecki według edukacyjnych grup wieku w 2018 r.**

Przedział wiekowy	Liczba
3-6 lat	378
7-12 lat	646
13-15 lat	273
16-19 lat	389
20-24 lat	570

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Na terenie miasta Maków Mazowiecki funkcjonują 3 przedszkola publiczne, 1 przedszkole niepubliczne, 2 szkoły podstawowe oraz 2 szkoły ponadpodstawowe. W Mieście znajduje się również 1 klub dziecięcy sprawujący opiekę nad dziećmi do lat 3 (w 2018 roku klub dziecięcy liczył 15 miejsc). W poniższej tabeli przedstawione zostały placówki oświatowe znajdujące się na terenie Miasta.



**Tabela 10. Wykaz placówek oświatowych znajdujących się na terenie miasta Maków Mazowiecki**

L.P.	Szkoła
1	Przedszkole Samorządowe Nr 1
2	Przedszkole Samorządowe Nr 2
3	Przedszkola Samorządowe Nr 4
4	Niepubliczne Przedszkole Pastelove
5	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Władysława Broniewskiego
6	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Kochanowskiego
7	Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Makowie Mazowieckim
8	Zespół Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim
9	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. ks. Jana Twardowskiego w Makowie Mazowieckim

*Zródło: [https://www.makowmazowiecki.pl/295.dane-kontaktowe-instytucji-dzialajacych-na-terenie-makowa-mazowieckiego?tresc=4221#akapit\\_1705](https://www.makowmazowiecki.pl/295.dane-kontaktowe-instytucji-dzialajacych-na-terenie-makowa-mazowieckiego?tresc=4221#akapit_1705)*

W roku szkolnym 2017/2018 do szkół podstawowych na terenie miasta Maków Mazowiecki uczęszczało 1 157 osób, natomiast do przedszkoli publicznych – 338. Łączna liczba wszystkich uczniów uczęszczających do wymienionych w poniższej tabeli placówek oświatowych na terenie miasta Maków Mazowiecki wynosi 1 495.

**Tabela 11. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli oraz szkół podstawowych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2015-2018**

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Przedszkole Samorządowe Nr 1	121	121	124
Przedszkole Samorządowe Nr 2	71	75	75
Przedszkola Samorządowe Nr 4	128	132	139
Szkoła Podstawowa Nr 1	443	432	409
Szkoła Podstawowa Nr 2	832	762	748

*Zródło: Raport o stanie Miasta Maków Mazowiecki 2018*

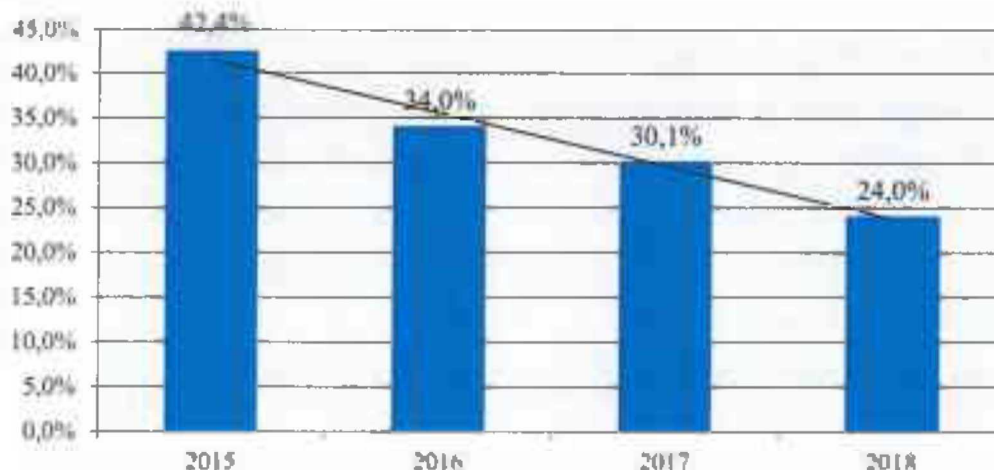
Finansowanie działań oświatowych odbywa się na podstawie przyznawanych subwencji. Subwencja oświatowa jest ustalana na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.) z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa. Przepisy gwarantują minimalną

wysokość tej kwoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych. Kwota części oświatowej subwencji ogólnej jest rozdzielana pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego na podstawie algorytmu, określanego corocznie w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego<sup>9</sup>

W 2016 roku wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 11 908 724,78 zł, w 2017 roku kształtowały się na poziomie 12 920 323,67 zł, natomiast w 2018 roku Miasto poniosło wydatki z tym związane w wysokości 13 667 670,99 zł.

Znaczny odsetek wydatków miasta Maków Mazowiecki przeznaczony zostaje co roku na oświatę i wychowanie, a jednocześnie możemy zauważyć spadek udziału wydatków z budżetu Miasta na ten cel w porównaniu do lat poprzednich. W 2016 roku wydatki te stanowiły 34,0%, w 2017 roku 30,1%, natomiast w 2018 roku 24,0% wszystkich wydatków Miasta. W porównaniu do roku 2016, w roku 2018 nastąpił spadek o 10 pp.

**Wykres 9. Udział wydatków z budżetu miasta Maków Mazowiecki na oświatę i wychowanie w latach 2015-2018**



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

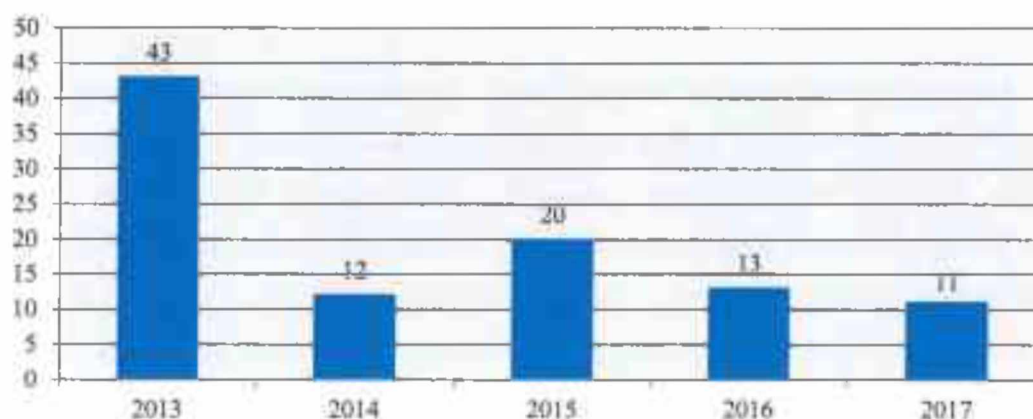
<sup>9</sup> <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>

#### 4. Infrastruktura Miasta

W 2017 roku w Makowie Mazowieckim oddano do użytku 11 mieszkań (na każdych 1000 mieszkańców przypada więc 1,12 nowych lokali), co oznacza, że oddano o 2 mieszkania mniej niż w roku poprzednim. Liczba nieruchomości oddanych do użytkowania w 2017 roku na 1000 mieszkańców jest znacznie mniejsza niż ma to miejsce w województwie mazowieckim i całej Polsce. Liczba mieszkań oddanych do użytku w 2017 roku na 1000 mieszkańców wynosi:

- 1,12 w mieście Maków Mazowiecki,
- 6,92 w województwie mazowieckim,
- 4,64 w całej Polsce.

**Wykres 10. Liczba mieszkań oddanych do użytku w mieście Maków Mazowiecki w latach 2013-2017**



Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w mieście Maków Mazowiecki to **3 693 nieruchomości**, w tym na terenie Miasta znajdowały się 104 lokale socjalne. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Mieście to 70,6 m<sup>2</sup>, co jest wartością nieco mniejszą w porównaniu do całego województwa mazowieckiego, gdzie kształtuje się na poziomie 72,2 m<sup>2</sup>.

**Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe w mieście Maków Mazowiecki w 2017 roku**

	2016	2017
Mieszkania	3 685	3 693
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m <sup>2</sup>	70,4	70,6
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	3 132	2 898
Liczba lokali socjalnych	101	104

Źródło: *Statystyczne Vademecum Samorządowca, 2018 r.*

Liczba mieszkań przypadająca na każdych 1000 mieszkańców w mieście Maków Mazowiecki, jest znacznie mniejsza w porównaniu z ich liczbą w województwie mazowieckim, bowiem w Mieście jest to 374,5 mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców, z kolei w całym województwie – 420,4 mieszkań. Z roku na rok systematycznie wzrasta liczba mieszkań Mieście. Ogólną ich liczbę w latach 2013-2017 prezentuje poniższy wykres.

**Wykres II. Liczba mieszkań w mieście Maków Mazowiecki w latach 2013-2017**



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Charakterystyka **instalacji techniczno-sanitarnych** w mieście Maków Mazowiecki według danych prezentowanych przez Główny Urząd Statystyczny z 2017 roku przedstawia się następująco:

- 97,2% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu,
- 96,1% mieszkań wyposażonych jest w ustęp splukiwany,
- 93,3% mieszkań posiada łazienkę,
- 85,9% mieszkań korzysta z centralnego ogrzewania.

Według informacji zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022, łączna długość ulic krajowych w Mieście wynosi 6,5 km, długość ulic wojewódzkich wynosi 1 km, natomiast ulic powiatowych 2,3 km. Pozostałe drogi to drogi gminne o łącznej długości 26 km.

Przez Miasto przebiegają: drogi krajowe nr 57 Szczytno – Pułtusk, nr 60 Płock - Ciechanów - Ostrów Mazowiecka, droga wojewódzka 626 - Maków Mazowiecki - Nowa Wieś oraz dwie ulice powiatowe: Warszawska oraz Słoniawska.



## 5. Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalną na terenie miasta Maków Mazowiecki prowadzi między innymi **Miejski Dom Kultury**, którego działalność określona została w Statucie Miejskiego Domu Kultury w Mazowie Mazowieckim zatwierdzonym uchwałą Rady Miejskiej Nr XV/117/2016 z dnia 10 marca 2016 r. Według Statutu podstawowym celem MDK jest: „*tworzenie, upowszechnianie i ochrona kultury, sztuki, nauki oraz zachowania dziedzictwa narodowego w mieście Maków Mazowiecki oraz przygotowanie społeczności lokalnej do aktywnego uczestnictwa w kulturze i współtworzenia jej wartości*”<sup>10</sup>.

Miejski Dom Kultury organizuje wiele imprez o charakterze kulturalnym, oświatowym i rekreacyjnym. Najważniejszym wydarzeniem organizowanym co roku w mieście są Dni Makowa Mazowieckiego. MDK organizuje również:

- Mistrzostwa Polski Modeli Pływających oraz Sławikowe Zawody Wędkarskie nad zalewem;
- coroczne występy artystyczne w Parku Sapera;
- wyjazdy do: Aquaparku w Jachrance, na łązwy, do Stajni Karina, oceanarium, Parku Linowego, Zamku i Parku Dinozaurów, Muzeum Motoryzacji i Techniki w Otrębusach i do innych miejsc;
- wiele atrakcji kulturalno-edukacyjnych w plenerze np. na rynku - Teatralny Rynek, Dzień Dziecka, Wigilia Miejska, Jarmark Bożonarodzeniowy, Muzyczny Rynek, nad zalewem - Bezpieczne wakacje, Noc Spadających Gwiazd, Obserwacje Zaćmienia Słońca, Balonowy Maków, w Parku Sapera – Maków Przed Wiekami;
- konkursy recytatorskie, plastyczne i edukacyjne,
- wystawy np. Afryka moim okiem – Eliza Kilianek-Samsel, Rotmistrz Witold Pilecki – Polak, mąż, ojciec, bohater, Pastelove koguty;
- spektakle i musicale np. „Kaczka Cudaczka”, „Ramię w ramię ku Niepodległości”<sup>11</sup>.

Zarówno dorośli jak i młodzi mieszkańcy miasta Maków Mazowiecki, dzięki prowadzonej przez Miejski Dom Kultury działalności, mogą uczestniczyć w różnorodnych zajęciach rozwijających zainteresowania, pasje i umiejętności. Należą do nich: zajęcia

<sup>10</sup> Statut Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim (Uchwała Nr XV/117/2016 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 10 marca 2016 roku)

<sup>11</sup> Raport o stanie Miasta Maków Mazowiecki 2018.

muzyczne (nauka gry na gitarze i instrumentach klawiszowych), ruchowe, taneczne, teatralne, plastyczne oraz zajęcia eksperymentalne dla małych dzieci „Młody Odkrywca”, które stanowią podstawę wielokierunkowego rozwoju dziecka, uczą krytycznego i przyczynowo-skutkowego myślenia, porównywania oraz poszerzają wiedzę.

Ponadto w strukturach Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim funkcjonuje:

- Klub Seniora Makowianka,
- Makowski Uniwersytet Trzeciego Wieku
- zespół muzyczny Szmaragdy oraz Aspectus,
- grupa artystyczna Marianny Jastrzębowskiej,
- Miejska Orkiestra Dęta.

Do ważnych miejsc kulturalnych na terenie Makowa Mazowieckiego zaliczyć można również **Centrum Dialogu Kulturowego „Dom Wesółka”**. Jego otwarcie nastąpiło w kwietniu 2018 roku, a siedziba mieści się w odremontowanym zabytkowym budynku bożnicy, który stał się miejscem spotkań, wydarzeń kulturalnych, oświatowych oraz artystycznych. W budynku tym znajduje się sala edukacyjno-konferencyjna, pomieszczenia biurowe z zapleczem socjalnym, sanitarnym, magazynowym i porządkowym. Budynek oprócz tego, że stanowi istotne zaplecze kulturalne Miasta, niesie za sobą również wartość historyczną – ponimo, iż przed remontem nie był w dobrym stanie. zachowały się jeszcze cenne elementy jego architektury. W czasie swojej krótkiej dotychczas działalności, w „Domu Wesółka” odbyło się już wiele wydarzeń edukacyjno-kulturalnych, warsztatów oraz koncertów.

W ramach Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim działalność prowadzi także **Kino „MAZOWSZE”**. Oprócz odbywających się w nim seansów filmowych, kino prowadzi również różnego rodzaju wydarzenia filmowe, Dyskusyjny Klub Filmowy dla miłośników sztuki filmowej, a także edukację filmową KinoSzkoła, której celem jest wsparcie w rozwoju kompetencji medialnych i społecznych przedszkolaków, uczniów wszystkich poziomów nauczania, a także nauczycieli i studentów Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Na terenie Miasta funkcjonuje również **Miejska Biblioteka Publiczna**, która na mocy porozumienia z dnia 03.03.2016 roku Zarządu Powiatu w Makowie Mazowieckim, pełni zadania biblioteki dla powiatu makowskiego. Na terenie Miasta znajduje się siedziba główna biblioteki oraz jej Filia w budynku Szkoły Podstawowej nr 1. Zakres jej działalności określony został w Statucie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Makowie Mazowieckim nadanym uchwałą Rady Miejskiej Nr VII/55/2019 z dnia 11 kwietnia 2019 roku. Głównym celem funkcjonowania

Biblioteki jest „rozwijanie, zaspokajanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy i rozwój kultury regionalnej, narodowej i światowej w środowisku lokalnym”. Do działań realizowanych przez Bibliotekę należy w szczególności:

- gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie materiałów, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu.
- udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz oraz prowadzenie wymiany międzybibliotecznej,
- prowadzenie działalności informacyjno- bibliograficznej,
- gromadzenie i opracowywanie dokumentów z życia społecznego miasta,
- popularyzacja książki i czytelnictwa na terenie swojej działalności,
- ocena posiadanych zbiorów pod kątem ich przydatności i dokonywanie niezbędnych selekcji,
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami, towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa,
- udzielanie pomocy instrukcyjno-metodycznej bibliotekom działającym na terenie miasta i powiatu,
- wykonywanie zadań wymienionych w ust. 1 należy również do zakresu działania Filii Bibliotecznej,
- Biblioteka może podejmować również inne działania wynikające z potrzeb środowiska lokalnego<sup>12</sup>.

Miejska Biblioteka w Makowie Mazowieckim służy nie tylko rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, ale zajmuje się także upowszechnianiem kultury i wiedzy, na przykład poprzez prowadzenie lekcji bibliotecznych dla dzieci ze szkół i przedszkoli, szkolenia bibliotekarzy powiatu, organizowanie wystaw, spotkań autorskich, konkursów, prelekcji oraz branie udziału w ogólnopolskich akcjach np. „Jak nie czytam, jak czytam”.

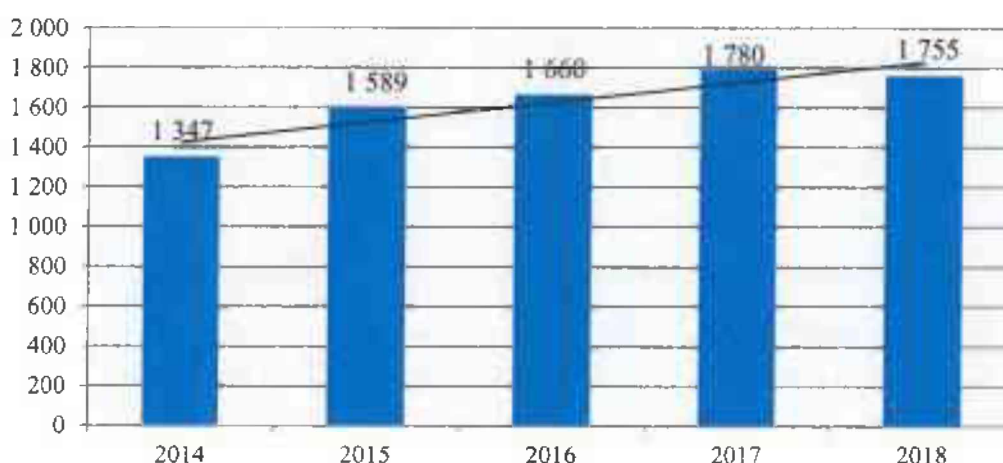
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i stanu na koniec 2018 roku, księgozbiór Miejskiej Biblioteki Publicznej w Makowie Mazowieckim liczył **35 917 woluminów**, a ludność na 1 placówkę biblioteczną w Mieście kształtowała się na poziomie 4 894 osób (w całym województwie mazowieckim jest natomiast 5 093 osób na 1 placówkę

<sup>12</sup> Statut Miejskiej Biblioteki Publicznej w Makowie Mazowieckim (uchwała Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim Nr VII/55/2019 z dnia 11 kwietnia 2019 roku).

biblioteczną). Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika kształtowały się na poziomie 16,7 woluminów, co jest wartością nieco większą w porównaniu do województwa mazowieckiego, gdzie wyniosła 15,3 woluminów.

Biblioteka w ciągu 2018 roku liczyła **1 755 czytelników**. Możemy zauważyć systematyczny wzrost liczby czytelników Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2014-2017 i niewielki spadek ich liczby w 2018 roku w porównaniu do roku poprzedniego. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

**Wykres 12. Liczba czytelników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Makowie Mazowieckim w latach 2014-2018**

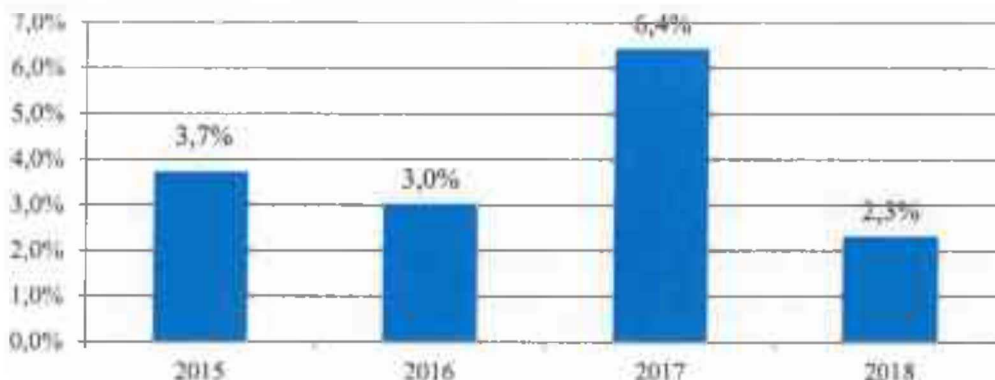


Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2016 roku wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wyniosły 1 037 900,00 zł, w 2017 roku kształtowały się na poziomie 2 747 449,81 zł, natomiast w 2018 roku Miasto poniosło wydatki z tym związane w wysokości 1 312 965,60 zł.

W 2016 roku **wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego** stanowiły 3,0%, w 2017 roku 6,4%, natomiast w 2018 roku 2,3% wszystkich wydatków Miasta – możemy zauważyć, iż w porównaniu do lat poprzednich, w roku 2018 nastąpił spadek udziału wydatków z budżetu Miasta na ten cel.

**Wykres 13. Udział wydatków z budżetu miasta Maków Mazowiecki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w latach 2015-2018**



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Miasto Maków Mazowiecki ma znaczny potencjał turystyczny ze względu na duże walory krajobrazowo-przyrodnicze, bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne. Na terenie miasta znajdują się liczne zabytki między innymi:

- kościół parafialny pw. Bożego Ciała z przełomu XIV i XV wieku,
- układ urbanistyczny Starego Miasta,
- zabytki kultury żydowskiej (łaźnia rytualna przy ul. Przasnyskiej, dom kahałny i dom modlitwy przy ul. Zielony Rynek),
- budynek dawnej bożnicy „Bet Hamidrasz” z XIX wieku,
- Dawny Dom Kahałny z 1873 roku,
- Łaźnia żydowska,
- budynek dawnej łaźni miejskiej,
- Mławska Kolej Dojazdowa – zabytkowa kolej wąskotorowa.

Na obszarze miasta Maków Mazowiecki znajdują się również **pomniki przyrody** powołane Rozporządzeniem nr 15/2008 Wojewody Mazowieckiego z dnia 28.02.2008 r. Należą do nich:

- dąb szypułkowy usytuowany przy ulicy Sportowej nr 24,
- dwupniowy dąb szypułkowy, przy ulicy Sportowej 15,
- dąb szypułkowy przy ulicy Sportowej 15,
- dąb szypułkowy przy ulicy Moniuszki 63,
- grupa 5 drzew – modrzewi europejskich usytuowanych na terenie Oddziału 169d Nadleśnictwa Pułtusk,
- dąb szypułkowy, usytuowany na obszarze Nadleśnictwa Pułtusk – działka nr 446/167.



*„Ze wszystkich stron Maków Mazowiecki otoczony jest zielenią. Dominują w nich sosny z domieszką brzozy, osiki i dębu. Tu właśnie przyroda olśniewa swym bogactwem, a malownicze leśne krajobrazy i zdrowe powietrze są zachętą do spędzenia cudownych chwil. Bogactwo przyrody i urozmaicone krajobrazowo okolice Makowa Mazowieckiego sprzyjają rozwojowi turystyki pieszej i rowerowej oraz sportów wodnych. Coraz więcej makowian zaczyna doceniać walory swojego miasta i uprawiać czynnie sport. Daje to okazję do rozwoju inwestycji związanych z bazą sportową i turystyczną miasta.”*

- <https://www.makowmazowiecki.pl/260,mapa-miasta>

Mieszkańcy Makowa Mazowieckiego oraz osoby przyjeżdżające spoza Miasta w celach **sportowo-rekreacyjnych** mogą korzystać z następujących obiektów:

- Zalew miejski – został sztucznie utworzony w latach 70. XX wieku przy rzece Orzyc i obejmuje powierzchnię około 17 hektarów; zalew jest chętnie odwiedzany przez wędkarzy, znajduje się przy nim plac zabaw, skatepark, boiska do gry w piłkę plażową, wypożyczalnia sprzętu wodnego oraz ścieżki spacerowe i rowerowe;
- Rynek – ze starą zabudową stanowiącą dziedzictwo kulturowe, charakterystyczną dla miast średniowiecznych szachownicą ulic, kompleksem zieleni, fontanną oraz alejkami spacerowymi;
- Park Sapera – powstały w latach 60-tych na łąkach w starorzeczu rzeki Orzyc, zajmuje obszar 5,5 ha i otoczony jest ze wszystkich stron wałami ziemnymi;
- Skwer Duński;
- 11 placów zabaw dla dzieci;
- 2 stadiony,
- 2 boiska sportowe „Orlik”;
- siłownia miejsca;
- hale sportowe przy Szkole Podstawowej nr 2, Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Curie-Skłodowskiej i Zespole Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej.

Na terenie Miasta znajdują się również trzy **ścieżki edukacyjne**: „Maków bliżej natury” (stanowi element łączący ścieżkę dydaktyczną w Parku Sapera ze ścieżką Nadleśnictwa Pułtusk, która swój początek ma przy ostatnim przystanku ścieżki "Maków Bliżej Natury"), "Ja i przyroda zależymy od siebie" (ścieżka składa się z siedemnastu punktów poznawania

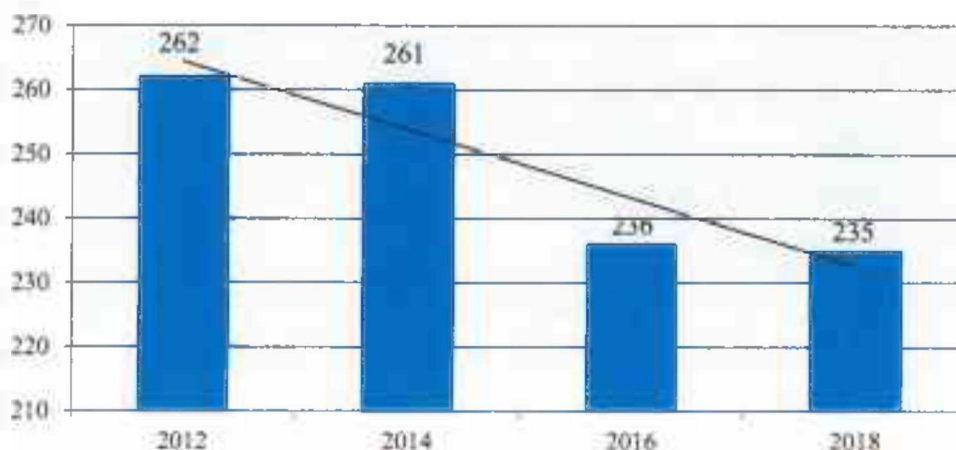
gatunków drzew, dwóch gier dydaktycznych interaktywnych i dwóch punktów obserwacyjnych flory i fauny wodnej z miejscami do poboru próbek wody do badań hydrobiologicznych) i „GRZANKA” (pozwala na zapoznanie się z ciekawymi zbiorowiskami leśnymi oraz fauną i florą ziemi makowskiej, przypomina też jej historię z okresu II wojny światowej).

Działania w zakresie rozwoju sportu i kultury fizycznej prowadzą między innymi takie organizacje jak:

- Miejski Klub Sportowy „Makowianka” - celem działalności jest systematyczne szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej;
- Ludowe Stowarzyszenie Sportów Siłowych „START” - celem Klubu jest szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo w podnoszeniu ciężarów;
- Klub Sportowy „Maków biega” – zajmuje się integracją osób biegających w Makowie Mazowieckim, organizuje wspólne treningi, wyjazdy na zawody oraz cykliczne imprezy sportowe związane z lekkoatletyką;
- Międzyszkolny Klub Karate Kyokushin Shinkyokushin – zrzesza zarówno dzieci i młodzież, jak i osoby dorosłe.

Według stanu na koniec 2018 roku w mieście Maków Mazowiecki było ogółem 235 osób ćwiczących w działających klubach sportowych. W 2018 roku w porównaniu do roku 2012 liczba osób ćwiczących spadła o 10% – w 2016 roku były to 262 osoby, z kolei w 2018 roku - 235 osób. Dane w tym zakresie na przestrzeni lat 2013-2018 przedstawione zostały na poniższym wykresie.

**Wykres 14. Liczba ćwiczących osób w klubach sportowych funkcjonujących na terenie miasta Maków Mazowiecki w latach 2012-2018**

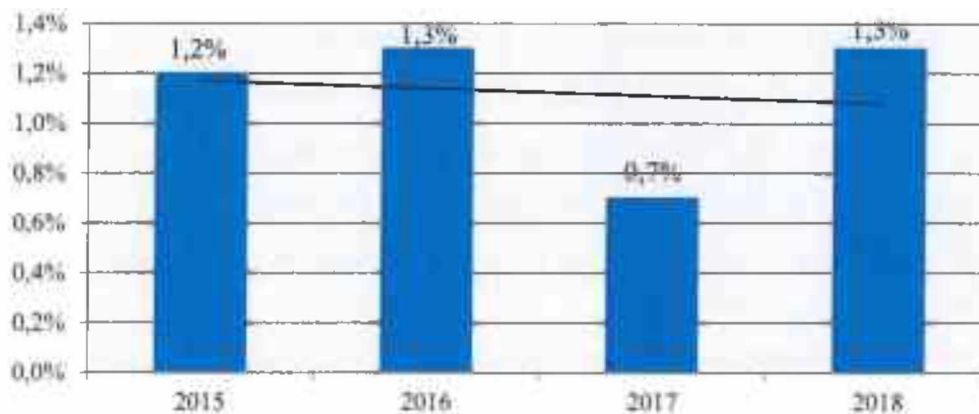


Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2016 roku wydatki na kulturę fizyczną wyniosły 452 615,56 zł, w 2017 roku kształtowały się na poziomie 305 741,44 zł, natomiast w 2018 roku Miasto poniosło wydatki z tym związane w wysokości 751 931,87 zł.

Poniższy wykres przedstawia udział wydatków na kulturę fizyczną w latach 2013-2017, w ogólnej liczbie wszystkich wydatków poniesionych przez miasto Maków Mazowiecki. W 2018 roku Miasto przeznaczyło na ten cel 1,3% wszystkich wydatków podobnie jak miało to miejsce w roku 2015 i 2016.

**Wykres 15. Udział wydatków z budżetu miasta Maków Mazowiecki na kulturę fizyczną w ogólnej liczbie wydatków w latach 2013-2017**



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

## 6. Opieka zdrowotna

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców miasta Maków Mazowiecki usługi świadczy **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej**, w ramach którego funkcjonują następujące poradnie specjalistyczne:

- chirurgiczna,
- chorób płuc i gruźlicy,
- dermatologiczna,
- diabetologiczna,
- endokrynologiczna,
- ginekologiczno-położnicza,
- kardiologiczna,
- logopedyczna,
- nefrologiczna,



- neurologiczna,
- onkologiczna,
- otolaryngologiczna,
- psychologiczna,
- rehabilitacyjna,
- urazowo-ortopedyczna,
- zdrowia psychicznego.

Na terenie Miasta znajduje się również kilkanaście aptek oraz jeden punkt ratownictwa medycznego. Do innych placówek medycznych prowadzących działalność na terenie Makowa Mazowieckiego zaliczyć można również WANTA Anna Machnicka, Krzysztof Machnicki Spółka Cywilna oraz Przychodnię Medycyny Rodzinnej MSWiA.

Z danych GUS wynika, iż w mieście Maków Mazowiecki na 1 przychodnię przypada 1 233 mieszkańców. Jest to wartość nieco mniejsza, w porównaniu do liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosi 1 572. W ramach POZ w 2017 roku udzielono 5,7 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest większą wartością w porównaniu do całego powiatu.

**Tabela 13. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w mieście Maków Mazowiecki w porównaniu do powiatu w 2017 roku**

	Powiat	Miasto
Liczba osób przypadających na 1 przychodnię	1 572	1 233
Przychodnie	29	8
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,5	5,7

*Zródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2018*

## 7. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W mieście Maków Mazowiecki o bezpieczeństwo, porządek oraz ochronę przeciwpożarową i przeciwpowodziową mieszkańców dba:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej.

Ponadto w Makowie Mazowieckim funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna, której działalność według informacji zawartych w *Planie Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022* obejmuje:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi,
- branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzonych w czasie pożarów i innych klęsk,
- uświadomienie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej,
- branie udziału w obronie cywilnej,
- rozwijanie wśród członków OSP zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu<sup>13</sup>.

Według stanu na koniec 2017 roku KPP w Makowie Mazowieckim liczyła 86 funkcjonariuszy oraz 21 pracowników cywilnych. Funkcjonariusze Policji zapewniają całodobową obsługę zgłoszonych interwencji i zdarzeń kryminalnych, które miały miejsce na terenie Miasta oraz na terenie gmin Czerwonka, Karniewo i Szelków. Czynności dochodzeniowo-śledcze wykonywane były natomiast na terenach pozostałych gmin powiatu makowskiego.

## **8. Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych**

### **8.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami**

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku<sup>14</sup>. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizacja grup społecznych i jednostek do większej aktywności "obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej" [Oniszczyk 2008 str. 269]. Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między

<sup>13</sup> *Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022* (Uchwała Nr VII/54/2015 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 27 maja 2015 r.).

<sup>14</sup> <https://poradnik.ngo.pl/>

innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem. (Yaziji M, Doh J.2011, s. 15).

Na terenie miasta Maków Mazowiecki funkcjonują organizacje pozarządowe, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. W poniższej tabeli przedstawione zostały te organizacje i stowarzyszenia oraz główne zadania i cele przez nie realizowane.

**Tabela 14. Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Maków Mazowiecki.**

Lp.	NAZWA ORGANIZACJI	ADRES
<b>TERENOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE</b>		
1.	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych KOŁO Nr 2 w Makowie Mazowieckim	ul. Łąkowa 3, 06-200 Maków Mazowiecki
2.	Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Koło w Makowie Mazowieckim	ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki
3.	Polski Związek Niewidomych Koło w Makowie Mazowieckim	ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki
4.	Hufiec ZHP Maków Mazowiecki im. Szarych Szeregów	ul. Moniuszki 6 a, 06-200 Maków Mazowiecki
5.	Związek Kombatantów RP i B. Więźniów Politycznych Koło w Makowie Mazowieckim	ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki
6.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Makowie Mazowieckim	ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki
7.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Powiatowy w Makowie Mazowieckim	ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki
8.	Oddział Terenowy Mazowieckiego Stowarzyszenia Obrony Praw Lokatorów i Spółdzielców „NASZ DOM” w Makowie Mazowieckim	ul. Kilińskiego 14 06-200 Maków Mazowiecki
9.	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Makowie Mazowieckim	ul. Mickiewicza 30 06-200 Maków Mazowiecki



Lp.	NAZWA ORGANIZACJI	ADRES
10.	Związek Strzelecki STRZELEC Organizacja Społeczno-Wychowawcza Jednostka Strzelecka 1026 Maków Mazowiecki	ul. Moniuszki 6a 06-200 Maków Mazowiecki
<b>STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANE W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM</b>		
1.	Rada Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Powiatu Makowskiego	ul. Rynek 1, 06-200 Maków Mazowiecki
2.	Towarzystwo Miłośników Ziemi Makowskiej	ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki
3.	Stowarzyszenie na rzecz rozbudowy i modernizacji Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Zespołu Zakładów Lecznictwa Otwartego i Zamkniętego w Makowie Mazowieckim oraz podnoszenia wiedzy personelu medycznego i prowadzenia działalności profilaktycznej w zakresie narkomanii i innych uzależnień	ul. Witosa 2, 06-200 Maków Mazowiecki
4.	Stowarzyszenie Pomocy Liceum im. Marii Curie Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim	ul. Kopernika 2, 06-200 Maków Mazowiecki
5.	Makowskie Stowarzyszenie Rowerzystów i Kolarzy	ul. Ciechanowska 5/15 06-200 Maków Mazowiecki
6.	Stowarzyszenie „Radość Rozwoju”	ul. Duńskiego Czerwonego Krzyża 5, 06-200 Maków Mazowiecki
7.	Stowarzyszenie na Rzecz Aktywizacji Środowisk Lokalnych NASZA SZANSA	ul. Mickiewicza 17 06-200 Maków Mazowiecki
8.	Stowarzyszenie Małe Księstwo Makowskie	ul. Kopernika 11/28 06-200 Maków Mazowiecki
9.	Stowarzyszenie Amazonki w Makowie Mazowieckim	ul. Witosa 2 06-200 Maków Mazowiecki
10.	Klub Integracji Społecznej	ul. 1-go Maja 9/52 06-200 Maków Mazowiecki

Lp.	NAZWA ORGANIZACJI	ADRES
11.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	ul. Duńskiego Czerwonego Krzyża 7 06-200 Maków Mazowiecki
12.	Stowarzyszenie „Przyjazne Przedszkole nr 2 w Makowie Mazowieckim”	ul. Kościelna 13 06-200 Maków Mazowiecki
13.	Stowarzyszenie AD BENE MERENTI – Bezpieczny Konsument	ul. Kościuszki 3 06-200 Maków Mazowiecki
<b>FUNDACJE</b>		
1.	Fundacja „O Uśmiech Dziecka”	ul. Duńskiego Czerwonego Krzyża 3 06-200 Maków Mazowiecki
2.	Fundacja „Kocham Maków”	ul. Kopernika 11/35 06-200 Maków Mazowiecki
3.	Fundacja Idealne Mazowsze	ul. Kopernika 13/4 06-200 Maków Mazowiecki
4.	Polska Fundacja Wsparcia Europejskiego	ul. Armii Krajowej 14B 06-200 Maków Mazowiecki
5.	Fundacja Parasol	ul. Szmaragdowa I 06-200 Maków Mazowiecki
<b>STOWARZYSZENIA ZWYKŁE</b>		
1.	ORZYC	ul. Kościelna 7 06-200 Maków Mazowiecki
<b>OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE</b>		
1.	Ochotnicza Straż Pożarna w Makowie Mazowieckim	ul. Moniuszki 6A 06-200 Maków Mazowiecki

Źródło: [www.powiat-makowski.pl](http://www.powiat-makowski.pl)

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi określone zostały w **Programie Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok**

uchwalonym 27 grudnia 2019 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim Nr IV/21/2018. Głównym celem programu jest: „*zintensyfikowanie współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Miasta Maków Mazowiecki oraz podnoszenie skuteczności i efektywności działań podejmowanych w sferze zadań publicznych*”.

Do priorytetowych działań mających zostać zrealizowane w 2019 roku przez Miasto we współpracy z organizacjami pozarządowymi należy:

- 1) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:
  - a) promowanie przedsięwzięć kulturalnych jako alternatywy dla świata konfliktu i przemocy,
  - b) wzbogacenie form upowszechniania kultury poprzez organizację festiwali, przeglądów, koncertów artystycznych,
  - c) organizację konkursów, warsztatów i wystaw,
  - d) wspieranie działalności edytorskiej i wydawniczej popularyzującej wiedzę o dziejach Miasta i losach jego mieszkańców,
  - e) współdziałanie przy organizacji imprez kulturalnych o różnym zasięgu, promujących miasto,
  - f) promowanie lokalnej twórczości,
  - g) wspieranie społecznych, lokalnych inicjatyw kulturalnych, patriotycznych i przedsięwzięć artystycznych,
  - h) podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, upowszechnianie postaw patriotycznych,
- 2) kultura fizyczna i sport:
  - a) współpraca z klubami sportowymi w zakresie organizacji i szkolenia w różnych dyscyplinach sportowych oraz w zakresie organizacji wyjazdów drużyn i zawodników na zawody sportowe,
  - b) współpraca w zakresie upowszechniania masowych imprez sportowo – rekreacyjnych i turystycznych wśród mieszkańców Makowa Mazowieckiego,
  - c) współorganizowanie rozgrywek i zawodów szkolnych i międzyszkolnych,
  - d) współpraca ze stowarzyszeniami w zakresie organizacji zawodów i turniejów sportowych, rajdów i innych imprez krajoznawczych,
  - e) tworzenie warunków do prowadzenia działalności statutowej klubom sportowym i stowarzyszeniom, w tym udostępnianie obiektów sportowych,



- f) pomoc w organizacji imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych,
  - g) pomoc w organizacji wyjazdów dzieci niepełnosprawnych na zawody sportowe poza obszarem miasta,
  - h) promowanie aktywności i kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
  - i) współorganizowanie przedsięwzięć turystycznych – promowanie potencjału turystycznego miasta,
  - j) promowanie i organizacja grup wolontariatu (bez ograniczeń wiekowych),
  - k) aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie organizacji zajęć i imprez sportowo – turystycznych,
  - l) promocja i programy stypendialne dla osób i dzieci (dofinansowanie wyjazdów, zgrupowań i obozów sportowych),
  - m) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, wykładów i imprez z zakresu ratownictwa wodnego i pomocy przedmedycznej.
- 3) wypoczynek dzieci i młodzieży,
- 4) pomoc dla stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych, bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 5) tworzenie i realizacja programów edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy (zwłaszcza przemocy w szkole i przemocy domowej).
- 6) wypoczynek dzieci i młodzieży realizowany na podstawie „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Mazowieckim na 2019 rok”<sup>15</sup>.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Mieście, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych (m.in. MOPS, placówek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej. Podstawą wdrożenia w życie założeń Strategii będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do

<sup>15</sup> Program współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok (uchwała Nr IV/21/2018 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim).

obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

## 8.2. Pomoc społeczna

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta Maków Mazowiecki jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**, którego celem działalności według Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej Nr XVI/104/2012 z dnia 19 kwietnia 2012 roku jest: *„zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin zamieszkałych na terenie miasta oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, zgodnych z celami i możliwościami pomocy społecznej; podejmowanie usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem”<sup>16</sup>.*

Do zadań Ośrodka w zakresie pomocy społecznej według jego Statutu należy:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- praca socjalna;
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacja zdań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań Burmistrza miasta realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej należą:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń rodzinnych i dodatków do tych świadczeń;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, prowadzenie działań wobec dłużników alimentacyjnych, tj. przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych i odbieranie oświadczeń majątkowych oraz przekazywanie informacji gospodarczej o dłużnikach alimentacyjnych,

<sup>16</sup> Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim (uchwała Nr XVI/104/2012 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 19 kwietnia 2012 roku).





- przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym - stypendiów szkolnych;
- ustalanie i wypłacanie dodatku energetycznego i mieszkaniowego;
- realizacja Karty Dużej Rodziny<sup>17</sup>.

Zadania realizowane przez pomoc społeczną:

1. zadania własne miasta o charakterze obowiązkowym:

- a) opracowanie i realizacja miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- b) sporządzanie bilansu potrzeb miasta z zakresu pomocy społecznej;
- c) udzielanie schronienia, zapewnianie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- g) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- h) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- i) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- j) praca socjalna;
- k) dozywanie dzieci;
- l) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

---

<sup>17</sup> Tamże.

- m) prowadzenie i zapewnianie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
  - n) tworzenie miejskiego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
  - o) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
  - p) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca miasta w tym domu;
  - q) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
  - r) utrzymanie Ośrodka, w tym zapewnianie środków na wynagrodzenia pracowników;
  - s) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
  - t) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.
2. zadania własne miasta:
- a) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
  - b) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
  - c) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu miejskim oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
  - d) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb miasta, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
  - e) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
  - f) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
  - g) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
    - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
    - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
    - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

- h) finansowanie:
    - kosztów szkoleń dla rodzin wspierających.
    - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
    - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające;
  - i) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
  - j) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
  - k) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
  - l) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:
- a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
  - b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
  - c) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
  - d) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
  - e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej;

- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- g) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki<sup>18</sup>.

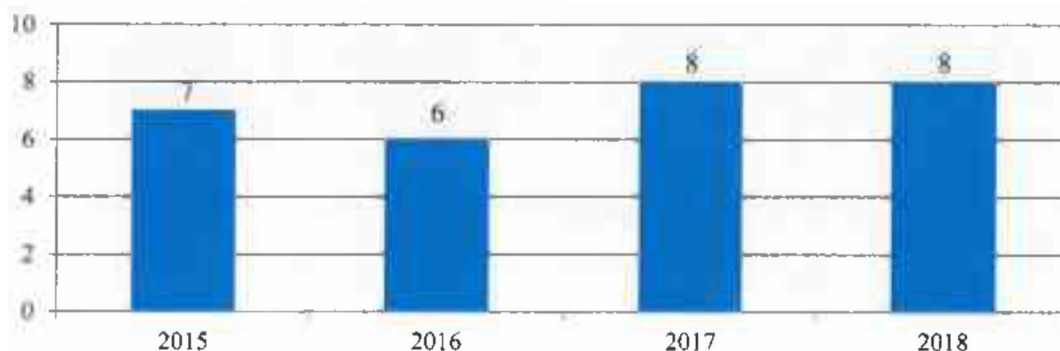
Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim realizowane są we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądem Rejonowym, Urzędem Miasta, Komendą Powiatową Policji, Szkołami oraz innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

W 2018 roku na pomoc społeczną poniesiono wydatki na łączną kwotę 2 654 287,32 zł – a więc o 6,5% więcej niż w roku 2017 i o 56% mniej niż w roku 2016. W 2017 roku kwota wydatków kształtowała się na poziomie 2 490 588,97 zł, natomiast w 2016 roku poniesiono koszty z tym związane na łączną kwotę 6 105 798,59 zł.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim w 2018 roku zatrudnione były 24 osoby, w tym 1 kierownik i 8 pracowników socjalnych. Spośród wszystkich zatrudnionych w MOPS osób, 18 osób legitymuje się wykształceniem wyższym.

Możemy zauważyć, że w 2018 roku liczba zatrudnionych w Ośrodku pracowników była taka sama jak w roku 2017. Z danych wynika również, iż Ośrodek spełniał ustawowy warunek co do liczby zatrudnionych osób – 1 pracownik na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin i minimum 3 zatrudnionych pracowników socjalnych.

**Wykres 16. Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim**

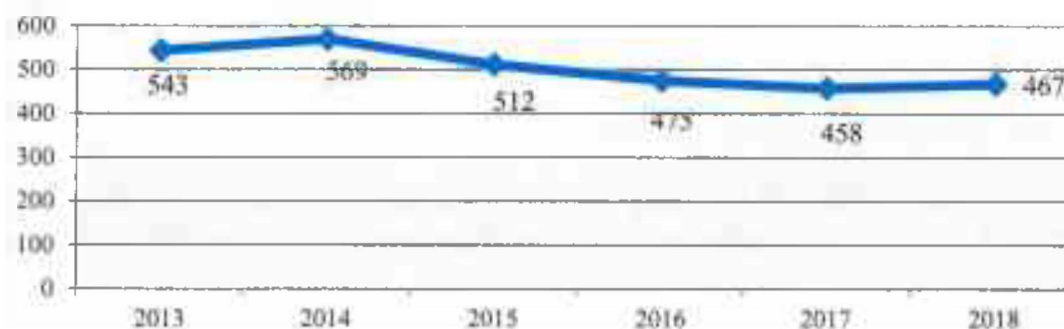


Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok

<sup>18</sup> Tamże.

Możemy zauważyć, iż liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Makowie Mazowieckim w latach 2013-2018 systematycznie maleje. W 2018 roku z pomocy skorzystało 467 rodzin, w 2017 roku o 1,9% rodzin mniej, w porównaniu do 2016 roku o 1,7% mniej, natomiast w porównaniu do 2015 roku o 9,6% mniej.

**Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Makowie Mazowieckim w latach 2013-2018**



*Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok*

Według Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim udzielił pomocy i wsparcia łącznie 725 osobom. W 2017 roku pomoc i wsparcie otrzymało 781 osób, natomiast w 2016 roku - 834 osoby.

W roku 2018 liczba osób korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do 2017 roku spadła o 7%, natomiast w porównaniu do 2016 roku o 13%. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób, którym przyznano świadczenie w podziale na wiek i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2018 roku najwięcej osób korzystających z tego typu pomocy jest w wieku produkcyjnym. Pod względem płci możemy zauważyć, że korzystających z pomocy społecznej kobiet jest nieco mniej od mężczyzn (liczba kobiet - 190, liczba mężczyzn - 208). Znaczną część wszystkich osób pobierających świadczenie w 2018 roku stanowiły również osoby wieku 0-17 lat.

**Tabela 15. Liczba osób którym przyznano świadczenie w podziale na wiek i płeć w latach 2016-2018**

Wiek	2015		2016		2017		2018	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
0-17	324	136	291	125	291	124	283	176
Produkcyjny	501	342	489	332	442	304	398	190
Poprodukcyjny	53	38	54	37	48	30	44	29
<b>Ogółem</b>	<b>878</b>	<b>516</b>	<b>834</b>	<b>494</b>	<b>781</b>	<b>458</b>	<b>725</b>	<b>395</b>

*Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok*

Możemy zauważyć również, iż w 2018 roku zmalała liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w porównaniu do roku 2017 i 2016. Jednocześnie dostrzegalny jest nieco większy udział kobiet długotrwale pobierających świadczenie w 2018 roku – stanowiły one 60% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane.

**Tabela 16. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2016-2018 w podziale na płeć**

	2016	2017	2018
Kobiety	261	248	196
Mężczyźni	140	102	126
<b>Ogółem</b>	<b>401</b>	<b>350</b>	<b>322</b>

*Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok*

W 2018 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej było ubóstwo - z tego powodu pomoc otrzymało aż 315 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajduje się bezrobocie (217 rodzin), natomiast na trzecim – długotrwała lub ciężka choroba (171 rodzin).

**Tabela 17. Powody udzielania świadczeń (liczba rodzin) w latach 2016-2018**

L.P.	powód udzielenia świadczeń	2014	2015	2016	2017	2018
1	Ubóstwo	359	361	331	320	315
2	Bezrobocie	287	258	234	222	217
3	niepełnosprawność	163	147	137	124	119
4	długotrwała lub ciężka choroba	174	172	178	158	171
5	Alkoholizm	28	32	13	11	9
6	potrzeba ochrony macierzyństwa	27	34	22	22	35
7	potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: wielodzietność	16	14	9	9	18
8	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	52	38	33	40	28
9	Narkomania	3	2	0	1	2
10	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	4	9	9	7
11	przemoc w rodzinie	21	12	6	7	7
12	Bezdomność	12	11	13	7	8

*Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok*

W 2018 roku przeprowadzono wywiady środowiskowe z 422 osobami. Liczba osób, z którymi przeprowadzono takie wywiady w porównaniu do 2017 roku zmalała o 9%, a w porównaniu do roku 2016 o 13%.

**Tabela 18. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe**

	2015	2016	2017	2018
Liczba osób ogółem	482	486	466	422
Liczba rodzin	478	175	458	422
Liczba osób w rodzinach	1 233	1 150	1 085	1 041

*Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok*

W Makowie Mazowieckim zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane się również przez:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Makowie Mazowieckim,
- Dom Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Makowie Mazowieckim.

W zakresie pomocy mieszkańcom oraz rozwiązywania występujących na terenie Miasta problemów społecznych funkcjonuje również:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Punkt Konsultacyjny ds. profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- grupa samopomocowa dla osób niepełnosprawnych „Słoneczni” oraz grupa samopomocowa AA „Przebudzenie”,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży.

### III. KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Na podstawie obowiązujących lub opracowywanych programów oraz w wyniku prac zespołów roboczych ds. opracowania Strategii, w odniesieniu do każdej z dziedzin planowania strategicznego przeprowadzono analizy diagnostyczne, w skład których wchodzi:

- charakterystyka dziedziny, skali problemu i działań interwencyjnych (rozdział Podstawowe informacje o dziedzinie, skali problemu i działań interwencyjnych),
- analiza SWOT<sup>19</sup>,
- charakterystyka głównych obszarów problemowych (rozdział Obszary problemowe),
- wskazanie najważniejszych obszarów powiązań (rozdział Korelacje).

Podkreślenia wymaga ostatni wymieniony element analizy diagnostycznej – wskazuje on na komplementarność dziedzin planowania strategicznego, zarówno w zakresie podmiotowym jak i funkcjonalnym. W tym celu określone zostały korelacje, powiązania międzydziedzinowe z uwzględnieniem obszarów funkcjonowania Miasta nie objętych zakresem Strategii (np. mieszkalnictwo, edukacja) oraz działalności instytucji nie prowadzonych przez miasto Maków Mazowiecki.

W oparciu o wnioski wynikające z diagnoz, sformułowano dla każdej z dziedzin cele operacyjne. Dla każdego z celów operacyjnych zaprezentowana została planowana strategia realizacji celu zawierająca charakterystykę planowanych do realizacji działań. Określone zostały podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, źródła finansowania, ramy finansowe oraz wytyczne dla monitorowania realizacji celów.

#### Cel strategiczny:

**Sprawny, odpowiedni do potrzeb, system rozwiązywania problemów społecznych w mieście Maków Mazowiecki.**

**POPRZEZ**

- podejmowanie interwencji w odpowiedzi na problemy mieszkańców w Mieście.

**TAK, ABY**

- interwencja uwzględniała charakter i skalę problemów oraz optymalizowała wykorzystywanie dostępnych zasobów.

<sup>19</sup> Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.



## 1. Dziedziny planowania strategicznego

### 1.1. Wspieranie rodziny

#### Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

**W**spieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Miasta w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim**, który służy pomocą rodzinom z Miasta znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Działania związane ze wsparciem rodziny podejmuje również **Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Makowie Mazowieckim**. Misją PCPR jest udzielanie profesjonalnej pomocy i skutecznego wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się trudnych sytuacjach życiowych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, a w szczególności dzieciom pozbawionym odpowiedniej opieki rodzicielskiej i stabilnego środowiska rodzinnego, świadczonej z poszanowaniem ich praw godności i podmiotowości oraz we współpracy z odpowiednimi organami, instytucjami, organizacjami i osobami.

Pomocą i wsparciem rodzin z Makowa Mazowieckiego zajmuje się także funkcjonująca przy MOPS Świetlica Socjoterapeutyczna, do której uczęszczają dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy. Działania prowadzone w świetlicy mają na celu łagodzenie skutków niewłaściwego wychowania, eliminowanie zaburzeń zachowania dzieci i młodzieży oraz rozwiązywanie trudnych sytuacji życiowych dziecka i jego rodziny. Czynna jest od poniedziałku do piątku od 10.00 do 18.00 i dysponuje 30 miejscami.

W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

W poniższej tabeli zaprezentowana została ogólna liczba rodzin, korzystających na przestrzeni lat 2015-2018 ze świadczeń rodzinnych. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2018 roku skorzystało **706 rodzin**, czyli o 2% rodzin mniej niż w roku 2017, 6,7% mniej niż w roku 2016 oraz 10,3% mniej niż w roku 2015. Dostrzegalna jest tendencja spadkowa jeśli chodzi o liczbę rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w mieście Maków Mazowiecki.

**Tabela 19. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych na przestrzeni lat 2015-2018**

	2015	2016	2017	2018
Ilość rodzin	779	754	722	706
Ilość świadczeń	15 332	16 080	15 625	15 147
Kwota świadczeń	2 307 923,00	2 673 701,00	2 779 376,00	2 693 108,00

*Źródło: Raport o stanie Miasta Maków Mazowiecki 2018*

Rodziny z Makowa Mazowieckiego korzystają również z rządowego programu „Rodzina 500+” działającego od 2016 roku. W 2016 roku rodzinom zostało wypłaconych **9 995 świadczeń** tego typu, w 2017 roku 13 191, natomiast w 2018 roku 12 275.

**Tabela 20. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2016-2018**

	2016	2017	2018
Ilość świadczeń	9 995	13 191	12 275
Kwota świadczeń	4 974 854,90	6 567 993	6 198 339,70

*Źródło: Raport o stanie Miasta Maków Mazowiecki 2018*

Od roku 2018 na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. realizowane jest świadczenie „Dobry start”. Świadczenie to przysługuje raz w roku w wysokości 300 zł matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu, opiekunowi prawnemu na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia, na dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole do ukończenia przez nie 24 roku życia. Świadczenie dobry start przysługuje

niezależnie od dochodu rodziny. W 2018 r. udzielonych zostało 1 148 świadczeń „Dobry start” na łączną kwotę 344 400,00 zł.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W roku 2018 z omawianych świadczeń skorzystały **54 rodziny**, a przekazanych zostało 1 230 świadczeń na łączną kwotę 446 040,00 zł. W porównaniu do lat poprzednich możemy zauważyć niewielki spadek liczby rodzin korzystających z tego świadczenia. Dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

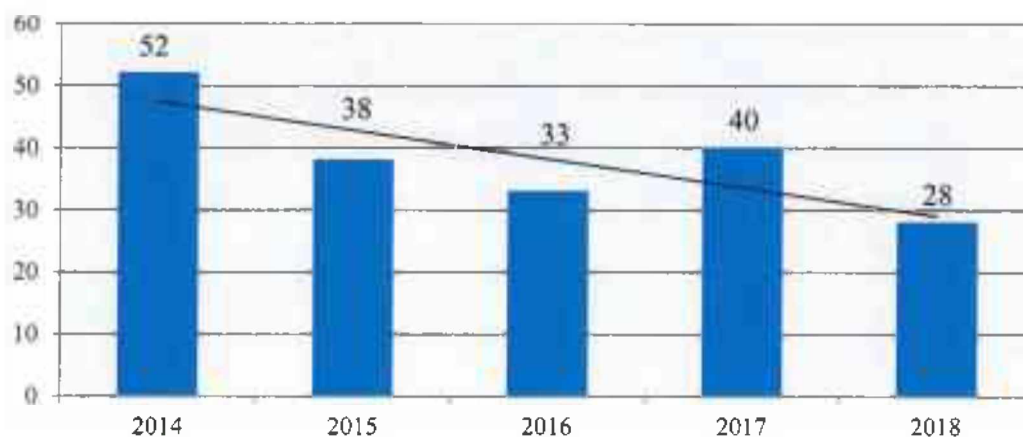
**Tabela 21. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane na przestrzeni lat 2015-2018**

	2015	2016	2017	2018
Ilość rodzin	63	59	61	54
Ilość świadczeń	1 275	1 303	1 260	1 230
Kwota świadczeń	437 357,00	454 746,00	442 326,00	446 040,00

Źródło. Raport o stanie Miasta Maków Mazowiecki 2018

Na przestrzeni lat 2015 – 2018 spadła nieco liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2018 roku z tego powodu z pomocy skorzystało **28 rodzin**, czyli ich liczba w porównaniu do roku 2017 zmalała o 30%.

**Wykres 18. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2015 – 2018**

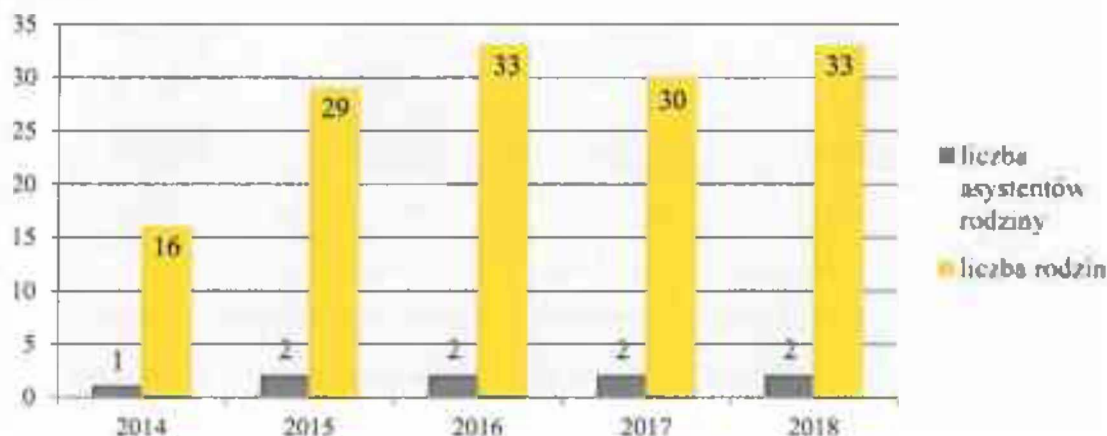


Źródło. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja

asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy ekonomicznym. W roku 2014 zatrudniony był 1 asystent rodziny, natomiast w latach 2015-2018 2 asystentów. Liczba rodzin objętych ich pomocą wynosiła kolejno: 16 w roku 2014, 29 w roku 2015, 33 w roku 2016, 30 w roku 2017 i 33 w roku 2018.

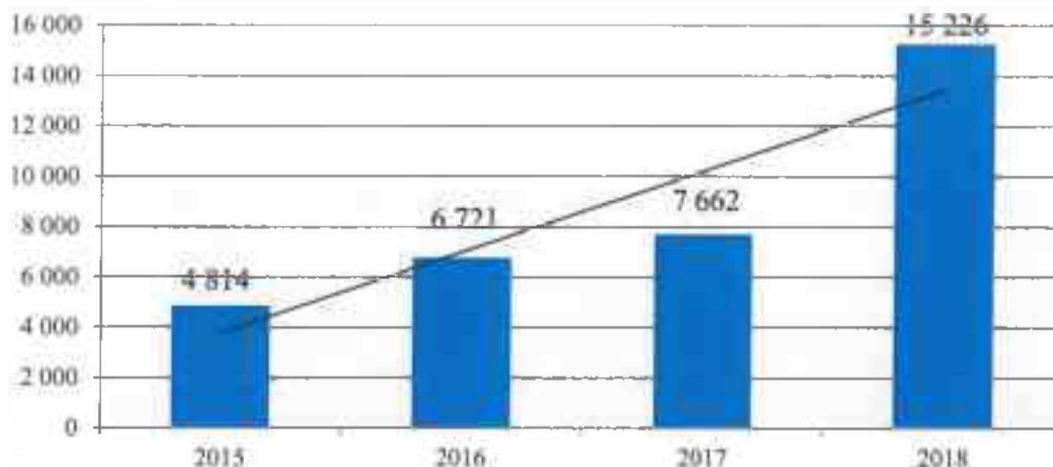
**Wykres 19. Asystenci rodziny oraz rodziny objęte ich wsparciem na przestrzeni lat 2014 – 2018**



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok

W roku 2018 w Makowie Mazowieckim nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego). MOPS w 2018 roku poniósł natomiast wydatki związane z odpłatnością za pobyt 5 dzieci w rodzinach zastępczych, na łączną kwotę 15 226 zł. W 2017 i 2016 roku w rodzinach zastępczych umieszczono natomiast 3 dzieci. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2015-2018 ulegała systematycznemu wzrostowi.

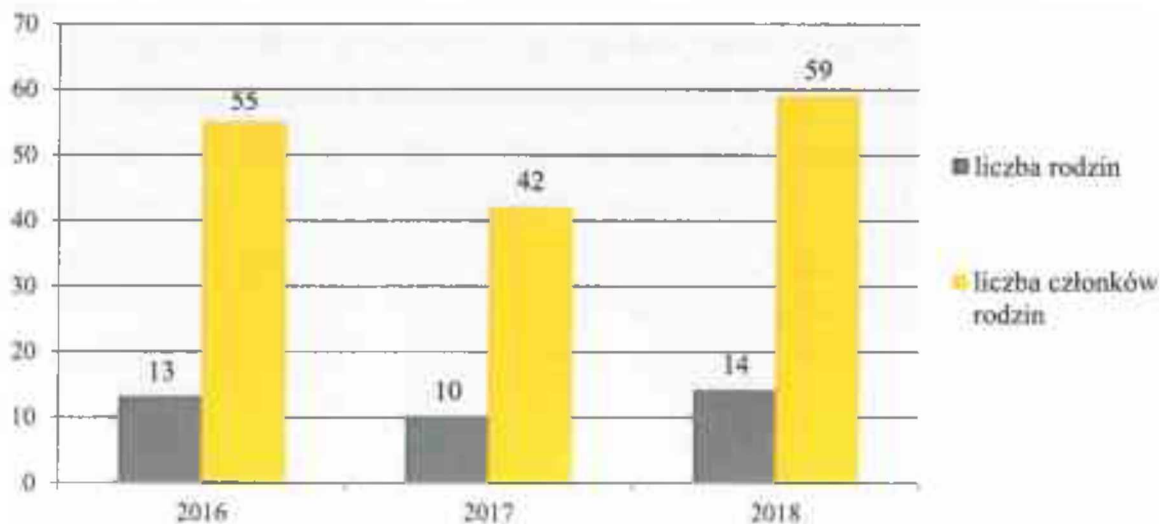
**Wykres 20. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2015-2018 (w złotych)**



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok

Rodziny z miasta Maków Mazowiecki mają możliwość korzystania z Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. Przysługuje ona niezależnie od dochodu rodzinom z co najmniej trójką dzieci. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. W latach 2016-2018 wydano łącznie 37 Kart Dużej Rodziny, w tym 13 w 2016 roku, 10 w 2017 roku oraz 14 w 2018 roku.

**Wykres 21. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny na przestrzeni lat 2016-2018**



Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim za rok 2016, 2017, 2018

Analizując obszar „wspieranie rodziny” nie można pominąć funkcji, jaką pełnią placówki wsparcie dziennego. W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Świetlica Socjoterapeutyczna, która aktywnie realizuje zadania mające na celu pomoc i wsparcie rodzin z obszaru miasta Maków Mazowiecki. Placówka dysponuje 30 miejscami. W 2018 roku uczęszczało do niej 14 dzieci, a Miasto poniosło koszty związane z jej prowadzeniem i utrzymaniem w wysokości 54 431 zł. Dane dotyczące liczby dzieci uczęszczających do tej placówki oraz kosztów związanych z jej prowadzeniem na przestrzeni lat 2015-2018 przedstawione zostały poniżej. Możemy zauważyć, że z roku na rok spada nieco liczba dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej.

**Tabela 22. Liczba dzieci uczęszczających do placówki wsparcia dziennego oraz koszty związane z jej prowadzeniem na przestrzeni lat 2015-2018**

	2015	2016	2017	2018
liczba dzieci	20	16	15	14
roczny koszt utrzymania i prowadzenia placówki (w złotych)	58 332	45 816	45 810	54 431

*Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok*

W 2018 roku dla dzieci i młodzieży ze Świetlicy Socjoterapeutycznej podjęto następujące działania:

- w ferie zimowe dzieci brały udział w zajęciach socjoterapeutycznych, plastycznych, komputerowych, kulinarnych, zajęciach MDK, wyjściu na basen, wyjeździe do Gospodarstwa Agroturystycznego w Karniewie „Chata pod Dębami”, wycieczce do Komendy Powiatowej Policji w Makowie oraz w improwizowanym alarmie pożarowym;
- w Wielkanoc zorganizowano spotkanie integracyjne, w którym brały udział dzieci ze Świetlicy oraz osoby niepełnosprawne i samotne z terenu Miasta;
- wyjazd do Centrum Nauki Kopernik oraz Ogrodu Zoologicznego w Warszawie;
- w wakacje MOPS zorganizował dla dzieci i młodzieży 10 dniowy wypoczynek w ośrodku rekreacyjnym, podczas niego dzieci brały udział w wycieczkach krajoznawczych oraz zajęciach pt. *Bezpieczne wakacje oraz Czy potrafię powiedzieć NIE narkotykom i dopalaczom?*
- w wakacje zorganizowano 6 tygodniowy turnus stacjonarny, w trakcie którego dzieci brały udział w grach i zabawach na świeżym powietrzu, zajęciach plastycznych, turnieju tenisa stołowego, zajęciach komputerowych, zajęciach

socjoterapeutycznych oraz wycieczkach jednodniowych do Papugarni, Parku Linowego, Parku Trampolin oraz Parku Dinozaurów;

- w grudniu zorganizowano spotkanie oplatkowe, podczas którego dzieci otrzymały paczki ufundowane przez Burmistrza Miasta oraz lokalnych sponsorów oraz uroczystości wigilijne, w których udział wzięły nie tylko dzieci ze świetlicy, ale także ich rodzice, osoby niepełnosprawne, starsze, chore, czy też samotne.

### Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejszy obszar problemowy w dziedzinie planowania strategicznego:

- trudności rodzin w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych wynikające z niskich dochodów,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich.

### Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Wspieranie rodziny” są:

- **edukacja** (w szczególności w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych uczniów oraz wsparcia rodziców w edukowaniu ich dzieci i młodzieży);
- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** (jednym z kluczowych czynników zwiększających ryzyko wystąpienia trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych przez rodziny jest problem związany z bezrobociem);
- **wsparcie osób niepełnosprawnych** (szczególną uwagę należy zwrócić na rodziny z dziećmi z niepełnosprawnością, które spotykają się z wieloma ograniczeniami i trudnościami w codziennym życiu);
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych** (uzależnienie jednego z członków rodziny prowadzi do występowania dysfunkcjonalności rodziny i problemów wszystkich ich członków).

**Cele operacyjne**
**Cel operacyjny nr 1**

Zapewnienie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewyższania sytuacji kryzysowych rodzinom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, a także poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w istniejących placówkach oraz zajęć aktywizujących młodzież.	Liczba zajęć pozalekcyjnych zorganizowanych dla dzieci i młodzieży.
	Utworzeniu drugiego klubu dziecięcego lub żłobka sprawującego opiekę nad dziećmi do lat 3.	Liczba miejsc dostępnych w klubie dziecięcym/żłobku.
2	Rozwój placówki wsparcia dziennego (dofinansowanie działalności, wzrost liczby odbiorców).	Populacja dzieci korzystających z placówki wsparcia dziennego oraz liczba działań zrealizowanych dla dzieci i młodzieży w ramach funkcjonowania placówki.
3	Zorganizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze.
4	Rozpowszechnienie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Liczba rozpowszechnionych informacji na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.
5	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną i niematerialną.
6	Organizowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze wspierania rodziny.	Liczba osób pracujących w obszarze wspierania rodziny objętych szkoleniami.
7	Organizowania różnego rodzaju działań i aktywności mających na celu integrację rodzin.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin oraz liczba ich uczestników.

**Strategia realizacji celu**

Działania skoncentrowane zostaną na organizowaniu sieci wsparcia umożliwiającej pomoc rodzinie zagrożonej problemami wychowawczo - opiekuńczymi na jak najwcześniejszym etapie problemu, zarówno poprzez działania profilaktyczne jak



i interwencyjne. Zapewniona zostanie lepsza dostępność i promocja dostępnych usług oraz zostanie wzmocniona zdolność reagowania właściwych podmiotów na wszelkie informacje o możliwości występowania problemów w rodzinach z dziećmi.

Istotną rolę w realizacji celu mają pracownicy socjalni i asystenci rodziny. Do zadań tych dwóch grup zawodowych należy diagnozowanie sytuacji, zarówno problemów, jak i zasobów rodziny – możliwości ich rozwiązywania, a następnie, wspólnie z rodziną kreowanie drogi do wyjścia z sytuacji problemowej.

Konieczne jest również podejmowanie działań zmierzających do wyrównywania szans edukacyjnych z wykorzystaniem wsparcia pozamaterialnego, w szczególności: zajęć wyrównawczych prowadzonych w placówkach oświatowych, zajęć pozalekcyjnych ukierunkowanych na rozwój zainteresowań (np. zajęcia w świetlicach środowiskowych oraz placówkach oświatowych, rozwój oferty pomocowej w celu wyrównania szans edukacyjnych uczniów oraz wsparcie rodziców w edukowaniu ich dzieci). Istotne wydają się szkolenia/warsztaty dla rodziców z zakresu poszerzania kompetencji rodzicielskich. Szkolenia prowadzone powinny być w nurcie strategii edukacyjnej. Równie ważne jest inicjowanie zajęć integrujących rodziny, a więc warsztatów dla rodzin, czy wspólnych zajęć. Nie bez znaczenia pozostaje edukacja dzieci i młodzieży z zakresu komunikacji interpersonalnej w rodzinie.

### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM.	Placówki oświatowe, Świetlica Socjoterapeutyczna, PCPR.	Środki własne, MOPS, środki europejskie.

## 1.2. Wsparcie osób niepełnosprawnych

### Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

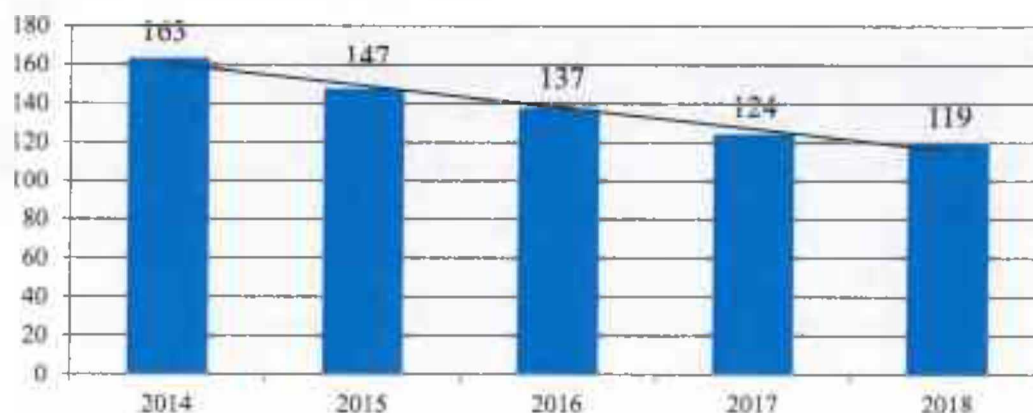
Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby niepełnosprawne dzieli się według

różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności.

Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby niepełnosprawne tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji. Z powyższych względów w niniejszej Strategii wydzielono obszar zdrowia psychicznego jako osobne zagadnienie.

Analizując problemy społeczne, które były zauważalne na obszarze miasta Maków Mazowiecki, zwrócono także uwagę na zjawisko niepełnosprawności. W 2018 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 119 rodzin. Warto zwrócić uwagę na to, iż niepełnosprawność jako powód udzielenia pomocy i wsparcia znalazła się na czwartym miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin otrzymujących pomoc i wsparcie w Mieście w 2018 roku.

**Wykres 22. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2015 – 2018**



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok

Na przestrzeni lat 2015 – 2017 nastąpił spadek przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka. W 2015 r. przyznano 753 świadczenia na kwotę 115 209 zł, w 2016 roku liczba świadczeń wynosiła 713 na kwotę 109 089 zł, z kolei w 2017 roku kształtowała się na poziomie 641 świadczeń na kwotę 98 073 zł.

**Tabela 23. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka**

	2014	2015	2016	2017
liczba świadczeń	708	753	713	641
kwota świadczeń (zł)	108 324	115 209	109 089	98 073

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017 rok

W 2016 r. przyznano 1 294 zasiłki dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności. W 2017 r. nastąpił z kolei nieznaczny spadek liczby przyznanych świadczeń do 1 256.

**Tabela 24. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności**

	2014	2015	2016	2017
liczba świadczeń	1 350	1 343	1 294	1 256
kwota świadczeń (zł)	206 550	205 479	197 982	192 166

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017 rok

W 2015 r. przyznano 1 962 świadczenia dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności która powstała przed 21 rokiem życia. w 2016 roku 1 947 świadczeń, natomiast w 2017 r. – 1 857.

**Tabela 25. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia**

	2014	2015	2016	2017
liczba świadczeń	1 965	1 962	1 947	1 857
kwota świadczeń (zł)	300 645	300 186	297 891	284 121

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017 rok

W dalszej części raportu znajdują się informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, dotyczące liczby osób niepełnosprawnych zamieszkujących miasto Maków Mazowiecki.

W 2018 roku w mieście Maków Mazowiecki zamieszkiwały **92 dorosłe osoby niepełnosprawne**, w tym 25 osób o znacznym, 41 osób o umiarkowanym i 26 osób o lekkim stopniu niepełnosprawności.

**Tabela 26. Liczba dorosłych osób niepełnosprawnych w mieście Maków Mazowiecki na przestrzeni lat 2016-2018 (dane za okres od stycznia do kwietnia) w podziale na stopień niepełnosprawności**

	2016	2017	2018
stopień znaczny	16	10	25
stopień umiarkowany	47	48	41
stopień lekki	32	24	26
razem	95	82	92

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Makowie Mazowieckim

Według danych za okres od stycznia do kwietnia 2018 roku Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w mieście Maków Mazowiecki zamieszkiwało **21 dzieci** z niepełnosprawnością – większość z nich z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności.

**Tabela 27. Liczba dzieci niepełnosprawnych w mieście Maków Mazowiecki na przestrzeni lat 2016-2018 (dane za okres od stycznia do kwietnia) w podziale na stopień niepełnosprawności**

	2016	2017	2018
z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności	9	9	15
z dwoma symbolami przyczyny niepełnosprawności	6	5	5
z trzema symbolami przyczyny niepełnosprawności	3	1	1
razem	18	15	21

*Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Makowie Mazowieckim*

Do ważnych miejsc na terenie miasta Maków Mazowiecki działających w obszarze wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym należy Środowiskowy Dom Samopomocy, Dom Pomocy Społecznej oraz grupa samopomocowa „Słoneczni” działająca przy MOPS.

W Środowiskowym Domu Samopomocy mogą przebywać między innymi osoby upośledzone umysłowo niewymagające leczenia szpitalnego bądź opieki stacjonarnej, lecz z powodu pewnych upośledzeń wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej.

Grupa samopomocowa „Słoneczni” funkcjonuje od 16 lat przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim, a jej uczestnicy to osoby niepełnosprawne. Grupa spotyka się dwa razy w tygodniu, aby porozmawiać o ważnych dla nich sprawach oraz wspierać się w trudnych sytuacjach życiowych. Ponadto w ramach grupy samopomocowej uczestnicy biorą udział w różnego rodzaju zajęciach i warsztatach oraz wyjeżdżają na turnusy rehabilitacyjne.

### Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- trudności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych.

### Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Wsparcie osób niepełnosprawnych” są:

- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością wynikające z braku umiejętności poruszania się po rynku pracy, niskich kwalifikacji oraz trudności związanych z powrotem na rynek pracy osób po

przebytych kryzysach zdrowotnych; działalność w tym zakresie powinna być realizowana we współpracy z PUP.

- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób z orzeczoną niepełnosprawnością. W związku z tym istnieje powiązanie skali i rodzaju zadań kierowanych do seniorów mających różne rodzaje niepełnosprawności, które będą wspierać ich zdrowe funkcjonowanie.
- **ubóstwo** – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niepełnosprawnych oraz ograniczonej możliwości pozyskiwania nowych dochodów.
- **zdrowie** – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym rehabilitacji oraz dostępności do świadczeń, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

### Cele operacyjne

#### Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie warunków służących możliwie pełnej integracji osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Stworzenie warunków do integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację i dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych.	Liczba zorganizowanych lub dofinansowanych integracyjnych przedsięwzięć o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznym dla osób niepełnosprawnych.
2	Wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, miejscach publicznych, a także barier w komunikowaniu się i barier technicznych.	Liczba i rodzaje usuniętych barier.
3	Organizacja dowozu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół.	Liczba dzieci niepełnosprawnych objętych pomocą w zakresie dowozu do szkół.
4	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych oraz rozszerzenie oferty specjalistycznych usług medycznych.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych oraz liczba dostępnych dla osób niepełnosprawnych usług medycznych.

5	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą materialną i niematerialną.
6	Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, warsztatów terapii zajęciowej oraz zakupu sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego.	Liczba osób, którym zostało przyznane dofinansowanie.
7	Wsparcie działalności grupy samopomocowej dla osób niepełnosprawnych.	Liczba podjętych działań mających na celu wsparcie działalności grupy samopomocowej dla osób niepełnosprawnych.

### Strategia realizacji celu

Działania skoncentrowane na integracji osób niepełnosprawnych muszą być komplementarne w trzech płaszczyznach: integracji osobistej (uwzględniającej ograniczenia wynikające z barier osobistych występujących u osób niepełnosprawnych), integracji społecznej oraz integracji funkcjonalnej (ograniczającej bariery funkcjonalne, w różnych aspektach życia). Prowadzone będą również działania wspierające rodziny z osobami niepełnosprawnymi.

Dla zapewnienia warunków integracji w sferze osobistej szczególne znaczenie ma przezwyciężenie barier związanych m.in. z niskim poczuciem wartości, ograniczonym poczuciem sprawczości i wpływu na życie oraz poczuciem zależności od innych. Istotne znaczenie ma również zapewnienie dostępu do aktualnych informacji na temat usług i wsparcia kierowanego do osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Dla zapewnienia integracji społecznej osób niepełnosprawnych konieczne jest zapewnienie warunków umożliwiających pełnienie przez nich ról społecznych oraz funkcjonowanie w społeczności lokalnej. Integracja na tych dwóch płaszczyznach wiąże się z koniecznością ograniczania oraz likwidacji barier w komunikowaniu, technicznych i architektonicznych.

### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM.	PCPR, placówki oświatowe.	Środki własne, PFRON, środki europejskie.

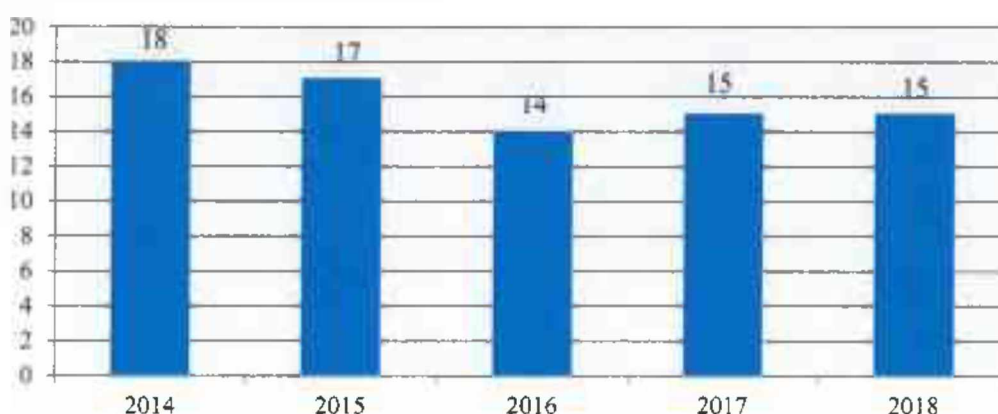
### 1.3. Zdrowie psychiczne

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzwianie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian<sup>20</sup>.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

W roku 2014 ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 18 osób. 4 lata później (w roku 2018) liczba osób korzystających z tej formy pomocy spadła do 15.

**Wykres 23. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznane na przestrzeni lat 2015-2018 – liczba osób**



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok

Na terenie Makowa Mazowieckiego osoby chcące pozyskać pomoc i wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego mogą uzyskać je w:

<sup>20</sup> [www.psychiatriapolska.pl](http://www.psychiatriapolska.pl)

- Środowiskowym Domu Samopomocy,
- Poradni Zdrowia Psychicznego w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- Poradni Leczenia Uzależnień,
- Sekcja Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie,
- Punkcie Konsultacyjnym ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Szczególnie ważną rolę w pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi pełni w Makowie Mazowieckim **Środowiskowy Dom Samopomocy**. Funkcjonuje on od poniedziałku do piątku od 8.00-16.00 i jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, nie wymagających leczenia szpitalnego bądź opieki stacjonarnej, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy w funkcjonowaniu w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej. Celem działalności ŚDS jest:

- umożliwienie osobom przebywającym w ŚDS nabycia i podtrzymywania kompetencji życiowych, umiejętności samoobsługi, umiejętności społecznych i interpersonalnych;
- organizowanie oparcia społecznego dla osób przebywających w ŚDS oraz ich rodzin;
- przeciwdziałanie izolacji społecznej przez utrzymywanie osób z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych w środowisku;
- kształtowanie u osób z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych właściwych postaw społecznych poprzez integrację ze środowiskiem lokalnym.

Uczestnicy domu objęci są opieką psychologa, gdzie prowadzona jest psychoterapia indywidualna i grupowa, a także poradnictwo dla rodziców i opiekunów, otrzymują oni również wsparcie w zakresie załatwiania spraw urzędowych oraz pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych. W zakresie integracji ze społeczeństwem i środowiskiem lokalnym uczestnicy biorą udział w imprezach okolicznościowych, występach



artystycznych i teatralnych oraz spotkaniach integracyjnych. Dla każdego uczestnika ŚDS przygotowany jest ciepły posiłek w formie obiadu. Dom organizuje również dowozy uczestników zajęć przy wykorzystaniu własnego 9-cio osobowego busa. Środowiskowy Dom Samopomocy swoim wsparciem obejmuje 50 osób z terenu Powiatu Makowskiego.

### Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi.

### Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „zdrowie psychiczne” są:

- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby nie będące w pełni sił psychicznych powinny być przezwyciężane we współpracy ze specjalistami z zakresu psychoterapii i szeroko rozumianego zdrowia psychicznego;
- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób osamotnionych, pozbawionych jakichkolwiek aktywności społecznych czy kontaktów towarzyskich. Poczucie osamotnienia i bezużyteczności pozostaje w ścisłym związku z percepcją swojej osoby, poczuciem własnej wartości, a co za tym idzie – ze stanem zdrowia psychicznego;
- **ubóstwo** – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niezdolnych do pracy z powodu chorób/zaburzeń na tle psychicznym. Długotrwałe ubóstwo powstrzymuje człowieka przed realizacją celów, stawia go w sytuacji bez wyjścia, potrafi również skutecznie sparalizować funkcjonowanie rodziny, jako podstawowej komórki społecznej;
- **zdrowie** – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym grup samopomocowych, psychoterapii, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;
- **przemoc i uzależnienia** – trwanie w obu tych sytuacjach – zarówno w uzależnieniu lub współuzależnieniu, doznawaniu przemocy lub bycia sprawcą przemocy związane jest

z szeregiem negatywnych uczuć oraz bardzo silnym stresem, co bezpośrednio i trwale wpływa na jakość zdrowia psychicznego.

### Cele operacyjne

#### Cel operacyjny nr 1

Zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz zapewnienie dostępności do pomocy osób z zaburzeniami psychicznymi.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.
2	Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego poprzez kampanie profilaktyczne, wykłady, spotkania ze specjalistami	Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych na temat zdrowia psychicznego.
3	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.
4	Wsparcie i rozwój działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Makowie Mazowieckim.	Liczba działań podjętych w celu wsparcia działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Makowie Mazowieckim.

#### Strategia realizacji celu

Działania skoncentrowane na zwiększaniu dostępności do placówek wsparcia zdrowia psychicznego będą wynikać przede wszystkim z holistycznego pojęcia „zdrowie psychiczne”, często związanego z tematyką uzależnień, czy też występowania przemocy w rodzinie. Należy pamiętać jednak, że stan zdrowia psychicznego to również wszelkiego rodzaju choroby i zaburzenia dotykające jednostkę: depresja, zaburzenia maniakalno-obsesyjne, zaburzenia z pogranicza (borderline), schizofrenia, wszelkiego rodzaju nerwice np. nerwica natręctw i wiele innych. Należy uświadamiać mieszkańców, że zaburzenia psychiczne przyjmują miano jednostki chorobowej – a co za tym idzie – można je efektywnie leczyć i przeciwdziałać im nawrotom. Takie działania mają szansę zmniejszyć poczucie osamotnienia i niezrozumienia, którego często doświadczają osoby na skraju załamania psychicznego. Pierwszym krokiem powinno być uświadomienie społeczności lokalnej jaka jest istota zaburzeń psychicznych i w którym momencie należy się zgłosić o pomoc.

**Wdrażanie**

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM.	Zakład Opieki Zdrowotnej, ŚDS, NGO.	Środki własne, środki europejskie.

**1.4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych**
**Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych**

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Jako trzeci wskaźnik choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny<sup>21</sup>. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż **liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni.** Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Miasto Maków Mazowiecki realizuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych współpracując między innymi z:

- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- placówkami oświatowymi znajdującymi się na terenie Miasta,
- Komendą Powiatową Policji,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Punktem Konsultacyjnym ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

<sup>21</sup> Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.



Działania podejmowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynikają między innymi z *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2019 rok* przyjętego uchwałą Nr IV/20/2018 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 27 grudnia 2018 r.

Do celów mających zostać realizowane w 2019 roku przez MKRPA zawartych w **Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** należą:

- konstruowanie działań mających na celu zmniejszenie rozmiaru problemów alkoholowych i narkomanii już występujących oraz zapobieganie powstawaniu nowych,
- zwiększanie umiejętności i zasobów niezbędnych do coraz lepszego radzenia sobie z istniejącymi problemami (alkoholowymi, korzystania ze środków psychoaktywnych, agresji wśród młodych ludzi oraz przemocy domowej, propagowanie wśród mieszkańców miasta idei wolności od uzależnień,
- organizowanie i prowadzenie profilaktyki i edukacji dzieci i młodzieży, a także dorosłych mieszkańców miasta w zakresie uzależnień i przemocy,
- spowodowanie poprawy stanu zdrowia i udzielanie wsparcia osobom poddającym się leczeniu i rehabilitacji,
- zmniejszanie wieku spożycia alkoholu przez młodzież szkolną i opóźnianie inicjacji alkoholowej.

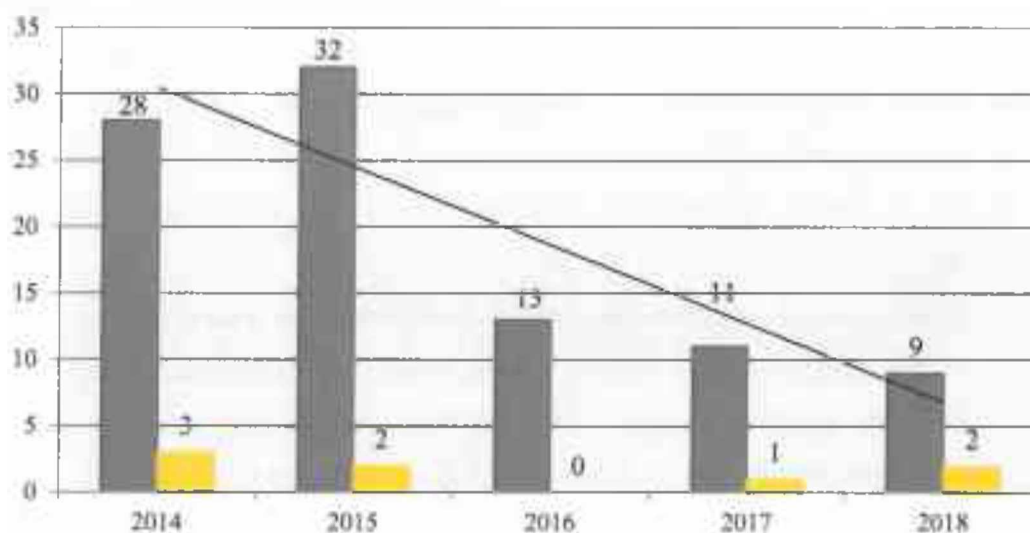
W razie problemów związanych z uzależnieniem mieszkańcy miasta Maków Mazowiecki mogą uzyskać pomoc i wsparcie w następujących miejscach:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Punkt Konsultacyjny ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- grupy samopomocowe AA,
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Makowie Mazowieckim - Sekcja Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.

W 2018 roku z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 9 rodzin, a z powodu narkomanii 2 rodziny. Rodziny otrzymujące pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu i narkomanii stanowiły 2,3% wszystkich rodzin, które w 2018 roku otrzymały pomoc

i wsparcie. Możemy zauważyć, że na przestrzeni lat 2014-2018 utrzymywała się tendencja spadkowa jeśli chodzi o liczbę rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu.

**Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2014-2018**



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok

W 2018 roku z konsultacji Punktu Konsultacyjnego ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie skorzystało łącznie 48 osób, w 2017 roku – 43 osoby, natomiast w 2016 roku - 42 osoby.

W 2018 roku z porad w Punkcie Konsultacyjnym skorzystało 16 osób z problemem alkoholowym (udzielone zostały im 22 porady) oraz 26 dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym, którym zostało udzielonych 30 porad (w tym współuzależnionych, DDA)<sup>22</sup>.

Według informacji zawartych w *Sprawozdaniu z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim*, w 2018 roku prowadzone były następujące działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień:

- profilaktyka szkolna: realizacja 6 programów/warsztatów profilaktycznych w szkołach (w tym 3 rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania

<sup>22</sup>Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1.



Problemów Alkoholowych), organizacja 2 spotkań z rodzicami uczniów pt. „Wywiadówka profilaktyczna – problemy wieku dorastania”, realizacja spektaklu teatralnego o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym, organizacja pikniku rodzinnego z elementami profilaktyki pt. „Świat dziecięcych marzeń”, badanie pt. „Badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim”, połączone ze szkoleniem sprzedawców w formie terenowej;

- działania realizowane przez Świetlicę Socjoterapeutyczną, do której uczęszczają dzieci z rodzin z problemem alkoholowym opisane zostały w podrozdziale „wpieranie rodziny”;
- MOPS: przeprowadzanie rozmów motywujących do podjęcia terapii w placówkach uzależnień, prowadzenie działań interwencyjnych w trudnych i zagrożonych środowiskach, udział członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i przedstawiciele Grup Roboczych w dwudniowym szkoleniu poświęconym rozwijaniu umiejętności i kompetencji;
- pedagodzy szkolni: zajęcia profilaktyczne w klasach w ramach ogólnopolskiej kampanii społecznej „Dopalacze-powiedz NIE!”, rozwiązywanie problemów dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej, organizowane spotkania konsultacyjnych w celu omawiania wartości i skuteczności programów profilaktycznych realizowanych w szkołach;
- Sekcja Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej: zajmowanie się rozwiązywaniem problemów dotyczących przemocy w rodzinie oraz prowadzeniem zajęć terapeutycznych z pacjentami placówki przez Miejskiego Koordynatora ds. Profilaktyki Uzależnień, praca terapeutyczna z osobami uzależnionymi od alkoholu i narkotyków, udzielenie 168 porad prawnych, psychologicznych i rodzinnych (w 2017 roku 143 porady, a w 2016 roku 355 porad);
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: odbycie 11 posiedzeń Komisji, podczas których rozpatrywano 2/3 sprawy na jednym posiedzeniu, prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta, współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, udział członków Komisji, Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników

socjalnych, dzielnicowych i pedagogów szkolnych w szkoleniu pt. „Praca z rodziną w kryzysie”;

- Komenda Powiatowa Policji: wysłanie w ciągu roku 7 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z prośbą o skierowanie osób, których one dotyczyły na leczenie odwykowe (w 2017 roku 10 wniosków, a w 2016 roku 11 wniosków), współpraca z ZI, udział w kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych, posiedzeniach grup roboczych oraz szkoleniu poświęconemu podnoszeniu umiejętności i kompetencji potrzebnych do pracy w MKRPA i w grupach roboczych.

W 2018 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła następujące czynności względem osób uzależnionych od alkoholu:

- przeprowadziła 17 rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu,
- przeprowadziła 19 rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych od alkoholu,
- podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia wobec 7 osób uzależnionych od alkoholu,
- wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 2 osób,
- udzielono pomoc 39 rodzinom w ramach grup roboczych, w skład której wchodziłi członkowie MKRPA<sup>23</sup>.

Według danych przedstawionych **przez Komendę Powiatową Policji w Makowie Mazowieckim** na terenie Miasta w 2018 roku stwierdzono 31 przestępstw narkotykowych. W 2017 roku miało miejsce 67 przestępstw w tym charakterze, z kolei w 2016 roku 16. Wykrywalność tego typu przestępstw kształtowała się w 2018 roku na wysokim poziomie – 96,8%. Dane dotyczące przestępstw narkotykowych na przestrzeni lat 2016-2018 zostały przedstawione w tabeli poniżej.

**Tabela 28. Przestępczość narkotykowa na terenie miasta Maków Mazowiecki na przestrzeni lat 2016-2018**

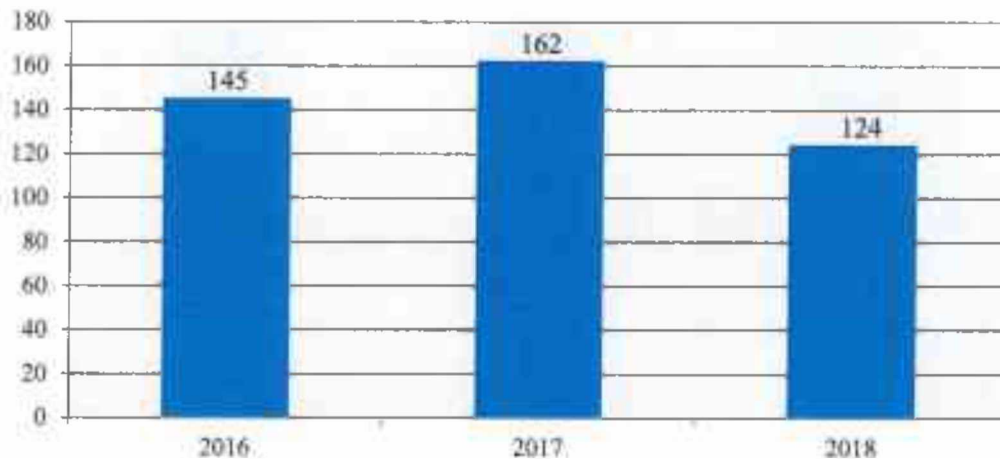
	2016	2017	2018
<b>przestępstwa stwierdzone</b>	16	67	31
<b>wykrywalność</b>	87,5%	100%	96,8%

*Zródło: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim*

<sup>23</sup> Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Dane dotyczące interwencji Policji związanych z nadużywaniem alkoholu przedstawiają się następująco: w 2016 roku odnotowano 145 interwencji z tym związanych, w 2017 roku 162 interwencje, z kolei w 2018 roku – 124 interwencje. Liczba interwencji z tym związanych uległa na przestrzeni lat 2016-2018 niewielkiemu spadkowi.

**Wykres 25. Interwencje związane z nadużywaniem alkoholu na przestrzeni lat 2016-2018**

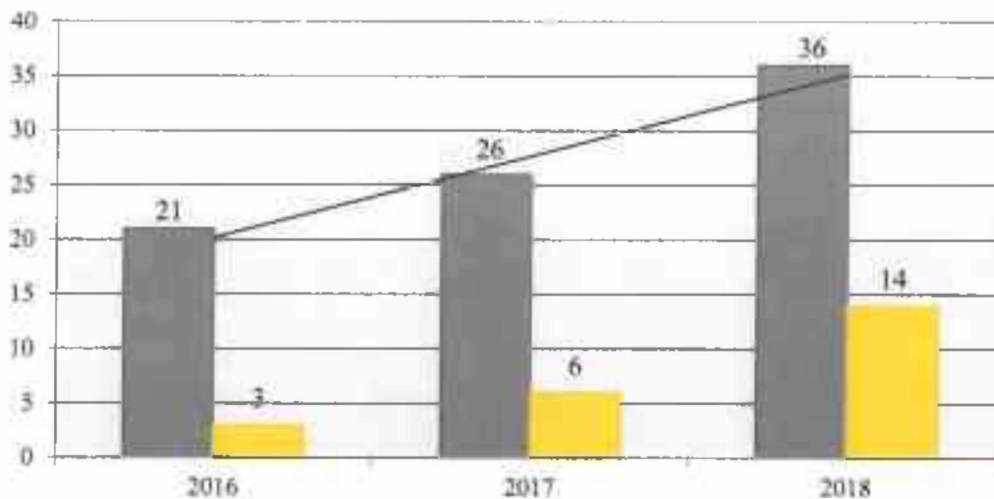


*Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim*

W 2016 roku Policja na terenie Makowa Mazowieckiego podjęła 21 interwencji dotyczących nietrzeźwych kierujących (w tym również kierującymi rowerami), a zabrano 3 prawa jazdy; w 2017 podjęto 26 interwencji z tym związanych i zabrano 6 praw jazdy, z kolei w 2018 roku podjęto 36 interwencji, w konsekwencji których zabrano 14 praw jazdy. Dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres. Możemy zauważyć na przestrzeni lat 2016-2018 wzrost zatrzymanych nietrzeźwych kierowców oraz odebranych z tego powodu praw jazdy.



**Wykres 26. Interwencje związane z nietrzeźwymi kierującymi pojazdami na przestrzeni lat 2016-2018**



Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim

#### RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W MAKOWIE MAZOWIECKIM

W 2018 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nakłada ona na gminę obowiązek ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a nie jak dotychczas określenia limitów punktów sprzedaży. W 2018 roku ustalono więc maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Makowie Mazowieckim:

- poza miejscem sprzedaży:
  - o wartości do 4,5% alkoholu oraz piwa – **25 zezwoleń,**
  - o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) - **25 zezwoleń,**
  - o zawartości powyżej 18% alkoholu – **25 zezwoleń,**
  - razem – **75 zezwoleń.**
- w miejscu sprzedaży:
  - o wartości do 4,5% alkoholu oraz piwa – **15 zezwoleń,**
  - o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) - **5 zezwoleń,**
  - o zawartości powyżej 18% alkoholu – **5 zezwoleń,**
  - razem - **25 zezwoleń.**

W Makowie Mazowieckim jest (według stanu na koniec 2018 roku) następująca liczba wydanych zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych:

- 14 na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne),
- 61 na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy).

W roku 2018 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Miasta wyniosła **łącznie 12 722 667 zł**, w tym 5 883,02 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 1 065,30 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 5 774,33 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%.

**Rysunek 5. Wartość sprzedanego na terenie Makowa Mazowieckiego alkoholu w 2018 roku**



*Źródło Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1*

### DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE MAKÓW MAZOWIECKI Z 2017 ROKU – INFORMACJE DOTYCZĄCE UZALEŻNIEŃ

W 2017 roku na terenie miasta Maków Mazowiecki została zrealizowana diagnoza problemów społecznych, której zakres tematyczny obejmował między innymi kwestie związane z uzależnieniami zarówno od substancji psychoaktywnych, jak i zachowań. Z przeprowadzonego wśród mieszkańców Miasta badania ankietowego wynika, iż:

- 33% uczniów szkoły podstawowej oraz 60% gimnazjalistów wskazuje, iż spożywało kiedykolwiek alkohol, dodatkowo 37% uczniów przyznaje, że zdarzyło im się upić alkoholem, a 2% zdarzyło się to w przeciągu ostatniego miesiąca 10-19 razy;

- znaczna część uczniów uważa, że kupno alkoholu w mieście nie stanowi dla nich żadnego problemu;
- co piąty dorosły mieszkaniec przyznaje, iż spożycie alkoholu na przestrzeni lat wzrasta;
- 65% dorosłych mieszkańców deklaruje spożywanie alkoholu, a wśród nich 2% robi to codziennie, z kolei 7% kilka razy w tygodniu – co wskazywać może na uzależnienie lub picie ryzykowne;
- zdarzają się przypadki, w których mieszkańcy wykonują obowiązki zawodowe (22%) oraz prowadzą pojazdy pod wpływem alkoholu (48% respondentów twierdzi, że było świadkami prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu) - problem ten nie jest bardzo powszechny, jednak występuje i warto poświęcić mu więcej uwagi;
- 12% mieszkańców widziało kobiety w ciąży spożywające alkohol;
- 5% uczniów gimnazjum oraz 6% uczniów podstawówki zadeklarowało spożywanie narkotyków i dopalaczy, zdaniem 9% uczniów młodszych i 30% uczniów starszych pozyskanie narkotyków w Mieście jest łatwe, a według 9% uczniów podstawówki i 22% gimnazjalistów pozyskanie dopalaczy jest łatwe;
- najbardziej popularnymi źródłami wiedzy o narkotykach i dopalaczach dla uczniów jest telewizja i Internet;
- większość dorosłych mieszkańców zadeklarowało, iż nigdy nie korzystało z żadnych środków psychoaktywnych, takich jak narkotyki lub dopalacze (95%). 5% przyznało jednak, że zdarzyło im się zażywać narkotyki i dopalacze;
- większość dorosłych osób nie zna miejsc, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze, można zaobserwować również niechęć mieszkańców do tego typu substancji – 85% osób jest przeciwko zażywaniu narkotyków i dopalaczy - dla 55% osób osoba zażywająca narkotyki to osoba chora;
- 13% dorosłych mieszkańców poświęca na korzystaniu z komputera i Internetu powyżej 6 godzin dziennie;
- 9/15 sprzedawców napojów alkoholowych w Mieście uważa, że zdarza się, iż alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim;
- tylko 2 sprzedawców napojów alkoholowych zadeklarowało, iż pyta o dowód osobisty klienta za każdym razem, nie mając pewności, czy jest pełnoletni.

### Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- duży odsetek mieszkańców spożywających alkohol w sposób wskazujący na picie ryzykowne lub uzależnienie,
- znaczny odsetek uczniów mających kontakt z alkoholem oraz zbyt duża dostępność do napojów alkoholowych dla osób niepełnoletnich,
- zagrożenie wystąpienia przemocy w rodzinach dotkniętych problemami uzależnień.

### Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych” są:

- **wspieranie rodziny** – przede wszystkim w kontekście negatywnego wpływu zjawiska uzależnienia na prawidłowe pełnienie ról rodzicielskich, zapewnienie stabilnego środowiska wychowawczego oraz wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodzinę. Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np. żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Zachowanie osób uzależnionych często nacechowane jest przemocą, agresją, zaniedbywaniem podstawowych obowiązków rodzinnych, przyczynia się do destrukcji życia ich rodzin, zaburzeń zdrowia somatycznego i psychicznego oraz stygmatyzacji społecznej. Zagrożeniem są także uszkodzenia rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży pijących alkohol oraz używających środki psychoaktywne,
- **ubóstwo** – małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków, np. na alkohol. Często dochodzi do mamowania wsparcia w ramach pomocy społecznej,
- **promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu** – osoby uzależnione na skutek postępującej degradacji psychofizycznej tracą zdolność do efektywnego funkcjonowania w rolach



społecznych i zawodowych, tracą posiadane miejsca pracy i mają ograniczone zdolności do skutecznego poszukiwania zatrudnienia,

- **przeciwdziałanie przemocy w rodzinie** – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.

### Cele operacyjne

#### Cel operacyjny nr 1

Zwiększenie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zwiększenie dostępności do pomocy oraz leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin, a w szczególności skierowanych przez MKRPA.	Liczba osób objętych terapią uzależnień.
2	Wsparcie i rozwój Sekcji Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.	Liczba podjętych działań mających na celu wsparcie i rozwój Sekcji Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.
3	Organizowanie na terenie Miasta grup samopomocowych skierowanych do dorosłych dzieci alkoholików (DDA).	Liczba grup samopomocowych funkcjonujących na terenie Miasta.
4	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w obszarze leczenia uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień.
5	Monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.
6	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.
7	Organizowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.



	Wprowadzanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.	Liczba osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie, wobec których zastosowany został program wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji.
--	--	--

### Strategia realizacji celu

Działania skoncentrowane zostaną na zapewnieniu warunków do podjęcia leczenia osobom doświadczającym szkód oraz uzależnionym od substancji psychoaktywnych oraz diagnozowaniu występujących na terenie Miasta problemów związanych z uzależnieniami.

### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, MKRPA	UM, podmioty lecznicze, PCPR, Punkt Konsultacyjny.	Środki własne, środki europejskie, NFZ.

### Cel operacyjny nr 2

Budowanie systemu profilaktyki i wczesnej pomocy dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych

L P	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.
2	Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.
3	Organizowanie wycieczek z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień	Liczba dzieci biorących udział w wycieczkach z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym.
4	Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu, przy szczególnym uwzględnieniu treści Ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.



5	Wspieranie działalności sportowo-rekreacyjnej oraz Świetlicy Socjoterapeutycznej na terenie Miasta.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach sportowo-rekreacyjnych oraz w zajęciach prowadzonych przez Świetlicę.
6	Zwiększenie dostępności do form pomocy środowiskowej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą środowiskową i socjoterapeutyczną.
7	Organizowanie działań promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.	Liczba uczestników działań promujących zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.
8	Realizacja warsztatów dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach.

### Strategia realizacji celu

Kluczowym elementem działania będzie systemowe podejście do problematyki uzależnień, integracja działań instytucji i służb oraz partnerstwo z organizacjami realizującymi zadania własne Miasta – mające na celu budowanie sieci współpracujących i wzajemnie uzupełniających się w swoich działaniach instytucji pomagających dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom. Ze względu na specyfikę wieku dorastania konieczne są kompleksowe działania, związane z pomocą psychologiczną, medyczną, prawną, społeczną a nawet socjalną skierowaną do całej rodziny. Tworzony na terenie Miasta system wczesnej pomocy młodzieży używającej substancji psychoaktywnych ma stać się formą zintegrowanych działań służących jak najwcześniejszej pomocy młodemu człowiekowi i jego rodzinie, zapobieganiu oraz leczeniu uzależnień. Cele profilaktyki problemów związanych z alkoholem i innymi substancjami odnoszą się do:

- zapobiegania i zmniejszania aktualnie występujących szkód;
- zapobiegania przyszłym szkodom, które mogą się pojawić po dłuższym zazywaniu;
- zmniejszania szkód wynikających z zazywania alkoholu i innych substancji przez inne osoby z otoczenia młodych ludzi.

Nowoczesna profilaktyka powinna przebiegać równolegle w wielu środowiskach, tj.: szkoła, rodzina, społeczność lokalna, globalne środowiska kulturowo-społeczne realizujące się za pomocą globalnych przekazów kulturowych, medialnych, generacyjnych, itp.

### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Zródła finansowania
MOPS, placówki oświatowe, MKRPA.	NGO, ochrona zdrowia, UM, MDK, Świetlica Socjoterapeutyczna.	Środki własne, MKRPA, NFZ

### Cel operacyjny nr 3

Wzrost poziomu wiedzy w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień oraz wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwych form pomocy w przypadku problemu uzależnień.

L.P	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności społecznych mieszkańców Miasta w zakresie czynników chroniących w przeciwdziałaniu uzależnieniom poprzez: szkolenia, wykłady, kampanie profilaktyczne.	Liczba osób uczestniczących w konferencjach i innych formach szkoleniowych.
2	Podnoszenie poziomu wiedzy kadry pomocy społecznej oraz edukacji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.	Liczba pracowników pomocy społecznej i placówek oświatowych uczestniczących w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
3	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.
4	Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Liczba działań podjętych w celu promowania wśród mieszkańców zdrowego stylu życia.

### Strategia realizacji celu

Działania zostaną skoncentrowane na organizacji międzyinstytucjonalnej wymiany doświadczeń, promowaniu dobrych praktyk oraz podejmowaniu wspólnych działań na rzecz budowania wiedzy dotyczącej możliwości zapobiegania wystąpieniu zjawiska uzależnienia, a także na zwiększeniu świadomości mieszkańców na temat konsekwencji nadużywania alkoholu oraz możliwych form pomocy w przypadku występowania tego problemu.



### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Zróżdła finansowania
MOPS, placówki oświatowe, MKRPA	UM, PARPA, KBPN, KPP, NGO.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

#### 1.5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

##### Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narazające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narazające szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy** powołany zarządzeniem Burmistrza Miasta Makowa Mazowieckiego Nr 446/2018 z dnia 20 sierpnia 2018 roku. Instytucje, do których można się zgłosić w przypadku doświadczenia problemu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy na terenie miasta Maków Mazowiecki to również:

- Punkt Konsultacyjny ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowa Komenda Policji w Makowie Mazowieckim,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Mazowieckim,
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Makowie Mazowieckim - Sekcja Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar tej przemocy zawarte zostały w *Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miasta Maków Mazowiecki na lata 2017-2020* przyjętym uchwałą Rady Miejskiej nr XXXI/235/2017 z dnia 30 marca 2017 roku. Celem głównym Programu jest „**przeciwdziałanie występowaniu oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w mieście Maków Mazowiecki oraz skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych.**” Do celów szczegółowych zawartych w Programie, mających zostać zrealizowane należą:

- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Maków Mazowiecki,
- zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy,
- zatrzymanie sytuacji przemocy - zmniejszenie negatywnych następstw dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wychodzenie z sytuacji przemocy - zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie,
- poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych zadań<sup>24</sup>.

Zakładane cele Programu mają zostać zrealizowane przy współpracy z następującymi podmiotami:

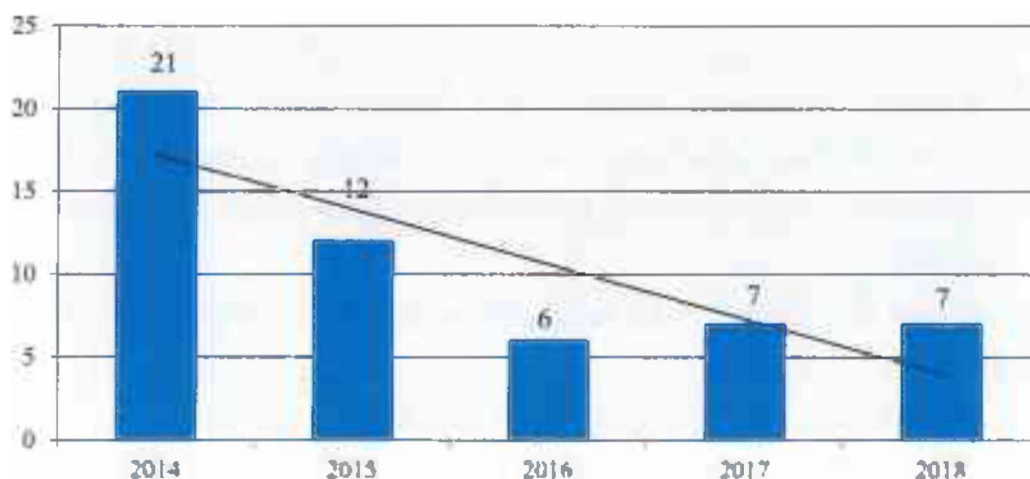
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Makowie Mazowieckim,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Mazowieckim,
- Placówki oświatowe,
- Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim,
- Prokuratura Rejonowa w Przasnyszu,

<sup>24</sup> *Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Maków Mazowiecki na lata 2017- 2020* (Uchwała Nr XXX/235/2017 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 30 marca 2017 r.).

- Sąd Rejonowy w Przasnyszu,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Przasnyszu,
- Placówki Służby Zdrowia,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Makowie Mazowieckim,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Makowie Mazowieckim,
- Kościół,
- Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia.

Z powodu przemocy pomoc i wsparcie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2018 roku otrzymało 7 rodzin. W porównaniu do roku 2014 liczba rodzin otrzymujących pomoc i wsparcie z tego powodu zmniejszyła się o 67%, a w porównaniu do roku 2015 o 41%.

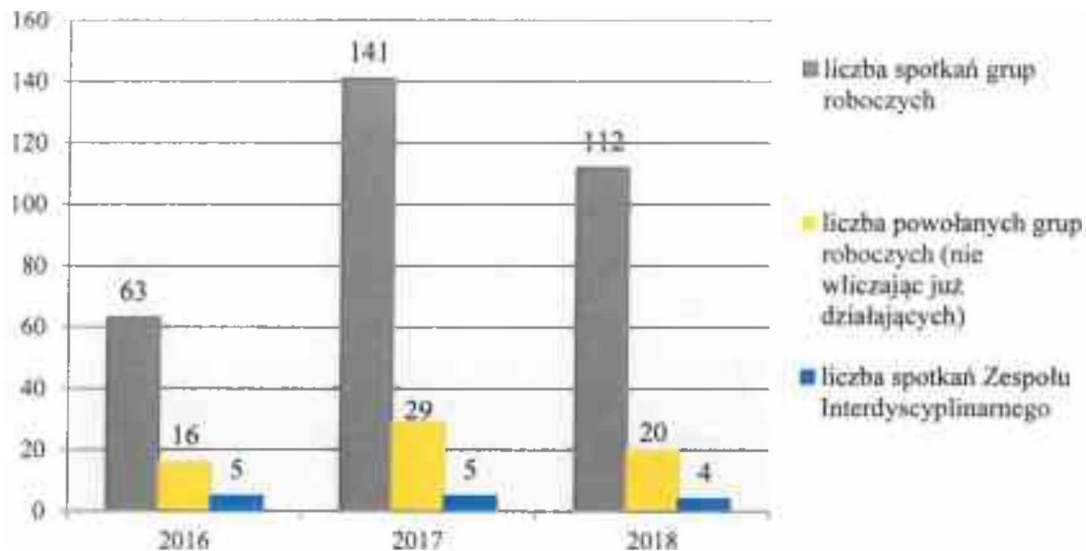
**Wykres 27. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy na przestrzeni lat 2014-2018**



*Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok*

W 2018 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy spotykał się 4 razy, w 2017 roku 5 razy, w 2016 roku 5 razy. Liczba powołanych grup roboczych w 2018 roku (nie wliczając już działających) kształtowała się na poziomie 20, w 2017 roku powołano 29 grup roboczych, natomiast w 2016 roku 16. Grupy robocze w 2018 roku odbyły łącznie 112 spotkań, w 2017 roku – 141, z kolei w 2016 roku 63. Dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

**Wykres 28. Dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych na przestrzeni lat 2016-2018**



*Źródło: Sprawozdanie z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za 2016, 2017 i 2018 rok*

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o **procedurę „Niebieskie Karty”** i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” przeprowadzanej w mieście Maków Mazowiecki na przestrzeni lat 2016-2018 przedstawiają się następująco:

- w 2018 roku kontynuowano z poprzednich okresów 20 procedur „Niebieskie Karty”, wszczęto nowe procedury wobec 19 rodzin, sporządzono 19 „Niebieskich Kart” A, 20 „Niebieskich Kart” C oraz 13 „Niebieskich Kart D”, zakończono łącznie 22 procedur „Niebieskie Karty”;

- w 2017 roku kontynuowano z poprzednich okresów 16 procedur „Niebieskie Karty”, wszczęto nowe procedury wobec 30 rodzin, sporządzono 30 „Niebieskich Kart” A, 27 „Niebieskich Kart” C oraz 21 „Niebieskich Kart D”, zakończono łącznie 26 procedur „Niebieskie Karty”;
- w 2016 roku kontynuowano z poprzednich okresów 11 procedur „Niebieskie Karty”, wszczęto nowe procedury wobec 15 rodzin, sporządzono 15 „Niebieskich Kart” A, 15 „Niebieskich Kart” C oraz 13 „Niebieskich Kart D”, zakończono łącznie 10 procedur „Niebieskie Karty”.

**Tabela 29. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2016-2018**

	2016	2017	2018
liczba procedur „Niebieskie Karty” kontynuowanych z poprzednich okresów	11	16	20
liczba rodzin, dla których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	15	30	19
liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” A	15	30	19
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” C	15	27	20
liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” D	13	21	13
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	10	26	22

*Źródło: Sprawozdanie z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za 2016, 2017 i 2018 rok*

Na przestrzeni lat 2016-2018 najwięcej procedur „Niebieskie Karty” wszczętych zostało przez Policję. Żadna procedura nie została natomiast rozpoczęta przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz ochronę zdrowia. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 30. Liczba „Niebieskich Kart” A sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów**

	2016	2017	2018
Jednostki organizacji pomocy społecznej	1	0	0
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	0	0	0
Policja	14	29	19
Oświata	0	1	0
ochrona zdrowia	0	0	0

*Źródło: Sprawozdanie z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za 2016, 2017 i 2018 rok*

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały informacje dotyczące charakterystyki osób doświadczających przemocy, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2016-2018. Możemy zauważyć, że kobiety znacznie częściej doświadczały przemocy niż mężczyźni. W 2018 roku dzieci stanowiły 29% wszystkich osób doświadczających przemocy, natomiast osoby starsze - 17%.

**Tabela 31. Charakterystyka osób doświadczających przemocy, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2016-2018**

		ogółem	do 18 roku życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat
2016	kobiety	17	3	14	0
	mężczyźni	2	2	0	0
2017	kobiety	27	1	23	3
	mężczyźni	7	1	5	1
2018	kobiety	22	7	13	2
	mężczyźni	2	0	0	2

Zródło: Sprawozdanie z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za 2016, 2017 i 2018 rok

W 2018 roku do Punktu konsultacyjnego ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zgłosiło się 46 osób, w tym 8 osób dotyczył problem przemocy w rodzinie, w 2017 roku z powodu przemocy w rodzinie zgłosiło się 11 osób (spośród 43 osób), z kolei w 2016 roku – 7 osób (spośród 48 osób).

Według informacji zawartych w *Sprawozdaniu z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim*, w 2018 roku prowadzone były warsztaty i programy profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży z zakresu przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy. Zrealizowano 5 warsztatów dla uczniów oraz 1 spotkanie na temat wzajemnych relacji w klasie i przemocy rówieśniczej dla rodziców.

#### DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE MAKÓW MAZOWIECKI Z 2017 ROKU – INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEMOCY W RODZINIE

W 2017 roku na terenie miasta Maków Mazowiecki została zrealizowana diagnoza problemów społecznych, której zakres tematyczny obejmował między innymi kwestie związane z przemocą w rodzinie. Z przeprowadzonego wśród mieszkańców Miasta badania ankietowego wynika, iż:

- co piąty dorosły mieszkaniec zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczająca przemocy w swoim domu;
- 14% dorosłych respondentów przyznało, że zdarzyło im się doświadczyć przemocy w swoim domu - osoby te najczęściej doznawały przemocy: fizycznej (73%), zaniedbania (13%) oraz przemocy psychicznej (7%), a 7% ankietowanych nie potrafiło wskazać rodzaju doznawanej przez siebie przemocy, osobami stosującymi przemoc wobec tych osób byli głównie rodzice (71%), a także rodzeństwo (21%) i partner/partnerka (7%),



- 14% mieszkańców nie wie, czy stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą, z kolei 4% ma pozytywny stosunek do takiej formy kary;
- 24% uczniów szkół podstawowych i 25% gimnazjum przyznało, że doświadczyło przemocy;
- większość uczniów doświadczyło przemocy ze strony kolegów ze szkoły i znajomych, ale 22% uczniów szkół podstawowych i 17% gimnazjum doznało przemocy również ze strony rodziców (spośród osób, które doświadczyły przemocy kiedykolwiek w życiu);
- dzieci i młodzież przyznali, iż w ich szkołach występuje zjawisko przemocy – taką odpowiedź wskazało 61% uczniów podstawówki oraz 46% gimnazjalistów;
- 14% młodszych i 16% starszych uczniów zna kogoś, kto doświadcza przemocy w domu.

### Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- pozytywne postawy prezentowane przez część członków społeczności lokalnej wobec kar fizycznych w stosunku do dzieci, wynikające z nieświadomości negatywnych konsekwencji tego zachowania dla funkcjonowania dziecka;
- duży udział dzieci w ogólnej liczbie osób doświadczających przemocy wobec, których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”,
- występowanie przemocy wobec osób starszych oraz przemocy rówieśniczej.

### Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z obszarem „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” są:

- **wspieranie rodziny** – działania instytucji zaangażowanych w pracę z rodziną, profilaktyka wystąpienia przemocy poprzez bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego, poradnictwa rodzinnego i terapii, usługi asystenta rodziny, oddziaływań profilaktycznych wpływają wzmacniająco na funkcjonowanie rodziny zmniejszając ryzyko wystąpienia dysfunkcji, w tym zachowań przemocowych

w rodzinie, ale pozwalają także podejmować wczesną interwencję i udzielanie stosownej pomocy w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie;

- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych** – przede wszystkim poprzez wpływ skuteczności profilaktyki nadużywania alkoholu, a tym samym zapobieganie wystąpieniu czynników osłabiających relacje rodzinne i jednocześnie sprzyjających wystąpieniu przemocy w rodzinie.
- **aktywność i integracja społeczna seniorów** – wzmacnianie pozycji osób starszych poprzez promowanie projektów rozwijających integrację międzypokoleniową, co sprzyja podmiotowemu traktowaniu seniorów w ich otoczeniu, powyższe działania mogą wpłynąć na obniżenie ryzyka wystąpienia negatywnych zachowań wobec seniorów, w tym stosowania przemocy w rodzinie.
- **ubóstwo oraz promocja zatrudnienia** – brak poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, powoduje narastanie napięcia związanego z utratą stałego dochodu przyczyniając się do powstania okoliczności sprzyjających odczuwaniu braku wpływu na otaczającą rzeczywistość, tym samym sprzyjając wystąpieniu zachowań przemocowych w rodzinie.
- **edukacja** – poprzez wpływ działań edukacyjnych z zakresu bezpiecznego życia w rodzinie, kształtowania relacji bez przemocy, a także przekazywanie wiedzy o instytucjach pomagających w sytuacji przemocy w rodzinie kierowanych do dzieci i młodzieży, uczniowie zyskają wiedzę podnoszącą świadomość ich praw oraz będą potrafili poszukiwać pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie. Ponadto szkoła powinna pełnić aktywną rolę obserwatora funkcjonowania dziecka oraz instytucji mającej możliwość reakcji w sytuacji przemocy w rodzinie wobec ucznia.
- **ochrona zdrowia** – poprzez udzielanie pomocy medycznej i właściwe reagowanie w sytuacji kontaktu osoby dotkniętej przemocą w rodzinie z instytucjami ochrony zdrowia, w połączeniu z niezwłocznym udzieleniem pomocy przez instytucje realizujące pomoc w formie interwencji kryzysowej zwiększy się skuteczność reagowania wskazanych instytucji w sytuacji przemocy w rodzinie.



**Cele operacyjne**
**Cel operacyjny nr 1**

Zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy w rodzinie, a także wzrost świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci.

L P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach informacyjno- edukacyjnych oraz szkoleniach.
2	Organizacja spotkań informacyjno- edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno- edukacyjnych oraz szkoleniach.
3	Zintensyfikowanie działań edukacyjnych dotyczących przemocy/agresji skierowanych do dzieci i młodzieży – realizacja warsztatów psychoedukacyjnych.	Liczba uczestników warsztatów psychoedukacyjnych w szkole.
4	Organizowanie lokalnych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Liczba zorganizowanych kampanii społecznych przeciw przemocy w rodzinie
5	Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba podjętych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy współpracy międzyinstytucjonalnej.
6	Realizowanie programów rekomendowanych skoncentrowanych na zjawisku przemocy rówieśniczej w placówkach oświatowych.	Liczba uczestników programów rekomendowanych w szkołach.
7	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie
8	Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Liczba zrealizowanych działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu

### Strategia realizacji celu

Z uwagi na wielowymiarowość zjawiska, ważnym elementem przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest systemowe podejście do zagadnienia i interdyscyplinarna współpraca specjalistów i instytucji. Interdyscyplinarny charakter działań pozwala angażować różne instytucje w celu udzielania skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą, a także w zakresie propagowania wiedzy czym jest przemoc i jak reagować w sytuacji, gdy doświadcza się przemocy lub jest się jej świadkiem. W zakresie przeciwdziałania nasileniu zjawiska oraz jego skutków, wskazane jest prowadzenie działań, mających na celu podnoszenie społecznej świadomości w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie, zapobieganie dalszemu krzywdzeniu osób dotkniętych przemocą oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców w celu zapobiegania stosowania kar fizycznych wobec dzieci. Działania informacyjne i edukacyjne kierowane powinny być zarówno do mieszkańców społeczności lokalnej, jak również do instytucji i osób, które z racji wykonywanych obowiązków mogą przyczynić się do ujawniania i skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Przyczyni się to do zwiększenia świadomości w zakresie właściwego i wczesnego reagowania na zagrożenie przemocą w rodzinie. Działania edukacyjne mają także na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat stosowania przemocy wobec dzieci, natomiast warsztaty psychoedukacyjne na zmniejszenie problemu przemocy rówieśniczej w szkołach.

Realizowane interdyscyplinarne działania będą skutkowały inicjowaniem lub rozszerzeniem współpracy w celu wypracowania propozycji nowych, wspólnych rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w zakresie pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą.

#### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM, Zespół Interdyscyplinarny	NGO, wszystkie instytucje zaangażowane w realizację programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Środki własne, budżet państwa.

#### Cel operacyjny nr 2

Poprawa dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie



L.P	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.	Zmniejszenie liczby ofiar przemocy określone na podstawie diagnozy problemów społecznych.
2	Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach, Internecie oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.
3	Udzielanie pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty” w stosunku do liczby przestępstw związanych z przemocą w rodzinie
4	Organizacja szkoleń dla pracowników ochrony zdrowia oraz placówek oświatowych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.
5	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc na przykład w postaci interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.
6	Udzielanie pomocy i wsparcia w ramach funkcjonującego Punktu Konsultacyjnego ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	Liczba dyżurów funkcjonującego Punktu Konsultacyjnego ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i liczba udzielonych konsultacji.
7	Pomoc w formie grupowych form wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.	Liczba osób dotkniętych przemocą objętych grupową formą wsparcia.
8	Stosowanie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba osób zakwalifikowanych do udziału w programach profilaktycznych i edukacyjno-korekcyjnych.

### Strategia realizacji celu

Realizacja zadań skupiona zostanie na zapewnieniu pomocy członkom rodzin dotkniętych przemocą, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Dostęp do usług będzie realizowany poprzez udzielania adekwatnej pomocy przez instytucje i organizacje zapewniające bezpieczne funkcjonowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Istotne znaczenie ma szybkość podjętych działań, w tym możliwość udzielenia pomocy przez instytucje zobowiązane do pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, przez podjęcie działań mających na celu przerwanie przemocy w rodzinie, zapewnienie całodobowego schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz zaangażowanie różnych instytucji zobowiązanych do podejmowania działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”. W tym celu ważne są również szkolenia dla pracowników oświaty oraz ochrony zdrowia w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, gdyż procedurę tą instytucje te wszczynają zdecydowanie najrzadziej.

Ponadto w celu osiągnięcia zmiany w funkcjonowaniu rodziny, w taki sposób, by jej członkowie mogli żyć w środowisku wolnym od przemocy, realizowana będzie praca socjalna. Podejmowane w tym zakresie działania mają na celu wsparcie osoby dotkniętej przemocą w rodzinie poprzez wzmacnianie posiadanych zasobów, motywowanie do korzystania z pomocy specjalistów dostępnych na terenie miasta i towarzyszenie osobie w rozwiązywaniu trudnej sytuacji pojawiających się podczas pracy nad problemem.

W stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowane będą działania zmierzające do zmiany zachowania, uwzględniające dobro członków rodziny oraz uświadomienie konieczności refleksji i pracy nad stosowanymi zachowaniami oraz wspieranie osoby w działaniach prowadzących do zamierzonej zmiany, w tym motywowania do uczestnictwa w grupie korekcyjno-edukacyjnej lub kontynuowanie uczestnictwa.

W tym celu prowadzone będą oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, służące zmianie zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie. Niezbędne wobec osób stosujących przemoc są również działania o charakterze bezpośrednim, mające na celu egzekwowanie działań w obszarze prawa rodzinnego i karnego wobec osób stosujących przemoc.

#### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM, Zespół Interdyscyplinarny	NGO, wszystkie instytucje zaangażowane w realizację programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Środki własne, budżet państwa.

## 1.6. Aktywność i integracja społeczna seniorów

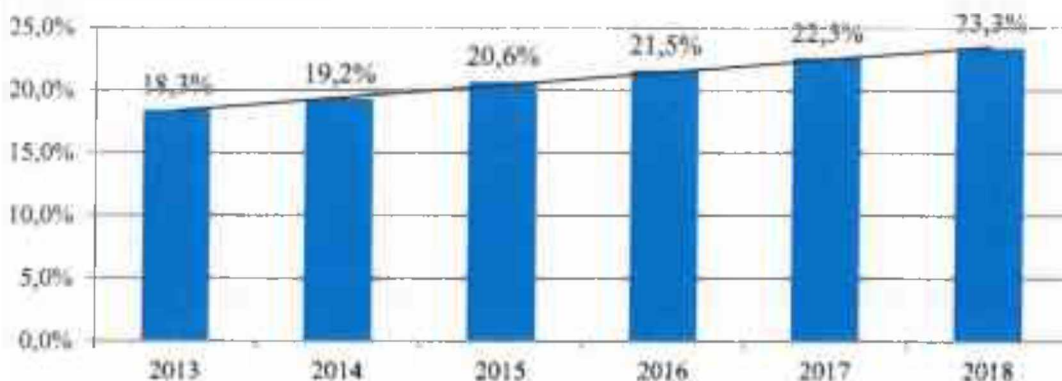
### Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Miasta.



Na przestrzeni lat 2013-2018 możemy zauważyć systematyczny wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W 2018 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 23,3% wszystkich mieszkańców Miasta. W porównaniu do roku 2013, udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wzrósł aż o 5 pp., udział ludności w wieku produkcyjnym spadł o 4,8 pp., natomiast udział ludności w wieku przedprodukcyjnym spadł o 1,4 pp.

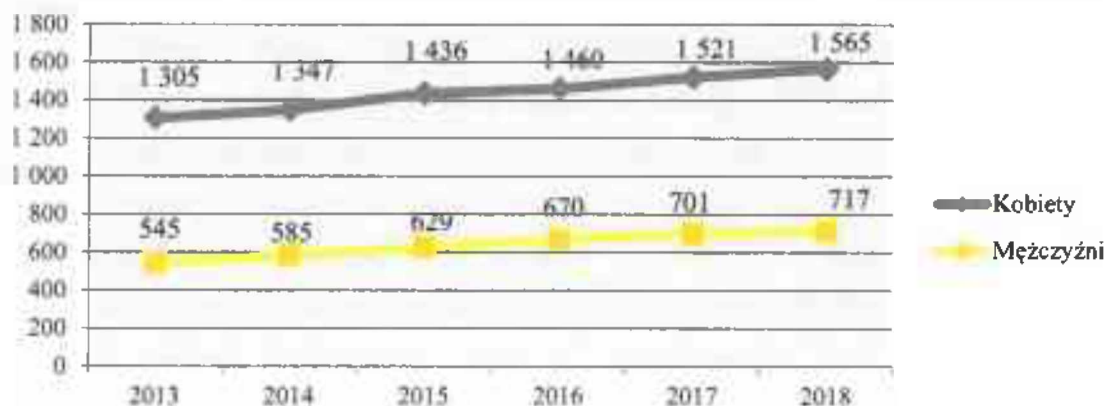
**Wykres 29. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2013-2018**



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Kolejną analizowaną kwestią była liczba kobiet oraz mężczyzn będących w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących miasto Maków Mazowiecki. Można zauważyć, że liczba kobiet w 2018 roku w Mieście kształtowała się na poziomie 1 565, natomiast liczba mężczyzn na poziomie 717. Kobiety stanowiły więc aż 68% wszystkich mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

**Wykres 30. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku poprodukcyjnym w latach 2013 – 2018**



Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2018 roku - 81. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – było ich 64, natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn – 17. Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2014-2018 systematycznie wzrasta. W porównaniu do 2014 ich liczba wzrosła aż o 92%.

**Tabela 32. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2014-2018**

	2014	2015	2016	2017	2018
Kobiety	35	40	61	51	64
Mężczyźni	7	8	11	11	17
Ogółem	42	48	72	62	81

Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym przysługuje prawo do opieki w **Domu Pomocy Społecznej**. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w Domu Pomocy Społecznej pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupelnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy gdy rodzina nie jest wydolna finansowo. Pobyt w Niepublicznym Domu Seniora opłacany jest przez samych jego pensjonariuszy ze środków własnych (rent, emerytur, oszczędności, dochodów z innych tytułów), bądź przez rodzinę osoby zamieszkującej. Istnieje również możliwość dofinansowań pobytów z budżetu publicznego o ile dom nie jest związany umową z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zajmują się tym odpowiednie jednostki administracyjne Pomocy Rodzinie<sup>25</sup>.

W Makowie Mazowieckim całodobową opiekę nad osobami przewlekle chorymi, w tym w wielu przypadkach osobami starszymi sprawuje **Dom Pomocy Społecznej**. DPS zapewnia osobom potrzebującym pomoc w podejmowaniu podstawowych czynności życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację oraz niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych oraz kontakty z otoczeniem. W 2017 roku została zwiększona liczba miejsc przeznaczonych dla mieszkańców z 33 do 36, natomiast w 2019 roku zwiększono ilość miejsc z 36 do 42. Mieszkańcy Domu mają zapewnione posiłki, terapię zajęciową, możliwość korzystania z punktu bibliotecznego, a także możliwość uczestniczenia w wycieczkach, wyjazdach do opery, teatru, imprezach plenerowych, dyskotekach, zajęciach oraz obchodach świąt religijnych i państwowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim w 2018 roku poniósł odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej 6 mieszkańców na łączną kwotę 132 478 zł. Dane dotyczące odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2014-2018 znajdują się w tabeli poniżej.

<sup>25</sup> Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn.zm ).

**Tabela 33. Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim na przestrzeni lat 2015-2018**

	2015	2016	2017	2018
liczba świadczeń	4	6	5	6
kwota świadczeń (zł)	69 283	86 335	110 392	132 478

*Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok*

Osoby starsze w mieście Maków Mazowiecki zrzeszają funkcjonujące przy Miejskim Domu Kultury następujące jednostki:

- Klub Seniora Makowianka,
- Makowski Uniwersytet Trzeciego Wieku.

**Klub Seniora Makowianka** obecnie liczy 12 członków i działa na terenie Miasta od ponad 50 lat. W 2016 roku było 17 członków Klubu, natomiast w 2017 roku 15, a więc z roku na rok ich liczba zmniejsza się. Spotkania grupy w MDK odbywają się raz tygodniu, podczas których członkowie Klubu przygotowują swój repertuar na liczne występy artystyczne – satyryczne, okolicznościowe i obrzędowe. Seniorzy występują między innymi z okazji Dnia Matki, Dnia Ojca, Dnia Seniora, Dnia Kobiet, Zapustów, Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia. Makowianka niejednokrotnie uświetniała swoim występem imprezy okolicznościowe i plenerowe organizowane w Makowie Mazowieckim. Ponadto Klub Seniora Makowianka od kilku lat bierze udział w Mazowieckich Zapustach organizowanych przez Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie, a także w wielu konkursach i przeglądach muzycznych. Członkowie Klubu Makowianka oprócz cyklicznych spotkań w MDK organizują również integracyjne wycieczki, wieczorki taneczne oraz wyjazdy do sąsiednich Klubów Seniora.

**Tabela 34. Dane dotyczące działalności Klubu Seniora w Makowie Mazowieckim na przestrzeni lat 2016-2018**

	2016	2017	2018
Ilość członków grupy	17	15	12
Ilość spotkań grupy	raz w tygodniu	raz w tygodniu	raz w tygodniu
Ilość występów artystycznych	5	5	5

*Zródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej a Makowie Mazowieckim*

Istotną rolę dla osób starszych w mieście Maków Mazowiecki odgrywa **Makowski Uniwersytet Trzeciego Wieku**, obecnie liczący 47 absolwentów. Celem działania MUTW jest poprawa jakości życia osób starszych, aktywizacja seniorów, a także wykorzystanie ich potencjału – wiedzy, umiejętności i doświadczenia życiowego. W programie MUTW są wykłady, prelekcje, pogadanki, spotkania, wyjazdy o charakterze edukacyjno-aktywizującym. Członkowie MUTW chętnie biorą udział w wydarzeniach społeczno-kulturalnych. Angażują





się w tworzenie wystaw tematycznych, które można oglądać w Galerii MDK i realizację licznych projektów. Absolwenci MUTW organizują również liczne spotkania integracyjne. Co rok członkowie Uniwersytetu uczestniczą w Ogólnopolskiej Paradzie Seniorów i Pikniku Pokoleń, organizowanych przez Fundację Zaczyn. MUTW nieustannie poszerza swą działalność. Inicjuje nowe formy rozwoju absolwentów, bazując na ich potrzebach. Warto nadmienić, że MUTW nie ogranicza się jedynie do samofinansowania ale przygotowuje projekty i korzysta z innych źródeł finansowania, tj. środków publicznych. Zadania realizowane przez MUTW swą atrakcyjną ofertą przyciągają nowych członków grupy. W 2018 roku Uniwersytet Trzeciego Wieku liczył 44 członków to jest o 12 osób więcej niż w 2017 roku i o 18 osób więcej niż w roku 2016. Na przestrzeni lat 2016-2018 wzrosła również ilość spotkań grupy – z 18 w 2016 roku do 22 w 2018 roku.

**Tabela 35. Dane dotyczące działalności Makowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku na przestrzeni lat 2016-2018**

	2016	2017	2018
Ilość członków grupy	26	32	44
Ilość spotkań grupy	18	20	22

*Zródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej a Makowie Mazowieckim*

#### DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE MAKÓW MAZOWIECKI Z 2017 ROKU – INFORMACJE DOTYCZĄCE OSÓB STARSZYCH

W 2017 roku na terenie miasta Maków Mazowiecki została zrealizowana diagnoza problemów społecznych, której zakres tematyczny obejmował między innymi kwestie związane z osobami starszymi. Z przeprowadzonego wśród mieszkańców Miasta badania ankietowego wynika, iż:

- co trzeci mieszkaniec Makowa Mazowieckiego uważa, że najbardziej zagrożone ubóstwem w Mieście są osoby starsze i samotne;
- aż 60% mieszkańców nie wie, czy osoby starsze mogą mieć wpływ na życie lokalnej społeczności;
- usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne (44%) oraz wsparcie emocjonalne (37%) to zdaniem znacznej części ankietowanych mieszkańców, główne potrzeby ludzi starszych w Makowie Mazowieckim;
- nieco ponad połowa mieszkańców uważa, że oferta pomocy osobom starszym nie jest w Mieście wystarczająca – według 43% raczej nie jest, a w opinii 11% nie jest.



### Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych,
- stały wzrost na przestrzeni lat udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.

### Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązanymi z obszarem „Aktywność i integracja seniorów” są:

- **wsparcie osób niepełnosprawnych** – przede wszystkim poprzez związane z wiekiem i starzeniem się organizmu, stopniowe i postępujące ograniczenie pełnej sprawności i samodzielności w codziennym funkcjonowaniu i konieczność zapewnienia adekwatnej pomocy;
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim w kontekście pojawiających się zaburzeń psychicznych typowych dla osób w podeszłym wieku np. zespoły otępienne, demencja itp., wskazane są działania realizowane we współdziałaniu z placówkami ochrony zdrowia w zakresie wymiany informacji o dostępnych formach wsparcia, w szczególności w zakresie dostępnych usług.
- **zdrowie** – osoby starsze w większości są osobami cierpiącymi na różnego rodzaju schorzenia wynikające z ich wieku, a poprzez wspólne działania podmiotów leczniczych oraz pomocy społecznej możliwe jest jak najdłuższe utrzymanie osoby w jej środowisku naturalnym, bez konieczności zapewniania opieki całodobowej.
- **wspieranie rodziny** – osoby starsze są osobami o ogromnym potencjale, posiadają wiedzę i doświadczenie potrzebne osobom młodszym do dobrego funkcjonowania w życiu rodzinnym i zawodowym.

### Cele operacyjne

#### Cel operacyjny nr 1

Wspieranie rozwoju aktywności i integracji społecznej seniorów.

L.P	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Organizacja zajęć edukacyjnych, mających na celu rozwijanie kompetencji	Liczba uczestników zajęć edukacyjnych.



	i umiejętności seniorów (wykłady, spotkania, warsztaty komputerowe).	
2	Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych dla seniorów.	Liczba uczestników zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych.
3	Wspieranie i rozwój miejsc przyjaznych seniorom, w których prowadzone będą różnorodne aktywności (np. Klub Seniora).	Liczba dostępnych miejsc, w których prowadzone są różnorodne aktywności wspierające seniorów.
4	Ułatwianie dostępu do informacji przydatnych dla seniorów (o dostępnych usługach dla osób starszych) poprzez prowadzenie ogólnodostępnych serwisów internetowych, wydawanie informatorów oraz rozpowszechnianie ulotek, broszur.	Ilość udostępnionych dla mieszkańców publikacji i informacji przydatnych dla seniorów.
5	Zacieśnianie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz osób starszych.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób starszych.
6	Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej poprzez organizowane zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących starzenia się i starości.	Liczba osób biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych.

#### Strategia realizacji celu

Realizacja celu odbywać się będzie w ramach pięciu głównych obszarów: wspieranie aktywności edukacyjnej, promowanie aktywnego i zdrowego trybu życia, aktywności ruchowej, budowanie aktywności społecznej promującej integrację międzypokoleniową oraz rozwijanie wolontariatu i partycypacji społecznej seniorów. Tworzenie płaszczyzn współpracy osób starszych z młodzieżą w szkołach i poza nią będzie kompensacją braku rodzin wielopokoleniowych, wzbogaci życie osób starszych oraz przygotowuje młodzież do lepszego funkcjonowania na rynku pracy w związku z nabyciem kompetencji potrzebnych do współpracy z osobami starszymi. Realizowane działania budować także będą aktywność społeczną osób starszych.

#### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM	NGO, Klub Seniora, MUTW.	Środki własne, budżet państwa.

### Cel operacyjny nr 2

Zapewnienie warunków możliwie pełnego i adekwatnego wsparcia dla osób starszych umożliwiającego funkcjonowanie w środowisku lokalnym.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celów
1	Prowadzenie mieszkań chronionych adresowanych do osób starszych.	Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla osób starszych.
2	Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej osobom w wieku poprodukcyjnym.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objęta pomocą materialną i niematerialną.
3	Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób starszych.	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi.
4	Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych.	Liczba podjętych w formie wolontariatu działań nakierowanych na potrzeby seniorów.
5	Organizowanie szkoleń dla opiekunów osób starszych.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla osób starszych.
6	Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów dla seniorów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/przeprowadzonych warsztatów.

### Strategia realizacji celu

Działania na rzecz osób starszych, których stan zdrowia oraz sytuacja rodzinna nie determinuje konieczności umieszczenia w placówce całodobowej opieki, będą nakierowane na to aby system wsparcia osób starszych umożliwiał tym osobom możliwość jak najdłuższego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM.	Organizacje pozarządowe, DPS.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie

#### 1.7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

##### Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo

niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W porównaniu do 2016 roku nastąpił spadek liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w mieście Maków Mazowieckim w latach 2016- 2018 roku przedstawiają się następująco:

- **pod koniec 2015 roku** zarejestrowanych było **816 osób bezrobotnych**, w tym 383 kobiety, 117 osób bezrobotnych do 25 roku życia i 218 mieszkańców powyżej 50 roku życia;
- **pod koniec 2016 roku** zarejestrowanych jako bezrobotne było **757 osób**, w tym 363 kobiety, liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia kształtowała się na poziomie 102 osób, z kolei powyżej 50 roku życia było 199 osób;
- **pod koniec 2017 roku** zarejestrowanych było **759 osób bezrobotnych**, w tym 347 kobiet, 103 osoby do 25 roku życia oraz 192 mieszkańców bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- **pod koniec 2018 roku** zarejestrowanych było **636 osób bezrobotnych**, w tym 291 kobiet, 78 osób bezrobotnych do 25 roku życia i 158 mieszkańców powyżej 50 roku życia.

Obserwowany jest znaczny spadek liczby osób bezrobotnych w porównaniu do 2015 roku. Liczba osób bezrobotnych mających mniej niż 30 lat życia zmalała o 39%, liczba osób



bezrobotnych mających między 30, a 50 lat zmalała o 7% i liczba osób bezrobotnych będących powyżej 50 roku życia zmalała o 27%.

**Tabela 36. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2015-2018 z podziałem na wiek**

	2015	2016	2017	2018
ogółem	816	757	759	636
do 30 roku życia	244	189	188	148
do 25 roku życia	117	102	103	78
powyżej 50 roku życia	218	199	192	158

*Zródło: Powiatowy Urząd Pracy w Makowie Mazowieckim*

W poniższej tabeli przedstawiona została liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Makowie Mazowieckim zamieszkujących miasto Maków Mazowiecki z podziałem na wybrane kategorie osób bezrobotnych. Warto zwrócić uwagę na duży udział osób dlugotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych – stanowią oni 64% ogółu.

**Tabela 37. Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w mieście Maków Mazowiecki w latach 2015-2018**

	2015	2016	2017	2018
ogółem	816	757	759	636
z prawem do zasiłku	111	106	111	105
dlugotrwale bezrobotni	566	482	456	404

*Zródło: Powiatowy Urząd Pracy w Makowie Mazowieckim*

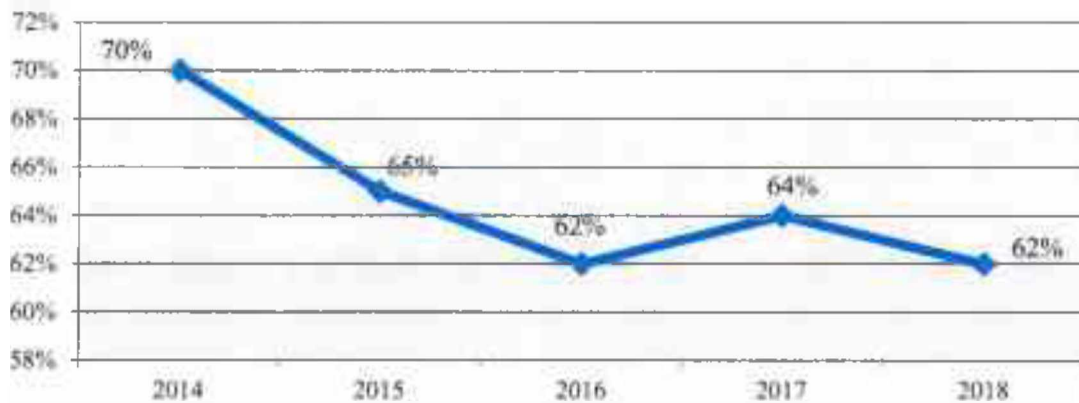
Według Oceny Zasobów Pomocy Społecznej z 2018 roku, bezrobocie jako powód udzielenia pomocy i wsparcia z pomocy społecznej, znalazło się na drugim miejscu pod względem liczby korzystających z pomocy rodzin



Dostrzegalna jest pozytywna tendencja jeśli chodzi o zmianę **wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej**. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W 2017 roku kształtował się on na poziomie 70%, natomiast w 2018 roku spadł do 62%. W latach 2014-2018 obserwujemy jego niewielki

spadek, co zostało przedstawione na poniższym wykresie. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na to, że wskaźnik ten pomimo spadku od 2014 roku, utrzymuje się na przestrzeni lat 2014-2018 na stosunkowo wysokim poziomie.

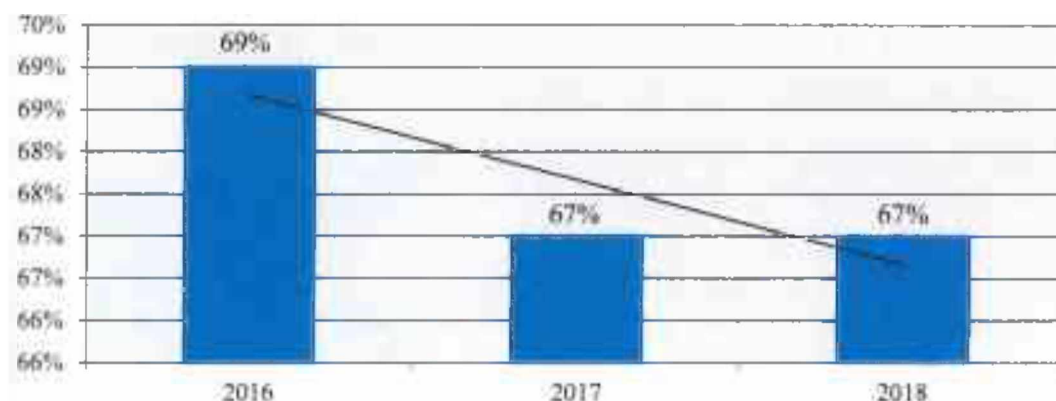
**Wykres 31. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2014-2018**



Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2018 rok

Według danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2018 roku, aż 67% osób niepełnosprawnych pozostawało bez zatrudnienia. W 2016 roku liczba osób niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia kształtowała się na poziomie 69%, natomiast w 2017 roku tak jak w roku 2018 na poziomie 67%.

**Wykres 32. Odsetek niepracujących niepełnosprawnych mieszkańców miasta Maków Mazowiecki na przestrzeni 2016-2018**



Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Makowie Mazowieckim

Istotnym elementem w zakresie form pomocy osobom bezrobotnym są prace społecznie użyteczne, które przysługują osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, nie uzyskują zasiłku dla bezrobotnych oraz korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. W 2018 roku do prac społecznie-użytecznych zakwalifikowano 15 osób bezrobotnych z

Makowa Mazowieckiego. Przepracowali oni od lutego do grudnia 40 godzin miesięcznie wykonując takie prace jak opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, sprzątanie i odśnieżanie. W roku poprzednim tj. 2017, do prac społecznie użytecznych zakwalifikowano natomiast 12 osób, z kolei w 2016 roku 10 osób.

#### **DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE MAKÓW MAZOWIECKI Z 2017 ROKU – INFORMACJE DOTYCZĄCE RYNKU PRACY**

W 2017 roku na terenie Makowa Mazowieckiego została zrealizowana diagnoza problemów społecznych, której zakres tematyczny obejmował między innymi kwestie związane z rynkiem pracy. Z przeprowadzonego wśród mieszkańców Miasta badania ankietowego wynika, iż:

- 37% ankietowanych uważa, że znalezienie pracy na terenie Miasta jest trudne, a według 27% bardzo trudne – łącznie 64% badanych źle ocenia możliwości znalezienia zatrudnienia na terenie Makowa Mazowieckiego;
- większość dorosłych mieszkańców Miasta ma trudność w określeniu swoich szans na rynku pracy (70%), ale co piąty respondent uważa, iż będzie mu ciężko znaleźć pracę;
- aż 63% respondentów nie ma wiedzy na temat prowadzonych przez Miasto form wsparcia dla osób bezrobotnych, z kolei prawie co czwarty badany określił, iż według niego Miasto nie prowadzi takowych działań.

#### **Obszary problemowe**

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wysoki poziom wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej oraz znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotne,
- niski poziom wiedzy mieszkańców na temat aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.



### Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu”, są:

- **wspieranie rodziny** – utrata pracy zawodowej jest szczególnie dotkliwa dla osób, które mają na utrzymaniu rodzinę, skutki bezrobocia dotyczą wówczas nie tylko jednostki, ale również najbliższego otoczenia – rodziny, utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstanie atmosfery napięcia i zagrożenia, prowadzącej do lęku, niepewności czy beznadziejności, a ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia poszczególnych potrzeb; opisane sytuacje w sposób szczególny mają wpływ na dzieci w rodzinach;
- **ubóstwo** – brak pracy, a w związku z tym wynagrodzenia, bezpośrednio wpływa na obniżenie poziomu życia i niesamodzielność finansową; podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za powstawanie biedy jest brak pracy, czyli bezrobocie lub bierność zawodowa, brak dochodów z pracy często uniemożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb;
- **wsparcie osób niepełnosprawnych** – przede wszystkim w kontekście ograniczonej liczby ofert pracy skierowanej do osób niepełnosprawnych;
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych** – przede wszystkim w kontekście używania nałogowych schematów rozładowania napięcia wynikającego z doświadczenia problemu bezrobocia;
- **zdrowie psychiczne** – przede wszystkim w kontekście występowania bezrobocia jako tzw. czynnika wyzwalającego zaburzenia psychiczne;
- **edukacja** – w kontekście możliwości wykorzystania narzędzi przekwalifikowania, podniesienia kompetencji, kształcenia ustawicznego, zmiany profilu zawodowego jako czynniki zapobiegające utracie pracy oraz mający wpływ na szybki powrót na rynek pracy w sytuacji jej utraty.



### Cele operacyjne

#### Cel operacyjny nr 1

Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych, a także zwiększanie szans na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia mieszkańców.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększające szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia.	Liczba zorganizowanych szkoleń oraz osób biorących w nich udział.
2	Pozyskiwanie i przekazywanie bezrobotnym ofert pracy.	Procent osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku wydanego skierowania do pracy do liczby zgłoszonych wolnych miejsc.
3	Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwiającej szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.	Liczba miejsc dostępnych w klubach dziecięcych.
4	Organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.
5	Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Liczba podjętych działań informacyjnych.
6	Prowadzenie poradnictwa zawodowego wśród dorosłych mieszkańców Miasta oraz uczniów.	Liczba osób objętych poradnictwem zawodowym.
7	Realizacja warsztatów/szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach.

#### Strategia realizacji celu

Planowane do realizacji zadania kierowane są do najliczniejszej grupy osób bezrobotnych. Są to osoby nie potrafiące samodzielnie poradzić sobie z problemami utrudniającymi podjęcie pracy. Planuje się realizację zadań dotyczących poprawy funkcjonowania społecznego tych osób jak i podniesienia ich możliwości dla funkcjonowania

zawodowego. Działania o charakterze aktywizacji społecznej skoncentrowane zostaną na podniesieniu kompetencji osobistych w tym: w odniesieniu do pełnionych ról społecznych w rodzinie i pozostałych środowiskach funkcjonowania. Działania o charakterze aktywizacji zawodowej skoncentrowane zostaną na wspieraniu motywacji do poszukiwania pracy oraz podnoszeniu kompetencji w zakresie poruszania się po rynku pracy oraz kompetencji zawodowych. Ważne jest również doradztwo zawodowe osób młodych, które niedługo wkroczą na rynek pracy. Zakłada się również podejmowanie działań o charakterze promocyjnym, służących wspieraniu społecznej odpowiedzialności biznesu oraz rozwój wsparcia rodziców w powrocie na rynek pracy po urodzeniu dziecka oraz wsparcie w utrzymaniu pracy, w szczególności rodziców samotnie wychowujących dzieci. Konieczny jest dalszy rozwój form opieki nad dzieckiem do lat trzech oraz rozwój form opieki na uczniami w dni wolne od nauki realizowane m.in. przez placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego.

#### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
PUP, MOPS, pracodawcy i inne instytucje oraz organizacje lokalnego rynku pracy.	UM, NGO, placówki oświatowe.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

### 1.8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa

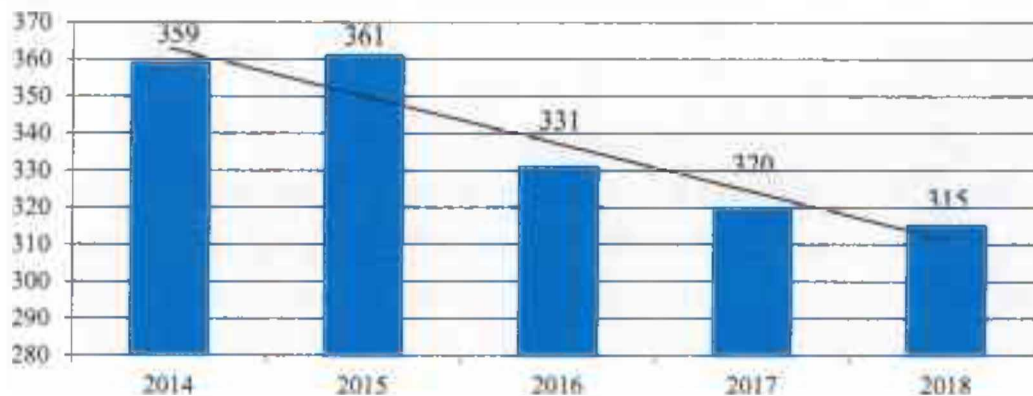
#### Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej dzięki informacjom udostępnionym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego (status quo), jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawniane były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Ubóstwo pozostaje najczęstszym powodem udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej mieszkańcom miasta Maków Mazowiecki. Z tego powodu w 2018 roku wsparcie otrzymało 315 rodzin.

Dane źródłowe, które zostały przekazane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim pokazują, że ogólna liczba osób zamieszkujących Miasto, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa ulegała na przestrzeni lat 2014-2018 systematycznemu spadkowi. Możemy zauważyć, iż w porównaniu do 2014 roku, liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 12%.

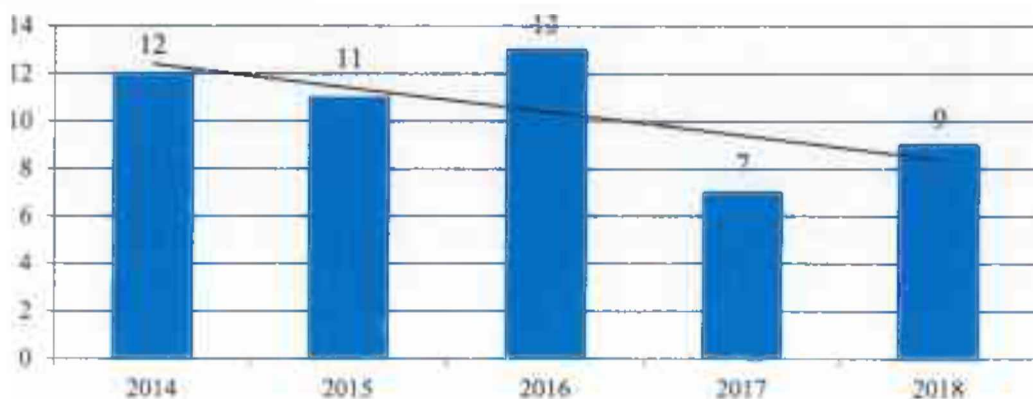
**Wykres 33. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2014-2018**



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2018 roku z powodu bezdomności pomoc i wsparcie otrzymało 9 osób, w roku poprzednim 7, natomiast w roku 2016 – 13. Dane w tym zakresie na przestrzeni lat przedstawia poniższy wykres. Ogólnie dostrzegalna jest tendencja spadkowa jeśli chodzi o liczbę osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności.

**Wykres 34. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2014-2018**



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok

W 2018 roku zasiłki stałe pobierało 90 osób. W przypadku zasiłków okresowych, w 2018 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 117 – co oznacza spadek o 3 osoby w porównaniu do roku 2017. Zasiłki celowe natomiast pobierały 493 osoby i jest to spadek aż o 154 osoby w porównaniu do roku poprzedniego.

**Tabela 38. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2015-2018**

	2015	2016	2017	2018
zasiłek stały	102	99	93	90
zasiłek okresowy	144	130	120	117
zasiłek celowy	535	527	647	493

*Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok*

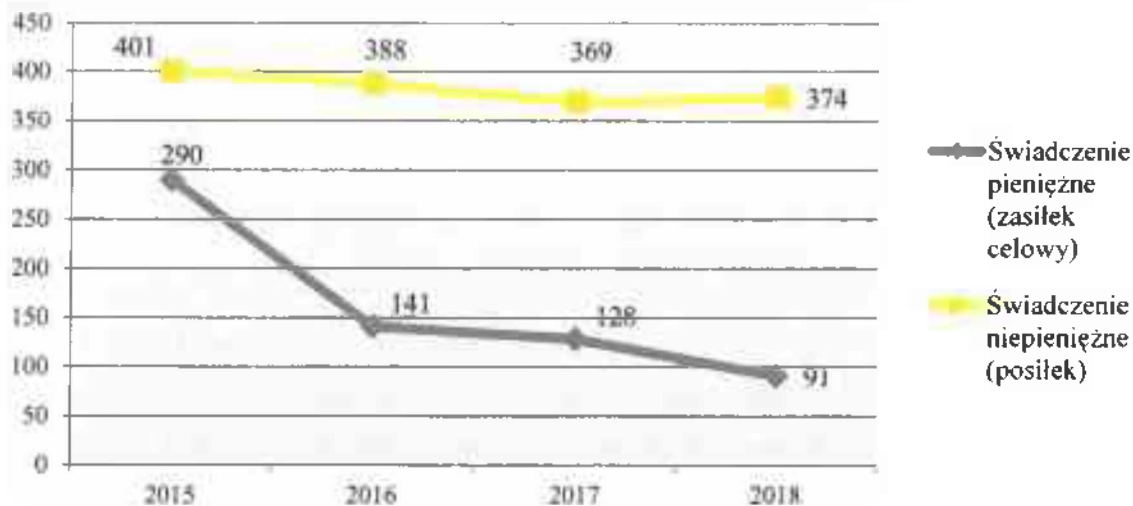
Miasto Maków Mazowiecki korzysta z programu finansowego w zakresie dożywiania „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych<sup>26</sup>.

Wśród osób otrzymujących świadczenie pieniężne w 2018 roku 374 mieszkańcy to osoby, którym to świadczenie przyznano w ramach wieloletniego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”. Możemy zauważyć, że od 2015 roku maleje nieco liczba osób objętych tym programem. W porównaniu do 2015 roku liczba osób korzystających z tego świadczenia w formie obiadów zmniejszyła się o 6%. Znacznie bardziej zmalała jednak liczba osób korzystających z Programu w postaci świadczeń pieniężnych, tj. zasiłku celowego. W 2015 roku pomoc w takiej postaci otrzymało 290 osób, w 2016 roku – 141, w 2017 roku – 128, natomiast w 2018 roku tylko 91.

<sup>26</sup> [www.gov.pl/web/rodzina](http://www.gov.pl/web/rodzina)

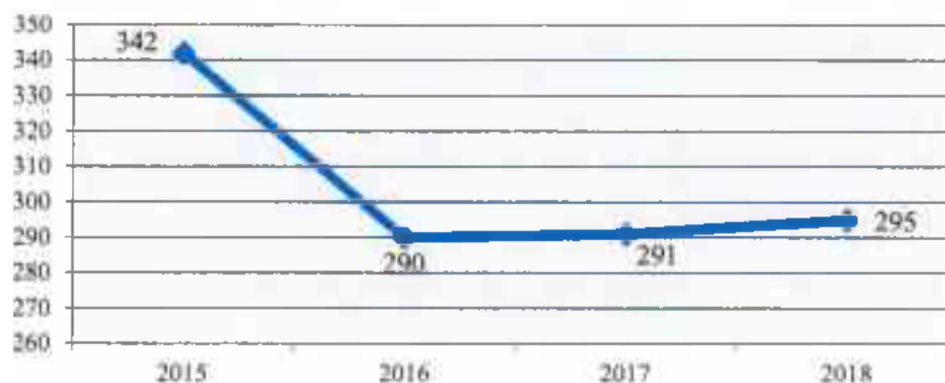
**Wykres 35. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” (liczba osób)**



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok

Znaczny odsetek osób korzystających z programu „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” stanowią dzieci. Spośród wszystkich osób otrzymujących tego typu wsparcie w 2018 roku, dzieci stanowiły 78,8%.

**Wykres 36. Świadczenie niepieniężne (posiłek) przyznane dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” (liczba osób)**



Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok

Dzieci z rodzin, których miesięczna wysokość dochodu na osobę nie jest wyższa od kwoty określonej w przepisach art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, mogą w ramach pomocy i wsparcia otrzymać stypendia socjalne i zasiłki szkolne. W 2018 roku świadczenie to otrzymało 230 dzieci, w 2017 i 2016 roku – 250, natomiast w 2015 roku 240.

**Tabela 39. Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne na przestrzeni lat 2015-2018**

	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	240	250	250	230
Kwota świadczeń w złotych	119 998	149 224	134 929	149 835

*Zródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok*

## DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE MAKÓW MAZOWIECKI Z 2017 ROKU – INFORMACJE DOTYCZĄCE PROBLEMU UBÓSTWA I BEZDOMNOŚCI

W 2017 roku na terenie miasta Maków Mazowiecki została zrealizowana diagnoza problemów społecznych, której zakres tematyczny obejmował między innymi kwestie związane z problemem ubóstwa i bezdomności. Z przeprowadzonego wśród mieszkańców Miasta badania ankietowego wynika, iż:

- według znacznej części respondentów problem ubóstwa występuje na terenie Miasta, ale w niedużej skali (63%), a w opinii 14% w dużej skali;
- zdaniem największej części badanych mieszkańców, najbardziej zagrożonymi ubóstwem osobami w Mieście są osoby bezrobotne (46%), osoby dotknięte problemem uzależnień (37%) oraz osoby starsze i samotne (33%);
- zdaniem dużego odsetka mieszkańców głównymi przyczynami popadania w ubóstwo jest: bezrobocie (50%), niedostosowanie społeczne (33%), uzależnienia (29%);
- aż 80% mieszkańców nie wie, czy Miasto podejmuje jakieś działania, aby pomóc osobom bezdomnym.

### Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji;
- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych; przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczony bezradności.

### Korelacje

Problem ubóstwa pozostaje w ścisłej korelacji z innymi problemami społecznymi. Główne obszary korelacji można uznać za determinanty ubóstwa.

- **bezrobocie** – czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej jednostki i rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy, a ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych;
- **niepełnosprawność** – obecność osoby niepełnosprawnej w gospodarstwie domowym znacznie zwiększa ryzyko zagrożenia ubóstwem;
- **wiek** – w Polsce najczęściej ubóstwem ekonomicznym zagrożeni są ludzie młodzi, w tym dzieci jako członkowie rodzin. Niezależnie od niższej niż w pozostałych przedziałach wiekowych częstotliwości zagrożenia ubóstwem, szczególnie trudna sytuacja dotyczy osób starszych, których możliwości podejmowania aktywnych działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji materialnej są znacznie ograniczone z powodu stanu zdrowia, wieku oraz funkcjonowania w jednoosobowych gospodarstwach domowych;
- **wykształcenie** – ważnym wskaźnikiem warunkującym zagrożenie ubóstwem jest (niskie) wykształcenie, kompetencje zawodowe członków gospodarstwa domowego.

### Cele operacyjne

#### Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie możliwości społecznego włączenia osób z problemem ubóstwa poprzez podniesienie ich kompetencji aktywnością wspieraną.

L.P.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.
2	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym na podstawie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	Liczba osób objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.
3	Wdrożenie programów wyrównywania szans edukacyjnych dla dzieci	Liczba osób objętych programem wyrównywania szans edukacyjnych.





	i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.	
4	Organizacja i dofinansowywanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób z problem ubóstwa.	Liczba zorganizowanych szkoleń i osób biorących w nich udział.
5	Rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu ubóstwa.	Liczba podjętych działań informacyjnych.

### Strategia realizacji celu

Dla osiągnięcia celu, działania zostaną skoncentrowane na umożliwieniu wyjścia z trudnej sytuacji finansowej osobom i rodzinom za pomocą aktywności wspieranej. Wspieranie polegać będzie na inicjowaniu, ukierunkowaniu i podtrzymaniu aktywności osób i rodzin dotkniętych oraz zagrożonych problemem ubóstwa. za pomocą zadań realizowanych przez pracowników socjalnych, w tym pracy socjalnej oraz wsparcia pozamaterialnego. Szczególnie istotną rolę pełnią w tym obszarze pracownicy socjalni. Podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych beneficjentów pomocy społecznej odbywać się będzie z wykorzystaniem obecnie dostępnych usług w tym prac społecznie użytecznych i robót publicznych, usług asystenta rodziny, asystenta osoby niepełnosprawnej, wolontariusza, itp.

Poszukiwanie skutecznych rozwiązań o charakterze aktywizacji wspieranej warunkowane jest przede wszystkim holistycznym charakterem problemu ubóstwa – które jest zjawiskiem społecznym stanowiącym układ podlegający zasadom niedającym się wywnioskować z prawidłowości rządzących jego składnikami. W rzeczywistości często przyczyna problemu ubóstwa jest jednocześnie jego skutkiem (utrata pracy skutkuje brakiem środków finansowych prowadzących do deprivacji potrzeb, obniżenia poczucia własnej wartości i sprawczości, a w efekcie do długotrwałego pozostawania bez pracy). Dlatego też efektywna aktywność wspierana nie może dotyczyć wyłącznie jednego aspektu funkcjonowania osoby. Ponieważ działania w zakresie aktywności wspieranej mają na celu podniesienie kompetencji osób i rodzin w obszarach społecznym i zawodowym, przez bezpośredni, ukierunkowany wpływ napelnione role, dla celów niniejszej strategii proponowany katalog usług zbudowany jest z usług dostępnych w ramach innych dziedzin planowania strategicznego.



**Wdrażanie**

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS.	NGO, PUP	Środki własne, powiatu.

**Cel operacyjny nr 2**

Zapewnienie dostępu do skutecznej pomocy w formie wsparcia o charakterze materialnym ograniczającej zasięg i głębokość ubóstwa przy uwzględnieniu współdziałania beneficjentów pomocy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.

L P	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób objętych pomocą społeczną w formie świadczeń.
2	Zwiększenie skali pomocy w zakresie dożywiania – zwiększenie wymiaru udzielanej pomocy w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.
3	Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.
4	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętych problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych.

**Strategia realizacji celu**

Działania zostaną skoncentrowane na organizacji dostępu do skutecznej pomocy o charakterze materialnym, w formie świadczeń wynikających z obowiązujących przepisów prawa oraz na zapewnieniu skali i zakresu pomocy umożliwiających zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin, dotkniętych i zagrożonych problemem ubóstwa. Dla uzyskania skuteczności udzielanego wsparcia materialnego, konieczne jest wypełnianie założeń ustawowych w zakresie udzielania pomocy finansowej, w szczególności dążenie do udzielania pomocy w wysokości stanowiącej uzupełnienie różnicy pomiędzy dochodem gospodarstwa domowego a kryterium ustawowym. Natomiast w celu zapobiegania ubóstwu skrajnemu, niezbędne jest utrzymanie rozszerzonej grupy docelowej objętej pomocą

w formie dożywiania. Istotnym elementem w realizacji tego celu jest pełne wykorzystanie cechy szczególnej świadczeń pomocy społecznej, którą jest powiązanie ich otrzymywania z obowiązkiem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji rodzinnej. Na realizację zadań: pomoc w formie zasiłków okresowych i w formie dożywiania, część środków pozyskiwana jest z budżetu państwa.

### Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS.	NGO, UM.	Środki własne, budżet państwa, środki europejskie.

## 1.9. Problem przestępczości

### Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Z danych z Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim wynika, że w 2018 roku na terenie Miasta stwierdzono łącznie 270 przestępstw, w tym większość z nich stanowiły przestępstwa o charakterze kryminalnym (78,5%). Na przestrzeni lat 2016-2018 dostrzegalny jest niewielki spadek wykrytych na terenie miasta Maków Mazowiecki przestępstw (w porównaniu do 2016 roku liczba stwierdzonych przestępstw zmalała o 36%), przy jednoczesnym wzroście stwierdzonych na terenie Miasta przestępstw kryminalnych, a spadku przestępstw o charakterze gospodarczym.

Rozpatrując kwestię stwierdzonych przestępstw ze względu na 7 kategorii, w 2018 roku najwięcej stwierdzonych przestępstw dotyczyło kradzieży z włamaniem, na drugim miejscu pod tym względem znajdują się kradzieże cudzej rzeczy, natomiast na trzecim uszkodzenie mienia.

**Tabela 40. Rodzaje przestępstw wykrytych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2016-2018**

	2016	2017	2018
o charakterze kryminalnym	135	195	212
o charakterze gospodarczym	121	49	28
7 podstawowych kategorii	77	61	82
stwierdzonych przestępstw ogółem	294	277	270

*Źródło. Komenda Powiatowa w Makowie Mazowieckim*

Wykrywalność wszystkich ogółem stwierdzonych na terenie Miasta przestępstw w 2018 roku kształtowała się na poziomie 79,26%. Jeśli chodzi o przestępstwa kryminalne to wykrywalność była na poziomie 74,06%, a w przypadku przestępstw o charakterze

gospodarczym – 96,43%. W tabeli poniżej przedstawiona została wykrywalność przestępstw na przestrzeni lat 2016-2018. W porównaniu do 2017 roku, w roku 2018 możemy zauważyć spadek wykrywalności przestępstw o 8,14 pp.

**Tabela 41. Wykrywalność przestępstw wykrytych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2016-2018**

	2016	2017	2018
o charakterze kryminalnym	66,2%	86,1%	74,06%
o charakterze gospodarczym	96,7%	83,7%	96,43%
7 podstawowych kategorii	51,9%	72,1%	47,56%
<b>wykrywalność ogółem</b>	81,3%	87,4%	79,26%

*Zródło: Komenda Powiatowa w Makowie Mazowieckim*

Komenda Powiatowa w Makowie Mazowieckim prowadzi różnego rodzaju działania mające na celu zapobieganie występowaniu problemów społecznych. W 2018 roku zrealizowano następujące projekty:

- Narkotyki dopalacze - nie tędy droga;
- Bezpieczne Ferie;
- Bezpieczne Wakacje, Bezpieczny Senior;
- Bezpieczna szkoła;
- Cyberprzemoc;
- Bezpieczna droga do szkoły;
- Handel ludźmi;
- Debata społeczna;
- Bezpieczne osiedle;
- Kręci mnie bezpieczeństwo (rajd rowerowy).

Ponadto Komenda Powiatowa w Makowie Mazowieckim w 2018 roku wspólnie z Urzędem Miejskim oraz Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej zorganizowała festyn „**Bezpiecznie nad wodą**”, podczas którego zaprezentowano specjalistyczny sprzęt, policjanci prowadzili pogadanki na temat bezpiecznego wypoczynku nad wodą, dawali wskazówki oraz rozdawali ulotki, uczestnicy festynu mogli popływać łodzią oraz skuterami, a dla dzieci przygotowano konkursy i zabawy z nagrodami.

W 2018 roku odbyła się również przygotowana przez KPP w Makowie Mazowieckim powiatowa **debata społeczna „Porozmawiajmy o bezpieczeństwie – możesz mieć na nie wpływ”**. Debata ukierunkowana była przede wszystkim na bezpieczeństwo mieszkańców

powiatu makowskiego, oszustwa osób starszych, promocję Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa oraz aplikacji „Moja Komenda”. Debata dotyczyła również:

- bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- niewłaściwej infrastruktury dróg i złego oznakowania,
- nieprawidłowego parkowania i przekraczania dozwolonych prędkości,
- bezpieczeństwa w rejonie osiedli i w klatkach schodowych bloków,
- problemu dopalaczy i ich dostępności,
- zwiększenia patroli pieszych w rejonach osiedli.

Oprócz powyżej opisanych działań, KPP w Makowie Mazowieckim zrealizowała również 124 spotkania edukacyjne z dziećmi i młodzieżą szkolną oraz 10 spotkań z rodzicami, a także 41 spotkań z kadrami dydaktycznymi szkół Makowa Mazowieckiego oraz 132 spotkania z mieszkańcami Miasta.

### Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- spadek wykrywalności przestępstw na terenie miasta Maków Mazowiecki.

### Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Przestępczość” są:

- **bezrobocie i ubóstwo** – długotrwałe bezrobocie prowadzi może do obniżenia poczucia własnej sprawczości, z kolei ubóstwo skutkować może przeniesieniem odpowiedzialności za swoje życie i czyny na obecnie panujący ustrój/władze/ konkretne instytucje;
- **wspieranie rodziny** – w zakresie przekazywania pozytywnych norm i wartości życia w bezpiecznym, nie przestępczym społeczeństwie;
- **przemoc** – przemoc ściśle związana jest z pojęciem przestępczości; przemoc w rodzinie, która nie jest zgłaszana, utwierdzać może sprawcę w poczuciu bezkarności;
- **uzależnienia** – zarówno w kontekście handlu nielegalnymi towarami, jak i zwiększeniem dokonywanych przestępstw pod wpływem substancji psychoaktywnych.

**Cele operacyjne**
**Cel operacyjny nr 1**

Zwiększenie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej oraz miejscu zamieszkania.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Szeroko rozumiana aktywizacja społeczności lokalnej oraz edukacja mieszkańców na rzecz bezpieczeństwa zarówno w miejscu zamieszkania jak i w miejscach publicznych.	Ilość mieszkańców biorących udział w działaniach edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego.
2	Podnoszenie kompetencji organów działających w obszarze bezpieczeństwa publicznego.	Liczba uczestników warsztatów i szkoleń podnoszących kompetencje.
3	Zwiększenie liczby patroli Policji.	Wzrost wskaźnika wykrywalności przestępstw.
	Rozwój monitoringu wizyjnego na terenie Miasta.	Obszar Miasta objęty monitoringiem wizyjnym.

**Strategia realizacji celu**

Realizacja celu odbywać się będzie w ramach dwóch głównych obszarów: wspierania aktywności lokalnej i zwiększenia czujności organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne. Wspieranie aktywności lokalnej wychodzi z założenia, że wspólnota wyznająca podobne wartości i wewnętrznie spójna generuje mniej przestępców, niż wspólnota anonimowa. Zintegrowana społeczność lokalna podnosi poczucie odpowiedzialności za inne osoby poszczególnych jednostek oraz poniekąd zmusza do liczenia się z konsekwencjami ponoszonymi za swoje czyny (potencjalny sprawca zdaje sobie sprawę, że z łatwością może być zidentyfikowany). Jest to szczególnie istotne w przypadku kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości. Zwiększona odpowiedzialność całej społeczności lokalnej, zmniejszy ilość osób, które będą się podejmować takich zachowań, z uwagi na mogące wystąpić z tego powodu sankcje społeczne. Zwiększanie czujności organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne dotyczy również udostępniania mieszkańcom informacji gdzie mogą zgłosić się w poczuciu zagrożenia. Zwiększanie czujności wiąże się również z otwartością na problemy społeczne i aktywną integracją organów bezpieczeństwa w życie społeczności lokalnej – tak, by być postrzeganym jako osoba godna zaufania. Ważne również wydaje się podnoszenie kompetencji służb (szkolenia, warsztaty).

**Wdrażanie**

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UM, KPP.	NGO, MOPS.	Środki własne, budżet państwa/europejski.

**1.10. Rewitalizacja społeczna**

Miasto Maków Mazowiecki realizuje *Gminny Program Rewitalizacji Dla Miasta Maków Mazowiecki* zatwierdzony uchwałą Nr XXIV/177/2016 Rady Miejskiej z dnia 27 października 2016 r. stanowiący podstawę do podjęcia działań, które mają przyczynić się do

*„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 r. poz. 1777)*

poprawy warunków życia mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji to obszar, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk natury społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Do głównych celów i oczekiwanych efektów podjętej rewitalizacji należy:

- pobudzenie aktywności środowisk lokalnych;
- stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego;
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych dysfunkcjami społecznymi obszarach;
- polepszenie jakości życia mieszkańców;
- zwiększenie szans mieszkańców na zatrudnienie;
- trwała odnowa obszaru, poprawa ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych;

- odnowa lub wzmocnienie atutów rozwojowych obszarów wiejskich<sup>27</sup>.

Po wyznaczeniu obszarów zdegradowanych występujących na terenie Miasta, wyznaczono obszary, które podlegać będą rewitalizacji w celu zminimalizowania wpływu występujących na ich terenie problemów. Jak wynika z treści Gminnego Programu Rewitalizacji dotyczących sfery społecznej, głównym kierunkiem działań w tej sferze jest:

**Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.**

Podczas realizacji działań zmierzających do aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej podejmowane będą następujące zadania:

- program „Zacznij w Makowie”;
- wsparcie dla organizacji pozarządowych;
- Program Społeczny Bank Czasu – program wsparcia dla seniorów;
- wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy;
- Wprowadzenie Makowskiej Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady;
- Budowa Makowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości/Interaktywne Centrum Edukacji Społecznej;
- „Maków przez zielone okulary” – edukacja ekologiczna społeczeństwa;
- program aktywizujący osoby niepełnosprawne – „Maków bez barier”;
- budowa bazy turystyczno-rekreacyjnej wokół Zalewu<sup>28</sup>.

### **Obszary problemowe**

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- niekorzystna sytuacja demograficzna Miasta spowodowana spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym i wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym, a co za tym idzie zagrożenie wykluczeniem społecznym osób starszych.

<sup>27</sup> Gminny Program Rewitalizacji Dla Miasta Maków Mazowiecki (uchwała Nr XXIV/177/2016 Rady Miejskiej z dnia 27 października 2016 r.).

<sup>28</sup> Tamże.



### Korelacje

W ramach rewitalizacji społecznej, co istotne w kontekście rozwiązywania problemów społecznych, planuje się prowadzenie szerokiego zakresu działań mających na celu włączenie społeczne i zawodowe osób, rodzin i środowisk znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych oraz rozwój aktywnych form integracji społecznej przy uwzględnieniu wszystkich dziedzin planowania strategicznego.

### Cele operacyjne

#### Cel operacyjny nr 1

Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.

L.P.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1	Program „Zacznij w Makowie”.	Liczba osób rozpoczynających działalność gospodarczą, które otrzymały wsparcie.
2	Wsparcie dla organizacji pozarządowych.	Liczba organizacji pozarządowych objętych wsparciem.
3	Program Społeczny Bank Czasu – program wsparcia dla seniorów.	Liczba osób starszych objętych wsparciem w programie.
4	Wspomaganie miejsc pracy w już istniejących zakładach pracy.	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem.
5	Wprowadzenie Makowskiej Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady.	Liczba dodatkowo powołanych Rad.
6	Budowa Makowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości/Interaktywne Centrum Edukacji Społecznej.	Liczba obiektów objętych wsparciem.
7	„Maków przez zielone okulary” – edukacja ekologiczna społeczeństwa.	Liczba osób, które wzięły udział w programie.
8	Program aktywizujący osoby niepełnosprawne – „Maków bez barier”.	Liczba osób niepełnosprawnych, które wzięły udział w programie.
9	Budowa bazy turystyczno-rekreacyjnej wokół Zalewu.	Liczba powstałych obiektów turystyczno – rekreacyjnych.

*Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Dla Miasta Maków Mazowiecki.*

### Strategia realizacji celu

Ponieważ jednym z głównych problemów zidentyfikowanych na terenie Miasta w sferze społecznej jest proces starzejącego się społeczeństwa, wśród działań mających zostać

zrealizowane założono przede wszystkim aktywizowanie, wspieranie oraz integrację osób starszych ze środowiskiem lokalnym. W celu integracji i włączania społecznego mieszkańców zaplanowano również stworzenie bazy turystyczno-rekreacyjnej wokół zalewu.

**Wdrażanie**

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UM, MOPS.	NGO, PUP.	Środki własne, budżet państwa/europejski.

## 2. Analiza SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

### **GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:**

#### **MOCNE STRONY**

(wewnętrzne czynniki pozytywne)

to przede wszystkim to, co wyróżnia na tle innych. Są to te dziedziny działalności, które tworzą potencjał i pozytywny wizerunek instytucji.

#### **SŁABE STRONY**

(wewnętrzne czynniki negatywne)

to te aspekty funkcjonowania, które ograniczają sprawność i mogą blokować rozwój instytucji.

#### **SZANSE**

(zewnetrze czynniki pozytywne)

to wszystkie wydarzenia i procesy w otoczeniu, które tworzą sprzyjające dla instytucji sytuacje. Są to takie kierunki działalności, które mogą przynieść w przyszłości pozytywne, rozwojowe społecznie efekty.

#### **ZAGROŻENIA**

(zewnetrze czynniki negatywne)

to zbiór możliwych sytuacji i procesów, które mogą stworzyć niekorzystne dla instytucji warunki rozwoju w jego otoczeniu. Zagrożenia są postrzegane jako bariery, utrudnienia i możliwe niebezpieczeństwa dla zakładanych procesów.

## MOCNE STRONY

- Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna.
- Rozwinięta działalność kulturalna.
- Dbalność Miasta o rozwój infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej.
- Liczne zabytki oraz duże walory przyrodnicze.
- Dogodne położenie komunikacyjne – bliskość ważnych szlaków komunikacyjnych oraz Warszawy.
- Wysoka atrakcyjność i wartościowość użytków zielonych – obszar „Zielone Płuca Polski”.
- Funkcjonujące na terenie Miasta liczne organizacje pozarządowe o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
- Wykwalifikowana kadra Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych.
- Funkcjonowanie licznych jednostek działających w obszarze rozwiązywania problemów społecznych (PCPR, DPS, ŚDS, MKRPA, ZI, Punkt Konsultacyjny, Poradnia Leczenia Uzależnień, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna).
- Funkcjonowanie Świetlicy Socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży oraz organizacja licznych zajęć i sposobów spędzania czasu wolnego.
- Działalność grup samopomocowych dla osób niepełnosprawnych oraz Anonimowych Alkoholików.
- Prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach zarówno dotyczących uzależnień, jak i przemocy.
- Współpraca międzyinstytucjonalna w Mieście na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
- Działalność miejsc pomocy i wsparcia dla seniorów (Uniwersytet Trzeciego Wieku, Klub Seniora).
- Zaangażowanie Policji w rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców (prowadzenie licznych projektów/

## SŁABE STRONY

- Szacunkowa stopa bezrobocia w Mieście znacznie większa od szacunkowej stopy bezrobocia w całej Polsce.
- Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny.
- Wysoki wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
- Stopniowy spadek liczby ludności w Mieście.
- Duży wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.
- Niewystarczająca (biorąc pod uwagę szybki wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności) ilość miejsc integracji oraz wsparcia seniorów.
- Stosunkowo niska wykrywalność przestępstw (zwłaszcza w porównaniu do roku 2017).
- Niewystarczająca liczba klubów dziecięcych.
- Brak działających klubów samopomocowych dla Dorosłych Dzieci Alkoholików.
- Niewystarczające działania aktywizujące osoby bezrobotne oraz niski odsetek mieszkańców mających wiedzę na temat już prowadzonych przez Miasto działań w tym zakresie.
- Duży udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych.
- Wysoki odsetek uczniów w wieku gimnazjalnych mających za sobą inicjację alkoholową (wynik diagnozy).
- Duża część mieszkańców deklarujących bycie świadkiem prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu na terenie Miasta (wynik diagnozy).
- Wysoki odsetek uczniów w wieku gimnazjalnym uważających zdobycie na terenie Miasta narkotyków i alkoholu za łatwe (wynik diagnozy).
- Znaczny odsetek dorosłych mieszkańców nie mających wiedzy na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci (wynik diagnozy).

warsztatów/ spotkań edukacyjnych w tym zakresie, skierowanych zarówno do dorosłych mieszkańców jak i dzieci oraz młodzieży).

- Duży odsetek uczniów stwierdzających występowanie na terenie ich szkoły zjawiska przemocy (wynik diagnozy).
- Znaczny odsetek dorosłych mieszkańców nie mających wiedzy na temat potencjału osób starszych - ich wpływu na życie lokalnej społeczności (wynik diagnozy).



### SZANSE

- Rozwój turystyki.
- Rozwój gospodarczy Miasta.
- Pozyskanie środków unijnych na rozwój Miasta.
- Promocja Miasta w całej Polsce.
- Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.
- Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Wzrost aktywności i integracji osób starszych.
- Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych.
- Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
- Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
- Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy
- Realizacja zadań Miasta we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz

### ZAGROŻENIA

- Odływ ludzi młodych z terenu Miasta.
- Migracje zarobkowe mieszkańców Miasta.
- Starzejące się społeczeństwo.
- Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych.
- Zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących pomocy społecznej.
- Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób długotrwale bezrobotnych.
- Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
- Spadek aktywności zawodowej kobiet po urodzeniu dziecka.
- Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
- Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych.
- Zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci.
- Wzrost liczby wypadków na terenie Miasta spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców.
- Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
- Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- Zagrożenie problemem uzależnień wśród dzieci i młodzieży.



przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.

→ Ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży.

### 3. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Maków Mazowiecki została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Miasto Maków Mazowiecki dążący do niekonfliktowego rozwiązania problemów wspólnoty, poprzez właściwe działania administracji samorządowej, stowarzyszeń i mieszkańców; dostrzegająca potencjał tkwiący w lokalizacji, historii i mieszkańcach; wspierająca lokalne inicjatywy, w szczególności: społeczne, kulturalne i edukacyjne. Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie misji, w brzmieniu:

---

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki jest – *uświadomienie aktualnej sytuacji społecznej oraz wytyczenie kierunków zmian do budowania Miasta wspierającego i właściwie wykorzystującego aktywność oraz potencjał społeczności lokalnej, z uwzględnieniem istotnych uwarunkowań lokalnych.*

---

### 4. Zakładane rezultaty realizacji strategii

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami;
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji;
- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;



- wzrost atrakcyjności miasta Maków Mazowiecki jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia;
- opracowanie i wdrożenie programów rewitalizacji w tym społecznej szczególnie zaniedbanych rejonów Miasta z udziałem samych mieszkańców i podmiotów ich reprezentujących;
- wzrost aktywności własnej obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego;
- wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej;
- poprawę dostępu do takich ofert dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.

## **5. System wdrażania strategii**

Aby narzędzie jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki mogło być określane mianem skutecznego – musi zostać logistycznie wdrażane do realizacji. Konieczne jest wyznaczenia lidera, który będzie pracował nad komunikacją, motywacją i kształtem realizacji zapisów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Podstawowe założenia:

1. Liderem i koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest MOPS.
2. Głównym partnerem w jej realizacji jest miasto Maków Mazowiecki.
3. Przyjęty system wdrożeniowy wyposażony musi być w narzędzia, które m.in. mają służyć systematycznej kontroli i korekcie zapisów niniejszej Strategii.

### **Plan komunikacji społecznej dokumentu**

Obszary problemowe Strategii zostały przedstawione przed przystąpieniem do jej opracowywania Burmistrzowi Miasta Maków Mazowiecki. Po uchwaleniu go przez Radę Miejską zostanie umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta i na stronie internetowej Miasta.

## **6. Monitoring**

Proces monitoringu wdrażania strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w strategii odnoszące się do poszczególnych celów. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Komendy Powiatowej Policji, PUP, ze sprawozdań MOPS i MKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie przez MOPS przy ścisłej współpracy z miastem Maków Mazowiecki w formie raportów rocznych. Raport roczny może zawierać również propozycje nowych rozwiązań bądź modyfikację dotychczasowych działań stosownie do zmieniających się potrzeb. Monitoring będzie dokonywany w trakcie prac nad rocznym raportem z wdrażania Strategii, który będzie corocznie przekazywany Burmistrzowi i Przewodniczącemu Rady Miejskiej. Wnioski z monitoringu i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii (która obowiązuje co 2 lata).

## **7. Ewaluacja**

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i zadań strategii oraz rozwiązywanie problemów.



### 7.1. Zakres ewaluacji

Ewaluacji podlegać będzie:

- materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen;
- ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

### 7.2. Sposób ewaluacji

Analiza przeprowadzona zostanie w szczególności pod kątem identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji i określenia nowych zagrożeń. Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu, wsparta dodatkowymi narzędziami oceny.

### 7.3. Narzędzia ewaluacji

Planuje się stosowanie szerokiego zakresu metod i technik badań społeczno-ekonomicznych służących pomiarowi efektów oraz wyjaśnieniu mechanizmów interwencji publicznej z wykorzystaniem:

- ilościowych metod badawczych – pozwoli to na gromadzenie i analizę informacji liczbowych, poznanie częstości występowania badanego zjawiska oraz określenie poziomu zależności, jakie występują pomiędzy różnymi danymi;
- technik: ankiety, zestawienia danych (np. koszty, ilość świadczeniobiorców, ilość usług);
- narzędzi: tabel, wykresów, diagramów.

### 7.4. Okres ewaluacji

Raz do roku, może być też zastosowana przed rozpoczęciem realizacji interwencji publicznej, w trakcie i po zakończeniu - zwłaszcza w odniesieniu do nowych zadań.

## 8. Ocena ryzyka

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony

zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyko, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji, będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

#### IV. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuacji na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców miasta Maków Mazowiecki i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy, w tym relacji Miasto – Obywatel,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Miasta.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców miasta Maków Mazowiecki, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Miasta, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.



## V. BIBLIOGRAFIA

1. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w mieście Maków Mazowiecki z 2017 roku.
2. Gminny Program Rewitalizacji Dla Miasta Maków Mazowiecki (uchwała Nr XXIV/177/2016 Rady Miejskiej z dnia 27 października 2016 r.).
3. <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>
4. <http://www.polskawliczbach.pl>
5. <https://bdl.stat.gov.pl>
6. <https://poradnik.ngo.pl/>
7. <https://www.google.com/maps/>
8. <https://www.makowmazowiecki.pl/260,mapa-miasta>
9. <https://www.makowmazowiecki.pl/262,co-i-gdzie-w-makowie>
10. [https://www.makowmazowiecki.pl/295,dane-kontaktowe-instytucji-dzialajacych-na-terenie-makowa-mazowieckiego?tresc=4221#akapit\\_1705](https://www.makowmazowiecki.pl/295,dane-kontaktowe-instytucji-dzialajacych-na-terenie-makowa-mazowieckiego?tresc=4221#akapit_1705)
11. Joanna Staręga-Piasek, Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013.
12. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
13. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016, 2017, 2018 rok
14. Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta Makowa Mazowieckiego na lata 2015-2022 (Uchwała Nr VII/54/2015 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 27 maja 2015 r.).
15. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Maków Mazowiecki na lata 2017- 2020 (Uchwała Nr XXX/235/2017 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 30 marca 2017 r.).
16. Program współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok (uchwała Nr IV/21/2018 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim).
17. Raport o stanie miasta Maków Mazowiecki 2018.
18. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim za rok 2016,2017,2018



19. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1.
20. Sprawozdanie z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za 2016, 2017 i 2018 rok.
21. Statut Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim (Uchwała Nr XV/117/2016 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 10 marca 2016 roku).
22. Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim (uchwała Nr XVI/104/2012 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 19 kwietnia 2012 roku).
23. Statut Miejskiej Biblioteki Publicznej w Makowie Mazowieckim (uchwała Radu Miejskiej w Makowie Mazowieckim Nr VII/55/2019 z dnia 11 kwietnia 2019 roku).
24. Statystyczne Vademecum Samorządowca, 2018 r.
25. Uchwała Rady Miejskiej Nr IV/34/2018 w sprawie uchwalenia uchwały budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2019 rok z dnia 27 grudnia 2018 roku.
26. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn.zm.).
27. [www.gov.pl/web/rodzina](http://www.gov.pl/web/rodzina)
28. [www.psychiatriapolska.pl](http://www.psychiatriapolska.pl)

## VI. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

### Spis rysunków

Rysunek 1. Położenia miasta Maków Mazowiecki na mapie Polski .....	13
Rysunek 2. Mapa miasta Maków Mazowiecki .....	14
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie mieście Maków Mazowiecki według klas wielkości (stan na koniec 2018 roku) .....	21
Rysunek 4. Liczba osób pracujących w mieście Maków Mazowiecki (stan na koniec 2017 roku) .....	28
Rysunek 5. Wartość sprzedanego na terenie miasta Makowa Mazowieckiego alkoholu w 2018 roku.....	83

### Spis tabel

Tabela 1. Przyrost naturalny w latach 2013-2018 w mieście Maków Mazowiecki.....	18
Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2016-2018 .....	19
Tabela 3. Dochody i wydatki budżetu miasta Maków Mazowiecki według rodzajów w 2018 r. ....	24
Tabela 4. Struktura dochodów budżetu miasta Maków Mazowiecki według działów w latach 2016-2018 (w złotych) .....	24
Tabela 5. Struktura wydatków budżetu miasta Maków Mazowiecki według działów w latach 2016-2018 (w złotych) .....	25
Tabela 6. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2012-2018 (w procentach) .....	26
Tabela 7. Ekonomiczne grupy wieku w mieście Maków Mazowiecki z podziałem na płeć ...	27
Tabela 8. Szacunkowa stopa bezrobocia w mieście Maków Mazowiecki w latach 2013-2017 w porównaniu do całej Polski .....	27
Tabela 9. Ludność miasta Maków Mazowiecki według edukacyjnych grup wieku w 2018 r. ....	29
Tabela 10. Wykaz placówek oświatowych znajdujących się na terenie miasta Maków Mazowiecki .....	30
Tabela 11. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli oraz szkół podstawowych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2015-2018.....	30

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe w mieście Maków Mazowiecki w 2017 roku.....	32
Tabela 13. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w mieście Maków Mazowiecki w porównaniu do powiatu w 2017 roku.....	42
Tabela 14. Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Maków Mazowiecki.....	44
Tabela 15. Liczba osób którym przyznano świadczenie w podziale na wiek i płeć w latach 2016-2018.....	54
Tabela 16. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2016-2018 w podziale na płeć.....	55
Tabela 17. Powody udzielania świadczeń (liczba rodzin) w latach 2016-2018.....	55
Tabela 18. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe .....	56
Tabela 19. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych na przestrzeni lat 2015-2018 .....	59
Tabela 20. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2016-2018.....	59
Tabela 21. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane na przestrzeni lat 2015-2018 .....	60
Tabela 22. Liczba dzieci uczęszczających do placówki wsparcia dziennego oraz koszty związane z jej prowadzeniem na przestrzeni lat 2015-2018 .....	63
Tabela 23. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka.....	67
Tabela 24. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności .....	68
Tabela 25. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia .....	68
Tabela 26. Liczba dorosłych osób niepełnosprawnych w mieście Maków Mazowiecki na przestrzeni lat 2016-2018 (dane za okres od stycznia do kwietnia) w podziale na stopień niepełnosprawności .....	68
Tabela 27. Liczba dzieci niepełnosprawnych w mieście Maków Mazowiecki na przestrzeni lat 2016-2018 (dane za okres od stycznia do kwietnia) w podziale na stopień niepełnosprawności .....	69
Tabela 28. Przestępczość narkotykowa na terenie miasta Maków Mazowiecki na przestrzeni lat 2016-2018.....	80
Tabela 29. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2016-2018 .....	94



Tabela 30. Liczba „Niebieskich Kart” A sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów.....	94
Tabela 31. Charakterystyka osób doświadczających przemocy, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2016-2018.....	95
Tabela 32. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2014-2018 .....	104
Tabela 33. Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim na przestrzeni lat 2015-2018 .....	105
Tabela 34. Dane dotyczące działalności Klubu Seniora w Makowie Mazowieckim .....	105
Tabela 35. Dane dotyczące działalności Makowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku na przestrzeni lat 2016-2018 .....	106
Tabela 36. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2015-2018 z podziałem na wiek.....	111
Tabela 37. Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w mieście Maków Mazowiecki w latach 2015-2018 .....	111
Tabela 38. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2015-2018.....	118
Tabela 39. Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne na przestrzeni lat 2015-2018 ..	120
Tabela 40. Rodzaje przestępstw wykrytych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2016-2018 .....	124
Tabela 41. Wykrywalność przestępstw wykrytych w mieście Maków Mazowiecki w latach 2016-2018.....	125

### **Spis wykresów**

Wykres 1. Liczba ludności w mieście Makowie Mazowieckim w latach 2014-2018 .....	15
Wykres 2. Rozkład liczebności miasta Maków Mazowiecki w podziale na wiek i płeć (stan na koniec 2018 roku).....	16
Wykres 3. Ludność miasta Maków Mazowiecki w podziale na wiek (stan na koniec 2018 roku) .....	17
Wykres 4. Stan cywilny mieszkańców miasta Maków Mazowiecki .....	18
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w mieście Maków Mazowiecki w latach 2013-2018 .....	19

Wykres 6. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w mieście Maków Mazowiecki (stan na koniec 2018 roku).....	20
Wykres 7. Dochody i wydatki miasta Maków Mazowiecki ogółem w latach 2014-2018 (w milionach złotych).....	23
Wykres 8. Poziom wykształcenia mieszkańców miasta Maków Mazowiecki .....	29
Wykres 9. Udział wydatków z budżetu miasta Maków Mazowiecki na oświatę i wychowanie w latach 2015-2018 .....	31
Wykres 10. Liczba mieszkań oddanych do użytku w mieście Maków Mazowiecki w latach 2013-2017.....	32
Wykres 11. Liczba mieszkań w mieście Maków Mazowiecki w latach 2013-2017.....	33
Wykres 12. Liczba czytelników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Makowie Mazowieckim w latach 2014-2018 .....	37
Wykres 13. Udział wydatków z budżetu miasta Maków Mazowiecki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w latach 2015-2018 .....	38
Wykres 14. Liczba ćwiczących osób w klubach sportowych funkcjonujących na terenie miasta Maków Mazowiecki w latach 2012-2018 .....	40
Wykres 15. Udział wydatków z budżetu miasta Maków Mazowiecki na kulturę fizyczną w ogólnej liczbie wydatków w latach 2013-2017 .....	41
Wykres 16. Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim .....	53
Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Makowie Mazowieckim w latach 2013-2018 .....	54
Wykres 18. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2015 – 2018 .....	60
Wykres 19. Asystenci rodziny oraz rodziny objęte ich wsparciem na przestrzeni lat 2014 – 2018 .....	61
Wykres 20. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2015-2018 (w złotych).....	62
Wykres 21. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny na przestrzeni lat 2016-2018 .....	62
Wykres 22. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2015 – 2018.....	67
Wykres 23. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznane na przestrzeni lat 2015-2018 – liczba osób .....	72

Wykres 24. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2014-2018.....	78
Wykres 25. Interwencje związane z nadużywaniem alkoholu na przestrzeni lat 2016-2018..	81
Wykres 26. Interwencje związane z nietrzeźwymi kierującymi pojazdami na przestrzeni lat 2016-2018.....	82
Wykres 27. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy na przestrzeni lat 2014-2018 .....	92
Wykres 28. Dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych na przestrzeni lat 2016-2018 .....	93
Wykres 29. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2013-2018.....	103
Wykres 30. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku poprodukcyjnym w latach 2013 – 2018 .....	103
Wykres 31. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2014-2018.....	112
Wykres 32. Odsetek niepracujących niepełnosprawnych mieszkańców miasta Maków Mazowiecki na przestrzeni 2016-2018 .....	112
Wykres 33. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2014-2018.....	117
Wykres 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2014-2018 .....	117
Wykres 35. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” (liczba osób) .....	119
Wykres 36. Świadczenie niepieniężne (posilek) przyznane dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” (liczba osób) .....	119



## **OFICYNA PROFILAKTYCZNA**

ul. Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel: 12 39 50 665

fax: 12 39 50 664

mail: [biuro@oficyna-profilaktyczna.pl](mailto:biuro@oficyna-profilaktyczna.pl)

**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**

ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

tel. (29) 717-10-02

www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**

Załącznik Nr ..... 6

do Protokołu Nr ..... XIX

z dnia 27.02.2020

**Uchwała numer XIX/141/2020 "Uchwała w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 12, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.

Data i godzina głosowania: 27.02.2020 13:16:58

Radni zagłosowali jak poniżej:

Jestem za	
1.	Grzegorz Bielacki
2.	Grzegorz Boguszewski
3.	Arkadiusz Dobrzyński
4.	Paweł Falba
5.	Sławomir Maciej Leśniak
6.	Dariusz Artur Miecznikowski
7.	Jan Mróz
8.	Mirostław Piątek
9.	Zdzisław Sawicki
10.	Michał Arkadiusz Śmiałkowski
11.	Tadeusz Szczuciński
12.	Wojciech Traczewski

Jestem przeciw	
	BRAK

Wstrzymuję się	
	BRAK

Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu	
135216960.	Marian Paczkowski

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

**UCHWAŁA NR XIX/142/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych  
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.), art. 4<sup>1</sup> ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.), art. 10 ust. 1, 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XVIII/129/2019 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

  
Dariusz

Artur Miecznikowski

Załącznik do uchwały Nr XIX/142/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

### **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok**

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim jest zapisem szeregu działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy w rodzinie i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz integracji społecznej osób uzależnionych na terenie Makowa Mazowieckiego w 2020 r. Zadania programu są w większości kontynuacją realizacji działań o charakterze długofalowym z lat ubiegłych.

Miejski Program określa zadania samorządu lokalnego w obszarze ochrony zdrowia zawarte w Krajowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w Programie Przeciwdziałania Narkomanii, w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz w Narodowym Programie Zdrowia.

Profilaktyka obejmuje szeroki zakres zagadnień i propozycji o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym przewidzianych dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców miasta, a także placówek znajdujących się na jego terenie.

Za podstawę do konstrukcji części programu dotyczącego zagadnień Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych posłużyła Ustawa o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. oraz zadania operacyjne zawarte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 (głównie cel operacyjny 2 – profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi). Natomiast za podstawę do konstrukcji części programu dotyczącego Przeciwdziałania Narkomanii posłużyła ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 r. oraz wytyczne zawarte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 j.w.

W ramach realizacji w klasach 8 Szkół Podstawowych rekomendowanego przez PARPA programu profilaktycznego DEBATA przy użyciu ankiet pomocniczych została sporządzona diagnoza dotycząca spożywania przez młodzież alkoholu i korzystania z innych substancji psychoaktywnych.

W Szkołach Podstawowych w badanej grupie 95 osób stwierdzono, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy przed badaniem upiło się alkoholem 18 osób, a 20 osób przyznało, że zna ze swego rówieśniczego grona osoby, które w ostatnich 3 miesiącach korzystały z innych substancji psychoaktywnych.

Badania takie są robione od kilku lat podczas realizacji wspomnianego programu. Pokazują one niepokojące zjawisko wchodzenia młodych ludzi w relacje ze środkami zmieniającymi świadomość, co może skutkować poważnymi konsekwencjami zdrowotnymi, a także dokonywaniem nieprawidłowych wyborów życiowych. W związku z powyższym w opracowanym programie zostaje przedstawiona bogata oferta programowa dla różnych grup wiekowych dzieci i młodzieży ze szkół w Makowie Mazowieckim.

#### **Celem programu jest:**

1. konstruowanie działań mających na celu zmniejszenie rozmiaru występujących problemów alkoholowych i narkomanii oraz zapobieganie powstawaniu nowych,

2. zwiększanie umiejętności i zasobów niezbędnych do coraz lepszego radzenia sobie z istniejącymi problemami (alkoholowymi, korzystania ze środków psychoaktywnych, agresji wśród młodych ludzi oraz przemocy domowej),

3. propagowanie wśród mieszkańców miasta idei wolności od uzależnień,

4. organizowanie i prowadzenie profilaktyki i edukacji dzieci i młodzieży, a także dorosłych mieszkańców miasta w zakresie uzależnień i przemocy,

5. spowodowanie poprawy stanu zdrowia i udzielanie wsparcia osobom poddającym się leczeniu i rehabilitacji,

6. zmniejszanie wieku spożycia alkoholu przez młodzież szkolną i opóźnianie inicjacji alkoholowej.

**Warunkami koniecznymi do osiągnięcia tych celów są:**

1. dążenie do ograniczenia i zmiany struktury spożycia napojów alkoholowych oraz do zaprzestania z korzystania z narkotyków i dopalaczy,

2. dążenie do zmian w zachowaniach i postawach mieszkańców i instytucji w sytuacjach dotyczących problemów związanych z alkoholem i narkotykami.

3. budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu, używających narkotyki, a także w przypadkach występowania przemocy w rodzinie (Zespół Interdyscyplinarny),

4. zwiększanie skuteczności i dostępności terapii i metod rozwiązywania problemów uzależnień.

**Realizatorzy Programu:**

Realizatorem Programu będzie Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki za pośrednictwem stanowiska ds. zdrowia i spraw społecznych.

Program będzie realizowany we współpracy z podmiotami, takimi jak:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Sekcja Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w PCPR,
3. Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Burmistrzu Miasta,
4. Komenda Powiatowa Policji,
5. Starostwo Powiatowe,
6. Miejskie Placówki Oświatowe,
7. Miejski Dom Kultury,
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
9. Grupy samopomocowe AA,
10. Inne.

**Formy i metody realizacji Programu**

**I. Programy i warsztaty profilaktyczno - edukacyjne dotyczące problemu korzystania z alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież, które będą realizowane w Szkole Podstawowej Nr 1 i Nr 2 w Makowie Mazowieckim oraz programy przewidziane dla innych grup mieszkańców miasta.**

1. Program Profilaktyczny „ELEMENTARZ – czyli program 7 kroków”. Program przeznaczony dla klas 7 Szkoły Podstawowej Nr 1 i Nr 2. Program składający się z 8 spotkań z młodzieżą i 3 spotkań z rodzicami. Przekazuje informacje o prawdziwym działaniu środków zmieniających świadomość. Mówi o wartościach, którymi człowiek powinien kierować się w życiu (przyjaźń, miłość, zaufanie), a także o wyborach, z którymi muszą się zmierzyć młodzi ludzie. Spotkania z rodzicami dotyczą uważnego słuchania dzieci, wspierania ich, stawiania jasnych granic i modelowania wzorców postaw we własnym domu.

2. Program „Debata”, który będzie realizowany w klasach 8 Szkoły Podstawowej. Celem programu jest przedstawienie młodzieży prawdziwych informacji o alkoholu i innych środkach odurzających, zburzenie wszelkich mitów na temat wspomnianych substancji oraz wypracowanie własnych sposobów aby uchronić się od szkód, jakie ponoszą młodzi ludzie z powodu picia alkoholu i używania narkotyków.

3. „Wywiadowka profilaktyczna” – spotkanie z rodzicami w celu omówienia wyników programu „Debata” i „Elementarz – Program 7 kroków”.

4. Ogólnopolska kampania społeczna „Reaguj na przemoc” skierowana do całego społeczeństwa, a głównie do dzieci i młodzieży szkolnej Szkół Podstawowych.

5. Warsztaty dotyczące różnych aspektów przemocy (przemoc i agresja rówieśnicza, a także przemoc w Internecie oraz wykluczenie z grupy rówieśniczej). Program dla klas 5 i 6 Szkoły Podstawowej.



6. Program długofalowy przewidziany dla klas 3 Szkoły Podstawowej pt. „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”. Program jest rekomendowany przez PARPA. Zajmuje się uczeniem podstawowych umiejętności społecznych i emocjonalnych oraz przygotowuje do samodzielnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach (wzmacnia odporność na stres).

7. Warsztaty dla klas 6 i 7 Szkół Podstawowych dotyczące niebezpieczeństwa wynikającego z kontaktu z substancjami psychoaktywnymi (alkohol, narkotyki i dopalacze).

8. Warsztaty profilaktyczne dotyczące reakcji organizmu na alkohol i inne substancje psychoaktywne połączone z nauką udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej przeznaczony dla klas 6 i 5 Szkoły Podstawowej.

9. Program, który będzie zajmował problemem cyberprzemocy wśród młodszych dzieci przeznaczony dla klas 4 Szkoły Podstawowej.

10. Zajęcia integracyjno – profilaktyczne dla uczniów klas 3 i 4 pt „Budujemy miasto marzeń”.

11. Warsztaty pokazujące niebezpieczeństwo uzależnienia się od komputera i świata wirtualnego. Zajęcia przewidziane dla klas 6 Szkoły Podstawowej.

12. Program pt. „Zakup kontrolowany”, w którym zostaje przeprowadzone badanie tzw. (tajemniczy klient), gdzie pełnoletnia osoba, która wygląda bardzo młodo próbuje kupić alkohol (piwo) w wybranych sklepach na terenie miasta. Sprawdza, czy przy zakupie zostanie poproszona o okazanie dowodu osobistego. Następna osoba biorąca udział w programie wchodzi do sklepu i ujawnia charakter i cel programu. Przeprowadza szkolenie personelu sklepu i zostawia materiały informacyjne. Program będzie realizowany 9 raz na naszym terenie.

13. Program dotyczący radzenia sobie ze stresem (samoagresja) przeznaczony dla wybranych oddziałów klas 5 i 8.

14. Współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi w temacie profilaktyki uzależnień.

15. Zajęcia profilaktyczno - edukacyjne przeznaczone dla seniorów (np. Uniwersytet Trzeciego Wieku i grupy osób niepełnosprawnych „Słoneczni” istniejącej przy MOPS) poruszające problem uzależnień, zjawiska przemocy oraz wykluczenia społecznego.

16. Inne propozycje: programy, warsztaty, spektakle jako uzupełnienie programów profilaktycznych (w miarę posiadanych środków) przeznaczone dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców. Będą do nich załączone scenariusze zajęć przeznaczone na lekcje wychowawcze do realizacji w szkole. Tematyka spotkań: alkoholizm, narkomania, dopalacze, przemoc domowa i rówieśnicza.

17. Dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych podczas wycieczek szkolnych lub zielonych szkół dla uczniów Szkół Podstawowych.

## **II. Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej:**

- 1) kierowanie osób, które mają problem z nadużywaniem alkoholu do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) współpraca związana z przeprowadzeniem interwencji w zagrożonych środowiskach,
- 3) współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych (zebrania, obsługa administracyjna oraz inne zadania),
- 4) praca z osobami niepełnosprawnymi i wykluczonymi społecznie, które są zagrożone uzależnieniem.

## **III. Współpraca ze Świetlicą Socjoterapeutyczną przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej:**

- 1) sporządzanie diagnozy dotyczącej rodziny każdego dziecka uczęszczającego do Świetlicy,
- 2) realizowanie programów socjoterapeutycznych z dziećmi w Świetlicy,
- 3) tworzenie indywidualnych programów dla poszczególnych grup wiekowych dzieci,
- 4) zakupy produktów spożywczych i przemysłowych dla dzieci korzystających ze Świetlicy,
- 5) zakup wyposażenia pomieszczeń Świetlicy,
- 6) zakup pomocy dydaktycznych, wyrobów papierniczych i gier planszowych,

- 7) organizowanie imprez okolicznościowych, zajęć rekreacyjnych i wycieczek w ramach spędzania wolnego czasu (święta, wakacje, ferie zimowe),
- 8) utrzymanie Świetlicy (opłata za wynajem lokalu, woda, ścieki, gaz, prąd, śmieci, ogrzewanie, monitorowanie obiektu),
- 9) udział pedagogów pracujących w Świetlicy w pracach Grup Roboczych,
- 10) szkolenia pedagogów zatrudnionych w Świetlicy,
- 11) zakup i montaż kolejnych elementów placu zabaw (posiadających atest) na terenie przy Świetlicy.

#### **IV. Współpraca z pedagogami szkolnymi:**

- 1) opracowywanie działań i programów profilaktycznych dla uczniów,
- 2) współpraca z rodzicami w rozwiązywaniu problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi,
- 3) szkolenia pedagogów i nauczycieli,
- 4) współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

#### **V. Współpraca z Sekcją Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej:**

- 1) realizacja zadań zleconych: profilaktyka szkolna, spotkania z rodzicami,
- 2) pomoc w interwencjach dotyczących przemocy (oferta dla osób uwikłanych w przemoc),
- 3) praca terapeutyczna z osobami uzależnionymi (zgłaszającymi się lub kierowanymi na leczenie przez Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),
- 4) współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w grupach roboczych,
- 5) współpraca w realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Makowskim na lata 2019 – 2026”.
- 6) dofinansowanie różnych form rehabilitacji osób uzależnionych po ukończonej terapii w placówkach uzależnień, w tym min. sprzętu rehabilitacyjnego.

#### **VI. Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Burmistrzu Miasta:**

- 1) organizowanie posiedzeń Komisji w związku z kierowaniem osób uzależnionych od alkoholu na leczenie w placówkach leczenia odwykowego na wniosek rodziny, MOPS, Komendy Powiatowej Policji,
- 2) spotkania konsultacyjne w celu: ustalenia sposobu postępowania wobec osoby wzywanej, kierowanie wniosków do Sądu Rodzinnego,
- 3) podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych i przeciwdziałanie przemocy domowej,
- 4) kontrole w punktach sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 5) współpraca z Sekcją Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej, MOPS i Komendą Powiatową Policji i innymi placówkami w Makowie Mazowieckim,
- 6) konstruowanie i omawianie propozycji do programów profilaktycznych,
- 7) szkolenia członków komisji,
- 8) zwrot kosztów delegacji,
- 9) praca w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych.

#### **VII. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego poprzez:**

- 1) podejmowanie działań w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych,
- 2) składanie do organów policji wniosków o wszczęcie postępowania dowodowego,

3) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

#### **VIII. Współpraca z Komendą Powiatową Policji:**

- 1) Policja kieruje wnioski wobec osób, u których powtarzają się interwencje dotyczące problemu alkoholowego lub narkomanii do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) pomoc w dowożeniu osób uzależnionych do wyznaczonych przez Sąd biegłych w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu,
- 3) interwencje w rodzinach, w których występuje problem alkoholowy, w sytuacjach konfliktowych i dotyczących przemocy,
- 4) udział w pracach Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 5) współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

#### **IX. Szkolenie Miejskiego Koordynatora ds. Profilaktyki Uzależnień:**

- opłaty za szkolenia.

#### **X. Punkt Konsultacyjny ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:**

- 1) udzielanie pomocy i wsparcia osobom zgłaszającym się do Punktu,
- 2) zakup materiałów edukacyjnych i wyposażenia,
- 3) pomoc w kierowaniu na konsultacje do Placówek Terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- 4) rozpoznawanie przemocy domowej i pomoc rodzinie w ramach współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.

#### **XI. Współpraca z Miejskim Domem Kultury w Makowie Mazowieckim:**

- 1) organizowanie programów i korzystanie z Sali Widowiskowej przy realizacji spektakli i koncertów o charakterze edukacyjno – profilaktycznym dla dzieci i młodzieży,
- 2) współpraca w organizowaniu zajęć i konkursów profilaktycznych dla dzieci w okresie ferii zimowych i wakacji letnich.

#### **XII. Dofinansowanie działań mających na celu promowanie sportu jako formy alternatywnej służącej zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych aby uchronić ich przed wchodzeniem w niebezpieczne zachowania i korzystanie ze środków psychoaktywnych:**

- 1) finansowanie przejazdów na basen dla grupy osób dorosłych,
- 2) dofinansowanie zakupu sprzętu sportowego,
- 3) dofinansowanie obozów, zgrupowań sportowych na których będą realizowane zajęcia profilaktyczne.

#### **XIII. Współpraca ze szkołami i stowarzyszeniami:**

- 1) dofinansowywanie zajęć pozaszkolnych przeznaczonych dla młodzieży szkolnej, podczas których są realizowane elementy profilaktyki uzależnień,
- 2) dofinansowywanie zajęć pozaszkolnych o charakterze sportowym przeznaczonych dla młodzieży szkolnej,
- 3) dofinansowanie zajęć (warsztatów) dla dzieci i młodzieży szkolnej rozwijającej swoje talenty i zainteresowania, a pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych.

#### **XIV. Zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych:**

- 1) prenumerata czasopism,
- 2) zakup książek,
- 3) broszury, plakaty i ulotki, płyty.

## **XV. Dofinansowywanie szkoleń członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz programów korekcyjnych dla osób stosujących przemoc domową.**

### **XVI. Źródła i zasady finansowania Programu.**

1. Środki finansowe na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych „art. 18<sup>2</sup>. Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18<sup>1</sup> oraz dochody z opłat określonych w art. 11<sup>1</sup> wykorzystane będą na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz na realizację Programu Przeciwdziałania Narkomanii, a także innych gminnych programów o których mowa w art. 4 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele”.

2. Zasady finansowania zadań niniejszego programu określone zostały zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii i rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie realizowania i finansowania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r.

3. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu są ujęte w planie budżetu miasta na 2020 rok w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

4. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niniejszego programu są ujęte w planie budżetu miasta na 2020 r. w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

5. Członkom Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 120,00 zł. brutto (słownie: sto dwadzieścia złotych) za udział w posiedzeniach Komisji. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności z posiedzenia.

6. Koszt realizacji Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 wyniesie: 262.354,90 zł (słownie: dwieście sześćdziesiąt dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt cztery złote 90/100). W trakcie realizacji programu niektóre jego elementy mogą ulec zmianie z przyczyn niezależnych.

**XVII. Plan wydatków na realizację Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi na rok 2020:**

Lp.	Zadania do realizacji	Wysokość środków finansowych w złotych	Termin realizacji
1.	Programy profilaktyczno – edukacyjne	40.354,90	I - XII
2.	Szkolenia Miejskiego Koordynatora ds. Profilaktyki i Uzależnień oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, koszty postępowania sądowego	8.000,00	I - XII
3.	Zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych	4.000,00	I - XII
4.	Dofinansowanie działań mających na celu promowanie sportu jako formy alternatywnej	32.000,00	I - XII
5.	Utrzymanie świetlicy Socjoterapeutycznej przy MOPS	54.000,00	I - XII
6.	Dofinansowanie Sekcji Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej	10.000,00	do XI
7.	Realizacja Programu Profilaktycznego w czasie wycieczki letniej (Świetlica Socjoterapeutyczna i ZHP)	30.000,00	do VIII
8.	Wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	59.000,00	I - XII
9.	Działalność Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	10.000,00	I - XII
10.	Dotacja celowa dla MDK na sfinansowanie kosztów Profilaktycznego Festynu „Pożegnanie lata”	10.000,00	do VIII

**Plan Wydatków na realizację Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020.**

Lp.	Zadania do realizacji	Wysokość środków finansowanych w złotych	Termin realizacji
1.	Programy profilaktyczno - edukacyjne	5.000,00	I - XII

**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/142/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na rok 2020**

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych miasta należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu.

Zgodnie z art. 10 ust. 1, 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych miasta.

Zadania te obejmują między innymi:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. realizacja zadań, o których mowa jest prowadzona w postaci Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Miejską,
7. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY RADY

  
Marek Antoni Winiarski

**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**

ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

tel. (29) 717-10-02

www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**Załącznik Nr 8  
do Protokołu Nr XIX  
z dnia 27.02.2020

**Uchwała numer XIX/142/2020 "Uchwała w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.

Data i godzina głosowania: 27.02.2020 13:27:08

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>
2.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>
3.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>
4.	<i>Paweł Falba</i>
5.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>
6.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>
7.	<i>Jan Mróz</i>
8.	<i>Marian Paczkowski</i>
9.	<i>Mirosław Piątek</i>
10.	<i>Zdzisław Sawicki</i>
11.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>
12.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>
13.	<i>Wojciech Traczewski</i>

<b>Jestem przeciw</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Wstrzymuję się</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	<i>BRAK</i>

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

**UCHWAŁA NR XIX/143/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie utworzenia Klubu Senior + w Makowie Mazowieckim, określenia: Regulaminu Klubu Senior +, Regulaminu naboru i uczestnictwa w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Klubie Senior +**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 97 ust. 1 i 5 w związku z art. 51 ust. 4 oraz art. 111 a ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) w związku z regulaminem otwartego konkursu ofert w ramach programu wieloletniego „Senior +” na lata 2015 – 2020

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim

uchwała, co następuje:

§ 1. W celu wykonania zadań własnych Miasto Maków Mazowiecki w zakresie zapewnienia wsparcia seniorom poprzez umożliwienie korzystania z oferty opiekuńczej, aktywizującej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej oraz prozdrowotnej tworzy ośrodek wsparcia pod nazwą Klub Senior+ w formie klubu samopomocy.

§ 2. Ośrodek wsparcia, o którym mowa w § 1 działa w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim.

§ 3. 1. Określa się regulamin Klubu Senior+ w Makowie Mazowieckim, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Określa się Regulamin naboru i uczestnictwa w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki”, stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 4. Określa się zasady odpłatności za uczestnictwo w zajęciach klubu:

- 1) zwalnia się uczestników klubu z ponoszenia odpłatności;
- 2) odpłatność na dany rok kalendarzowy jak również okres trwania i miejsce realizacji świadczenia ustala w drodze decyzji administracyjnej Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki;
- 3) Burmistrz Miasta może uchylić decyzję administracyjną o uczestnictwie w zajęciach klubu w przypadku nieobecności powyżej dwóch miesięcy.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.



§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z mocą obowiązywania od 01.01.2020 r.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej



Dariusz

Artur Miecznikowski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XIX/143/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

## **Regulamin Klubu Senior+ w Makowie Mazowieckim**

### **DZIAŁ I. POSTANOWIENIA OGÓLNE**

§ 1. Ilekroć jest mowa o klubie, należy przez to rozumieć Klub Senior + w Makowie Mazowieckim.

§ 2. Klub został utworzony w celu zwiększenia aktywnego uczestnictwa seniorów (osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+) w życiu społecznym oraz zapewnienia im wsparcia przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej w zależności od potrzeb.

§ 3. Zadaniem klubu jest organizacja zajęć dla uczestników umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów.

§ 4. Działalność klubu polega na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych.

§ 5. Klub jest ośrodkiem wsparcia świadczącym usługi dla osób w wieku 60+, prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim.

§ 6. Przynależność do klubu oparta jest na zasadzie dobrowolności.

### **DZIAŁ II. PRAWA I OBOWIĄZKI UCZESTNIKÓW ZAJĘĆ W KLUBIE SENIOR+**

§ 7. Każdy uczestnik zajęć w Klubie Senior+ ma prawo do:

- 1) poszanowania jego godności i prywatności,
- 2) zapoznania się z zasadami funkcjonowania klubu wynikającymi z niniejszego regulaminu,
- 3) swobodnego dysponowania informacją o sobie i własnym wizerunku (prawo wglądu do wszelkiej dokumentacji dotyczącej osoby oraz usunięcia fałszywych informacji),
- 4) nieskrępowanej wymiany informacji oraz korzystania z nich za pośrednictwem mediów,
- 5) wyrażania opinii, z wyłączeniem sytuacji naruszających dobre imię i prawa innych osób.
- 6) uczestniczenia w podejmowaniu decyzji w kwestiach dotyczących swojej osoby,
- 7) złożenia skargi związanej z uczestnictwem w zajęciach klubu.
- 8) zrezygnowania z udziału w zajęciach klubu z jednomiesięcznym okresem wypowiedzenia,
- 9) udziału w działaniach i zajęciach zgodnie z postanowieniami niniejszego Regulaminu,
- 10) otrzymania materiałów, narzędzi i innych pomocy niezbędnych do prawidłowej realizacji zajęć i działań.

§ 8. Każdy uczestnik zajęć w Klubie Senior+ zobowiązany jest do:

- 1) punktualnego i aktywnego uczestnictwa w działaniach i zajęciach,
- 2) odpowiedniego zachowania zgodnie z normami społecznymi,
- 3) potwierdzania uczestnictwa w zajęciach każdorazowo na liście obecności,
- 4) wypełniania ankiet ewaluacyjnych, testów i kwestionariuszy monitoringowych,
- 5) poszanowania praw i wolności innych uczestników,
- 6) dbania o mienie klubu,
- 7) współdziałania z personelem klubu w zakresie uczestniczenia w organizowanych zajęciach,

- 8) powiadamiania o dłuższej nieobecności,
- 9) przestrzegania przepisów BHP, przeciwpożarowych i sanitarnych,
- 10) przestrzegania na terenie klubu zakazu picia alkoholu, przebywania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- 11) przestrzegania zakazu palenia tytoniu na terenie klubu,
- 12) ponoszenia odpowiedzialności za rzeczy osobiste pozostawione na terenie klubu bez zabezpieczenia.

§ 9. Uczestnik zajęć w Klubie Senior+ ma obowiązek informowania o jakiegokolwiek zmianie danych osobowych oraz o zmianach statusu na rynku pracy.

§ 10. Organizator dopuszcza usprawiedliwione nieobecności spowodowane chorobą lub ważnymi sytuacjami losowymi.

### **DZIAŁ III. ZASADY REZYGNACJI Z UCZESTNICTWA W ZAJĘCIACH KLUBU SENIOR+**

§ 11. W przypadku rezygnacji z uczestniczenia w zajęciach klubu uczestnik zobowiązuje się poinformować o tym fakcie osobiście, telefonicznie bądź za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres klubseniora@makowmazowiecki.pl z miesięcznym wyprzedzeniem.

§ 12. Organizator zastrzega sobie prawo skreślenia uczestnika z listy uczestników zajęć w klubie w przypadku naruszenia przez niego niniejszego regulaminu.

### **DZIAŁ IV. CELE KLUBU**

§ 13. Celami Klubu Senior + w Makowie Mazowieckim jest:

- 1) motywowanie środowiska seniorów do wspólnego spędzania czasu wolnego i zwiększenia udziału w życiu społecznym,
- 2) integracja wewnątrz i międzypokoleniowa,
- 3) współpraca z Miejskim Domem Kultury, Domem Dialogu Kulturowego „Dom Wesółka”, Miejską Biblioteką Publiczną, szkołami i innymi instytucjami,
- 4) organizowanie czasu wolnego osobom starszym w sposób zapobiegający ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu,
- 5) propagowanie kultury i sztuki,
- 6) upowszechnianie zdrowego trybu życia – zwiększanie aktywności fizycznej,
- 7) propagowanie różnych form działalności twórczej seniorów,
- 8) wspieranie inicjatyw umożliwiających aktywny udział seniorów w życiu społecznym.

### **DZIAŁ V. ZADANIA KLUBU**

§ 14. Organizowanie dla uczestników klubu zajęć atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, stwarzając bezpieczną i przyjazną przestrzeń poprzez:

- 1) organizowanie spotkań z ciekawymi osobowościami z różnych dziedzin: kultury, sztuki, z przedstawicielami służby zdrowia, z policją i strażą pożarną, i innymi,
- 2) organizowanie wycieczek i wyjazdów,
- 3) organizowanie różnych form wypoczynku i relaksu,
- 4) organizowanie spotkań i imprez okolicznościowych,
- 5) organizowanie zajęć rozwijających zdolności i pasje,
- 6) organizowanie zajęć ruchowych i rozwijających pamięć,
- 7) organizowanie spotkań kulturalnych, seansów filmowych, wystaw, odczytów itp.,

8) inne działania w zależności od potrzeb.

#### **DZIAŁ VI. ORGANIZACJA PRACY KLUBU**

§ 15. 1. Zajęcia w klubie są ujęte w stałym miesięcznym planie zajęć dostępnym w siedzibie klubu.

2. Klub jest czynny w dni pracujące od poniedziałku do piątku.

3. Dokumentację dotyczącą organizacji pracy klubu stanowią:

1) regulamin klubu,

2) statut klubu,

3) dokumentacja z organizowanych zajęć, spotkań, odczytów, prelekcji, wykładów, wycieczek, w tym listy obecności uczestników.

#### **DZIAŁ VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE**

§ 16. Miasto Maków Mazowiecki zastrzega sobie prawo wniesienia zmian do regulaminu lub wprowadzenie dodatkowych postanowień, w trybie właściwym do jego uchwalenia.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XIX/143/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

**Regulamin naboru i uczestnictwa w projekcie  
pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki”  
dla zadania Klub Senior+**

sporządzony na podstawie Umowy o dofinansowanie numer: RPMA.09.02.01-14-c718/19-00 zawartej w dniu 15 stycznia 2020 r. roku pomiędzy Zarządem Województwa Mazowieckiego, w imieniu którego działa Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych z siedzibą w Warszawie (03-301) przy ul. Jagiellońskiej 74, a Miastem Maków Mazowiecki ul. Stanisława Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

Ilekrót w Regulaminie jest mowa o:

1. Projekcie – oznacza to projekt pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi Priorytetowej IX. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej, Poddziałanie 9.2.1 Zwiększenie dostępności usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

2. Beneficjencie projektu – oznacza to Miasto Maków Mazowiecki.

3. Realizatorze projektu - oznacza to Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim.

4. Grupie docelowej – oznacza to osoby niesamodzielne, ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, wymagające opieki lub wsparcia, zamieszkujące na terenie Miasta Maków Mazowiecki.

5. PO PZ – oznacza to Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

6. ON – oznacza to osobę z niepełnosprawnością, posiadającą orzeczenie zaliczające do lekkiego, umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności, albo posiadającą orzeczenie ZUS o częściowej lub o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji, a także osoba z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz.1878, z 2019 r. poz. 730, 1690).

### **§ 1. Postanowienia ogólne**

1. Niniejszy Regulamin określa warunki naboru i późniejszego uczestnictwa w Projekcie pn.: „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” w ramach Klubu Senior+.

2. Powyższe zadanie jest realizowane w okresie od dnia 01 stycznia 2020 r. do dnia 31 maja 2021 roku na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPMA.09.02.01-14-2718/19-00.

3. Projekt dofinansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

4. Zadanie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” realizowane jest w Klubie Senior + w Makowie Mazowieckim, w budynku przy ulicy Stanisława Moniuszki 6A.

5. Biuro projektu znajduje się w Makowie Mazowieckim przy ul. Stanisława Moniuszki 6 i czynne jest w godzinach urzędowania Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim.

6. Działania projektu obejmują mieszkańców z terenu Miasta Maków Mazowiecki w wieku 60+.

### **§ 2. Cel zadania – Klub Seniora +**

Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępności do usług społecznych dla minimum 30 osób niesamodzielnych, zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym na terenie Miasta Maków Mazowiecki w okresie od 1.01.2020 r. do 31.05.2021 r. poprzez udział w zajęciach Klubu Senior+ z możliwością zwiększenia liczby osób objętych środowiskowymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania.

### **§ 3. Uczestnicy projektu**

1. Podstawowe kryteria do spełnienia w ramach rekrutacji:

- 1) 15 mężczyzn i 15 kobiet;
- 2) Osoby zamieszkujące obszar Miasta Maków Mazowiecki;
- 3) Wiek uczestnika zarówno kobiet jak i mężczyzn – powyżej 60 r.ż., którzy zakończyli swoją aktywność zawodową;
- 4) Zagrożeni ubóstwem lub wykluczeniem, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2019 r.poz.1507, 1622, 1690, 1818).

2. Dodatkowe punkty otrzymają osoby, które spełnią poniższe kryteria:

- 1) Osoby niepełnosprawne (weryfikowane na podstawie aktualnego orzeczenia) – 1 pkt;
- 2) Osoby niesamodzielne, których dochód nie przekracza 150 % właściwego kryterium dochodowego (zaświadczenie od lekarza o stanie zdrowia oraz zaświadczenie o dochodach/ lub oświadczenie uczestnika/opiekuna, zał. Nr 2); - 1 pkt.
- 3) Osoby z niepełnosprawnością sprzężoną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi w tym osoby z niepełnosprawnością intelektualną i osoby z całościowymi zaburzeniami rozwoju (oświadczenie o niepełnosprawności); – 1 pkt.
- 4) Osoby objęte pomocą społeczną tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek (dysfunkcji) określonych w art. 7 cytowanej powyżej ustawy o pomocy społecznej w tym osoby korzystające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (na podstawie oświadczenia); 1 pkt.

### **§ 4. Proces rekrutacji**

1. Proces rekrutacji trwa od 31.01.2020 r. do 28.02.2020 r.

2. Za nadzór nad rekrutacją do projektu odpowiada Koordynator Projektu, za jej organizację i przeprowadzenie Komisja Rekrutacyjna składająca się z czterech osób: Koordynatora Projektu, Opiekuna Klubu Senior+ oraz dwóch pracowników socjalnych przeprowadzających nabór uczestników i weryfikację dokumentów projektowych.

3. Częstotliwość prowadzenia rekrutacji:

- 1) Rekrutacja główna prowadzona jest 1 raz w okresie trwania projektu;
- 2) Dopuszcza się możliwość prowadzenia rekrutacji uzupełniającej, bądź zakwalifikowania w trakcie realizacji projektu osób z listy rezerwowej. Sytuacja ta dotyczy przypadku rezygnacji z udziału w projekcie lub wcześniejszego zakończenia udziału w projekcie. Rekrutacja uzupełniająca prowadzona jest do momentu wykorzystania limitu miejsc.

4. Dokumentacja zgłoszeniowa dostępna będzie w budynku Klubu Senior + (ul. Stanisława Moniuszki 6A, 06-200 Maków Mazowiecki) i na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim ([www.makowmazowiecki.pl](http://www.makowmazowiecki.pl)) z chwilą rozpoczęcia procesu rekrutacji.

5. Przebieg procesu rekrutacji:

- 1) Osoba zainteresowana zobowiązana jest do złożenia dokumentacji zgłoszeniowej osobiście, za pośrednictwem innych osób w siedzibie Klubu Senior + (ul. Stanisława Moniuszki 6A);
- 2) Dokumentację zgłoszeniową stanowi: formularz rekrutacyjny wraz z załącznikami (Załączniki nr 1-6),
- 3) Komisja rekrutacyjna w procedurze rekrutacyjnej potwierdza dane zawarte w formularzu rekrutacyjnym. Źródłem weryfikacji danych tych ze stanem faktycznym są załączone dokumenty np.: zaświadczenia, oświadczenia, orzeczenia oraz dokumenty potwierdzające stan zdrowia.
- 4) Po analizie dokumentacji Komisja rekrutacyjna dokonuje weryfikacji potencjalnego uczestnika projektu pod względem spełniania kryterium podstawowego oraz dodatkowej punktacji zgodnej z § 3 ust. 2, by przypisać osoby do grupy docelowej objętej wsparciem.

6. Po spełnieniu wszystkich kryteriów grupy docelowej i dostępności naboru, potencjalny uczestnik może zostać zakwalifikowany do projektu o ile nie została wykorzystana liczba miejsc. Uczestnik zobowiązany jest do złożenia pełnej dokumentacji rekrutacyjnej w tym:

- 1) oświadczenie stwierdzające przynależność do osób niesamodzielnych (Załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu),
- 2) aktualnego orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia ZUS o grupie inwalidzkiej (dot. osób niepełnosprawnych),
- 3) aktualnego zaświadczenia o stanie zdrowia (dot. osób z długotrwałą lub ciężką chorobą),
- 4) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych stanowiące (Załącznik nr 3 do niniejszego Regulaminu),
- 5) oświadczenia dot. wsparcia tożsamego stanowiącego (Załącznik nr 4 do niniejszego Regulaminu),
- 6) oświadczenie o wyrażeniu zgody na wykorzystanie wizerunku stanowiącego (Załącznik nr 5 do niniejszego Regulaminu),
- 7) oświadczenie o korzystaniu z pomocy PO PŻ.

7. W przypadku złożenia dokumentów zgłoszeniowych w tym samym czasie, przez więcej osób, w pierwszej kolejności przyjmowane są do projektu osoby zaliczane do grupy spełniającej kryteria dodatkowe wg punktów przyznanych z tytułu posiadanej dysfunkcji zgodnie z § 3 ust. 2.

8. Potencjalny uczestnik, który spełnił kryterium grupy docelowej, ale ze względu na wyczerpanie się limitu miejsc nie został przyjęty do projektu, będzie wpisany na listę rezerwową.

9. Lista rezerwowa będzie utworzona bez względu na przebieg rekrutacji i liczbę zgłoszeń do projektu. Z listy rezerwowej, w pierwszej kolejności przyjmowane są do projektu osoby preferowane do objęcia wsparciem, bez względu na datę złożenia dokumentacji zgłoszeniowej.

10. Za datę rozpoczęcia udziału w projekcie uznaje się dzień w którym uczestnik projektu podpisał deklarację uczestnictwa stanowiącą załącznik nr 6 do niniejszego regulaminu

11. Dokumentacja zgłoszeniowa nie podlega zwrotowi i będzie przechowywana w Biurze Projektu, zgodnie z obowiązującą Instrukcją Kancelaryjną i Jednolitym Rzeczym Wykazem Akt.

#### **§ 5. Instrumenty wsparcia**

1. Każdy uczestnik projektu, według indywidualnych potrzeb zostanie objęty nieodpłatnymi usługami społecznymi.

2. W ramach wsparcia na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach działania zaplanowano następujące działania świadczone w Klubie Senior+ w Makowie Mazowieckim:

- 1) zajęcia rehabilitacyjno – sportowe, kulinarno-dietetyczne, ogrodnicze, rękodzielnicze, kulturalne jak np. wyjścia do kina;
- 2) zajęcia z psychologiem, prawnikiem, socjoterapeutą;
- 3) zajęcia grupowe aktywizująco-integracyjne;
- 4) spotkania z kulturą i turystyką: kino, teatr, koncerty, wystawy, Dzień Seniora, spotkania świąteczne, nawiązanie współpracy z innymi grupami senioralnymi.

#### **§ 6. Zasady uczestnictwa**

1. Uczestnik projektu po pozytywnym przejściu procesu rekrutacji przechodzi indywidualną diagnozę potrzeb, która będzie przeprowadzona przez opiekuna Klubu Senior+ i pracownika socjalnego.

2. Działania w ramach Klubu Senior+ dotyczące wybranych obszarów będą opierały się na indywidualnie określonym wsparciu.

3. Ustalona indywidualnie ścieżka wsparcia umożliwi rozszerzenie horyzontów, zainteresowań, wiedzy i umiejętności oraz pozwoli na właściwe funkcjonowanie w środowisku lokalnym.

4. Zakończenie udziału w projekcie następuje po zakończeniu uczestnictwa w formie lub formach wsparcia realizowanych w ramach indywidualnej ścieżki wsparcia. Za datę zakończenia udziału w projekcie uznaje się dzień udzielenia ostatniej formy wsparcia (uwzględniającej również pracę socjalną na rzecz uczestnika projektu).

#### **§ 7. Prawa i obowiązki uczestnika**

1. Uczestnik projektu zobowiązuje się do:

- 1) udostępnienia danych osobowych niezbędnych do wypełnienia przez Realizatora projektu obowiązków sprawozdawczych;
- 2) regularnego korzystania z wybranych form wsparcia w ramach Klubu Senior+;
- 3) niezwłocznego informowania Realizatora (telefonicznie, e-mailowo, osobiście) o wszelkich zmianach okoliczności faktycznych mogących mieć wpływ na uczestnictwo w ramach Klubu Senior+;
- 4) udziału w badaniach ewaluacyjnych i monitorujących prowadzonych przez Realizatora projektu jak i zleconych przez Instytucję Zarządzającą;
- 5) poddania się czynnościom kontrolnym przez uprawnione podmioty w zakresie i miejscu obejmującym korzystanie z wybranych form wsparcia;
- 6) przestrzegania zasad niniejszego Regulaminu;
- 7) wypełnienia innych zaleceń Realizatora projektu w zakresie realizowanych działań projektowych.

2. Uczestnik projektu ma prawo do:

- 1) udziału w zaplanowanych formach wsparcia;
- 2) zgłaszania uwag i wniosków co do realizowanych form wsparcia;
- 3) korzystania ze sprzętu udostępnionego w Klubie Senior+.

#### **§ 8. Zasady rezygnacji lub wykluczenia z uczestnictwa z Projektu**

1. Rezygnacja z uczestnictwa w Projekcie jest możliwa tylko w przypadku wystąpienia ważnych okoliczności, które uniemożliwiają dalszy udział w Projekcie (np.: pogorszenie stanu zdrowia, zdarzenie losowe, zmiana miejsca zamieszkania i inne).

2. Rezygnacja z udziału w projekcie musi mieć formę pisemnego oświadczenia i zawierać powód rezygnacji.

3. Uczestnik projektu zostaje wykluczony z uczestnictwa w Projekcie (skreślenie z listy uczestników) w przypadku naruszenia postanowień niniejszego Regulaminu.

4. Każdy przypadek wymieniony w ust. 3. rozpatrywany jest indywidualnie.

5. Decyzję o wykluczeniu z uczestnictwa w Projekcie (skreśleniu z listy uczestników), podejmuje odpowiednio Realizator projektu w zakresie realizowanego działania.

#### **§ 9. Postanowienia końcowe**

1. Regulamin wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku z mocą obowiązującą od tego samego dnia i obowiązuje przez czas trwania Projektu.

2. Regulamin dostępny jest w biurze projektu i na stronie internetowej Beneficjenta projektu.

3. Realizator projektu pn.: „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” zastrzega sobie prawo do wniesienia zmian do Regulaminu lub wprowadzenia dodatkowych postanowień.

4. W kwestiach nieunormowanych w niniejszym Regulaminie ostateczną decyzję podejmuje Koordynator Projektu, od jego decyzji nie przysługuje odwołanie.

5. Ostateczna interpretacja niniejszego Regulaminu należy do Realizatora projektu.

#### **§ 10. Nieodłączną część Regulaminu stanowią jego załączniki:**

Załącznik nr 1. Formularz rekrutacyjny



Załącznik nr 2. Oświadczenie uczestnika o przynależności do osób niesamodzielnych

Załącznik nr 3. Oświadczenie uczestnika projektu o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych

Załącznik nr 4. Oświadczenie uczestnika o wyrażeniu zgody na wykorzystanie wizerunku

Załącznik nr 5. Oświadczenie dot. wsparcia tożsamości

Załącznik nr 6. Deklaracja uczestnictwa

Załącznik Nr 1 do Regulaminu naboru i uczestnictwa  
w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie  
Miasta Makowa Mazowieckiego”

**FORMULARZ REKRUTACYJNY  
DO PROJEKTU „ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE  
MIASTA MAKOWA MAZOWIECKIEGO”**

Nr projektu: RPMA.09.02.01-14-c718/19-00

Priorytet Inwestycyjny, w ramach którego jest realizowany Projekt: Regionalny Program Operacyjny  
Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

Działanie, w ramach którego jest realizowany Projekt: Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki  
zdrowotnej

Poddziałanie, w ramach którego jest realizowany Projekt: 9.2.1 Zwiększenie dostępności usług społecznych

**NR REKRUTACYJNY (WYPEŁNIA REALIZATOR)**

.....

**1. Dane uczestnika:**

- 1) Imię i nazwisko: .....
- 2) Płeć:.....
- 3) Wiek: .....
- 4) PESEL: .....
- 5) Wykształcenie: .....

**2. Dane Kontaktowe:**

- 1) Adres zamieszkania:  
.....
- 2) Telefon kontaktowy:  
.....
- 3) Adres poczty elektronicznej:  
.....
- 4) Status osoby na rynku pracy w chwili przystąpienia do projektu:  
.....

**3. Dane dodatkowe:**

- 1) Korzystanie ze świadczeń pomocy (wymienić jakie):  
.....  
.....
- 2) Czy występuje niepełnosprawność (podać jaka, jaki stopień – potwierdzone orzeczeniem):  
.....  
.....

3) Czy jest się osobą niesamodzielną, której dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (potwierdzone zaświadczeniem od lekarza oraz zaświadczenie o dochodach/ lub oświadczenie uczestnika/opiekuna):

.....  
.....

4) Czy występuje niepełnosprawność sprzężona, zaburzenia psychiczne, niepełnosprawność intelektualna, całościowe zaburzenia rozwoju (oświadczenie o niepełnosprawności):

.....  
.....

5) Czy jest się osobą objętą pomocą społeczną, w tym korzystanie z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (oświadczenie):

.....  
.....

**4. Uzasadnienie uczestnictwa w projekcie:**

.....  
.....

Oczekiwania po ukończeniu uczestnictwa w projekcie:

.....  
.....  
.....

**5. Oświadczenie uczestnika projektu:**

- 1) Niniejszym oświadczam, że ww. dane zawarte w kwestionariuszu są zgodne ze stanem prawnym i faktycznym,
- 2) Oświadczam, że samodzielnie, z własnej inicjatywy zgłaszam chęć udziału w projekcie organizowanym przez Miasto Maków Mazowiecki,
- 3) Oświadczam, że zapoznałem/łam się z „Regulaminem naboru i uczestnictwa w projekcie” i akceptuję jego warunki oraz wyrażam gotowość podpisania deklaracji uczestnictwa w projekcie,
- 4) Deklaruję uczestnictwo w całej ścieżce wsparcia zaplanowanej podczas diagnozy,
- 5) Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych podanych w niniejszym formularzu w celu rekrutacji i realizacji projektu zg. z Ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1000) oraz na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/678 z dnia 27 kwietnia 2016r w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu tych danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych),
- 6) Zostałem/am poinformowany/a o współfinansowaniu projektu „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 7) Jestem świadomy/a, że złożenie Formularza rekrutacyjnego nie jest równoznaczne z zakwalifikowaniem się do udziału w projekcie.

.....

Data i podpis  
osoby przyjmującej  
oświadczenie

.....

Data i podpis osoby  
składającej oświadczenie

Załącznik Nr 2 do Regulaminu naboru i uczestnictwa  
w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie  
Miasta Makowa Mazowieckiego”

Imię i nazwisko: .....

**Kryteria podstawowe:**

1. Jestem osobą zamieszkującą na terenie Miasta Maków Mazowiecki (wstawić znak „X” w wykropkowane pole)

Tak ..... Nie.....

2. Jestem osobą niesamodzielną powyżej 60 r.ż. (wstawić znak „X” w wykropkowane pole)

Tak ..... Nie.....

3. Korzystam ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r.poz.1507, 1622, 1690,1818) (wstawić znak „X” w wykropkowane pole)

Tak ..... Nie.....

4. Kwalifikuję się do objęcia wsparciem pomocy społecznej tj. spełniam co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12.02.2004 r. o pomocy społecznej: (podkreślić wybraną cechę)

Ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

**Kryteria dodatkowe:**

1. Jestem osobą niepełnosprawną (weryfikowane na podstawie aktualnego orzeczenia);

Tak..... Nie.....

2. Jestem osobą niesamodzielną, której dochód nie przekracza 150 % właściwego kryterium dochodowego (zaświadczenie od lekarza o stanie zdrowia oraz zaświadczenie o dochodach/ lub oświadczenie uczestnika/opiekuna, zał. Nr 2) (Na osobę samotnie gospodarującą - ..... lub na osobę w rodzinie - .....);

Tak..... Nie.....

3. Jestem osobą z niepełnosprawnością sprzężoną, z zaburzeniami psychicznymi w tym niepełnosprawnością intelektualną, z całościowymi zaburzeniami rozwoju (oświadczenie o niepełnosprawności);

Tak..... Nie.....

4. Osoby objęte pomocą społeczną tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek (dysfunkcji) określonych w art. 7 cytowanej powyżej ustawy o pomocy społecznej w tym osoby korzystające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (na podstawie oświadczenia);

Tak..... Nie.....

**Oświadczenie uczestnika projektu:**

1. Niniejszym oświadczam, że ww. dane zawarte w kwestionariuszu są zgodne ze stanem prawnym i faktycznym,

2. Oświadczam, że samodzielnie, z własnej inicjatywy zgłaszam chęć udziału w projekcie organizowanym przez Miasto Maków Mazowiecki,

3. Oświadczam, że zapoznałem/łam się z „Regulaminem naboru i uczestnictwa w projekcie” i akceptuję jego warunki oraz wyrażam gotowość podpisania deklaracji uczestnictwa w projekcie,

4. Deklaruję uczestnictwo w całej ścieżce wsparcia zaplanowanej podczas diagnozy,

5. Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych podanych w niniejszym formularzu w celu rekrutacji i realizacji projektu zg. z Ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1000) oraz na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/678 z dnia 27 kwietnia 2016r w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu tych danych oraz uchylecia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych),

6. Zostałem/am poinformowany/a o współfinansowaniu projektu „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,

7. Jestem świadomy/a, że złożenie Formularza rekrutacyjnego nie jest równoznaczne z zakwalifikowaniem się do udziału w projekcie.

.....

Data i podpis  
osoby przyjmującej  
oświadczenie

.....

Data i podpis osoby  
składającej oświadczenie

Załącznik Nr 3 do Regulaminu naboru i uczestnictwa  
w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie  
Miasta Makowa Mazowieckiego”

**Oświadczenie uczestnika projektu o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych**

W związku z przystąpieniem do projektu pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” oświadczam, że przyjmuję do wiadomości, iż:

1. Administratorem moich danych osobowych jest:

- 1) Zarząd Województwa Mazowieckiego dla zbioru Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, będący Instytucją Zarządzającą dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, z siedzibą w Warszawie, przy ul. Jagiellońskiej 26, 03-719 Warszawa;
- 2) Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego dla zbioru Centralny system teleinformatyczny wspierający realizację programów operacyjnych, z siedzibą w Warszawie, przy ul. Pi. Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa.

2. Podstawę prawną przetwarzania moich danych osobowych stanowi art. 6 ust. 1 lit.c oraz art. 9 ust. 2 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 04.05.2016, str.1, z późn.zm) – dane osobowe są niezbędne dla realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 na podstawie:

- 1) w odniesieniu do zbioru Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014 - 2020:
  - a) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;
  - b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006;
  - c) ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.);
- 2) w odniesieniu do zbioru Centralny system teleinformatyczny wspierający realizację programów operacyjnych:
  - a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;
  - b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006;
  - c) ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020;

d) rozporządzenie Wykonawczego Komisji (UE) Nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi;

3. Moje dane osobowe będą przetwarzane wyłącznie w celu realizacji projektu „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki”, w szczególności potwierdzenia kwalifikowalności wydatków, udzielenia wsparcia, monitoringu, ewaluacji, kontroli, audytu i sprawozdawczości oraz działań informacyjno-promocyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020;

4. Moje dane osobowe zostały powierzone do przetwarzania Instytucji Pośredniczącej – Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa, Beneficjentowi realizującemu Projekt – Miasto Maków Mazowiecki, ul. Stanisława Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki oraz podmiotom które na zlecenie Beneficjenta uczestniczą w realizacji Projektu – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowiecki, przy ul. Polnej 1. Moje dane osobowe mogą zostać przekazane podmiotom realizującym badania ewaluacyjne na zlecenie Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej lub Beneficjenta. Moje dane osobowe mogą zostać również powierzone specjalistycznym firmom, realizującym na zlecenie Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej oraz Beneficjenta kontrole i audyt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020;

5. Podanie danych jest warunkiem koniecznym otrzymania wsparcia, a odmowa ich podania jest równoznaczna z brakiem możliwości udzielenia wsparcia w ramach Projektu;

6. W ciągu 4 tygodni po zakończeniu udziału w projekcie udostępnię dane dot. mojego statusu na rynku pracy oraz informacje nt. udziału w kształceniu lub szkoleniu oraz uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji;

7. Moje dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej;

8. Moje dane osobowe nie będą poddawane zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji w sprawie indywidualnej;

9. Moje dane osobowe będą przechowywane do czasu rozliczenia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz zakończenia archiwizowania dokumentacji;

10. Mogę skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych wysyłając wiadomość na adres poczty elektronicznej: [iod@mazovia.pl](mailto:iod@mazovia.pl)

11. Mam prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;

12. Mam prawo żądać dostępu do treści swoich danych i ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania oraz usunięcia.

.....  
Miejscowość i data

.....  
Czytelny podpis uczestnika projektu

Załącznik Nr 4 do Regulaminu naboru i uczestnictwa  
w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie  
Miasta Makowa Mazowieckiego”

**Oświadczenie uczestnika o wyrażeniu zgody na wykorzystanie wizerunku**

Udzielam Wnioskodawcy – Miastu Maków Mazowiecki/Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim nieodwołalnego i nieodpłatnego prawa wielokrotnego wykorzystywania zdjęć z moim wizerunkiem bez konieczności każdorazowego ich zatwierdzania w związku z uczestnictwem w projekcie pn.: „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki”.

Zgoda obejmuje wykorzystanie, utrwalanie, obróbkę i powielanie wykonanych zdjęć za pośrednictwem dowolnego medium wyłącznie w celu zgodnym z prowadzoną przez Wnioskodawcę działalność w ramach projektu pn.: „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki”.

Oświadczam, że jestem nieograniczony/a w zdolności do czynności prawnych, oraz że zapoznałam/em się z powyższą treścią i w pełni ją rozumiem.

.....

(miejscowość, data)

.....

Podpis



Załącznik Nr 5 do Regulaminu naboru i uczestnictwa  
w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie  
Miasta Makowa Mazowieckiego”

**Oświadczenie dot. wsparcia tożsamego**

Imię i nazwisko: .....

Dokładny adres zamieszkania: .....

oświadczam, że

nie korzystam i nie będę korzystał/a z tego samego typu wsparcia w innych działaniach i Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 w okresie udziału w projekcie pt.: „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki”, który jest realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim.

.....

(miejscowość, data)

.....

Podpis

Załącznik Nr 6 do Regulaminu naboru i uczestnictwa  
w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie  
Miasta Makowa Mazowieckiego”

### DEKLARACJA UCZESTNICTWA

Ja, niżej podpisana/y,

.....  
(Imię i nazwisko składającego oświadczenie)

zamieszkała/y.....

.....  
(adres zamieszkania: miejscowość, numer domu/mieszkania, kod pocztowy)

Telefon kontaktowy: .....

Numer PESEL: .....

1. Dobrowolnie deklaruje udział we wszystkich zaproponowanych mi formach wsparcia w ramach projektu pt. „Rozwój Usług Społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki”;

2. Zobowiązuję się do powiadomienia Beneficjenta z odpowiednim wyprzedzeniem o konieczności zrezygnowania z udziału w projekcie;

3. Zostałam/em poinformowana/y, iż uczestniczę w projekcie współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020;

4. Oświadczam, iż podane wyżej dane są zgodne z prawdą i jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych danych zgodnie z § 233 Kodeksu Karnego;

5. Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych wyłącznie do monitoringu i ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

6. Oświadczam, iż spełniam warunki kwalifikujące mnie do udziału w projekcie.

.....  
Miejscowość i data

.....  
Czytelny podpis

Uczestnika projektu

**UZASADNIENIE**  
**DO UCHWAŁY NR XIX/143/2020**  
**RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie utworzenia Klubu Senior + w Makowie Mazowieckim,  
określenia: Regulaminu Klubu Senior +, Regulaminu naboru i uczestnictwa  
w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki”  
oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Klubie Senior +**

Celem niniejszej uchwały jest w szczególności zapewnienie wsparcia seniorom, osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60 lat i powyżej, będących mieszkańcami Miasta Maków Mazowiecki poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. Utworzenie Klubu Senior+ jest jak najbardziej uzasadnione względami społecznymi. Klub Senior+ jako ośrodek wsparcia będzie działał w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim.

**PRZEWODNICZĄCY RADY**

*Artur Miocznikowski*



**Uchwała numer XIX/143/2020 "Uchwała w sprawie utworzenia „Klubu Senior +” w Makowie Mazowieckim określenia: Regulaminu „Klubu Senior +”, Regulaminu naboru i uczestnictwa w projekcie pn. „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w „Klubie Senior +”” została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 12, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 1.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 13:29:30

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	Grzegorz Bielacki
2.	Grzegorz Boguszewski
3.	Arkadiusz Dobrzyński
4.	Paweł Falba
5.	Sławomir Maciej Leśniak
6.	Dariusz Artur Miecznikowski
7.	Jan Mróz
8.	Mirosław Piątek
9.	Zdzisław Sawicki
10.	Michał Arkadiusz Śmiałkowski
11.	Tadeusz Szczuciński
12.	Wojciech Traczewski

<b>Wstrzymuję się</b>	
1.	Marian Paczkowski

<b>Jestem przeciw</b>	
	BRAK

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	BRAK

**UCHWAŁA NR XIX/144/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania  
oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 31 i art. 35 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1468) uchwała się co następuje:

**Rozdział 1.**

**Postanowienia ogólne**

§ 1. Uchwała określa szczegółowe zasady, tryb przyznawania i pozbawiania okresowych stypendiów sportowych za osiągnięte wyniki sportowe a także rodzaj i wysokość stypendiów sportowych.

§ 2. Osobie fizycznej zamieszkałej na terenie Miasta Maków Mazowiecki lub posiadającej stałe zameldowanie na jej terenie za osiągnięte wyniki sportowe we współzawodnictwie sportowym może być przyznane stypendium sportowe.

§ 3. Stypendia sportowe przyznaje się z budżetu Miasta Maków Mazowiecki biorąc pod uwagę osiągnięty wynik sportowy znaczenie danego sportu dla Miasta Maków Mazowiecki.

§ 4. Dyscyplinami sportowymi o szczególnym znaczeniu dla Miasta Maków Mazowiecki są: lekkoatletyka, piłka nożna, podnoszenie ciężarów, piłka siatkowa, karate, tenis stołowy.

**Rozdział 2.**

**Stypendia sportowe dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe**

§ 5. 1. Stypendium sportowe może być przyznane osobie fizycznej za osiągnięte wyniki sportowe w roku poprzedzającym przyznanie stypendium sportowego po spełnieniu przynajmniej jednego z niżej wymienionych kryteriów:

- 1) w Mistrzostwach Świata, Mistrzostwach Europy, Pucharze Świata, Pucharze Europy;
- 2) Mistrzostwach Polski, Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży;
- 3) zakwalifikował/a się i jest członkiem reprezentacji Polski w danej kategorii wiekowej;
- 4) jest członkiem drużyny klubu sportowego, która to drużyna brała udział w rozgrywkach szczebla centralnego.

2. W szczególnych przypadkach wyróżnienie może być przyznane osobie fizycznej za prezentowany przez nią poziom i wyniki sportowe osiągnięte w innych niż wymienione w § 5 ust. 1.

3. Wysokość przyznanych stypendiów uzależniona jest od środków finansowych, zabezpieczonych w budżecie Miasta.

4. Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki przyznaje stypendia sportowe na okres 10 miesięcy.

5. Stypendium wypłaca się w okresach miesięcznych z góry do dnia 25 każdego miesiąca. W uzasadnionych przypadkach stypendia będą mogły być wypłacone w kolejnym miesiącu z wyrównaniem za miesiąc poprzedni.

6. Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki pozbawia stypendium sportowego w przypadku, gdy osoba fizyczna:

- 1) została czasowo lub dożywotnio zdyskwalifikowana, lub
- 2) została zawieszona w prawach zawodnika przez organ statutowy właściwego związku sportowego, lub
- 3) popełniła czyn karalny lub naruszający normy etyczne – moralne, lub
- 4) zaprzestała startów lub treningów.

7. Osoba fizyczna której przyznano stypendium sportowe, bądź rodzic lub opiekun prawny, w przypadku gdy ta osoba jest niepełnoletnia, zobowiązana jest do poinformowania Burmistrza Miasta Maków Mazowiecki o okolicznościach, o których mowa w ust. 6 w terminie 7 dni od ich wystąpienia.

8. Pozbawienie stypendium sportowego następuje z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym wystąpiły okoliczności, o których mowa w ust. 6.

### **Rozdział 3.**

#### **Składanie i rozpatrywanie wniosków**

§ 6. 1. Z pisemnym wnioskiem o przyznanie stypendium sportowego, może wystąpić w szczególności:

- 1) klub sportowy lub stowarzyszenie;
- 2) właściwy polski związek sportowy lub okręgowy związek sportowy,
- 3) osoba fizyczna osiągająca wyniki sportowe;
- 4) rodzic lub opiekun prawny, w przypadku, gdy osoba fizyczna osiąga wyniki sportowe jest niepełnoletnia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 powinien w szczególności zawierać:

- 1) dane osobowe kandydata do przyznania stypendium sportowego;
- 2) dane wnioskodawcy;
- 3) opis osiągnięć sportowych kandydata do przyznania stypendium sportowego.

3. Druk wniosku o przyznanie stypendium sportowego określa Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki (załącznik nr 1).

4. Do wniosku należy dołączyć wyniki sportowe (komunikat końcowy lub inny dokument potwierdzający wyniki sportowe, podpisany przez wnioskodawcę) oraz program szkoleń i startów.

5. Wnioski o stypendium sportowe, składa się w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim w terminie do 10 marca każdego roku kalendarzowego.

6. W razie stwierdzenia braków formalnych we wniosku o przyznanie stypendium sportowego, wnioskodawca jest zobowiązany do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.

7. Wnioski złożone po wyznaczonym terminie nie będzie rozpatrywane.

8. Złożenie wniosku o stypendium sportowe nie jest równoznaczne z jego przyznaniem.

§ 7. Komisja ds. stypendiów sportowych dokonuje oceny formalnej i merytorycznej wniosków biorąc pod uwagę osiągnięte wyniki sportowe oraz znaczenie dyscyplin sportowych, o którym mowa w § 4. Rozpatrzenie złożonych wniosków następuje w formie decyzji administracyjnej w sprawie przyznania, lub odmowy przyznania stypendium sportowego.

§ 8. Ilość przyznanych stypendiów sportowych, uzależniona jest od środków finansowych zaplanowanych na ten cel w budżecie, oraz liczby osób spełniających warunki wymienione w niniejszej uchwale.

§ 9. Osoba fizyczna osiągająca wyniki sportowe może otrzymać tylko jedno stypendium.

### **Rozdział 4.**

#### **Postanowienia końcowe**

§ 11. Traci moc uchwała nr XLII/284/2010 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie Regulaminu Stypendialnego w Makowie Mazowieckim.

§ 12. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 13. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej



**Dariusz**  
**Artur Miecznikowski**

Załącznik Nr 1 do uchwały XIX/I44/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

**WNIOSK**  
**o przyznanie stypendium sportowego za wyniki sportowe osiągnięte**  
**w roku .....**

**Pouczenie:**

*Wniosek należy wypełniać czytelnie, najlepiej literami drukowanymi lub komputerowo.*

*\*) niepotrzebne skreślić*

<b>I. DANE WNIOSKODAWCY</b>	
1. Imię i nazwisko	
2. Adres do korespondencji	
3. Telefon kontaktowy	
4. e-mail	
5. Status prawny wnioskodawcy, wobec kandydata do stypendium (matka, ojciec, opiekun prawny lub zawodnik składający wniosek osobiście)	
<b>II. DANE OSOBOWE KANDYDATA DO STYPENDIUM WRAZ Z DANymi DO ROZLICZEŃ</b>	
1. Imię i nazwisko	
2. Data urodzenia	
3. Pełny adres zameldowania/ zameldowania	
4. PESEL	
5. Telefon kontaktowy	
6. e-mail	
7. Nazwa dyscypliny sportowej, w której zawodnik osiągnął wskazane we wniosku wyniki	
8. Nazwa banku i nr rachunku bankowego, na który ma zostać przekazane stypendium oraz dane właściciela rachunku bankowego (imię, nazwisko oraz pełny adres przypisany do rachunku)	



**III. OPIS WYSOKIEGO WYNIKU SPORTOWEGO OSIĄGNIĘTEGO PRZEZ KANDYDATA W ROKU POPRZEDZAJĄCYM ZŁOŻENIE WNIOSKU:**

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

**IV. UZASADNIENIE**

.....  
.....  
.....

Do wniosku załączam ..... dokumenty/ów\*) potwierdzające/ych\*) osiągnięcie przez kandydata wyżej wymienionych wyników sportowych

.....  
(Data i podpis wnioskodawcy)

**OŚWIADCZENIA RODZICA/ PRAWNEGO OPIEKUNA\*) DO ZŁOŻENIA WNIOSKU W IMIENIU ZAWODNIKA NIEPELNOLETNIEGO**

**Pouczenie:**

*\*) niepotrzebne skreślić*

1. Oświadczam, że jestem rodzicem/prawnym opiekunem\*) zawodnika, dla którego występuję o stypendium sportowe.

.....  
(Data i czytelny podpis wnioskodawcy)

2. Oświadczam, że zapoznałem się z obowiązującym Regulaminem przyznawania i pozbawiania stypendiów sportowych.

.....  
(Data i czytelny podpis wnioskodawcy)

3. Oświadczam, pod rygorem odpowiedzialności karnej, że podane przeze mnie we wniosku dane są zgodne ze stanem faktycznym.

.....  
(Data i czytelny podpis wnioskodawcy)

4. Wyrażam zgodę na przetwarzanie podanych danych osobowych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019, poz.1781), dla potrzeb związanych z rozpatrzeniem niniejszego wniosku o stypendium sportowe.

.....  
(Data i czytelny podpis wnioskodawcy)

5. Wyrażam zgodę na rozpowszechnianie informacji o przyznaniu stypendium sportowego na podstawie niniejszego wniosku.

.....  
(Data i czytelny podpis wnioskodawcy)

**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/144/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**do uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania  
i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych**

Powołana w uchwale ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, stwarza jednostkom samorządu terytorialnego możliwość przyznawania stypendiów sportowych dla zawodników, reprezentantów Miasta, osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym. Wysokie zaangażowanie w treningi oraz osiągnięcia na trenie międzynarodowej i zawodach na szczeblu krajowym powinno być zauważane i nagradzane. Stąd wynika potrzeba rozważenia możliwości przyznawania stypendiów sportowych zawodnikom klubów sportowych działających na terenie Miasta Maków Mazowiecki. W obrocie prawnym funkcjonuje od 2010 r. uchwała Rady gminy w sprawie regulaminu stypendialnego w Mieście Maków Mazowiecki. Uchwała była podjęta na podstawie Ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej i ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym ustawy te zostały zmienione na jedną ustawę o sporcie, której przepisy obowiązują od 25 czerwca 2010 r. W związku z tym należy dostosować uchwałę do zmienionych przepisów prawnych.

**PRZEWODNICZĄCY RADY**

Józefina Anna Mioduska

**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**

ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki  
tel. (29) 717-10-02  
www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**

Załącznik Nr .....12.....  
do Protokołu Nr XIX  
z dnia 23.02.2020

**Uchwała numer XIX/144/2020 "Uchwała w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 12, jestem przeciw 1, wstrzymuję się 0.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 13:34:04

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	Grzegorz Bielacki
2.	Grzegorz Boguszewski
3.	Arkadiusz Dobrzyński
4.	Paweł Falba
5.	Sławomir Maciej Leśniak
6.	Dariusz Artur Miecznikowski
7.	Jan Mróz
8.	Marian Paczkowski
9.	Miroslaw Piątek
10.	Zdzisław Sawicki
11.	Michał Arkadiusz Śmiałkowski
12.	Wojciech Traczewski

<b>Jestem przeciw</b>	
1.	Tadeusz Szczuciński

<b>Wstrzymuję się</b>	
	BRAK

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	BRAK

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

**UCHWAŁA NR XIX/145/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2020 roku za doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz form i specjalności kształcenia nauczycieli, zatrudnionych w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.), art. 70a ust. 1 i 3 w związku z art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215) oraz § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1653) uchwała się, co następuje:

**§ 1.** W budżecie Miasta Maków Mazowiecki na rok 2020 wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

**§ 2. 1.** Ze środków, o których mowa w § 1 dofinansowuje się koszty następujących form doskonalenia nauczycieli:

- 1) seminaria, konferencje, wykłady, warsztaty, szkolenia metodyczne oraz inne formy doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzone odpowiednio przez placówki doskonalenia nauczycieli, szkoły wyższe oraz inne podmioty, których zadania statutowe obejmują doskonalenie zawodowe nauczycieli;
- 2) studia wyższe, w tym podyplomowe;
- 3) wspomaganie szkół, w tym wspomaganie procesowe;

2. Środki, o których mowa w § 1 przeznacza się na:

- 1) koszty związane z podróżą służbową nauczyciela biorącego udział w formach doskonalenia zawodowego;
- 2) koszty dystrybucji i druku materiałów szkoleniowych i informacyjnych dla nauczycieli.

**§ 3.** Dofinansowania danej formy doskonalenia zawodowego dokonuje dyrektor szkoły biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły oraz zgodnie z Planem dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki na rok 2020, stanowiącym Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

**§ 4. 1.** Dofinansowanie jest przyznawane w następujących specjalnościach:

- a) informatyka, chemia, wiedza o społeczeństwie, doradztwo zawodowe, geografia, język angielski,
- b) praca z dziećmi i uczniami o specjalnych potrzebach rozwojowych, edukacyjnych i wychowawczych: logopedia, terapia pedagogiczna, rewalidacja, edukacja, terapia i wspomaganie osób z autyzmem i Zespołem Aspergera, integracja sensoryczna, surdopedagogika, tyflopädagogika, oligofrenopedagogika.

**§ 5.** Wysokość dofinansowania do opłat i kosztów, o których mowa w § 2 w roku 2020 może wynieść do 70% łącznych kosztów ponoszonych przez nauczyciela w danym roku, nie więcej jednak niż 1500 zł. Nauczycielom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej, rodzinnej czy losowej dyrektor może zdecydować o dofinansowaniu opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe w wysokości 100%.

**§ 6.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 7. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wchodzi w życie 14 dni od ogłoszenia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

  
**Dariusz  
Artur Miecznikowski**

Załącznik do uchwały Nr XIX/145/2020  
 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
 z dnia 27 lutego 2020 r.

**Plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki na rok 2020**

Lp.	Formy i specjalności doskonalenia	Przedszkole Samorządowe Nr 1	Przedszkole Samorządowe Nr 2	Przedszkole Samorządowe Nr 4	Szkoła Podstawowa Nr 1	Szkoła Podstawowa Nr 2	Razem
1.	opłaty pobierane przez uczelnie za studia wyższe, w tym podyplomowe	1113,00	0,00	1400,00	3000,00	2000,00	7513,00
2.	seminaria, konferencje, wykłady, warsztaty, szkolenia metodyczne oraz inne formy doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzone odpowiednio przez placówki doskonalenia nauczycieli, szkoły wyższe oraz inne podmioty, których zadania statutowe obejmują doskonalenie zawodowe nauczycieli	1300,00	2000,00	2361,00	10241,00	7000,00	21602,00
3.	wspomaganie szkół, w tym wspomaganie procesowe	730,00	547,00	700,00	700,00	15000,00	17677,00
4.	koszty związane z podróżą służbową nauczyciela biorącego udział w formach doskonalenia zawodowego (przejazd, zakwaterowanie, wyżywienie)	700,00	400,00	500,00	3000,00	3000,00	7600,00
5.	koszty dystrybucji i druku materiałów szkoleniowych i informacyjnych dla nauczycieli	150,00	350,00	250,00	1000,00	426,00	3476,00
<b>RAZEM:</b>		<b>3 993,00</b>	<b>3 297,00</b>	<b>5 211,00</b>	<b>17 941,00</b>	<b>27 426,00</b>	<b>57 868,00</b>

**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/145/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz  
ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2020 roku za doskonalenie zawodowe  
nauczycieli oraz form i specjalności kształcenia nauczycieli, zatrudnionych w szkołach  
i przedszkolach prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki**

Organ prowadzący szkoły jest zobowiązany każdego roku określić plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, specjalności i formy kształcenia, na które jest przyznawane oraz maksymalną kwotę dofinansowania opłat za kształcenie.

Wysokość środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli, zgodnie z art.70 a ust.1 ustawy Karta Nauczyciela wynosi 0,8% planowanych, rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

W oparciu o rozporządzenia MEN z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1653) ze środków tych dofinansowuje się między innymi: organizację szkoleń, warsztatów metodycznych i przedmiotowych, seminariów, konferencji szkoleniowych, przygotowanie materiałów szkoleniowych i informatycznych, koszty zatrudnienia specjalistów prowadzących szkolenia, opłaty za kształcenie pobierane przez uczelnie, opłaty za kursy kwalifikacyjne i doskonalące, seminaria oraz inne formy doskonalenia zawodowego dla nauczycieli, koszty przejazdów, zakwaterowania i wyżywienia nauczycieli, którzy na podstawie skierowania udzielonego przez dyrektora szkoły uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego. Określa się także podział środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz cele, na które mogą zostać przeznaczone.

Powyzsza uchwała została opracowana w porozumieniu z Dyrektorami szkół i przedszkoli. Zgodnie z art.70a ust.3 ustawy Karta Nauczyciela podział środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego został zaopiniowany pozytywnie przez związki zawodowe.

Z uwagi na powyższe podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.

**PRZEWODNICZĄCY RADY**

Dorota Anna Jędrzejewska

**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**

ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

tel. (29) 717-10-02

www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**

Załącznik Nr .....14.....

do Protokołu Nr ...XIX

z dnia 27.02.2020

**Uchwała numer XIX/145/2020 "Uchwała w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki na rok 2020" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.

Data i godzina głosowania: 27.02.2020 13:38:15

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>
2.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>
3.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>
4.	<i>Paweł Falba</i>
5.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>
6.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>
7.	<i>Jan Mróz</i>
8.	<i>Marian Paczkowski</i>
9.	<i>Miroslaw Piątek</i>
10.	<i>Zdzisław Sawicki</i>
11.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>
12.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>
13.	<i>Wojciech Traczewski</i>

<b>Jestem przeciw</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Wstrzymuję się</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	<i>BRAK</i>

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.



**UCHWAŁA NR XIX/146/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie połączenia Przedszkola Samorządowego nr 1 w Makowie Mazowieckim  
z Przedszkolem Samorządowym nr 4 w Makowie Mazowieckim  
i utworzenia Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 8, art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.), art. 8 ust. 2 pkt 1, art. 88 ust. 1, art. 91 ust. 1, 3, 5 i 9 w związku z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r., poz. 1148 ze zm.) oraz art. 12 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.), po zaopiniowaniu przez Rady Pedagogiczne Przedszkola Samorządowego nr 1 w Makowie Mazowieckim i Przedszkola Samorządowego nr 4 w Makowie Mazowieckim

**Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwala, co następuje:**

§ 1. 1. Z dniem 1 września 2020 r. łączy Przedszkole Samorządowe nr 1 w Makowie Mazowieckim oraz Przedszkole Samorządowe nr 4 w Makowie Mazowieckim w Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim.

2. Siedziba Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim będzie w Makowie Mazowieckim przy ul. Przasnyskiej 9.

§ 2. W skład Zespołu, o którym mowa w § 1 wchodzi:

- 1) Przedszkole Samorządowe nr 1 w Makowie Mazowieckim z siedzibą w Makowie Mazowieckim przy ul. Przasnyskiej 9,
- 2) Przedszkole Samorządowe nr 4 w Makowie Mazowieckim z siedzibą w Makowie Mazowieckim przy ul. Przasnyskiej 11.

§ 3. 1. Niniejsza uchwała stanowi jednocześnie Akt założycielski Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

2. Miejskiemu Zespołowi Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim nadaje się statut, stanowiący załącznik nr 2 do uchwały.

§ 4. 1. Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim będzie prowadził gospodarkę finansową, jako jednostka budżetowa, stosownie do przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. Majątek Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim stanowią będą budynki położone w Makowie Mazowieckim przy ul. Przasnyskiej 9 oraz przy ul. Przasnyskiej 11, a także ruchomości będące wyposażeniem Przedszkola Samorządowego nr 1 i Przedszkola Samorządowego nr 4 wchodzących w skład Zespołu.

3. Należności i zobowiązania jednostek wchodzących w skład Zespołu przejmuje Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej



**Dariusz  
Artur Miecznikowski**

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XIX/146/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

### **AKT ZAŁOŻYCIELSKI**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 8, art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.), art. 8 ust. 2 pkt 1, art. 88 ust. 1, art. 91 ust. 1, 3, 5 i 9 w związku z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r., poz. 1148 ze zm.) oraz art. 12 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.),

**zakłada się z dniem 1 września 2020 roku**

**Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim**

**z siedzibą: ul. Przasnyska 9, 06-200 Maków Mazowiecki.**

**W skład Zespołu wchodzi:**

- 1. Przedszkole Samorządowe nr 1, ul. Przasnyska 9, 06-200 Maków Mazowiecki,**
- 2. Przedszkole Samorządowe nr 4, ul. Przasnyska 11, 06-200 Maków Mazowiecki.**

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XIX/146/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

**Statut  
Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim**

§ 1. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa, bez bliższego określenia, o:

- 1) Zespole - należy przez to rozumieć Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim;
- 2) Statucie - należy przez to rozumieć Statut Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim.

§ 2. 1. Nazwa Zespołu brzmi:

**Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim**

2. Siedziba Zespołu mieści się w Makowie Mazowieckim przy ul. Przasnyskiej 9.
3. Organem prowadzącym Zespół jest Miasto Maków Mazowiecki z siedzibą w Makowie Mazowieckim przy ul. Stanisława Moniuszki 6.
4. Nadzór pedagogiczny nad Zespołem sprawuje Mazowiecki Kurator Oświaty.

§ 3. W skład Zespołu wchodzi:

- 1) Przedszkole Samorządowe nr 1, ul. Przasnyska 9, 06-200 Maków Mazowiecki,
- 2) Przedszkole Samorządowe nr 4, ul. Przasnyska 11, 06-200 Maków Mazowiecki.

§ 4. 1. Działalnością Zespołu kieruje dyrektor Zespołu.

2. Dyrektor Zespołu jest jednocześnie dyrektorem obu przedszkoli wchodzących w skład Zespołu.
3. Dyrektor Zespołu w szczególności:
  - 1) kieruje działalnością Zespołu oraz reprezentuje go na zewnątrz;
  - 2) sprawuje nadzór pedagogiczny;
  - 3) zapewnia optymalne warunki do realizacji statutowych celów i zadań Zespołu;
  - 4) dba o właściwą atmosferę i dyscyplinę pracy;
  - 5) odpowiada za działalność dydaktyczną, wychowawczą, opiekuńczą oraz realizację zadań edukacyjnych, sportowych i rekreacyjnych;
  - 6) wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę;
  - 7) przewodniczy Radzie Pedagogicznej Zespołu i realizuje jej uchwały;
  - 8) dba o powierzone mienie;
  - 9) opracowuje arkusz organizacyjny Zespołu;
  - 10) przyznaje nagrody i wymierza kary porządkowe nauczycielom i pracownikom obsługi i administracji;
  - 11) występuje z wnioskami, po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej Zespołu, w sprawie odznaczeń, nagród i innych wyróżnień dla nauczycieli oraz pracowników obsługi i administracji;
  - 12) odpowiada za realizację zaleceń wynikających z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ucznia;
  - 13) wykonuje zadania wynikające z przepisów szczególnych.

§ 5. W zakresie nieuregulowanym niniejszym statutem, szczegółową organizację Przedszkoli Samorządowych regulują statuty jednostek wchodzących w skład Zespołu.

§ 6. 1. Organami Zespołu są:

- 1) Dyrektor Zespołu;
- 2) Rada Pedagogiczna;
- 3) Rada Rodziców.

2. W celu harmonijnego współdziałania organów Zespołu, a także rozwiązywania zaistniałych sporów niezbędne jest przestrzeganie zasady bieżącej wymiany informacji pomiędzy poszczególnymi organami na temat podejmowanych działań i decyzji.

3. W przypadku powstania sytuacji konfliktowych Dyrektor Zespołu albo specjalnie powołany przez niego zespół negocjacyjny podejmują rolę mediatora w celu rozwiązania konfliktu.

§ 7. Obsługę finansową Zespołu prowadzi Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim.

§ 8. 1. Zespół używa pieczęci i stempli zgodnie z odrębnymi przepisami.

2. W Zespole używa się pieczęci podłużnej z napisem Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim, 06-200 Maków Mazowiecki, ul. Przasnyska 9. Na pieczęci może znajdować się numer telefonu, numer REGON i NIP Zespołu.

3. Zespół prowadzi i przechowuje dokumentację na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/146/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie połączenia Przedszkola Samorządowego nr 1 w Makowie Mazowieckim  
z Przedszkolem Samorządowym nr 4 w Makowie Mazowieckim i utworzenia  
Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim**

Uchwała jest wynikiem konieczności optymalizacji organizacji pracy dwóch przedszkoli znajdujących się na przyległych działkach przy ul. Przasnyskiej 9 i Przasnyskiej 11 w Makowie Mazowieckim. Sąsiadujące placówki korzystają ze wspólnego terenu zielonego przeznaczonego na plac zabaw, oddzielonego sztucznie żywopłotem wyznaczającym obszar przyporządkowany do poszczególnych przedszkoli. Połączenie tych placówek w Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych usprawni system kierowania i zarządzania przedszkolami wchodzącymi w skład Zespołu poprzez stworzenie wspólnej administracji i jednej rady pedagogicznej. Ponadto, powstanie Zespołu umożliwi podejmowanie racjonalnych decyzji budżetowych i odpowiednie wykorzystanie bazy lokalowej i kadrowej przez osobę zarządzającą Miejskim Zespołem Przedszkoli Samorządowych. Powyższe działanie pozwoli również na optymalizację kosztów zarówno administracyjnych, jak również kadrowych, związanych z wykorzystaniem potencjału nauczycieli oraz ich doskonaleniem zawodowym. Gospodarowanie wspólnym mieniem obydwu placówek przyczyni się do lepszego wykorzystania zaplecza lokalowego oraz bazy materiałowo - sprzętowej, a także zapobiegnie dublowaniu zakupu sprzętów i materiałów, które mogą być wykorzystywane przez pracowników i uczniów obu przedszkoli (np. wyposażenie placu zabaw).

PRZEWODNICZĄCY RADY

Dariusz...

**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**

ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

tel. (29) 717-10-02

www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**

Załącznik Nr .....16.....

do Protokołu Nr ...XIX...

z dnia 27.02.2020

**Uchwała numer XIX/146/2020 "Uchwała w sprawie połączenia Przedszkola Samorządowego nr 1 w Makowie Mazowieckim z Przedszkolem Samorządowym nr 4 w Makowie Mazowieckim i utworzenia Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 9, jestem przeciw 2, wstrzymuję się 2.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.

Data i godzina głosowania: 27.02.2020 14:26:24

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>
2.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>
3.	<i>Paweł Falba</i>
4.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>
5.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>
6.	<i>Mirosław Piątek</i>
7.	<i>Zdzisław Sawicki</i>
8.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>
9.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>

<b>Jestem przeciw</b>	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>
2.	<i>Jan Mróz</i>

<b>Wstrzymuję się</b>	
1.	<i>Marian Paczkowski</i>
2.	<i>Wojciech Traczewski</i>

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	<i>BRAK</i>

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

**UCHWAŁA NR XIX/147/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości  
położonych w Makowie Mazowieckim**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a oraz art. 58 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) uchwała się, co następuje:

**§ 1.** Wyraża się zgodę na nabycie nieruchomości położonych w Makowie Mazowieckim przy ulicy Kopernika oznaczonych numerami: 2894 o pow. 0,0020 ha i 2892 o pow. 0,0020 ha.

**§ 2.** Zobowiązanie o którym mowa w § 1 zostanie pokryte z dochodów własnych Miasta na rok 2020 ze sprzedaży mienia komunalnego.

**§ 3.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

**§ 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

**Dariusz  
Artur Miecznikowski**



**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/147/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości  
położonych w Makowie Mazowieckim**

Działki oznaczone numerami: 2894 o pow. 0,0020 ha i 2892 o pow. 0,0020 ha położone w Makowie Mazowieckim przy ulicy Kopernika stanowią własność osób fizycznych. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonym Uchwałą Nr IV/25/2015 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 22 stycznia 2015 r. przeznaczone są jako: „zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna” – symbol 8.MW.

Ze względu na protest mieszkańców sąsiedniej nieruchomości na gruntach tych nie zostały wybudowane garaże zgodnie z celem na jaki zostały kupione w 1993 r. od Miasta w drodze przetargu. Nieruchomości te są położone w bezpośrednim sąsiedztwie gruntów stanowiących własność Miasta.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) organem właściwym do wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości jest Rada Miejska.

**PRZEWODNICZĄCY RADY**

Dorota Anna Maciejewska

**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**

ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki  
tel. (29) 717-10-02  
www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**

Załącznik Nr 13  
do Protokołu Nr XIX  
z dnia 27.02.2020

**Uchwała numer XIX/147/2020 "Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości położonych w Makowie Mazowieckim" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 14:29:19

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>
2.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>
3.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>
4.	<i>Paweł Falba</i>
5.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>
6.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>
7.	<i>Jan Mróz</i>
8.	<i>Marian Paczkowski</i>
9.	<i>Mirosław Piątek</i>
10.	<i>Zdzisław Sawicki</i>
11.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>
12.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>
13.	<i>Wojciech Traczewski</i>

<b>Jestem przeciw</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Wstrzymuję się</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	<i>BRAK</i>

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

**UCHWAŁA NR XIX/148/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2019 r. poz. 122 z późn. zm.) po zaopiniowaniu przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Makowie Mazowieckim, Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Wyszku oraz Koło Łowieckie „Orzyc” - Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

  
Dariusz  
Artur Miecznikowski

**Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt  
na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku**

**§ 1. Wprowadzenie**

„Zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą. Człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę” (art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt). Program ma zastosowanie do wszystkich zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów, w tym wolno żyjących oraz zwierząt gospodarskich. Większość działań określonych w Programie dotyczy psów i kotów, ponieważ skala bezdomności tych zwierząt jest największa w całym kraju, jak również w Makowie Mazowieckim. Bezdomność zwierząt jest zjawiskiem społecznym, którego głównymi przyczynami są:

- niekontrolowane rozmnażanie,
- porzucanie zwierząt przez właścicieli,
- ucieczki zwierząt,
- łatwość pozyskiwania zwierząt,
- panujące mody na dane rasy zwierząt,
- brak edukacji i wiedzy społeczeństwa w zakresie metod zapobiegania bezdomności ze szczególnym uwzględnieniem sterylizacji i kastracji.

Sterylizacja i kastracja, czyli pozbawienie możliwości rozmnażania zwierząt bezdomnych oraz domowych to norma we wszystkich cywilizowanych krajach oraz najskuteczniejsza metoda unikania niekontrolowanej rozrodczości zwierząt. Program zakłada zachęcanie właścicieli zwierząt do ich sterylizacji i kastracji, poprzez prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych oraz akcji dofinansowania tych zabiegów.

W celu kontroli populacji kotów wolno żyjących, w tym ich zdrowotności, Miasto Maków Mazowiecki finansuje zabiegi sterylizacji lub kastracji oraz leczenie tych zwierząt. Ponadto, wspiera osoby społecznie opiekujące się tymi zwierzętami (wolontariuszy) poprzez zapewnienie karmy w celu dokarmiania kotów. Realizacja wszystkich zadań określonych w Programie zmierza do ograniczenia liczby bezdomnych zwierząt trafiających pod opiekę schroniska.

**§ 2. Cele Programu**

Celem Programu jest zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi, zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki, zmniejszenie populacji bezdomnych zwierząt, edukacja mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt oraz propagowanie ograniczenia i kontroli rozrodczości zwierząt domowych w szczególności psów i kotów.

**§ 3. Zadania w ramach Programu**

Zadania realizowane w ramach Programu obejmować będą:

- 1) obowiązkową sterylizację lub kastrację zwierząt,
- 2) sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie,
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt,
- 4) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
- 5) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich,
- 6) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt,
- 7) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt.

#### **§ 4. Ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt**

Ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację lub kastrację zwierząt domowych w szczególności psów i kotów realizują:

- 1) Schronisko poprzez obligatoryjne przeprowadzanie zabiegów sterylizacji lub kastracji zwierząt przyjętych do schroniska, z wyjątkiem zwierząt, u których istnieją przeciwwskazania do wykonywania tych zabiegów z uwagi na stan zdrowia lub wiek.
- 2) Miasto Maków Mazowiecki poprzez sterylizację lub kastrację wolno żyjących kotów w zakresie ograniczenia ich rozrodczości w lecznicy dla zwierząt, z którą zostanie zawarta umowa przez Miasto, dostarczonych przez społecznych opiekunów zwierząt i wypuszczonych na wolność w miejscu ich złapania.

#### **§ 5. Opieka nad wolno żyjącymi kotami**

Sprawowanie opieki nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie będzie realizowane poprzez ustalenie miejsc, w których one przebywają oraz zapewnienie im wody pitnej i karmy, która zakupiona zostanie przez Miasto Maków Mazowiecki i wydawana będzie społecznym opiekunom, którzy zgłoszą chęć opieki nad zwierzętami w ramach wolontariatu do Wydziału Inwestycji, Infrastruktury, Spraw Komunalnych, Ochrony Środowiska i Zamówień Publicznych Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim oraz organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest przeciwdziałanie bezdomności zwierząt.

#### **§ 6. Odławianie bezdomnych zwierząt**

1. Odławianie zwierząt na terenie miasta będzie miało charakter stały. Objęte zostaną nim zwierzęta, które uciekły, zabląkały się lub zostały porzucone przez człowieka, w stosunku, do których nie istnieje możliwość ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką dotychczas pozostawały, a w szczególności chore lub zagrażające życiu, zdrowiu i bezpieczeństwu.

2. Odławianie bezdomnych psów i innych zwierząt prowadzone będzie przez schronisko za pomocą specjalistycznego sprzętu na wniosek Burmistrza Miasta oraz przez stowarzyszenia i fundacje, których statutowym celem jest ochrona zwierząt pod warunkiem posiadania odpowiedniego sprzętu, który nie będzie stwarzał zagrożenia dla życia i zdrowia zwierząt.

3. Środki do przewozu zwierząt powinny spełniać warunki określone w ustawie o ochronie zwierząt.

#### **§ 7. Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt**

Poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt realizują:

- 1) Schronisko poprzez prowadzenie działań zmierzających do pozyskiwania nowych właścicieli i oddawania do adopcji bezdomnych zwierząt osobom zainteresowanym i zdolnym zapewnić im należyte warunki bytowania.
- 2) Miasto poprzez informowanie o możliwości adopcji zwierząt bezdomnych w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Miasta oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego.
- 3) Organizacje pozarządowe poprzez poszukiwanie nowych właścicieli dla zwierząt.

#### **§ 8. Usypianie ślepych miotów**

1. Usypianie ślepych miotów może nastąpić wyłącznie przez lekarza weterynarii w schronisku dla zwierząt bezdomnych, lub w lecznicy dla zwierząt, z którą zostanie zawarta umowa przez Miasto.

2. Zabieg usypienia powinien być wykonany w sposób humanitarny. Zwłoki usypionych zwierząt muszą być odpowiednio zabezpieczone do czasu zabrania ich przez odpowiednie służby do tego przeznaczone.

3. W celu wykonania usypienia ślepego miotu zwierzęta do właściwej lecznicy może dostarczyć, po uprzednim uzgodnieniu z Urzędem Miejskim, wolontariusz lub organizacja społeczna zajmująca się opieką nad zwierzętami.

#### **§ 9. Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich**

W przypadku zaistnienia okoliczności wymagających objęcia opieką zwierząt gospodarskich np. koni, krów i zapewnienia im schronienia oraz wyżywienia, zwierzęta te zostaną umieszczone w gospodarstwie rolnym znajdującym się na terenie miasta przy ulicy Armii Krajowej 82, spełniającym kryteria umożliwiające realizację tego zadania.

#### **§ 10. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt**

1. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdomnych realizowane jest przez Miasto poprzez zawarcie umowy z lekarzem weterynarii Magdaleną Baławejder prowadzącą działalność gospodarczą pn.: Przychodnia Weterynaryjna BONIFACY z siedzibą przy ulicy Przasnyskiej 28, 06-200 Maków Mazowiecki.

2. W przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, uszkodzone zwierzę do lekarza weterynarii może dostarczyć lub wezwać lekarza weterynarii, Pracownik Straży Pożarnej lub Policji.

#### **§ 11. Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom**

Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Miasta Maków Mazowiecki realizowane będzie przez:

- 1) schronisko „CANIS” z siedzibą w Kruszewie 34/35, 07-440 Kruszewo,
- 2) wolontariuszy poprzez sprawowanie opieki nad bezdomnymi zwierzętami w punkcie zapobiegania bezdomności, w okresie od odłowienia zwierzęcia i/lub doprowadzenia zwierzęcia do gabinetu weterynaryjnego do czasu jego przewozu do schroniska lub znalezienia nowego opiekuna.

#### **§ 12. Działania o charakterze edukacyjno – informacyjnym**

1. Promowanie adopcji bezpańskich zwierząt poprzez zapewnienie im bezpłatnej profilaktyki (szczepienie, kastracja, sterylizacja).

2. Edukacja w zakresie odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami oraz ich humanitarnego traktowania.

3. Informowanie o zakazach dotyczących handlu zwierzętami domowymi.

4. Dofinansowanie zabiegu sterylizacji lub kastracji psów oraz kotów. Miasto dofinansuje 40% kosztów zabiegu kastracji lub sterylizacji psów oraz kotów, których właściciele złożą oświadczenie potwierdzające fakt zamieszkiwania na terenie miasta oraz przedłożą dokument potwierdzający aktualne szczepienie przeciwko wścieklźnie (dotyczy tylko psów). Właściciel opłaca właściwemu lekarzowi weterynarii 60% kosztów zabiegu. Zabiegi wykonywane będą w przychodni weterynaryjnej z którą Miasto ma podpisaną umowę. Zabiegi będą wykonywane do wyczerpania środków pieniężnych przeznaczonych na ten cel.

#### **§ 13. Finansowanie Programu**

1 W 2020 roku przeznaczają się środki finansowe w kwocie 30.000,00 złotych na realizację zadań wynikających z Programu, tj.:

- 1) Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku – 6.300,00 złotych
- 2) Kastrację i sterylizację oraz opiekę po zabiegu - 5.000,00 złotych
- 3) Dokarmianie wolno żyjących kotów - 7.000,00 złotych
- 4) Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt - 2.000,00 złotych
- 5) Usypianie ślepych miotów – 200,00 złotych
- 6) Zapewnienie antykoncepcji dla bezdomnych zwierząt - 500,00 złotych
- 7) Leczenie zwierząt - 4.000,00 złotych
- 8) Dofinansowanie zabiegu sterylizacji lub kastracji – 5.000,00 złotych.

2. Środki finansowe wydatkowane będą poprzez zlecenia świadczenia usług zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843).

**UZASADNIENIE**  
**DO UCHWAŁY NR XIX/148/2020**  
**RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 roku

**w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku**

Zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wylapywanie należy do zadań własnych gminy (art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt zwanej dalej ustawą). Zgodnie z art. 11 a ust. 1 ustawy Rada Gminy wypełniając obowiązek, o którym mowa w zdaniu poprzednim, określa, w drodze uchwały, corocznie, Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt (zwany dalej Programem).

Program obligatoryjnie obejmuje:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obligatoryjną sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Ponadto Program zawiera wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację w kwocie 30.000,00 złotych oraz sposób wydatkowania tych środków. Koszty realizacji Programu ponosi gmina. Zgodnie z wymogami ustawy projekt Programu przygotowany przez Burmistrza Miasta został przekazany do zaopiniowania:

- 1) Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Makowie Mazowieckim;
- 2) Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Wyszkanie;
- 3) Kołu Łowieckiemu „ORZYC”.

Podmioty, o których wyżej mowa w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu Programu, powinny wydać opinie o projekcie. Niewydanie opinii w tym terminie uznaje się za akceptację przesłanego Programu.

W świetle powyższych faktów podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

**PRZEWODNICZĄCY RADY**

*(Dariusz Antoni Wójcikowski)*



**Uchwała numer XIX/148/2020 "Uchwała w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2020 roku" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 14:45:38

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>
2.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>
3.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>
4.	<i>Paweł Falba</i>
5.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>
6.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>
7.	<i>Jan Mróz</i>
8.	<i>Marian Paczkowski</i>
9.	<i>Mirosław Piątek</i>
10.	<i>Zdzisław Sawicki</i>
11.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>
12.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>
13.	<i>Wojciech Traczewski</i>

<b>Jestem przeciw</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Wstrzymuję się</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	<i>BRAK</i>



**UCHWAŁA NR XIX/149/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie rozpatrzenia petycji**

Na podstawie art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) w zw. z art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uznaje się za bezzasadną petycję dotyczącą obniżenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na obszarze Miasta Maków Mazowiecki z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady do zawiadomienia skarżącego o sposobie załatwienia petycji.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

  
Dariusz  
Artur Miecznikowski

Załącznik do uchwały Nr XIX/149/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/149/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie rozpatrzenia petycji**

Dnia 18 grudnia 2019 r. do Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim wpłynęła petycja Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko - Własnościowej „Jubilatka” dotycząca obniżenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na obszarze Miasta Maków Mazowiecki. W uzasadnieniu petycji wskazano, że uchwała nie określa w sposób jednoznaczny wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Podniesiono, że ustalona opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest zbyt wysoka i nieuzasadniona w sposób przejrzysty i czytelny, tym bardziej, że opłaty w dotychczasowej wysokości pokrywały koszty zagospodarowania odpadów skoro Miasto nie wspierało finansowo działalności prowadzonej w tym zakresie.

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870) petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ. Zgodnie z § 89k Statutu Miasta Maków Mazowiecki, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji bada sprawę i prowadzi postępowanie wyjaśniające w związku ze złożoną skargą, petycją lub wnioskiem. Przygotowuje i przedstawia Radzie Miasta, propozycję załatwienia spraw wynikających z kierowanych do Rady Miasta, skarg, wniosków i petycji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji po zapoznaniu się z petycją podczas trzech spotkań analizowała sytuację gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Maków Mazowiecki. W posiedzeniach uczestniczyli m. in.: Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko - Własnościowej „Jubilatka”, Prezes Miejskiego Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych, Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki, Zastępca Burmistrza Miasta Maków Mazowiecki oraz radca prawny. Po przeanalizowaniu wszystkich argumentów zasadność petycji poddano pod głosowanie. Trzech radnych uznało petycję za zasadną, zaś jeden za bezzasadną. Zgodnie z § 89l Statutu Miasta Maków Mazowiecki propozycję sposobu załatwienia petycji oraz wypracowane wnioski Komisja Skarg, Wniosków i Petycji przedstawiła Przewodniczącemu oraz Radnym Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim na posiedzeniach stałych Komisji RM. Zasadność petycji poddano pod głosowanie. Większość Radnych uznała petycję za bezzasadną zgodnie z poniższą argumentacją. W związku z tym, na Sesję Rady Miasta Maków Mazowiecki skierowano projekt uchwały o bezzasadności petycji.

Zarzuty dotyczące niejednoznaczności wysokości opłat w Uchwale Nr XVI/116/2019 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz zwolnienia w części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym zostały sprostowane wraz z podjęciem Uchwały Nr XVIII/132/2019 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 30 grudnia 2019 r. usuwającej nieścisłości poprzez prawidłowe oznaczenie słowne stawek za zagospodarowanie odpadów komunalnych odpowiednio w wysokości 28 zł za selektywną segregację odpadów oraz 56 zł, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Odnosząc się do wysokości opłat za gospodarowanie odpadów komunalnych, w przypadku ustalenia opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi (56 zł) należy wskazać, że Rada Miejska ustaliła stawkę w wysokości najniższej na jaką zezwoliły aktualnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm.; dalej jako u.c.p.g.). Zgodnie bowiem z art. 6k ust. 3 u.c.p.g., *Rada gminy określi stawki opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, wysokości nie niższej niż dwukrotna wysokość i nie wyższej niż czterokrotna*

wysokość stawki ustalonej przez radę gminy odpowiednio na podstawie ust. 1 albo w art. 6j ust. 3b, tj. stawki za selektywny odbiór odpadów komunalnych. Z tego też względu, ustalenie przez Radę Miejską w Makowie Mazowieckim dwukrotności opłaty podstawowej jest minimalną wartością na jaką zezwalały przepisy ustawy.

Przechodząc do żądania obniżenia opłaty za odpady komunalne, w pierwszej kolejności należy zauważyć, że ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w obowiązującym obecnie brzmieniu, określa w art. 3 zadania gmin związane z systemem odpadami, a w art. 6r zasady przeznaczania środków z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zgodnie z ww. przepisami, system gospodarowania odpadami komunalnymi zorganizowany przez gminę powinien się samofinansować, co przekłada się na obowiązek ustalania wysokości ponoszonych przez mieszkańców gmin opłat na poziomie zabezpieczającym pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych - Informacja o wynikach kontroli koordynowanej. Przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w latach 2013 - 2015). Gmina winna wypracować środki, aby system się samofinansował, które po dokonaniu rozliczenia z operatorem odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, umożliwią pokrycie przynajmniej kosztów administracyjnych. Trudno wyznaczyć właściwy poziom kosztów administracyjnych systemu jednak zgodnie z analizą minimalne koszty administracyjne systemu można szacować na ok. 7% wartości dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami.

Uwzględniając wytyczne Krajowej Rady Izb Obrachunkowych, system odpadów komunalnych powinien się równoważyć. Zatem, określenie stawki na kolejny rok budżetowy nie powinno opierać się na innych zasadach niż rachunkowe, w oparciu o zrównanie kosztów odbioru odpadów i dochodów uzyskiwanych z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami. Uchwalona stawka za odbiór odpadów komunalnych została ustalona w oparciu o obciążenia związane z funkcjonowaniem samego systemu. Wydatki związane z gospodarką odpadami komunalnymi wynosiły w budżecie uchwalonym na rok 2019 na zakup usług odbioru i zagospodarowania odpadów 1 845 100,00 zł, natomiast w roku 2020 wydatki te wzrosły do 2 713 280,00 zł, a więc prawie o 50%. Biorąc pod uwagę stawkę opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych w wysokości 19 zł w roku 2019 i zwiększając ją proporcjonalnie do wzrostu kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych, uchwalona stawka 28 zł na rok 2020 jest stawką uwzględniającą prawie w całości wzrost kosztów, ale jedynie usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, bez uwzględnienia natomiast wzrostu kosztów administracyjnych obsługi systemu, czym obciążony zostanie budżet Miasta Maków Mazowiecki. Uprawnienie do kształtowania opłaty za gospodarowanie odpadów komunalnych przez Radę Miejską w Makowie Mazowieckim jest tylko teoretyczne, ponieważ decydujący wpływ na jej wysokość mają niezależne czynniki zewnętrzne takie jak wzrost stawek opłat środowiskowych, obowiązek całorocznego selektywnego odbioru bioodpadów przez gminy jako piątej wyodrębnionej frakcji, wzrost wynagrodzeń, nowelizacja ustawy o odpadach w związku, z którą na podmioty uczestniczące w systemie gospodarki odpadami nałożono szereg dodatkowych obowiązków. Im wyższe będą koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, tym wyższe powinny być opłaty z uwagi na konieczność zrównoważenia wydatków dochodami Miasta w postaci wpływu opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Analizując wysokość stawek opłat środowiskowych, tj. opłat które zobowiązany jest uiszczać przedsiębiorca oddający odpady na składowisko (2018 r. – 170 zł, 2019 r. – 220 zł, 2020 – 270 zł), w uzasadnieniu do projektu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 marca 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska można przeczytać, że Polska jest zobowiązana uzyskiwać określone poziomy zbierania, odzysku i recyklingu (zużyte baterie i zużyte akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady komunalne, odpady opakowaniowe, a także odpady pochodzące z mechanicznej obróbki odpadów komunalnych). Podniesienie stawek opłat za składowanie odpadów komunalnych i pochodzących z odpadów komunalnych ma uzupełnić system gospodarki odpadami komunalnymi o dodatkową motywację dla sukcesywnego zwiększania selektywnej zbiórki odpadów komunalnych u źródła, co w konsekwencji będzie prowadziło do zwiększenia poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, zgodnie z europejskimi dyrektywami. W ten sposób Rada Ministrów zwiększając znacząco opłaty za składowanie odpadów, wskazuje, że uzasadnione to jest zmotywowaniem do pełniejszej segregacji odpadów komunalnych przez mieszkańców.

Dodatkowo, zgodnie z nowelizacją ustawy o odpadach wobec przedsiębiorców wprowadzono szereg obowiązków takich jak zaktualizowanie posiadanych pozwoleń z zakresu gospodarki odpadami, ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, opracowania operatu przeciwpożarowego czy wdrożenia monitoringu wizyjnego, co ponownie zwiększa koszty systemu.

Rada Miejska w Makowie Mazowiecki uchwalając stawkę za opłaty za zagospodarowanie ma jedynie pozorny wpływ na jej wysokość, ponieważ jest jedynie organem, który egzekwuje od mieszkańców negatywne konsekwencje regulacji europejskich i rządowych dotyczących ochrony środowiska. Rzeczywiście na wysokość stawki wpływ mają zewnętrzne czynniki wskazane powyżej oraz rzetelność mieszkańców w zakresie wskazywania w deklaracjach rzeczywistych danych dotyczących osób zamieszkujących nieruchomości i wypełnianie obowiązku terminowego uiszczania opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych, ponieważ wysokość stawek opłat będzie uzależniona od dochodów uzyskiwanych przez gminę z tytułu tych opłat. Jak wspomniano na wstępie, system powinien się samofinansować a nierzetelne działania części mieszkańców, którzy w związku ze wzrostem opłat zaczęli wprowadzać zmiany w deklaracjach, zmniejszając liczbę osób zadeklarowanych, tylko krótkofalowo pozwoli obniżyć im koszty, ponieważ w efekcie tych działań obniżony dochód wpłynie na konieczność podwyższenia opłat za zagospodarowanie opłat i obciążenia wszystkich mieszkańców Miasta Maków Mazowiecki. Konieczna jest współpraca instytucji i działania podnoszące świadomość potrzeby segregacji, wzajemna samokontrola mieszkańców i zgłaszanie nieprawidłowości w celu zwiększenia dochodów Miasta i w efekcie obniżenie opłat za zagospodarowanie odpadów w przyszłych latach.

Mając na uwadze powyższe argumenty, Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w pełni popiera stanowisko o zbyt wysokich opłatach za zagospodarowanie odpadów ukształtowanych przez wadliwy system gospodarki śmieciowej, związana jednak wytycznymi Regionalnych Izb Obrachunkowych dotyczących zrównoważenia wydatków dochodami uznała petycję za bezzasadną, wyrażając nadzieję, że w przyszłości zmiany systemowe pozwolą obniżyć opłaty za zagospodarowanie odpadów komunalnych.

PRZEWODNICZĄCY RADY

*Janusz Antoni Makowski*



**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**  
ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki  
tel. (29) 717-10-02  
www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**

Załącznik Nr ..... 22  
do Protokołu Nr XIX  
z dnia 27.02.2020

**Uchwała numer XIX/149/2020 "Uchwała w sprawie rozpatrzenia petycji" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 8, jestem przeciw 3, wstrzymuję się 2.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 15:00:30

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	Grzegorz Boguszewski
2.	Arkadiusz Dobrzyński
3.	Paweł Falba
4.	Sławomir Maciej Leśniak
5.	Dariusz Artur Miecznikowski
6.	Mirosław Piątek
7.	Zdzisław Sawicki
8.	Michał Arkadiusz Śmiałkowski

<b>Jestem przeciw</b>	
1.	Grzegorz Bielacki
2.	Jan Mróz
3.	Tadeusz Szczuciński

<b>Wstrzymuję się</b>	
1.	Marian Paczkowski
2.	Wojciech Traczewski

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	BRAK

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

**UCHWAŁA NR XIX/150/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie rozpatrzenia petycji**

Na podstawie art. 18 b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) w zw. z art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uznaje się za bezzasadną petycję dotyczącą obniżenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na obszarze Miasta Maków Mazowiecki z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady do zawiadomienia skarżącego o sposobie załatwienia petycji.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

  
**Dariusz  
Artur Miecznikowski**

Załącznik do uchwały Nr XIX/150/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/150/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie rozpatrzenia petycji**

Dnia 10 stycznia 2020 r. do Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim wpłynęła petycja Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. M. Kopernika 1 w Makowie Mazowieckim dotycząca obniżenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na obszarze Miasta Maków Mazowiecki. W petycji podniesiono, że ustalona opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest zbyt wysoka. Mieszkańcy Wspólnoty wnioskowali o obniżenie miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalonej na sesji Rady Miejskiej w dniu 28 listopada 2019 roku.

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870) petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ. Zgodnie z § 89k Statutu Miasta Maków Mazowiecki, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji bada sprawę i prowadzi postępowanie wyjaśniające w związku ze złożoną skargą, petycją lub wnioskiem. Przygotowuje i przedstawia Radzie Miasta, propozycję załatwienia spraw wynikających z kierowanych do Rady Miasta, skarg, wniosków i petycji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji po zapoznaniu się z petycją podczas trzech spotkań analizowała sytuację gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Maków Mazowiecki. W posiedzeniach uczestniczyli m. in.: Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko - Własnościowej „Jubilatka”, Prezes Miejskiego Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych, Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki, Zastępca Burmistrza Miasta Maków Mazowiecki oraz radca prawny. Po przeanalizowaniu wszystkich argumentów zasadność petycji poddano pod głosowanie. Trzech radnych uznało petycję za zasadną, zaś jeden za bezzasadną. Zgodnie z § 89l Statutu Miasta Maków Mazowiecki propozycję sposobu załatwienia petycji oraz wypracowane wnioski Komisja Skarg, Wniosków i Petycji przedstawiła Przewodniczącemu oraz Radnym Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim na posiedzeniach stałych Komisji RM. Zasadność petycji poddano pod głosowanie. Większość Radnych uznała petycję za bezzasadną zgodnie z poniższą argumentacją. W związku z tym, na Sesję Rady Miasta Maków Mazowiecki skierowano projekt uchwały o bezzasadności petycji.

Niejednoznaczność wysokości opłat w Uchwale Nr XVI/116/2019 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz zwolnienia w części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym zostały sprostowane wraz z podjęciem Uchwały Nr XVIII/132/2019 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 30 grudnia 2019 r. usuwającej nieścisłości poprzez prawidłowe oznaczenie słowne stawek za zagospodarowanie odpadów komunalnych odpowiednio w wysokości 28 zł za selektywną segregację odpadów oraz 56 zł, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Odnosząc się do wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w przypadku ustalenia opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi (56 zł) należy wskazać, że Rada Miejska ustaliła stawkę w wysokości najniższej na jaką zezwoliły aktualnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm.; dalej jako u.c.p.g.). Zgodnie bowiem z art. 6k ust. 3 u.c.p.g., *Rada gminy określi stawki opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, wysokości nie niższej niż dwukrotna wysokość i nie wyższej niż czterokrotna wysokość stawki ustalonej przez radę gminy odpowiednio na podstawie ust. 1 albo w art. 6j ust. 3b, tj. stawki za*

selektywny odbiór odpadów komunalnych. Z tego też względu, ustalenie przez Radę Miejską w Makowie Mazowieckim dwukrotności opłaty podstawowej jest minimalną wartością na jaką zezwalały przepisy ustawy.

Przechodząc do żądania obniżenia opłaty za odpady komunalne, w pierwszej kolejności należy zauważyć, że ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w obowiązującym obecnie brzmieniu, określa w art. 3 zadania gmin związane z systemem odpadami, a w art. 6 r zasady przeznaczania środków z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zgodnie z ww. przepisami, system gospodarowania odpadami komunalnymi zorganizowany przez gminę powinien się samofinansować, co przekłada się na obowiązek ustalania wysokości ponoszonych przez mieszkańców gmin opłat na poziomie zabezpieczającym pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych - Informacja o wynikach kontroli koordynowanej. Przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w latach 2013 - 2015). Gmina winna wypracować środki, aby system się samofinansował, które po dokonaniu rozliczenia z operatorem odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, umożliwią pokrycie przynajmniej kosztów administracyjnych. Trudno wyznaczyć właściwy poziom kosztów administracyjnych systemu jednak zgodnie z analizą minimalne koszty administracyjne systemu można szacować na ok. 7% wartości dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami.

Uwzględniając wytyczne Krajowej Rady Izb Obrachunkowych, system odpadów komunalnych powinien się równoważyć. Zatem, określenie stawki na kolejny rok budżetowy nie powinno opierać się na innych zasadach niż rachunkowe, w oparciu o zrównanie kosztów odbioru odpadów i dochodów uzyskiwanych z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami. Uchwalona stawka za odbiór odpadów komunalnych została ustalona w oparciu o obciążenia związane z funkcjonowaniem samego systemu. Wydatki związane z gospodarką odpadami komunalnymi wynosiły w budżecie uchwalonym na rok 2019 na zakup usług odbioru i zagospodarowania odpadów 1 845 100,00 zł, natomiast w roku 2020 wydatki te wzrosły do 2 713 280,00 zł, a więc prawie o 50%. Biorąc pod uwagę stawkę opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych w wysokości 19 zł w roku 2019 i zwiększając ją proporcjonalnie do wzrostu kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych, uchwalona stawka 28 zł na rok 2020 jest stawką uwzględniającą prawie w całości wzrost kosztów, ale jedynie usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, bez uwzględnienia natomiast wzrostu kosztów administracyjnych obsługi systemu, czym obciążony zostanie budżet Miasta Maków Mazowiecki. Uprawnienie do kształtowania opłaty za gospodarowanie odpadów komunalnych przez Radę Miejską w Makowie Mazowieckim jest tylko teoretyczne, ponieważ decydujący wpływ na jej wysokość mają niezależne czynniki zewnętrzne takie jak wzrost stawek opłat środowiskowych, obowiązek całorocznego selektywnego odbioru bioodpadów przez gminy jako piątej wyodrębnionej frakcji, wzrost wynagrodzeń, nowelizacja ustawy o odpadach w związku, z którą na podmioty uczestniczące w systemie gospodarki odpadami nałożono szereg dodatkowych obowiązków. Im wyższe będą koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, tym wyższe powinny być opłaty z uwagi na konieczność zrównoważenia wydatków dochodami Miasta w postaci wpływu opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Analizując wysokość stawek opłat środowiskowych, tj. opłat które zobowiązany jest uiszczać przedsiębiorca oddający odpady na składowisko (2018 r. – 170 zł, 2019 r. – 220 zł, 2020 – 270 zł), w uzasadnieniu do projektu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 marca 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska można przeczytać, że Polska jest zobowiązana uzyskiwać określone poziomy zbierania, odzysku i recyklingu (zużyte baterie i zużyte akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady komunalne, odpady opakowaniowe, a także odpady pochodzące z mechanicznej obróbki odpadów komunalnych). Podniesienie stawek opłat za składowanie odpadów komunalnych i pochodzących z odpadów komunalnych ma uzupełnić system gospodarki odpadami komunalnymi o dodatkową motywację dla sukcesywnego zwiększania selektywnej zbiórki odpadów komunalnych u źródła, co w konsekwencji będzie prowadziło do zwiększenia poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, zgodnie z europejskimi dyrektywami. W ten sposób Rada Ministrów zwiększając znacząco opłaty za składowanie odpadów, wskazuje, że uzasadnione to jest zmotywowaniem do pełniejszej segregacji odpadów komunalnych przez mieszkańców.

Dodatkowo, zgodnie z nowelizacją ustawy o odpadach wobec przedsiębiorców wprowadzono szereg obowiązków takich jak zaktualizowanie posiadanych pozwoleń z zakresu gospodarki odpadami, ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, opracowania operatu przeciwpożarowego czy wdrożenia monitoringu wizyjnego, co ponownie zwiększa koszty systemu.

Rada Miejska w Makowie Mazowiecki uchwalając stawkę za opłaty za zagospodarowanie ma jedynie pozorny wpływ na jej wysokość, ponieważ jest jedynie organem, który egzekwuje od mieszkańców negatywne



konsekwencje regulacji europejskich i rządowych dotyczących ochrony środowiska. Rzeczywiście na wysokość stawki wpływ mają zewnętrzne czynniki wskazane powyżej oraz rzetelność mieszkańców w zakresie wskazywania w deklaracjach rzeczywistych danych dotyczących osób zamieszkujących nieruchomości i wypełnianie obowiązku terminowego uiszczania opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych, ponieważ wysokość stawek opłat będzie uzależniona od dochodów uzyskiwanych przez gminę z tytułu tych opłat. Jak wspomniano na wstępie, system powinien się samofinansować a nierzetelne działania części mieszkańców, którzy w związku ze wzrostem opłat zaczęli wprowadzać zmiany w deklaracjach, zmniejszając liczbę osób zadeklarowanych, tylko krótkofalowo pozwoli obniżyć im koszty, ponieważ w efekcie tych działań obniżony dochód wpłynie na konieczność podwyższenia opłat za zagospodarowanie opłat i obciążenia wszystkich mieszkańców Miasta Maków Mazowiecki. Konieczna jest współpraca instytucji i działania podnoszące świadomość potrzeby segregacji, wzajemna samokontrola mieszkańców i zgłaszanie nieprawidłowości w celu zwiększenia dochodów Miasta i w efekcie obniżenie opłat za zagospodarowanie odpadów w przyszłych latach.

Mając na uwadze powyższe argumenty, Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w pełni popiera stanowisko o zbyt wysokich opłatach za zagospodarowanie odpadów ukształtowanych przez wadliwy system gospodarki śmieciowej, związana jednak wytycznymi Regionalnych Izb Obrachunkowych dotyczących zrównoważenia wydatków dochodami uznała petycję za bezzasadną, wyrażając nadzieję, że w przyszłości zmiany systemowe pozwolą obniżyć opłaty za zagospodarowanie odpadów komunalnych.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Dariusz Antoni...



**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**  
ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki  
tel. (29) 717-10-02  
www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**

Załącznik Nr 24  
do Protokołu Nr XIX  
z dnia 27.02.2020

**Uchwała numer XIX/150/2020 "Uchwała w sprawie rozpatrzenia petycji" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 8, jestem przeciw 3, wstrzymuję się 2.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 15:02:26

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>
2.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>
3.	<i>Paweł Falba</i>
4.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>
5.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>
6.	<i>Mirostław Piątek</i>
7.	<i>Zdzisław Sawicki</i>
8.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>

<b>Jestem przeciw</b>	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>
2.	<i>Jan Mróz</i>
3.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>

<b>Wstrzymuję się</b>	
1.	<i>Marian Paczkowski</i>
2.	<i>Wojciech Traczewski</i>

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	<b>BRAK</b>

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

Załącznik Nr ..... 25 .....  
do Protokołu Nr ...XIX...  
z dnia 27 02 2020

**UCHWAŁA NR XIX/151/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu**

Na podstawie art. 10 ust. 2 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.) oraz art. 216 ust. 2 pkt. 5 i art. 220 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.)

**Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwala,  
co następuje:**

§ 1. Udziela się z budżetu Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu w formie dotacji celowej w kwocie 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych przez Sekcję Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim.

§ 2. Podstawą przekazania środków na realizację pomocy, o której mowa w § 1 będzie zawarta umowa pomiędzy Burmistrzem Miasta a Zarządem Powiatu określająca przeznaczenie i zasady rozliczania środków.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje w roku budżetowym 2020.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

**Dariusz  
Artur Miecznikowski**

**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/151/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 roku

**w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu**

Przedmiotowa uchwała dotyczy udzielenia się z budżetu Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu w formie dotacji celowej w kwocie 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych przez Sekcję Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim.

PRZEWODNICZĄCY RADY

*[Podpis]*



**UCHWAŁA NR XIX/152/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu  
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit. c i art. 58 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) oraz art. 89 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.)

**Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwała,  
co następuje:**

§ 1. Zaciąga się długoterminową pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w wysokości 360.000,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa kanalizacji deszczowej w ulicy Kolejowej w Makowie Mazowieckim”.

§ 2. Źródłem dochodów, z którego pożyczka zostanie spłacona są dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, a zabezpieczeniem pożyczki będzie weksel in blanco.

§ 3. Spłata pożyczki nastąpi w okresie od 2021 r. do 2026 r., począwszy od 2021 roku.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

  
Dariusz  
Artur Miecznikowski

**UZASADNIENIE**  
**DO UCHWAŁY NR XIX/152/2020**  
**RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 roku

**w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu  
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie**

Przedmiotowa uchwała dotyczy planowanej do zaciągnięcia długoterminowej pożyczki w 2020 roku ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych ponoszonych na zadanie inwestycyjne pn. „Rozbudowa kanalizacji deszczowej w ulicy Kolejowej w Makowie Mazowieckim”.

Wysokość planowanej do zaciągnięcia pożyczki oraz terminy spłaty ustalono uwzględniając możliwości finansowe Miasta oraz obowiązek zachowania ustawowych ograniczeń. Przy takich ustaleniach, wskaźnik obsługi zadłużenia wynikający z art. 243 ustawy o finansach publicznych zawarty w WPF Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2026 osiąga we wszystkich okresach prawidłowy poziom.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Maków Mazowiecki, 27 lutego 2020 r.

**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**

ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

tel. (29) 717-10-02

www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**

Załącznik Nr .. 18

do Protokołu Nr XIX

z dnia 27.02.2020

**Uchwała numer XIX/152/2020 "Uchwała w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie " została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.

Data i godzina głosowania: 27.02.2020 15:08:19

Radni zagłosowali jak poniżej:

<b>Jestem za</b>	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>
2.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>
3.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>
4.	<i>Paweł Fałba</i>
5.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>
6.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>
7.	<i>Jan Mróz</i>
8.	<i>Marian Paczkowski</i>
9.	<i>Mirosław Piątek</i>
10.	<i>Zdzisław Sawicki</i>
11.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>
12.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>
13.	<i>Wojciech Traczewski</i>

<b>Jestem przeciw</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Wstrzymuję się</b>	
	<i>BRAK</i>

<b>Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu</b>	
	<i>BRAK</i>

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.



**UCHWAŁA NR XIX/153/2020**  
**RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**  
**Z DNIA 27 LUTEGO 2020 ROKU**  
**w sprawie dokonania zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej**  
**Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2026**

Na podstawie art. 226, art. 227, art. 228, art. 230 ust. 6 i art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.)

**Rada Miejska w Makowie Mazowieckim uchwała,**  
**co następuje:**

**§ 1.**

1. W uchwale Nr XVIII/137/2019 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2026:

- 1) załącznik Nr 1 otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały,
- 2) załącznik Nr 2 otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały.

2. Dołącza się objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej

**§ 2.**

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

**§ 3.**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

**Dariusz Artur Miecznikowski**

# Wieloletnia prognoza finansowa <sup>1)</sup>

Załącznik nr 1 do  
uchwały nr XIX/153/2020  
z dnia 2020-02-27

Wyszczególnienie	Dochody ogółem <sup>x</sup>	Dochody bieżące <sup>x</sup>	z tego						Dochody majątkowe <sup>x</sup>	w tym		
			z tego							z podatku od nieruchomości	ze sprzedaży majątku	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące <sup>1,3)</sup>	pozostałe dochody bieżące <sup>4)</sup>	w tym				
1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	1.1.5.1	1.2	1.2.1	1.2.2				
Wykonanie 2017	40 815 419,25	38 774 501,41	7 491 946,00	170 847,04	9 044 687,00	12 356 880,86	9 710 160,51	4 163 841,94	2 040 917,84	358 226,08	1 681 761,76	
Wykonanie 2018	48 244 379,22	40 643 183,49	8 434 074,00	260 990,50	9 268 786,00	12 247 752,09	10 431 580,90	4 279 626,85	7 601 195,73	390 249,03	7 207 456,70	
Plan 3 kw 2019	48 714 809,26	42 594 279,18	9 287 368,00	250 000,00	9 929 750,00	11 963 389,26	11 163 771,92	4 473 689,00	6 120 610,08	250 000,00	5 880 610,08	
Wykonanie 2019	52 628 398,50	46 052 127,71	9 375 174,00	261 898,58	10 223 310,00	14 873 338,59	11 318 406,54	4 507 886,51	6 578 270,78	42 818,71	6 505 248,42	
2020	51 116 333,29	46 801 161,50	9 081 526,00	250 000,00	10 272 892,00	14 534 509,78	12 482 233,72	4 774 810,00	4 515 171,79	69 400,00	4 405 771,79	
2021	54 710 043,00	48 340 278,00	9 417 543,00	259 250,00	10 652 990,00	15 058 465,00	12 952 030,00	4 951 478,00	6 369 765,00	0,00	6 369 765,00	
2022	50 926 615,00	49 836 348,00	9 737 740,00	268 065,00	11 015 192,00	15 570 453,00	13 244 898,00	5 119 829,00	1 090 267,00	0,00	1 090 267,00	
2023	52 569 597,00	51 480 948,00	10 059 086,00	276 912,00	11 378 694,00	16 084 278,00	13 681 978,00	5 288 784,00	1 088 649,00	0,00	1 088 649,00	
2024	54 007 280,00	53 076 858,00	10 370 918,00	285 497,00	11 731 434,00	16 582 891,00	14 106 118,00	5 452 737,00	930 422,00	0,00	930 422,00	
2025	54 538 921,00	53 607 627,00	10 474 628,00	288 352,00	11 848 749,00	16 748 720,00	14 247 178,00	5 507 265,00	931 294,00	0,00	931 294,00	
2026	55 095 877,00	54 143 704,00	10 579 375,00	291 236,00	11 967 237,00	16 916 208,00	14 389 648,00	5 562 338,00	952 173,00	0,00	952 173,00	

Wszystkie dane będą sformułowane jako wartości przybliżone, w których poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach i/lub w wierszach.

Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622 i 1681) zwanej dalej Ustawą, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykazywanych poza minimalny (4 lata) okres prognozy wyliczający z art. 227 ustawy.

W pozycji wykazuje się dochody o charakterze bieżącym. Jednostka otrzymuje na podstawie przepisów Ustawy. W szczególności pozycja obejmuje dotacje z budżetu państwa na zadania budżetu oraz dotacje i środki na realizację zadań bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazuje się dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wyliczania budżetu jednostki wynikających z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.

W pozycji wykazuje się pozostałe dochody bieżące w szczególności: kwoty podatków - ogółem i indywidualnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem <sup>x</sup>	z tego										
		Wydatki bieżące <sup>x</sup>	w tym:						Wydatki majątkowe <sup>x</sup>	w tym		
			na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji <sup>x</sup>	w tym:		wydatki na obsługę długu <sup>x</sup>	w tym:		Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy	w tym:	
					gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy <sup>x</sup>	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) <sup>x</sup>		odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy <sup>x</sup>				wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne
2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.2	2.2.1	2.2.1.1			
Wykonanie 2017	42 903 365,13	33 569 568,39	14 126 207,82	0,00	0,00	58 327,60	0,00	0,00	9 333 796,74	9 333 796,74	15 000,00	
Wykonanie 2018	56 822 492,06	35 337 965,65	15 232 887,04	0,00	0,00	79 503,23	0,00	0,00	21 484 526,41	21 484 526,41	10 000,50	
Plan 3 kw. 2019	50 218 781,26	38 010 390,26	14 991 437,80	819 409,00	0,00	311 000,00	0,00	0,00	12 208 391,00	12 208 391,00	0,00	
Wykonanie 2019	51 936 427,20	39 928 325,96	15 715 542,26	0,00	0,00	234 118,49	0,00	0,00	12 008 101,24	12 008 101,24	0,00	
2020	51 885 921,86	44 499 995,07	17 273 945,00	769 409,00	0,00	313 000,00	0,00	0,00	7 385 926,59	7 385 926,59	129 150,00	
2021	53 251 893,00	44 350 893,00	18 312 715,00	419 409,00	0,00	300 000,00	0,00	0,00	8 901 000,00	8 901 000,00	450 000,00	
2022	48 616 165,00	45 180 626,00	18 312 715,00	419 409,00	0,00	300 000,00	0,00	0,00	3 435 539,00	3 435 539,00	0,00	
2023	50 401 847,00	45 632 433,00	18 312 715,00	419 409,00	0,00	300 000,00	0,00	0,00	4 769 414,00	4 769 414,00	0,00	
2024	52 031 530,00	46 088 758,00	18 312 715,00	419 409,00	0,00	300 000,00	0,00	0,00	5 942 772,00	5 942 772,00	0,00	
2025	52 851 171,00	46 549 646,00	18 312 715,00	419 409,00	0,00	300 000,00	0,00	0,00	6 301 525,00	6 301 525,00	0,00	
2026	53 322 127,00	47 015 143,00	18 312 715,00	419 409,00	0,00	300 000,00	0,00	0,00	6 306 984,00	6 306 984,00	0,00	

Wyszczególnienie	Wynik budżetu <sup>x</sup>	w tym:		z tego						
		Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczana na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych <sup>5)</sup>	Przychody budżetu <sup>x</sup>	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych <sup>x</sup>	w tym		Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych <sup>x 6)</sup>	w tym:		Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy <sup>x</sup>
					na pokrycie deficytu budżetu <sup>x</sup>			na pokrycie deficytu budżetu <sup>x</sup>		
Lp	3	3.1	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	
Wykonanie 2017	-2 087 945,88	0,00	5 418 024,05	1 939 000,00	1 939 000,00	1 058 829,88	0,00	2 270 194,17	148 945,88	
Wykonanie 2018	8 578 112,84	0,00	12 133 597,00	10 040 000,00	8 578 112,84	0,00	0,00	2 093 597,00	0,00	
Plan 3 kw. 2019	-1 503 892,00	0,00	4 255 842,00	2 091 400,00	638 450,00	0,00	0,00	1 864 442,00	864 442,00	
Wykonanie 2019	691 971,30	0,00	4 813 871,16	2 791 400,00	0,00	0,00	0,00	2 017 471,16	0,00	
2020	-769 588,37	0,00	2 792 938,37	860 000,00	360 000,00	1 387 938,37	409 588,37	0,00	0,00	
2021	1 458 150,00	1 458 150,00	750 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2022	2 310 450,00	2 310 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2023	2 167 750,00	2 167 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2024	1 975 750,00	1 975 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2025	1 687 750,00	1 687 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2026	1 773 750,00	1 773 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

<sup>5)</sup> Inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do wstępnej prognozy finansowej.

<sup>6)</sup> W pozycję należy włączyć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy.

Wyszczególnienie	z tego				Rozchody budżetu x	z tego			
	Spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych <sup>x</sup>	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zacignięciem długu <sup>x 1)</sup>	w tym:		Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych <sup>x</sup>	w tym:		
		na pokrycie deficytu budżetu <sup>x</sup>		na pokrycie deficytu budżetu <sup>x</sup>			łącznie kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań <sup>x</sup>	w tym:	
								kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy <sup>x</sup>	kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy <sup>x</sup>
Lp	4.4	4.4.1	4.5	4.5.1	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2
Wykonanie 2017	0,00	0,00	150 000,00	0,00	1 236 481,17	1 236 481,17	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2018	0,00	0,00	0,00	0,00	1 538 013,00	1 238 013,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2019	300 000,00	0,00	0,00	0,00	2 751 950,00	1 751 950,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2019	5 000,00	0,00	0,00	0,00	3 934 250,00	1 751 950,00	0,00	0,00	0,00
2020	545 000,00	0,00	0,00	0,00	2 023 350,00	2 023 350,00	0,00	0,00	0,00
2021	750 000,00	0,00	0,00	0,00	2 208 150,00	2 208 150,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	2 310 450,00	2 310 450,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	2 167 750,00	2 167 750,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	1 975 750,00	1 975 750,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	1 687 750,00	1 687 750,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	1 773 750,00	1 773 750,00	0,00	0,00	0,00

<sup>1)</sup> W pozycji należy uwzględnić przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu, z tego					Kwota długu <sup>1)</sup>	w tym	Różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi <sup>2)</sup>		
	łączna kwota przypadająca na dany rok budżetowy z wyłączeniem z tytułu spłaty zobowiązań w tym							kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków <sup>3)</sup>	Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki <sup>4)</sup> a wydatkami bieżącymi
	kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	z tego	innymi środkami	inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu	z tego					
5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.2	6	6.1	7.1	7.2		
Wykonanie 2017	x	x	x	x	0,00	3 572 713,00	0,00	5 204 933,02	8 533 957,07	
Wykonanie 2018	x	x	x	x	300 000,00	12 247 500,00	0,00	5 305 217,84	7 398 814,84	
Plan 3 kw. 2019	x	x	x	x	1 000 000,00	12 586 950,00	0,00	4 583 888,92	6 448 330,92	
Wykonanie 2019	x	x	x	x	2 182 300,00	13 288 950,00	0,00	6 123 801,75	8 141 272,91	
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 123 600,00	0,00	2 101 166,43	3 489 104,80	
2021	x	x	x	x	0,00	9 915 450,00	0,00	3 989 385,00	3 989 385,00	
2022	x	x	x	x	0,00	7 605 000,00	0,00	4 655 722,00	4 655 722,00	
2023	x	x	x	x	0,00	5 437 250,00	0,00	5 848 515,00	5 848 515,00	
2024	x	x	x	x	0,00	3 461 500,00	0,00	6 988 100,00	6 988 100,00	
2025	x	x	x	x	0,00	1 773 750,00	0,00	7 057 981,00	7 057 981,00	
2026	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	7 128 561,00	7 128 561,00	

<sup>1)</sup> Skorygowane o kwotę dotyczy określonego w art. 242 ustawy powiększenia wyszczególnienia przychodów określone w art. 217 ust. 2 pkt 5 ustawy.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań						
	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) <sup>x</sup>	Relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) <sup>x</sup>		Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3. kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) <sup>x</sup>	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) <sup>x</sup>	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy <sup>x</sup>	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy <sup>x</sup>
Lp	8.1	8.2		8.3	8.4	8.4.1	8.4.1
Wykonanie 2017	0,00%	x	21,06%	x	x	x	x
Wykonanie 2018	0,00%	x	20,14%	x	x	x	x
Plan 3 kw. 2019	0,00%	15,98%	15,78%	x	x	x	x
Wykonanie 2019	0,00%	20,23%	19,61%	x	x	x	x
2020	9,69%	7,83%	7,07%	18,99%	20,27%	TAK	TAK
2021	8,80%	12,91%	12,01%	14,33%	15,61%	TAK	TAK
2022	8,84%	14,46%	13,59%	11,62%	12,90%	TAK	TAK
2023	8,16%	17,37%	16,52%	10,89%	10,89%	TAK	TAK
2024	7,39%	19,97%	19,15%	14,04%	14,04%	TAK	TAK
2025	6,53%	19,98%	x	16,42%	16,42%	TAK	TAK
2026	6,70%	19,95%	x	15,50%	16,10%	TAK	TAK

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Dochody majątkowe na programy projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	
		Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy <sup>x</sup>	w tym:		Dochody majątkowe na programy projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy <sup>x</sup>	w tym:
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
Lp	9.1	9.1.1	9.1.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1
Wykonanie 2017	0,00	0,00	0,00	1 335 707,65	1 335 707,65	1 330 473,70	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2018	89 225,74	89 225,74	89 225,74	6 961 526,70	6 961 526,70	5 452 299,95	111 901,18	111 901,18	89 520,94
Plan 3 kw 2019	625 318,00	625 318,00	546 393,00	2 008 926,17	2 008 926,17	1 789 107,17	625 318,00	625 318,00	546 393,09
Wykonanie 2019	585 268,74	585 268,74	503 915,19	1 744 264,51	1 744 264,51	1 505 272,02	534 199,11	534 199,11	466 774,98
2020	447 081,78	447 081,78	388 184,80	333 771,79	333 771,79	323 281,50	542 576,34	542 576,34	432 948,62
2021	80 620,98	80 620,98	69 796,11	0,00	0,00	0,00	88 278,10	88 278,10	69 796,11
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00



Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych									
	Wydutki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydutki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	z tego		Wydutki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego zakładu opieki zdrowotnej	Wydutki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy <sup>x</sup>	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych
		Wydutki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		bieżące	majątkowe				
Lp	9.4	9.4.1	9.4.1.1	10.1	10.1.1	10.1.2	10.2	10.3	10.4	10.5
Wykonanie 2017	2 579 829,33	2 579 829,33	1 366 013,40	933 289,02	33 763,50	899 525,52	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2018	16 183 650,68	16 183 650,68	6 269 037,73	16 104 636,05	144 069,37	15 960 566,68	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2019	1 798 885,00	1 798 885,00	881 736,00	9 351 744,00	648 148,00	8 705 596,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2019	1 793 626,17	1 793 626,17	878 398,77	8 980 506,30	542 809,11	8 417 697,19	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	238 126,59	71 976,59	62 312,39	7 257 968,93	597 542,34	6 660 426,59	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	1 401 000,00	0,00	0,00	9 015 637,10	114 837,10	8 901 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	3 036 359,00	36 359,00	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	2 997,00	2 997,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych								
	Splaty, o których mowa w poz. 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych <sup>x</sup>	Wydatki zmniejszające dług <sup>x</sup>	w tym:					Kwota wzrostu(+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji niekasowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Wcześniejsza spłata zobowiązań, wyłączona z limitu splaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych
			splata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 <sup>x</sup>	splata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka <sup>x</sup>	w tym		wydatki z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji <sup>x</sup>		
					zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. <sup>x</sup>	dokonywana w formie wydatku bieżącego <sup>x</sup>			
Lp	10.6	10.7	10.7.1	10.7.2	10.7.2.1	10.7.2.1.1	10.7.3	10.8	10.9
Wykonanie 2017	1 236 481,17	0,00	0,00	0,00	x	x	0,00	0,00	x
Wykonanie 2018	1 238 013,00	0,00	0,00	0,00	x	x	0,00	-127 200,00	x
Plan 3 kw. 2019	1 751 950,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x
Wykonanie 2019	1 751 950,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x
2020	2 023 350,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	2 064 150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x
2022	2 166 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x
2023	2 023 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x
2024	1 831 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x
2025	1 543 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x
2026	1 633 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x

Informacje zawarte w tej tabeli w wieloletniej prognozie finansowej, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy, zostały automatycznie wygenerowane przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów. O bledzie mowa w § 4 ust. 1, na podstawie danych historycznych oraz prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Automatycznie wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji: 6.3 – 8.3.1 i pozycji 7 sekcji 12.

<sup>x</sup> - pozycje oznaczone symbolem „x” dotyczą się nie okresu prognozy, tylko długu, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy. Okres ten nie podlega wydłużeniu, w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informacje o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w odpowiednich do wieloletniej prognozy finansowej.

# Przedsięwzięcia WPF

Załącznik nr 2 do  
uchwały nr XIX/153/2020  
z dnia 2020-02-27

Strona 11 z 21

Lp.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2020	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1	<b>Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)</b>				20 131 714,53	7 257 968,93	9 015 637,10	3 036 359,00	2 997,00	19 312 962,03
1.a	<b>- wydatki bieżące</b>				1 382 744,55	597 542,34	1 14 637,10	36 359,00	2 997,00	751 535,44
1.b	<b>- wydatki majątkowe</b>				18 749 469,98	6 660 426,59	8 901 000,00	3 000 000,00	0,00	18 561 426,59
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz U Nr 157, poz.1240, z późn.zm.), z tego				2 802 180,14	778 702,93	1 489 278,10	0,00	0,00	2 267 981,03
1.1.1	<b>- wydatki bieżące</b>				1 165 053,55	542 576,34	88 278,10	0,00	0,00	630 854,44
1.1.1.1	Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki - Podniesienie kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli szkół podstawowych	URZĄD MIEJSKI	2019	2020	740 202,50	206 003,39	0,00	0,00	0,00	206 003,39
1.1.1.2	Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki - Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności usług środowiskowych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	URZĄD MIEJSKI	2020	2021	424 851,05	336 572,95	88 278,10	0,00	0,00	424 851,05
1.1.2	<b>- wydatki majątkowe</b>				1 637 126,59	236 126,59	1 401 000,00	0,00	0,00	1 637 126,59
1.1.2.1	Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki - Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności usług środowiskowych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	URZĄD MIEJSKI	2020	2021	71 976,59	71 976,59	0,00	0,00	0,00	71 976,59
1.1.2.2	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Miasta Maków Mazowiecki - Poprawa efektywności energetycznej	URZĄD MIEJSKI	2020	2021	986 000,00	35 000,00	951 000,00	0,00	0,00	986 000,00
1.1.2.3	Dotacja celowa z budżetu Miasta Maków Mazowiecki dla Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim na dofinansowanie kosztów realizacji projektu pn. "Kultura dla wszystkich" - Poprawa zarządzania dziedzictwem kulturowym	URZĄD MIEJSKI	2020	2021	579 150,00	129 150,00	450 000,00	0,00	0,00	579 150,00
1.2	<b>Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego</b>				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	<b>- wydatki bieżące</b>				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	<b>- wydatki majątkowe</b>				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	<b>Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1 i 1.2), z tego</b>				17 329 534,39	6 479 266,00	7 526 359,00	3 036 359,00	2 997,00	17 044 981,00
1.3.1	<b>- wydatki bieżące</b>				217 101,00	54 966,00	26 359,00	36 359,00	2 997,00	120 661,00
1.3.1.1	Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Maków Mazowiecki - Poprawa funkcjonalności i ład komunikacyjnego miasta oraz zagospodarowanie działek pod inwestycje	URZĄD MIEJSKI	2017	2020	121 510,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00	25 000,00
1.3.1.2	Leasing operacyjny nowego samochodu służbowego Urzędu Miasta w Makowie Mazowieckim - Zmniejszenie wydatków w zakresie wyjazdów delegacji służbowych dla pracowników	URZĄD MIEJSKI	2020	2023	95 681,00	28 966,00	26 359,00	36 359,00	2 997,00	95 681,00
1.3.2	<b>- wydatki majątkowe</b>				17 112 343,39	6 424 300,00	7 500 000,00	3 000 000,00	0,00	16 924 300,00

Lp.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2020	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1.3.2.1	Budowa małej elektrowni wodnej na istniejącym progu piętrzącym wraz z niezbędną infrastrukturą na rzece Orzyc - Równomierny rozwój województwa mazowieckiego	URZĄD MIEJSKI	2016	2021	8 164 205,00	4 000 000,00	4 000 000,00	0,00	0,00	8 000 000,00
1.3.2.2	Modernizacja budynku pawilonu sportowego - Poprawa infrastruktury sportowej	URZĄD MIEJSKI	2019	2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.3	Przebudowa ulicy Przemysłowej w Makowie Mazowieckim - Usprawnienie komunikacji w mieście oraz poprawa bezpieczeństwa użytkowników	URZĄD MIEJSKI	2017	2020	1 724 300,00	1 724 300,00	0,00	0,00	0,00	1 724 300,00
1.3.2.4	Rozbudowa ulicy Długiej - Poprawa bezpieczeństwa i ruchu drogowego	URZĄD MIEJSKI	2020	2022	6 600 000,00	100 000,00	3 500 000,00	3 000 000,00	0,00	6 600 000,00
1.3.2.5	Modernizacja terenów mieszkaniowych przy ulicy 1 Maja w Makowie Mazowieckim - Poprawa jakości życia mieszkańców	URZĄD MIEJSKI	2019	2020	151 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	150 000,00
1.3.2.6	Przebudowa ulicy Czesława Miłosza w Makowie Mazowieckim - Poprawa bezpieczeństwa i ruchu drogowego	URZĄD MIEJSKI	2011	2020	457 838,39	450 000,00	0,00	0,00	0,00	450 000,00
1.3.2.7	Docieplenie i wymiana dachu budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim - Poprawa efektywności ekologicznej	URZĄD MIEJSKI	2016	2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.8	Wymiana wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim - Poprawa efektywności ekologicznej	URZĄD MIEJSKI	2016	2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

## WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA

Nadrzędność wieloletniej prognozy finansowej w stosunku do budżetu przejawia się w konieczności uchwalenia jej w pierwszej kolejności, przy czym wieloletnia prognoza finansowa musi być zmieniana i dostosowywana do zmian w budżecie.

Zmiana wieloletniej prognozy finansowej ma na celu dostosowanie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020 – 2026 do aktualnie obowiązującej uchwały budżetowej odnośnie panu dochodów i wydatków w roku 2020, w tym:

- dochody bieżące zwiększono o kwotę 123.218,00 zł,
- dochody majątkowe zwiększono o kwotę 4.400,00 zł,
- wydatki bieżące zwiększono o kwotę 209.606,37 zł,
- wydatki majątkowe zmniejszono o kwotę 956.350,00 zł.

## WYKAZ PRZEDSIĘWZIEĆ DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ

Przedsięwzięcia pn.: *Wymiana wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim, Docieplenie i wymiana dachu budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim oraz Modernizacja budynku pawilonu sportowego łączy się w jedno przedsięwzięcie inwestycyjne pn. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Miasta Maków Mazowiecki*, na które Miasto Maków Mazowiecki zamierza pozyskać środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020: Działania 4.2 Efektywność energetyczna.

Wprowadza się nowe przedsięwzięcie pn. *Dotacja celowa z budżetu Miasta Maków Mazowiecki dla Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim na dofinansowanie kosztów realizacji projektu pn. "Kultura dla wszystkich"*.

Zwiększa się limit wydatków w roku 2020 o kwotę 65.429,64 zł na przedsięwzięciu pn. *Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki*.

PRZEWODNICZĄCY RADY

*Barbara Anna Miecznikowska*



**UCHWAŁA NR XIX/154/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 r.

**w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.) oraz art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 217, art. 222, art. 235, art. 236, art. 237, art. 242, art. 258 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.)

**Rada Miejska w Makowie Mazowieckim  
uchwała, co następuje:**

§ 1. 1. Dochody budżetu na rok 2020 zwiększa się o kwotę **118.289,00 zł** do łącznej kwoty **51.116.333,29 zł**, w tym:

- a) dochody bieżące w kwocie **46.601.161,50 zł**
- b) dochody majątkowe w kwocie **4.515.171,79 zł**  
zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Wydatki budżetu na rok 2020 zmniejsza się o kwotę **756.072,63 zł** do łącznej kwoty **51.885.921,66 zł**, w tym:

- a) wydatki bieżące w kwocie **44.499.995,07 zł**
- b) wydatki majątkowe w kwocie **7.385.926,59 zł**  
zgodnie z załącznikiem nr 2 i 2a do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Ustala się deficyt w wysokości **769.588,37 zł** sfinansowany przychodami pochodzącymi z:

- a) zaciąganych pożyczek w kwocie 360.000,00 zł,
- b) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt. 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 409.588,37 zł.

2. Ustala się przychody budżetu w kwocie **2.792.938,37 zł**, z następujących tytułów:

- a) zaciągniętych pożyczek na rynku krajowym w kwocie 360.000,00 zł,
- b) ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych w kwocie 545.000,00 zł,
- c) ze sprzedaży innych papierów wartościowych (obligacji) w kwocie 500.000,00 zł,
- d) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 1.336.708,73 zł,
- e) wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 51.229,64 zł  
zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały

3. Ustala się rozchody budżetu w kwocie **2.023.350,00 zł**, z następujących tytułów:

- a) spłaty otrzymanych krajowych kredytów w kwocie 1 018 750,00 zł,
- b) spłaty otrzymanych krajowych pożyczek w kwocie 944.600,00 zł,
- c) wykupu innych papierów wartościowych (obligacji) w kwocie 60.000,00 zł  
zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 3. Ustala się limit zobowiązań niniejszej uchwały:

- a) na zaciągnięcie pożyczek na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie **360.000,00 zł**,
- b) na spłatę pożyczek i kredytów z lat ubiegłych w kwocie **500.000,00 zł**,
- c) na wyprzedzające finansowanie zadań finansowanych ze środków z UE w kwocie **500.000,00 zł**.

§ 4. Plan dotacji udzielonych z budżetu miasta podmiotom należącym i nie należącym do sektora finansów publicznych po zmianach określa **załącznik nr 4** do niniejszej uchwały.

§ 5. Plan dochodów z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków na realizację zadań określonych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii po zmianach określa **załącznik nr 5** do niniejszej uchwały.

§ 6. Plan dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i plan wydatków na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi po zmianach określa **załącznik nr 6** do niniejszej uchwały.

§ 7. Plan dochodów związanych z realizacją zadań wykonywanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego po zmianach określa **załącznik nr 7** do niniejszej uchwały.

§ 8. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 9. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje w roku budżetowym 2020.

2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady  
Miejskiej

**Dariusz**  
**Artur Miecznikowski**



Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XIX/154/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

**ZESTAWIENIE ZMIAN W PLANIE DOCHODÓW BUDŻETOWYCH MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI NA 2020 ROK**

Dz.	Rozdz.	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
<b>BIEŻĄCE</b>							
400			Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00	2 992,00	2 992,00
	40004		Dostarczanie ciepła	0,00	0,00	2 992,00	2 992,00
		0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	0,00	2 992,00	2 992,00
750			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	15 733 371,00	0,00	100 797,00	15 834 168,00
	75046		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilno-prawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	2 940 887,00	0,00	98 797,00	3 039 684,00
		0360	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	13 000,00	0,00	98 797,00	111 797,00
	75048		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	465 000,00	0,00	2 000,00	467 000,00
		0690	Wpływy z różnych opłat	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00
852			Pomoc społeczna	1 462 232,03	0,00	1 000,00	1 463 232,03
	85216		Zasiłki stałe	367 000,00	0,00	1 000,00	368 000,00
		0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	0,00	1 000,00	1 000,00
855			Rodzina	12 815 310,00	0,00	5 100,00	12 820 410,00
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3 476 000,00	0,00	5 100,00	3 481 100,00
		0920	Wpływy z pozostałych odsetek	0,00	0,00	100,00	100,00

		0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	0,00	5 000,00	5 000,00
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	24 000,00	0,00	4 000,00	24 000,00
	92116		Biblioteki	24 000,00	0,00	4 000,00	24 000,00
		2320	Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	24 000,00	0,00	4 000,00	28 000,00
<b>Bieżące razem:</b>				<b>46 487 272,50</b>	<b>0,00</b>	<b>113 889,00</b>	<b>46 601 161,50</b>
<b>MAJĄTKOWE</b>							
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,00	0,00	4 400,00	4 400,00
	90004		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	0,00	0,00	4 400,00	4 400,00
		0870	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,00	0,00	4 400,00	4 400,00
<b>Majątkowe razem:</b>				<b>4 510 771,79</b>	<b>0,00</b>	<b>4 400,00</b>	<b>4 515 171,79</b>
<b>Ogółem:</b>				<b>50 998 044,29</b>	<b>0,00</b>	<b>118 289,00</b>	<b>51 116 333,29</b>

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XIX/154/2020  
 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
 z dnia 27 lutego 2020 r

ZESTAWIENIE ZMIAN W PLANIE WYDATKÓW BUDŻETOWYCH MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI NA 2020 ROK

Nr	Kod	§	Nazwa	Plan	Wzrost	7 tyg.										a tego:							
						1 tyg.					2 tyg.					Wzrost	w tym:						
						wzrost	wzrost	wzrost	wzrost	wzrost	wzrost	wzrost	wzrost	wzrost	wzrost		wzrost	wzrost	wzrost	wzrost			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19					
100			Urząd Miejski	plan	1 471 500,00	1 471 500,00	1 151 500,00	0,00	1 151 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	270 000,00	270 000,00	0,00	0,00	0,00			
				wydatki celowe	-100 000,00	-100 000,00	100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				inne wydatki	14 500,00	10 000,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1000			Gospodarka mieszkaniowa	plan	176 500,00	176 500,00	176 500,00	0,00	176 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24 000,00	24 000,00	0,00	0,00	0,00			
				wydatki celowe	-100 000,00	-100 000,00	100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				inne wydatki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
440			Podatek od nieruchomości	plan	110 000,00	110 000,00	110 000,00	0,00	110 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				wydatki celowe	-100 000,00	-100 000,00	100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				inne wydatki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1000			Prace budowlane	plan	1 241 000,00	1 241 000,00	1 241 000,00	0,00	1 241 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	250 000,00	250 000,00	0,00	0,00	0,00			
				wydatki celowe	10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				inne wydatki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
440			Opłaty za utrzymanie i remonty za budynki lokale i pomieszczenia	plan	2 15 000,00	2 15 000,00	2 15 000,00	0,00	2 15 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				wydatki celowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				inne wydatki	10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
100			Administracja publiczna	plan	3 270 211,00	3 270 211,00	3 270 211,00	0,00	3 270 211,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	141 000,00	141 000,00	0,00	0,00	0,00			
				wydatki celowe	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				inne wydatki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1000			Utrzymanie i obsługa	plan	3 270 211,00	3 270 211,00	3 270 211,00	0,00	3 270 211,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	141 000,00	141 000,00	0,00	0,00	0,00			
				wydatki celowe	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				inne wydatki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Kod	Nazwa	Przebieg	Przebieg																
			01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	
		przebieg	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	3 911 789,00	3 911 789,00	3 902 789,00	3 647 354,00	783 430,00	0,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	901 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	-901 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	15 706 012,75	15 706 012,75	14 432 446,04	12 441 756,00	2 966 690,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	75 929,64	65 429,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	15 781 942,39	15 771 442,39	14 432 446,04	12 441 756,00	2 966 690,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	4 002 420,00	4 002 420,00	4 198 545,00	3 373 919,00	917 416,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	10 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	4 013 120,00	4 002 420,00	4 198 545,00	3 373 919,00	917 416,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	10 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	10 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	141 139,75	141 139,75	566,00	566,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	65 429,64	65 429,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	206 569,39	206 569,39	566,00	566,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	14 312,39	14 312,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	98 392,01	98 392,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	12 156,71	12 156,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	13 970,80	13 970,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	26 077,51	26 077,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	14 511,74	14 511,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	3 524,00	3 524,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	18 015,74	18 015,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	2 096,19	2 096,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	2 554,99	2 554,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	4 651,18	4 651,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	2 061,94	2 061,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	608,73	608,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	2 670,68	2 670,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	197,84	197,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	376,85	376,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	674,69	674,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	9 311,68	9 311,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zwiększenie	30 359,08	30 359,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	29 670,76	29 670,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		przed zmianą	1 345,03	1 345,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

			przebieg choroby	2 866,79	2 900,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	4 285,82	4 281,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	7 542,51	7 542,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	2 891,99	2 891,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	10 416,50	10 416,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	6 085,40	6 084,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	418,01	418,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	1 507,50	1 507,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	5 247,74	5 247,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	3 145,62	3 145,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	8 388,33	8 388,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	743,24	743,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	454,38	454,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	1 233,67	1 233,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	158 846,00	158 846,00	158 846,00	78 846,00	121 954,00	55 408,00	148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	12 374,90	12 374,90	12 374,90	4,00	14,00	12 444,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	167 374,50	167 374,50	167 374,50	74 388,00	124 344,50	67 000,00	148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	249 800,00	249 800,00	249 800,00	74 000,00	181 750,00	44 000,00	748,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	17 374,90	17 374,90	17 374,90	4,00	14,00	17 444,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	297 374,90	297 374,90	297 374,90	74 388,00	119 304,90	67 000,00	250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	35 000,00	35 000,00	35 000,00	0,00	0,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	17 000,00	17 000,00	0,00	0,00	0,00	17 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	67 999,99	67 999,99	67 999,99	0,00	0,00	37 999,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	52 779,00	52 779,00	52 779,00	0,00	12 779,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	734,90	734,90	734,90	0,00	134,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	53 000,00	53 000,00	53 000,00	0,00	33 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	1 418 994,50	1 418 994,50	1 418 994,50	1 000 994,50	394 994,50	4,00	1 346 999,50	346 974,50	4,00	0,00	71 974,50	71 974,50	71 974,50	0,00	4,00	0,00
			przebieg choroby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	23 974,90	23 974,90	0,00	0,00	0,00	23 974,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	3 000 994,50	3 011 994,50	1 115 994,50	1 000 994,50	306 000,00	0,00	1 370 974,50	346 974,50	0,00	0,00	71 974,50	71 974,50	71 974,50	0,00	4,00	0,00
			przebieg choroby	418 774,50	338 774,50	0,00	0,00	0,00	1 200,00	346 974,50	0,00	0,00	71 974,50	71 974,50	71 974,50	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	23 974,90	23 974,90	0,00	0,00	0,00	0,00	23 974,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	67 974,50	267 974,50	0,00	0,00	0,00	26 100,00	136 974,50	0,00	0,00	71 974,50	71 974,50	71 974,50	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	2 200,00	2 200,00	0,00	0,00	0,00	2 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	17 000,00	23 974,90	0,00	0,00	0,00	0,00	17 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	26 100,00	26 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przebieg choroby	1 000 600,00	3 064 600,00	3 064 600,00	641 510,00	3 329 170,00	4,00	1 998,00	0,00	0,00	0,00	71 998,00	719 998,00	4,00	4,00	0,00	0,00

		ochrona środowiska	zwiększenie	-88 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	130 000,00	-188 000,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	177 053,83	142 053,83	142 053,83	0,00	142 053,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	34 000,00	39 000,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	4 671 658,83	3 667 658,83	3 665 758,83	143 529,00	3 462 229,83	0,00	1 900,00	0,00	0,00	0,00	578 000,00	570 000,00	0,00	0,00	0,00
90001		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	przed zmianą	745 500,00	65 500,00	65 500,00	0,00	65 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	650 000,00	650 000,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	535 500,00	65 500,00	65 500,00	0,00	65 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	170 000,00	170 000,00	0,00	0,00	0,00
	6050		przed zmianą	650 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	650 000,00	650 000,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100 000,00	-100 000,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	470 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	470 000,00	470 000,00	0,00	0,00	0,00
90002		Gospodarka odpadami komunalnymi	przed zmianą	2 713 200,00	2 713 200,00	2 711 100,00	143 529,00	2 567 851,00	0,00	1 900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	142 053,83	142 053,83	142 053,83	0,00	142 053,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	2 855 333,83	2 855 333,83	2 855 333,83	143 529,00	2 709 904,83	0,00	1 900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4100	Zakup usług pozostałych	przed zmianą	2 559 600,00	2 559 600,00	2 559 600,00	0,00	2 559 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	142 053,83	142 053,83	142 053,83	0,00	142 053,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	2 701 651,83	2 701 651,83	2 701 651,83	0,00	2 701 651,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
90003		Obciążenie powiatu remontami	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	35 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	35 000,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	35 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	35 000,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	35 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	35 000,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	35 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	35 000,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	przed zmianą	1 146 000,00	1 146 000,00	1 000,00	0,00	1 000,00	1 145 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	-5 000,00	-5 000,00	0,00	0,00	0,00	-5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	129 150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129 150,00	129 150,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	1 170 150,00	1 141 000,00	1 000,00	0,00	1 000,00	1 140 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129 150,00	129 150,00	0,00	0,00	0,00
92101		Prezentalno-wytwórczość kulturalna	przed zmianą	25 000,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	-5 000,00	-5 000,00	0,00	0,00	0,00	-5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2350	Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	przed zmianą	25 000,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	-5 000,00	-5 000,00	0,00	0,00	0,00	-5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
92109		Dotygi i strofki kabarey, śmiech i kłóty	przed zmianą	470 000,00	470 000,00	0,00	0,00	0,00	470 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	129 150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129 150,00	129 150,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	599 150,00	470 000,00	0,00	0,00	0,00	470 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129 150,00	129 150,00	0,00	0,00	0,00
6220		Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	129 150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129 150,00	129 150,00	0,00	0,00	0,00

		Dotyczy zmian w budżecie	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16
		Dotyczy zmian w budżecie	129 150,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129 150,99	129 150,99	0,00	0,00
936		Kultura fizyczna	100 000,00	48 9 1,00	24 051,00	51 900,00	217 171,00	110 000,00	4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	48 900,00	48 900,00	0,00	0,00
		przebiegi	-50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50 000,00	-50 000,00	0,00	0,00
		zakupienie	30 900,00	30 900,00	23 900,00	0,00	23 900,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		przebiegi	435 011,00	435 011,00	290 011,00	51 900,00	242 711,00	135 000,00	4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	435 011,00	435 011,00	0,00	0,00
93601		Obiekty sportowe	191 000,00	103 000,00	103 000,00	0,00	103 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	103 000,00	103 000,00	0,00	0,00
		przebiegi	-50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50 000,00	-50 000,00	0,00	0,00
		zakupienie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		przebiegi	103 000,00	103 000,00	103 000,00	0,00	103 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	103 000,00	103 000,00	0,00	0,00
	6050	Dotyczy zmian w budżecie	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00
		przebiegi	-50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50 000,00	-50 000,00	0,00	0,00
		zakupienie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		przebiegi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
93601		Zakupienie sprzętu sportowego	10 000,00	10 000,00	5 000,00	5 000,00	17 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00
		przebiegi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		zakupienie	10 000,00	10 000,00	5 000,00	5 000,00	17 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00
		przebiegi	203 020,00	203 020,00	70 010,00	5 000,00	72 020,00	135 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	203 020,00	203 020,00	0,00	0,00
		przebiegi	130 000,00	130 000,00	0,00	0,00	0,00	130 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	130 000,00	130 000,00	0,00	0,00
		zakupienie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		przebiegi	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00
		zakupienie	110 000,00	110 000,00	0,00	0,00	0,00	110 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	110 000,00	110 000,00	0,00	0,00
	4000	Zakupienie sprzętu sportowego	1 000,00	1 000,00	1 000,00	0,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00
		przebiegi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		zakupienie	25 500,00	25 500,00	25 500,00	0,00	25 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25 500,00	25 500,00	0,00	0,00
		przebiegi	20 500,00	20 500,00	20 500,00	0,00	20 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20 500,00	20 500,00	0,00	0,00
		przebiegi	52 000 994,24	40 199 707,10	26 505 093,00	17 271 945,00	9 241 130,44	2 070 257,00	14 000 201,14	477 100,10	109 000,00	213 000,00	0 141 270,29	0 141 270,29	40 199 707,10	40 199 707,10	0,00	0,00
		zakupienie	-1 130 000,00	-1 000 000,00	-1 000 000,00	0,00	-1 000 000,00	-5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 130 000,00	-1 130 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		zakupienie	459 927,29	305 277,29	190 000,00	0,00	190 000,00	17 000,00	21 925,00	45 425,00	0,00	0,00	134 450,00	134 450,00	305 277,29	305 277,29	0,00	0,00
		przebiegi	51 000 421,04	40 000 000,00	26 000 000,00	17 273 945,00	9 240 000,00	1 000 000,00	14 000 000,00	475 000,00	109 000,00	213 000,00	0 140 000,00	0 140 000,00	40 000 000,00	40 000 000,00	0,00	0,00

Załącznik Nr 2a do uchwały Nr XIX/154/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

### WYDATKI MAJĄTKOWE NA 2020 ROK

Dz.	Rozdz.	§	Treść	Wartość
<b>400</b>			<b>Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę</b>	<b>4 000 000,00</b>
	<b>40095</b>		<b>Pozostała działalność</b>	<b>4 000 000,00</b>
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	4 000 000,00
			<b>Budowa małej elektrowni wodnej na istniejącym progu piętrzącym wraz z niezbędną infrastrukturą na rzece Orzyc</b>	<b>4 000 000,00</b>
			Inne	4 000 000,00
			<i>Pomoc finansowa ze środków budżetu województwa mazowieckiego w ramach Instrumentu wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego</i>	4 000 000,00
<b>600</b>			<b>Transport i łączność</b>	<b>2 334 300,00</b>
	<b>60011</b>		<b>Drogi publiczne krajowe</b>	<b>60 000,00</b>
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	60 000,00
			<b>Opracowanie dokumentacji przebudowy drogi krajowej Nr 60 polegającej na budowie ronda na skrzyżowaniu z drogą powiatową ulicą Słoniawską oraz drogami gminnymi ulicami: Kolejową i Polną</b>	<b>60 000,00</b>
			Dochody własne jst	60 000,00
			<i>Dochody własne miasta</i>	60 000,00
	<b>60016</b>		<b>Drogi publiczne gminne</b>	<b>2 274 300,00</b>
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 274 300,00
			<b>Przebudowa ulicy Czesława Miłosza w Makowie Mazowieckim</b>	<b>450 000,00</b>
			Dochody własne jst	450 000,00
			<i>Dochody własne miasta</i>	450 000,00
			<b>Przebudowa ulicy Przemysłowej w Makowie Mazowieckim</b>	<b>1 724 300,00</b>
			Dochody własne jst	542 000,00
			<i>Dochody własne miasta</i>	542 000,00
			Inne	1 182 300,00
			<i>Fundusz Dróg Samorządowych</i>	1 182 300,00
			<b>Rozbudowa ulicy Długiej</b>	<b>100 000,00</b>
			Dochody własne jst	100 000,00
			<i>Dochody własne miasta</i>	100 000,00
<b>700</b>			<b>Gospodarka mieszkaniowa</b>	<b>270 000,00</b>
	<b>70005</b>		<b>Gospodarka gruntami i nieruchomościami</b>	<b>20 000,00</b>
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	20 000,00
			<b>Zakup gruntów</b>	<b>20 000,00</b>
			Dochody własne jst	20 000,00



		<i>Dochody własne miasta</i>	20 000,00
<b>70095</b>		<b>Pozostała działalność</b>	<b>250 000,00</b>
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	250 000,00
		<b>Modernizacja terenów mieszkaniowych na terenie Miasta Maków Mazowiecki</b>	<b>100 000,00</b>
		Dochody własne jst	100 000,00
		<i>Dochody własne miasta</i>	100 000,00
		<b>Modernizacja terenów mieszkaniowych przy ulicy I Maja w Makowie Mazowieckim</b>	<b>150 000,00</b>
		Dochody własne jst	150 000,00
		<i>Dochody własne miasta</i>	150 000,00
<b>750</b>		<b>Administracja publiczna</b>	<b>0,00</b>
<b>75023</b>		<b>Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)</b>	<b>0,00</b>
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00
		<b>Docieplenie i wymiana dachu budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim</b>	<b>0,00</b>
		Dochody własne jst	0,00
		<i>Dochody własne miasta</i>	0,00
		Kredyty i pożyczki	0,00
		<i>Pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</i>	0,00
		<b>Wymiana wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim</b>	<b>0,00</b>
		Dochody własne jst	0,00
		<i>Dochody własne miasta</i>	0,00
		Kredyty i pożyczki	0,00
		<i>Pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</i>	0,00
<b>801</b>		<b>Oświata i wychowanie</b>	<b>10 500,00</b>
<b>80104</b>		<b>Przedszkola</b>	<b>10 500,00</b>
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	10 500,00
		<b>Modernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Makowie Mazowieckim</b>	<b>10 500,00</b>
		Dochody własne jst	10 500,00
		<i>Dochody własne miasta</i>	10 500,00
<b>852</b>		<b>Pomoc społeczna</b>	<b>71 976,59</b>
<b>85295</b>		<b>Pozostała działalność</b>	<b>71 976,59</b>
	6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	62 312,39
		<b>Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki</b>	<b>62 312,39</b>
		Środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.	62 312,39
		<i>Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020</i>	62 312,39
	6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	9 664,20
		<b>Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki</b>	<b>9 664,20</b>
		Środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.	9 664,20

			Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020	9 664,20
900			<b>Gospodarka komunalna i ochrona środowiska</b>	<b>570 000,00</b>
	90001		<b>Gospodarka ściekowa i ochrona wód</b>	<b>470 000,00</b>
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	470 000,00
			<b>Rozbudowa kanalizacji deszczowej w ulicy Kolejowej w Makowie Mazowieckim</b>	<b>470 000,00</b>
			Dochody własne jst	110 000,00
			Dochody własne miasta	110 000,00
			Kredyty i pożyczki	360 000,00
			Pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	360 000,00
	90005		<b>Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu</b>	<b>35 000,00</b>
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	35 000,00
			<b>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Miasta Maków Mazowiecki</b>	<b>35 000,00</b>
			Dochody własne jst	35 000,00
			Dochody własne miasta	35 000,00
	90015		<b>Oświetlenie ulic, placów i dróg</b>	<b>25 000,00</b>
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	25 000,00
			<b>Zakup i montaż świątecznej dekoracji ulicznej wolnostojącej 3D</b>	<b>25 000,00</b>
			Dochody własne jst	25 000,00
			Dochody własne miasta	25 000,00
	90026		<b>Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami</b>	<b>40 000,00</b>
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	40 000,00
			<b>Modernizacja altan śmietnikowych budynków należących do zasobów Miasta Maków Mazowiecki</b>	<b>40 000,00</b>
			Dochody własne jst	40 000,00
			Dochody własne miasta	40 000,00
921			<b>Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego</b>	<b>129 150,00</b>
	92109		<b>Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby</b>	<b>129 150,00</b>
		6220	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	129 150,00
			<b>Dotacja celowa z budżetu Miasta Maków Mazowiecki dla Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim na dofinansowanie kosztów realizacji projektu pn. "Kultura dla wszystkich"</b>	<b>129 150,00</b>
			Dochody własne jst	129 150,00
			Dochody własne miasta	129 150,00
926			<b>Kultura fizyczna</b>	<b>0,00</b>
	92601		<b>Obiekty sportowe</b>	<b>0,00</b>
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00
			<b>Modernizacja budynku pawilonu sportowego</b>	<b>0,00</b>
			Dochody własne jst	0,00
			Dochody własne miasta	0,00

	Kredyty i pożyczki	0,00
	<i>Pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</i>	<i>0,00</i>
	<b>Razem</b>	<b>7 385 926,59</b>

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr XIX/154/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

### PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU W 2020 ROKU

Lp.	Treść	§	Kwota 2020 r.
1	2	3	4
<b>1.</b>	<b>Dochody</b>		<b>51 116 333,29</b>
<b>2.</b>	<b>Wydatki</b>		<b>51 885 921,66</b>
<b>3.</b>	<b>Wynik budżetu</b>		<b>(-) 769 588,37</b>
<b>Przychody ogółem:</b>			<b>2 792 938,37</b>
1.	Przychody z zaciągniętych kredytów na rynku krajowym	§ 952	-
2.	Przychody z zaciągniętych pożyczek na rynku krajowym	§ 952	360 000,00
3.	Przychody z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	§ 903	-
4.	Przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych	§ 951	545 000,00
5.	Pozostałe przychody z prywatyzacji	§ 944	-
6.	Nadwyżki z lat ubiegłych	§ 957	-
7.	Przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych (obligacji)	§ 931	500 000,00
8.	Przelewy z rachunków lokat	§ 994	-
9.	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	§ 950	-
10.	Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	§ 905	1 336 708,73
11.	Przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków	§ 906	51 229,64
<b>Rozchody ogółem:</b>			<b>2 023 350,00</b>
1.	Spłaty otrzymanych krajowych kredytów	§ 992	1 018 750,00
2.	Spłaty otrzymanych krajowych pożyczek	§ 992	944 600,00
3.	Spłaty pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	§ 963	-
4.	Udzielone pożyczki i kredyty	§ 991	-
5.	Przelewy na rachunki lokat	§ 994	-
6.	Wykup innych papierów wartościowych (obligacji)	§ 982	60 000,00
7.	Rozchody z tytułu innych rozliczeń krajowych	§ 995	-

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr XIX/154/2020

Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim

z dnia 27 lutego 2020 r.

**DOTACJE UDZIELONE W 2020 ROKU Z BUDŻETU PODMIOTOM NALEŻĄCYM  
I NIE NALEŻĄCYM DO SEKTORA FINANÓW PUBLICZNYCH**

Dział	Rozdział	§	Treść	Kwota dotacji /w zł/		
				podmiotowej	przedmiotowej	celowej
1	2	3	4	5	6	7
<b>Jednostki sektora finansów publicznych</b>			<b>Nazwa jednostki</b>	<b>1 049 600,00</b>	<b>0,00</b>	<b>220 143,00</b>
921	92109	2480	MIEJSKI DOM KULTURY	399 600,00	0,00	0,00
921	92109	2800		0,00	0,00	70 400,00
921	92109	6220		0,00	0,00	129 150,00
851	85154	2800		0,00	0,00	10 000,00
921	92116	2480	MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA	650 000,00	0,00	0,00
710	71004	2320	STAROSTWO POWIATOWE W MAKOWIE MAZOWIECKIM	0,00	0,00	593,00
851	85154	2710		0,00	0,00	10 000,00
<b>Jednostki nie należące do sektora finansów publicznych</b>			<b>Nazwa podmiotu</b>	<b>847 684,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
801	80104	2540	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE PASTELOVE	404 892,00	0,00	0,00
801	80149	2540		164 428,00	0,00	0,00
801	80104	2540	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE JĘZYKOWO - SPORTOWE HAPPY KIDS	278 364,00	0,00	0,00
<b>Jednostki nie należące do sektora finansów publicznych</b>			<b>Nazwa zadania</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>202 000,00</b>
851	85154	2360	REALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI ALKOHOLOWEJ	0,00	0,00	47 000,00
921	92105	2360	POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE KULTURY	0,00	0,00	20 000,00
926	92605	2360	UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ I SPORTU	0,00	0,00	135 000,00
<b>OGÓLEM:</b>				<b>1 897 284,00</b>	<b>0,00</b>	<b>422 143,00</b>
<b>RAZEM DOTACJE:</b>				<b>2 319 427,00</b>		

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XIX/154/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH  
I MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII**

z tytułu zezwoleń na sprzedaż alkoholu	Dochody				Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wydatki			
	Dział	Rozdz.	§	Plan		Dział	Rozdz.	§	Plan
	756	75618	0480	250 000,00		851	85154	2360	47 000,00
						851	85154	2710	10 000,00
						851	85154	2800	10 000,00
						851	85154	3020	250,00
						851	85154	4010	46 100,00
						851	85154	4040	4 600,00
						851	85154	4110	10 000,00
						851	85154	4120	500,00
						851	85154	4170	9 600,00
						851	85154	4210	15 000,00
						851	85154	4220	15 000,00
						851	85154	4260	15 000,00
						851	85154	4300	53 093,90
						851	85154	4400	14 760,00
						851	85154	4410	400,00
						851	85154	4440	1 551,00
						851	85154	4610	3 000,00
						851	85154	4700	1 500,00
					Ogółem:				257 354,90
					Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii	Dział	Rozdz.	§	Plan
						851	85153	4300	5 000,00
					Ogółem:				5 000,00
Ogółem:				250 000,00	Ogółem:				262 354,90

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr XIX/154/2020

Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim

z dnia 27 lutego 2020 r.

**PLAN DOCHODÓW Z TYTUŁU OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI  
KOMUNALNYMI I PLAN WYDATKÓW NA POKRYCIE KOSZTÓW FUNKCJONOWANIA  
SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI NA 2020 ROK**

z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Dochody				na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	Wydatki			
	Dział	Rozdz.	§	Plan		Dział	Rozdz.	§	Plan
	900	90002	0490	2 713 280,00		900	90002	3020	1 900,00
						900	90002	4010	108 700,00
						900	90002	4040	8 400,00
						900	90002	4110	23 129,00
						900	90002	4120	3 300,00
						900	90002	4210	1 000,00
						900	90002	4280	200,00
						900	90002	4300	2 701 653,83
						900	90002	4430	2 000,00
						900	90002	4440	4 651,00
						900	90002	4700	400,00
<b>Ogółem:</b>				<b>2 713 280,00</b>	<b>Ogółem:</b>				<b>2 855 333,83</b>

Załącznik Nr 7 do uchwały Nr XIX/154/2020  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim  
z dnia 27 lutego 2020 r.

**DOCHODY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ WYKONYWANYCH  
W DRODZE UMÓW LUB POROZUMIEŃ MIĘDZY JEDNOSTKAMI  
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2020 ROKU**

Dział	Rozdział	§	Treść	Wartość
400			Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	4 000 000,00
	40095		Pozostała działalność	4 000 000,00
		6300	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	4 000 000,00
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	28 000,00
	92116		Biblioteki	28 000,00
		2320	Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	28 000,00
<b>Razem:</b>				<b>4 028 000,00</b>



**UZASADNIENIE  
DO UCHWAŁY NR XIX/154/2020  
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM**

z dnia 27 lutego 2020 roku

**w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej  
Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok**

**DOCHODY**

*Dokonyje się zwiększenia dochodów budżetowych o kwotę 118.289,00 zł, w tym:*

**DZIAŁE 400 - WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODĘ**

- zwiększenie dochodów w rozdziale 40001 – Dostarczanie ciepła o kwotę 2.992,00 zł z tytułu wpływów z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych.

**DZIAŁE 756 - DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ**

- zwiększenie dochodów w rozdziale 75616 – Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych o kwotę 98.797,00 zł z tytułu wpływów z podatku od spadków i darowizn,

- zwiększenie dochodów w rozdziale 75618 - Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw o kwotę 2.000,00 zł z tytułu opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.

**DZIAŁE 852 – POMOC SPOŁECZNA**

- zwiększenie dochodów w rozdziale 85216 – Zasiłki stałe o kwotę 1.000,00 zł z tytułu wpływów z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych.

**DZIAŁE 855 – RODZINA**

- zwiększenie dochodów w rozdziale 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego o kwotę 5.000,00 zł z tytułu wpływów z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych oraz o kwotę 100,00 zł z tytułu pozostałych odsetek.

**DZIAŁE 900 – GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA**

- zwiększenie dochodów w rozdziale 90004 - Utrzymanie zieleni w miastach i gminach o kwotę 4.400,00 zł z tytułu dochodów uzyskiwanych ze sprzedaży drewna pozyskanego

z wycinki drzew.

#### **DZIAŁE 921 – KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO**

- zwiększenie dochodów w rozdziale 92116 – **Biblioteki** o kwotę **4.000,00 zł** z tytułu dotacji celowej na zadania bieżące powiatu realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego – porozumienie z Powiatem Makowskim w sprawie powierzenia Miastu Maków Mazowiecki wykonywania zadań Powiatowej Biblioteki Publicznej.

#### WYDATKI

*Dokonuje się zwiększenia wydatków budżetowych o kwotę 474.927,37 zł, w tym:*

#### **DZIAŁE 700 – GOSPODARKA MIESZANIOWA**

- zwiększenie wydatków w rozdziale 70095 - **Pozostała działalność** o kwotę **30.900,00 zł** z przeznaczeniem na opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe.

#### **DZIAŁE 801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE**

- zwiększenie wydatków w rozdziale 80104 – **Przedszkola** o kwotę **10.500,00 zł** z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. *Modernizacja budynku Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Makowie Mazowieckim.*

- zwiększenie wydatków w rozdziale 80195 – **Pozostała działalność** o kwotę **51.229,64 zł** związanych z realizacją projektu pn. *Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki w ramach Mazowieckiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.*

W roku 2019 Miasto Maków Mazowiecki uzyskało dochody z tytułu dofinansowania realizacji projektu pn. *Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki w ramach Mazowieckiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego* w kwocie 585.428,75 zł, natomiast wydatki związane z realizacją projektu wykonały się w kwocie 534.199,11 zł.

W roku 2020 wyliczona nadwyżka w kwocie 51.229,64 zł stanowi nadwyżkę określoną w art. 217 ust. 2 pkt. 8 ustawy o finansach publicznych. Ponadto plan wydatków związanych z realizacją projektu w roku 2020 został zwiększony o kwotę 51.229,64 zł.

- zwiększenie wydatków w rozdziale 80195 – **Pozostała działalność** o kwotę **14.200,00 zł** związanych z realizacją projektu pn. *Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki w ramach Mazowieckiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, współfinansowanego ze środków*

Europejskiego Funduszu Społecznego – spowodowane wzrostem stawki godzinowej pracy nauczyciela.

#### **DZIAŁE 851 – OCHRONA ZDROWIA**

- zwiększenie wydatków w rozdziale **85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi** o kwotę **12.354,90 zł** z przeznaczeniem na dotację celową na realizację zadania publicznego (organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako alternatywnego sposobu spędzania czasu wolnego – minimalizowanie wśród dzieci i młodzieży występowania ryzykownych zachowań, wyrabianie nawyków prawidłowego spędzania czasu wolnego poprzez ruch, aktywny wypoczynek, sport i rekreację) w kwocie **12.000,00 zł** oraz zakup usług pozostałych w kwocie **354,90 zł**.

W roku 2019 Miasto Maków Mazowiecki uzyskało dochody z tytułu opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 241.465,17 zł natomiast wydatki związane z realizacją zadań określonych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii wykonały się w kwocie 229.110,27 zł.

W roku 2020 wyliczona nadwyżka w kwocie 12.354,90 zł stanowi nadwyżkę określoną w art. 217 ust. 2 pkt. 8 ustawy o finansach publicznych. Ponadto plan wydatków związanych z realizacją zadań określonych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2020 został zwiększony o kwotę 12.354,90 zł.

#### **DZIAŁE 852 – POMOC SPOŁECZNA**

- zwiększenie wydatków w rozdziale **85295 – Pozostała działalność** o kwotę **23.979,00 zł** z przeznaczeniem na organizację prac społecznie użytecznych.

#### **DZIAŁE 900 – GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA**

- zwiększenie wydatków w rozdziale **90002 – Gospodarka odpadami komunalnymi** o kwotę **142.053,83 zł** z przeznaczeniem na zakup usług pozostałych.

W roku 2019 Miasto Maków Mazowiecki uzyskało dochody i realizowało wydatki związane z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi: dochody w kwocie 1.842.098,66 zł, wydatki w kwocie 1.700.044,83 zł. Na koniec 2019 roku zostały niewykorzystane środki z tego tytułu w kwocie 142.053,83 zł.

Wyliczona nadwyżka wynika z faktu, iż faktura Nr 0696 IS / 2019 z dnia 31.12.2019 r. za odbiór i za zagospodarowanie odpadami komunalnymi, faktura Nr F23335P1219SFAKAMM z dnia 31.12.2019 r. za przesyłki listowe oraz faktura Nr 170/2019 z dnia 31.12.2019 r. za wydatki w ramach BHP dla pracowników za m-c grudzień 2019 r. zostały opłacone w miesiącu styczniu 2020 roku.

W roku 2020 wyliczona nadwyżka w kwocie 142.053,83 zł stanowi nadwyżkę określoną w art. 217 ust. 2 pkt. 8 ustawy o finansach publicznych. Ponadto plan wydatków związanych

z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2020 został zwiększony o kwotę 142.053,83 zł.

- zwiększenie wydatków w rozdziale **90005 – Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu** o kwotę **35.000,00 zł** z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. *Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Miasta Maków Mazowiecki*, w tym: opracowanie dokumentacji projektowej ocieplenia dachu budynku Urzędu Miejskiego, aktualizacja dokumentacji wymiany wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w budynku Urzędu Miejskiego, opracowanie studium wykonalności, dokumentacji aplikacyjnej oraz audytu energetycznego do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020: Działania 4.2 Efektywność energetyczna.

#### **DZIAŁE 921 – KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO**

- zwiększenie wydatków w rozdziale **92109 – Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby** o kwotę **129.150,00 zł** z przeznaczeniem na *Dotację celowa z budżetu Miasta Maków Mazowiecki dla Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim na dofinansowanie kosztów realizacji projektu pn. "Kultura dla wszystkich"*. W ramach dotacji zostanie sfinansowane: przygotowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie studium wykonalności oraz dokumentacji aplikacyjnej do wniosku o dofinansowanie w ramach działania 1. „Poprawa zarządzania dziedzictwem kulturowym”, Poddziałania 1.2 „Innowacyjne wykorzystanie infrastruktury do prezentacji dziedzictwa kulturowego Programu „Kultura”, Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014 – 2021.

#### **DZIAŁE 926 – KULTURA FIZYCZNA**

- zwiększenie wydatków w rozdziale **92605 – Zadania w zakresie kultury fizycznej** o kwotę **25.560,00 zł** z przeznaczeniem na realizację projektu powszechnej nauki pływania *Umiem pływać dla uczniów klas I – III szkół podstawowych*.

*Dokomije się zmniejszenia wydatków budżetowych o kwotę 1.231.000,00 zł, w tym:*

#### **DZIAŁE 700 – GOSPODARKA MIESZANIOWA**

- zmniejszenie wydatków w rozdziale **70005 – Gospodarka gruntami i nieruchomościami** o kwotę **100.000,00 zł** z tytułu wydatków planowanych na podatek od nieruchomości.

#### **DZIAŁE 750 – ADMINISTRACJA PUBLICZA**

- zmniejszenie wydatków w rozdziale **75023 – Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)** o kwotę **581.000,00 zł** na zadaniu inwestycyjnym pn. *Wymiana wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim*,

- zmniejszenie wydatków w rozdziale **75023 – Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)** o kwotę **320.000,00 zł** na zadaniu inwestycyjnym pn. *Docieplenie i wymiana dachu budynku Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim*.

## **DZIAŁE 900 – GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA**

- zmniejszenie wydatków w rozdziale 90001 – *Gospodarka ściekowa i ochrona wód* o kwotę **180.000,00 zł** na zadaniu inwestycyjnym pn. *Rozbudowa kanalizacji deszczowej w ulicy Kolejowej w Makowie Mazowieckim* – dostosowanie planu do kwot po przetargowych.

## **DZIAŁE 926 – KULTURA FIZYCZNA**

- zmniejszenie wydatków w rozdziale 92601 – *Obiekty sportowe* o kwotę **50.000,00 zł** na zadaniu inwestycyjnym pn. *Modernizacja budynku pawilonu sportowego*.

Ponadto dokonuje się przesunięcia z Działu 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Rozdział 92105 – Pozostałe zadania w zakresie kultury kwotę 5.000,00 zł do Działu 926 – Kultura fizyczna Rozdział 92605 – Zadania w zakresie kultury fizycznej z przeznaczeniem na dotację celową na realizację zadań publicznych, o których mowa w art. 16 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

*Wydatki ogółem zmniejsza się o kwotę 756.072,63 zł.*

## **PLAN PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW**

**Plan przychodów na 2020 rok** kształtuje się na poziomie **2.792.938,37 zł** jako źródła ich pozyskania wskazuje się:

- 1) pożyczki zaciągnięte na rynku krajowym na łączną kwotę 360.000,00 zł, w tym:
  - a) pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zadania pn. *Rozbudowa kanalizacji deszczowej w ulicy Kolejowej w Makowie Mazowieckim* w kwocie 360.000,00 zł,
- 2) przychody ze spłat pożyczek udzielonych ze środków publicznych w kwocie 545.000,00 zł, w tym:
  - a) spłata długoterminowych pożyczek udzielonych Spółce JUMA Sp. z o. o. z siedzibą w Makowie Mazowieckim w kwocie 545.000,00 zł.
- 3) przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych (obligacji) – 500.000,00 zł.
- 4) przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 1.336.708,73 zł, w tym:
  - a) środki z Funduszu Dróg Samorządowych zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym w kwocie 1.182.300,00 zł,
  - b) niewykorzystane w roku 2019 środki z tytułu opłaty określonej w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminie tzw. „opłaty śmieciowej” w kwocie 142.053,83 zł,
  - c) niewykorzystane w roku 2019 środki z tytułu opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 12.354,90 zł.
- 5) przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków

określonych w art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 51.229,64 zł, w tym:

- a) niewykorzystane w roku 2019 środki z tytułu realizacji projektu pn. *Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki* w ramach Mazowieckiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w kwocie 51.229,64 zł.

**Plan rozchodów na rok 2020** określa się na kwotę **2.023.350,00 zł**.

Rozchody budżetu Miasta Maków Mazowiecki obejmują:

- I. zobowiązania z tytułu przypadających do spłaty w roku 2020 pożyczek, kredytu zaciągniętych w latach poprzednich oraz wykup obligacji komunalnych – **2.023.350,00 zł**, w tym:
  - 1) pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:
    - a) z umowy pożyczki na dofinansowanie rozbudowy kanalizacji deszczowej na Osiedlu Południe – ulica Chabrowa – 16.100,00 zł,
    - b) z umowy pożyczki na dofinansowanie modernizacji oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Maków Mazowiecki – 80.700,00 zł,
    - c) z umowy pożyczki na dofinansowanie termomodernizacji budynku wielorodzinnego przy ulicy Mickiewicza 28 w Makowie Mazowieckim – 84.000,00 zł,
    - d) z planowanej umowy pożyczki na dofinansowanie rozbudowy kanalizacji deszczowej na Osiedlu Południe – ulica Różana, Słonecznikowa i Konwaliowa – 28.000,00 zł,
    - e) z umowy pożyczki na dofinansowanie rozbudowy kanalizacji deszczowej na Osiedlu Grzanka – ulica Ogrodowa, Jesionowa, Klonowa – 42.000,00 zł,
    - f) z umowy pożyczki na dofinansowanie budowy kanalizacji deszczowej w ulicy Bursztynowej i Duńskiego Czerwonego Krzyża wraz z montażem separatora – 220.000,00 zł,
    - g) z umowy pożyczki na dofinansowanie budowy kanalizacji deszczowej w obrębie rynku południowego w Makowie Mazowieckim – 97.800,00 zł,
    - h) z umowy pożyczki na dofinansowanie budowy kanalizacji deszczowej w ulicy 1 – ego Maja w Makowie Mazowieckim – 101.000,00 zł,
    - i) z umowy pożyczki na dofinansowanie rozbudowy kanalizacji deszczowej wraz z budową separatora w ulicy Zielony Rynek – 107.000,00 zł,
    - j) z umowy pożyczki na dofinansowanie rozbudowy kanalizacji deszczowej na osiedlu Ciechanowska – ulica Kolejowa – 88.000,00 zł,
    - k) z umowy pożyczki na dofinansowanie rozbudowy kanalizacji deszczowej na Osiedlu Bursztynowa – ulica Zachodnia – 80.000,00 zł.
  - 2) kredytu długoterminowego z Banku BPS – 1.018.750,00 zł,
  - 3) wykupu obligacji komunalnych – 60.000,00 zł.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Anna Artak Miecznik uski

**Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim**

ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki

tel. (29) 717-10-02

www.makowmazowiecki.pl

**Numer załącznika**Załącznik Nr *32*do Protokołu Nr *XIX*z dnia *27.02.2020*

**Uchwała numer XIX/154/2020 "Uchwała w sprawie dokonania zmian w uchwale budżetowej Miasta Maków Mazowiecki na 2020 rok" została podjęta następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Uchwała została podjęta w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.

Data i godzina głosowania: 27.02.2020 15:15:57

Radni zagłosowali jak poniżej:

Jestem za		Jestem przeciw	
1.	<i>Grzegorz Bielacki</i>		<i>BRAK</i>
2.	<i>Grzegorz Boguszewski</i>		
3.	<i>Arkadiusz Dobrzyński</i>		
4.	<i>Paweł Falba</i>		
5.	<i>Sławomir Maciej Leśniak</i>		
6.	<i>Dariusz Artur Miecznikowski</i>		
7.	<i>Jan Mróz</i>		
8.	<i>Marian Paczkowski</i>		
9.	<i>Mirosław Piątek</i>		
10.	<i>Zdzisław Sawicki</i>		
11.	<i>Michał Arkadiusz Śmiałkowski</i>		
12.	<i>Tadeusz Szczuciński</i>		
13.	<i>Wojciech Traczewski</i>		

Wstrzymuję się		Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu	
	<i>BRAK</i>		<i>BRAK</i>

Operatorem systemu był *Admin*.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.

*Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki  
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz  
Miejskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii  
w Makowie Mazowieckim w 2019 r.*

**Profilaktyka szkolna**

**Styczeń**

1. W Szkole Podstawowej Nr 1 w trakcie imprezy choinkowej został zrealizowany program profilaktyczny dla uczniów klas 1 – 3 pt. „Zdrowy Styl Życia” połączony z konkursami i nagrodami dla dzieci.

Realizatorem programu była Firma „Ad libitum” z Ciechanowa.

2. W trakcie ferii zimowych w Hali Sportowej Szkoły Podstawowej Nr 2 został zorganizowany otwarty dzień profilaktyki dla najmłodszych dzieci oraz uczniów Szkoły Podstawowej pt. „Dobra zabawa – Bezpieczne Ferie”.

Realizatorem spotkania była Firma PROF – ART z Gdyni.

**Luty**

W Szkole Podstawowej Nr 1 i Nr 2 została zorganizowana dla klas 8 Szkoły Podstawowej i 3 klas Gimnazjum „Wywiadówka profilaktyczna – problemy wieku dorastania” połączona z konsultacją i indywidualną dla rodziców.

Realizatorem programów był Instytut Mediacji i Informacji Danuta Drzewiecka z Ciechanowa.

**Marzec**

1. W szkole Podstawowej Nr 1 i Nr 2 dla klas 5 i 6 zostały przeprowadzone warsztaty profilaktyczne (90 min każdy warsztat) dotyczące przemocy w sieci i hejtu. Ich zadaniem było także wspieranie osób pokrzywdzonych takimi działaniami. Program nosił tytuł „Bądź bezpieczny w sieci”.

Realizatorem programu było Centrum Profilaktyki Uzależnień EKSPERT z Krakowa.

2. W klasach 5 Szkół Podstawowych Nr 1 i Nr 2 został zrealizowany ( realizacja trwała do końca roku szkolnego w czerwcu 2019 r.) program „Domowych Detektywów”. Program jest rekomendowany przez PARPA, składa się z 5 spotkań i ma na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej przez młodych ludzi, a jeśli już miała ona miejsce, to ograniczenie częstotliwości picia alkoholu przez młodzież.

Realizatorami programu byli przeszkoleni nauczyciele szkół i realizowali go pod nadzorem Pani Danuty Drzewieckiej prowadzącej Instytut Mediacji i Informacji z Ciechanowa.

Przez cały okres realizacji programu nauczyciele mogli korzystać z pomocy i konsultacji osoby prowadzącej szkolenie.

**Kwiecień**

1. W Zespole Szkół Nr1 i Nr 2 w klasach 7 Szkoły Podstawowej został zrealizowany program profilaktyczny pt. „III Elementarz – Program 7 Kroków”. Program jest rekomendowany przez PARPA , składał się z 8 spotkań z uczniami i 3 spotkań z rodzicami.



Jego zadaniem było przekazanie informacji o działaniu środków psychoaktywnych, mówi o wartościach jakimi powinien się kierować w życiu człowiek (przyjaźń, miłość, zaufanie), a także o wyborach, z którymi muszą się zmierzyć młodzi ludzie. Spotkania z rodzicami dotyczyły uważnego słuchania dzieci, wspierania ich, wyznaczania jasnych granic i modelowania wzorców właściwych postaw.

Realizatorami programu byli przeszkoleni nauczyciele szkół, w których były prowadzone zajęcia w okresie od kwietnia do końca czerwca.

2. W Szkołach Podstawowych Nr 1 i Nr 2 przeprowadzono warsztaty dla klas 7 pt. „Życie w życiu – agresja słowna i internetowa”. Warsztaty dotyczyły zarówno pozytywnych jak i negatywnych aspektów kontaktu młodych osób ze światem wirtualnym.

Warsztaty zrealizowała Firma PROF – ART z Gdyni.

3. Dla uczniów klas 3 i 4 Szkół Podstawowych Nr 1 i Nr 2 zostały przeprowadzone warsztaty profilaktyczne (14 edycji, 90 min każdy warsztat) dotyczące agresji fizycznej i słownej oraz cyberprzemocy. Uczniowie także uczyli się skutecznej komunikacji między rówieśnikami i sposobów radzenia sobie z emocjami. Program nosił nazwę „Pokonaj przemoc”.

Realizatorem warsztatów było Centrum Profilaktyki Uzależnień EKSPERT z Krakowa.

### **Maj**

1. Na terenie Miasta zostało przeprowadzone badanie pt. „Badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim”, które było połączone ze szkoleniem sprzedawców w formie terenowej. Badanie objęło 21 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W wyniku przeprowadzonego programu stwierdzono, że w 15 badanych punktach spytano „tajemniczego klienta” o okazanie dowodu tożsamości aby móc sprzedać alkohol osobie, która ma ukończone 18 lat i w świetle prawa jest pełnoletnia pomimo, że jej wygląd budzi uzasadnione wątpliwości, jeśli chodzi o wiek. Natomiast w 6 punktach sprzedaży, sprzedawcy nie poprosili o okazanie dowodu osobistego.

Realizatorem przeprowadzonej kampanii informacyjnej dla sprzedawców napojów alkoholowych było Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie

2. Dla mieszkańców miasta z okazji Dnia Dziecka został zorganizowany piknik rodzinny z elementami profilaktyki pt. „Świat dziecięcych marzeń”. Piknik odbywał się nad Zalewem Miejskim, a realizatorem była Firma PROF-ART z Gdyni.

### **Październik**

1. W 2, 3 i 4 klasach Szkoły Podstawowej Nr 1 i Nr 2 został zrealizowany program profilaktyczny pt. „Złość i gniew czyli jak radzić sobie z emocjami”. Program odbył się w formie 9 warsztatów ( 90 min). Warsztaty uczyły rozróżniania stanów emocjonalnych, panowania nad złością i rozwiązywania problemów unikając zachowań agresywnych.

Realizatorem warsztatów była Firma EKSPERT z Krakowa.

2. Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Burmistrzu Miasta Maków Mazowiecki zakupiła materiały edukacyjne do ogólnopolskiej kampanii społecznej pt. „Reaguj na przemoc”.

### **Listopad**

1. Dla dzieci z grup przedszkolnych został w MDK wystawiony spektakl profilaktyczny pt. „Kraina Mądrości” , który przekazywał dzieciom jak można żyć i bawić się bez korzystania z substancji psychoaktywnych i bez używania przemocy.

Wykonawca spektaklu był Impresariat Artystyczny HA – BART z Tomaszowa Mazowieckiego.

2. W Szkole Podstawowej Nr 1 i Nr 2 zostały przeprowadzone zajęcia dla klas 6 – 7 , które informowały o szkodliwości korzystania ze środków psychoaktywnych i o ich negatywnym wpływie na organizm i psychikę młodego człowieka. Druga część spotkania była przeznaczona na naukę udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Realizatorem zajęć była Firma Ratownictwo – Medyczne Pana Krzysztofa Kalwara z Młynarzy.

### **Świetlica Socjoterapeutyczna**

W ciągu całego roku 2019 miała miejsce współpraca ze Świetlicą Socjoterapeutyczną przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, która polegała m.in. na pokrywaniu kosztów wynajmu pomieszczeń obiektu, energii cieplnej, energii elektrycznej, wody, odbioru śmieci oraz monitorowania budynku. Ponadto płacono za bieżące wydatki związane z zakupem pomocy dydaktycznych, organizacją imprez okolicznościowych i świąt. Systematycznie dokonywany był zakup żywności przeznaczonej na podwieczorki dla dzieci. Realizowano także zajęcia terapeutyczno - wychowawcze. Dzieci wraz z opiekunami przygotowywały występy okolicznościowe - np. z okazji spotkania wigilijnego w Świetlicy. W okresie wakacji grupa dzieci ze Świetlicy wyjechała na dziesięciodniowy turnus do Chłapowa nad morze.

Ponadto w okresie letnim miały zorganizowany wypoczynek na miejscu w placówce, podczas którego pojechały na wycieczkę do Term w Uniejowie, do Centrum Techniki i Nauki ECI i Kina Sferycznego w Łodzi.

W czasie ferii zimowych dzieci uczestniczyły w zajęciach w MDK i miały zorganizowany wyjazd na basen do Chorzel.

### **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**

W 2019 r. MOPS skierował 4 wnioski do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu podjęcia działań w stosunku do osób wskazanych we wnioskach. Osoby te zostały wezwane na posiedzenia Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przeprowadzono z nimi rozmowy motywujące je do podjęcia terapii w placówkach uzależnień.

Komisja monitorowała przebieg prowadzonych działań.

Współpraca miała miejsce także w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych, a także były prowadzone działania interwencyjne w trudnych, i zagrożonych środowiskach.

Dla członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i przedstawicieli Grup Roboczych( pracownicy socjalni, dzielnicowi, pedagodzy szkolni) zostało zorganizowane szkolenie poświęcone rozwijaniu umiejętności i kompetencji.

### **Współpraca z pedagogami szkolnymi**

Pedagodzy szkolni realizowali zajęcia profilaktyczne w klasach, uczestniczyli w ogólnopolskiej kampanii społecznej „Dopalacze – powiedz NIE!”. Współpraca dotyczyła również rozwiązywania problemów dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej. Ponadto były organizowane spotkania konsultacyjne w celu omawiania wartości i skuteczności programów profilaktycznych realizowanych w szkołach na terenie naszego miasta. Na podstawie pojawiających się problemów na terenie Szkół zostały opracowane propozycje na kolejny rok.

Pedagodzy szkolni zostali zaproszeni na szkolenie pt. „Współpraca MKRPA z ZI w zakresie pracy z rodziną przemocową z problemem alkoholowym z wykorzystaniem metody dialogu motywacyjnego”.

Pedagodzy uczestniczyli także w niektórych spotkaniach Grup Roboczych w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.

### **Sekcja Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej**

W ramach współpracy przekazano 10.000,00 zł na realizację zadań zleconych (zajęcia profilaktyczne w szkołach, warsztaty i szkolenia dla nauczycieli, szkolenia dla pracowników socjalnych). Zadaniem podstawowym Poradni jest praca terapeutyczna z osobami uzależnionymi od alkoholu i narkotyków. W 2019 roku udzielono 40 porad prawnych i 164 porad rodzinnych mieszkańcom Makowa Mazowieckiego.

### **Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

W ciągu całego roku organizowano posiedzenia Komisji w związku z kierowaniem osób uzależnionych na leczenie w placówkach odwykowych ( na wniosek rodziny, Komendy Powiatowej Policji, MOPS). W 2019 r. odbyło się 11 posiedzeń Komisji, podczas których rozpatrywano 3-2 sprawy na jednym posiedzeniu. W ciągu roku odbywały się kontrole w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miast. Sprawdzano przestrzeganie ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz ważność zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Komisja zajmowała się także pomocą w sytuacjach kryzysowych i dotyczących przemocy w rodzinach. Przez cały rok Komisja współpracowała z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Członkowie Komisji i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownicy socjalni, dzielnicowi i pedagodzy szkolni uczestniczyli w szkoleniu pt. „Współpraca MKRPA i ZI w zakresie pracy z rodziną przemocową z problemem alkoholowym z wykorzystaniem metody dialogu motywacyjnego”, które zostało przeprowadzone w Makowie Mazowieckim przez Ośrodek Psychoprofilaktyki „Nowa Perspektywa” z Krakowa.

### **Współpraca z Komendą Powiatową Policji.**

Policja skierowała w ciągu roku 5 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z prośbą o skierowanie osób, których one dotyczyły na leczenie odwykowe. Współpracuje także w działaniach Zespołu Interdyscyplinarnego, a dzielnicowi biorą udział w każdym spotkaniu Grup Roboczych.

Ponadto przedstawiciel Komendy uczestniczy w kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.

Dzielnicowi brali udział także w szkoleniu poświęconemu rozwijaniu umiejętności i kompetencji potrzebnych do pracy w MKRPA i w GR.

### **Letni wypoczynek dzieci**

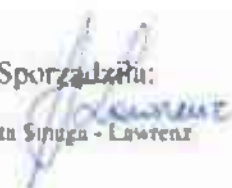
Miejska komisja przeznaczyła 12 950,00 zł na letni wypoczynek. Dzieci ze Świątlicy Socjoterapeutycznej pojechały do Chłapowa nad morze . Ponadto w Świątlicy Socjoterapeutycznej w sierpniu odbywały się zajęcia dla dzieci wypoczywających w miejscu zamieszkania ( dzieci min. wyjechały do Term w Uniejowie i do Centrum Techniki i Nauki EC1, i do Kina Sferycznego w Łodzi). Został także dofinansowany pobyt dzieci na obozie zorganizowanym przez Komendę Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Makowie Mazowieckim.

## **Punkt konsultacyjny ds. Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**

W ciągu roku do Punktu zgłosiły się 43 osoby, niektóre z nich kontaktowały się kilkakrotnie, w tym 7 osób dotyczył problem przemocy w rodzinie. Do Punktu zostały zakupione materiały edukacyjne.

**Całkowity koszt Programu wyniósł: 229.110,27 zł,  
słownie: dwieście dwadzieścia dziewięć tysięcy sto dziesięć złotych 27/100.**

<b>Poszczególne działy:</b>	
<b>Przeciwdziałanie narkomanii:</b>	4.590,00 zł
Programy profilaktyczne	4.590,00 zł
<b>Rozwiązywanie Problemów alkoholowych:</b>	224.520,27 zł
Świetlica Socjoterapeutyczna ( utrzymanie)	70.968,45 zł
Sekcja Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej	10.000,00 zł
Wyjazdy na basen	12.375,00 zł
Programy i spektakle profilaktyczne	34.000,00 zł
Akcja letnia	22.950,00 zł
Zakup sprzętu rehabilitacyjnego (stół, rower)	4.237,95 zł
Wynagrodzenie pracownika z pochodnymi	60.557,03 zł
Posiedzenia Komisji i szkolenia	6.043,34 zł
Inne ( szkolenia, delegacje, zwrot kosztów podróży dla osób podejmujących leczenie stacjonarne, koszty przesyłki materiałów). Koszty spraw sądowych dotyczących leczenia odwykowego	3.388,50 zł
<b>Razem:</b>	<b>229.110,27 zł</b>

Sporządziła:  
  
Agata Siniuga - Lawrenz



**Przeprowadzono głosowanie w sprawie "Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii w Makowie Mazowieckim za 2019 rok". Wniosek został przyjęty następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Głosowanie zostało przeprowadzone w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 15:17:13

Radni zagłosowali jak poniżej:

Jestem za	
1.	Grzegorz Bielacki
2.	Grzegorz Boguszewski
3.	Arkadiusz Dobrzyński
4.	Paweł Falba
5.	Sławomir Maciej Leśniak
6.	Dariusz Artur Miecznikowski
7.	Jan Mróz
8.	Marian Paczkowski
9.	Mirostław Piątek
10.	Zdzisław Sawicki
11.	Michał Arkadiusz Śmiałkowski
12.	Tadeusz Szczuciński
13.	Wojciech Traczewski

Jestem przeciw	
	BRAK

Wstrzymuję się	
	BRAK

Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu	
	BRAK

## SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE MAZOWIECKIM W 2019 ROKU

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w 2019 roku obradowała na ośmiu posiedzeniach zwoływanych w trybie zwykłym oraz sześciu posiedzeniach zwoływanych na wniosek Burmistrza Miasta. Na sesjach przyjęto 103 uchwały oraz 2 Stanowiska Rady Miejskiej.

Do najważniejszych uchwał możemy zaliczyć:

- uchwalenie budżetu miasta na 2020 rok,
- uchwalenie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2020 – 2026,
- przyjęcie Planu Pracy Rady na 2020 rok,
- podjęcie uchwał w sprawie emisji obligacji komunalnych,
- uchwalenie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok,
- przyjęcie programu współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi,
- podjęcie uchwał z zakresu gospodarki nieruchomościami, geodezji i planowania przestrzennego,
- raport o stanie Miasta Maków Mazowiecki za rok 2018,
- podjęcie uchwały w sprawie określenia kryteriów rekrutacji do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz pierwszych klas szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki branych pod uwagę na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego, określenia liczby punktów za każde z tych kryteriów oraz niezbędnych dokumentów do ich potwierdzenia,
- podjęcie uchwały w sprawie określenia rodzajów świadczeń oraz warunków i sposobu ich przyznawania w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Maków Mazowiecki,
- podjęcie uchwały w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 roku,
- podjęcie uchwały w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Maków Mazowiecki,
- podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Maków Mazowiecki,
- podjęcie uchwały w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Maków Mazowiecki na lata 2019-2023 z perspektywą do roku 2026”,
- przyjęcie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2019 roku,
- podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do realizacji projektu „Rozwój usług społecznych na terenie Miasta Maków Mazowiecki” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej IX Wspieranie włączenia społecznego i walki z ubóstwem, Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej Poddziałanie 9.2.1 Zwiększenie dostępności usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020,
- podjęcie uchwały w sprawie wyboru ławników do Sądu Okręgowego w Ostrołęce na kadencję 2020 – 2023.

Kilkakrotnie dokonywano zmian w budżecie miasta i zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta celem realizacji zadań ustawowych miasta.

Radni pełnili dyżury w Biurze Rady Miejskiej, przyjmując mieszkańców Miasta Maków Mazowiecki. Odbywały się również cotygodniowe dyżury Przewodniczącego Rady Miejskiej.

Podjęmowane uchwały, programy realizowane przez miejskie jednostki organizacyjne, sprawozdania i informacje oraz protokoły z odbytych sesji Rady Miejskiej i terminy dyżurów radnych zamieszczane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim.

*Przewodniczący Rady Miejskiej*

*Dariusz Artur Miecznikowski*

Maków Mazowiecki, dnia 31.01.2020 r.

**Sprawozdanie z działalności  
Komisji Budżetu, Finansów i Rozwoju Społeczno - Gospodarczego  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim za 2019 rok**

Komisja Budżetu, Finansów i Rozwoju Społeczno – Gospodarczego w 2019 r. pracowała na podstawie zatwierdzonego przez Radę Miejską Planu Pracy.

W ciągu roku odbyło się osiem wspólnych posiedzeń stałych Komisji RM, w których uczestniczyła Komisja Budżetu (...). Komisja uczestniczyła również w spotkaniach roboczych, na których były omawiane tematy związane z trudną sytuacją w gospodarce odpadami oraz sprawy oświatowe.

Praca Komisji dotyczyła zagadnień związanych z gospodarką finansową miasta w zakresie wydatków i dochodów w ujęciu zarówno bieżącym jak i długofalowym.

Szczegółowe informacje zawarte są w protokołach z posiedzeń Komisji znajdujących się w biurze Rady Miejskiej.

**Przewodniczący Komisji Budżetu  
Finansów i Rozwoju Społeczno - Gospodarczego**

Zdzisław Sawicki





Maków Mazowiecki dnia 31.01.2020 r.

**Sprawozdanie z działalności  
Komisji Polityki Regionalnej  
Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim za 2019 rok**

Komisja Polityki Regionalnej w 2019 roku działała na podstawie zatwierdzonego przez Radę Miejską planu pracy. Główną tematyką posiedzeń Komisji była realizacja zadań związanych z rozwojem inwestycyjnym naszego miasta, utrzymania porządku i czystości na jego terenie oraz poprawą stanu jego bezpieczeństwa. Komisja zajmowała się również bieżącymi sprawami związanymi z funkcjonowaniem Rady Miejskiej. Odbyło się jedno posiedzenie Komisji Polityki Regionalnej oraz siedem wspólnych posiedzeń stałych Komisji RM, w których uczestniczyła Komisja Polityki Regionalnej. Komisja uczestniczyła również w spotkaniach roboczych, na których były omawiane tematy związane z trudną sytuacją w gospodarce odpadami oraz sprawy oświatowe. Założone zadania zostały w pełni zrealizowane.

Wszystkie protokoły z posiedzeń Komisji są dostępne w biurze Rady Miejskiej.

**Przewodniczący Komisji  
Polityki Regionalnej**

*Sławomir Leśniak*  
**Sławomir Leśniak**

Maków Mazowiecki dnia 31.01.2020 r.

**Sprawozdanie z działalności Komisji Oświaty,  
Zdrowia, Pomocy Społecznej, Kultury i Kultury  
Fizycznej Rady Miejskiej w Makowie  
Mazowieckim za 2019**

Komisja Oświaty, Zdrowia, Pomocy Społecznej, Kultury i Kultury Fizycznej w 2019 roku działała na podstawie zatwierdzonego przez Radę Miejską planu pracy. Odbyło się jedno posiedzenie Komisji Oświaty (...) oraz siedem wspólnych posiedzeń stałych Komisji RM, w których uczestniczyła Komisja Oświaty (...).

Tematyką posiedzeń Komisji były następujące kwestie:

1. oświatowe - funkcjonowanie szkół, przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, zimowy i letni wypoczynek dzieci i młodzieży, planowane remonty w placówkach Oświatowo-wychowawczych, osiągnięcia w dziedzinie oświaty i sportu w szkołach prowadzonych przez Miasto, aspekt racjonalizacji kosztów funkcjonowania oświaty, rola środowisk szkolnych w walce z patologiami społecznymi w ramach miejskich programów profilaktycznych, współpraca z organizacjami pozarządowymi, opiniowanie projektów uchwał:
  - w sprawie określenia kryteriów rekrutacji do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz pierwszych klas szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki branych pod uwagę na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego, określenia liczby punktów za każde z tych kryteriów oraz niezbędnych dokumentów do ich potwierdzenia,
  - w sprawie określenia rodzajów świadczeń oraz warunków i sposobu ich przyznawania w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Maków Mazowiecki,
  - w sprawie przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki na rok 2019,
  - w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Maków Mazowiecki,
  - w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze,
  - w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 roku,
2. opieki społecznej – opiniowanie projektów uchwał:
  - w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Makowskiemu,
  - w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020-2027,
  - w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim na 2020 rok,
3. kultury - różne aspekty działań MDK jako organizatora i koordynatora działań w zakresie tańca, teatru, występów Klubów Seniora, organizatora Dni Makowa,

4. kultury fizycznej i sportu – opiniowanie projektów uchwał:
- w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2020 rok”,
  - w sprawie określenia wykazu kąpielisk oraz sezonu kąpielowego na terenie Miasta Maków Mazowiecki w roku 2019,

Komisja uczestniczyła również w spotkaniach roboczych na których były omawiane tematy związane z trudną sytuacją w gospodarce odpadami oraz sprawy oświatowe.

Tematyczne protokoły znajdują się w Biurze Rady.

**Przewodniczący Komisji Oświaty  
Zdrowia, Pomocy Społecznej, Kultury  
i Kultury Fizycznej**

  
**Mirosław Piątek**

Maków Mazowiecki, dnia 31.01.2020 r.

## **Sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim za 2019 rok**

Komisja Rewizyjna w 2019 roku działała na podstawie zatwierdzonego przez Radę Miejską planu pracy. Odbyło się jedno posiedzenie Komisji Rewizyjnej, oraz sześć wspólnych posiedzeń stałych Komisji RM w których uczestniczyła Komisja Rewizyjna.

Przedmiotem prac Komisji były:

- analiza sprawozdania Burmistrza Miasta Maków Mazowiecki z wykonania budżetu za 2018 r.
- opracowanie wniosku dotyczącego absolutorium dla Burmistrza Miasta Maków Mazowiecki.
- analiza informacji z realizacji budżetu miasta za I półrocze 2019 r.,
- opiniowanie projektu uchwały Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Maków Mazowiecki na lata 2020 – 2026,
- opiniowanie projektu uchwały budżetowej na 2020 rok.

Komisja uczestniczyła również w spotkaniach roboczych, na których były omawiane tematy związane z trudną sytuacją w gospodarce odpadami oraz sprawy oświatowe.

Szczegółowe informacje zawarte są w protokołach z posiedzeń komisji znajdujących się w biurze Rady Miejskiej.

**Przewodniczący Komisji Rewizyjnej**

  
**Grzegorz Boguszewski**

Maków Mazowiecki, dnia 31.01.2020 r.

## **Sprawozdanie z działalności Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim za 2019 rok**

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w 2019 roku działała na podstawie Rozdziału 4a Załącznika do Uchwały Nr XXXVII/240/2013 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 5 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Maków Mazowiecki (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2013 r., poz. 13208, r. ze zm.), odbyły się 4 posiedzenia, które dotyczyły:

- rozpatrzenie skargi na działalność Burmistrza Miasta Maków Mazowiecki.
- rozpatrzenie petycji w sprawie wdrożenia Polityki Zarządzenia Konfliktem Interesów,
- rozpatrzenie petycji w zakresie zmiany przepisów prawa,
- rozpatrzenie petycji w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w 2019 roku uczestniczyła również w jednym wspólnym posiedzeniu stałych Komisji Rady Miejskiej oraz w spotkaniach roboczych, na których były omawiane tematy związane z trudną sytuacją w gospodarce odpadami oraz sprawy oświatowe.

Szczegółowe informacje zawarte są w protokołach z posiedzeń komisji znajdujących się w biurze Rady Miejskiej.

**Przewodniczący Komisji  
Skarg, Wniosków i Petycji**

  
**Michał Arkadiusz Śmiątkowski**



Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim  
ul. Moniuszki 6, 06-200 Maków Mazowiecki  
tel. (29) 717-10-02  
www.makowmazowiecki.pl

Numer załącznika

Załącznik Nr 41  
do Protokołu Nr 215  
z dnia 24.02.2020

**Przeprowadzono głosowanie w sprawie "Sprawozdania z działalności Rady Miejskiej i stałych Komisji Rady za 2019 rok". Wniosek został przyjęty następującą proporcją głosów: jestem za 13, jestem przeciw 0, wstrzymuję się 0.**

Głosowanie zostało przeprowadzone w trybie jawnym, zwykłą większością głosów.  
Data i godzina głosowania: 27.02.2020 15:21:22

Radni zagłosowali jak poniżej:

Jestem za	
1.	Grzegorz Bielacki
2.	Grzegorz Boguszewski
3.	Arkadiusz Dobrzyński
4.	Paweł Falba
5.	Sławomir Maciej Leśniak
6.	Dariusz Artur Miecznikowski
7.	Jan Mróz
8.	Marian Paczkowski
9.	Mirosław Piątek
10.	Zdzisław Sawicki
11.	Michał Arkadiusz Śmiałkowski
12.	Tadeusz Szczuciński
13.	Wojciech Traczewski

Jestem przeciw	
	BRAK

Wstrzymuję się	
	BRAK

Obecni radni, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu	
	BRAK

Operatorem systemu był Admin.

Wygenerowano z systemu DSSS Vote za pośrednictwem oprogramowania DSSS Vote App.